

Н. Е. П О Г О Д И Н А

ПРАКТИЧЕСКИЙ
КУРС
ШВЕДСКОГО
ЯЗЫКА

И
М
О

ИНСТИТУТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ

Н. Е. ПОГОДИНА

ПРАКТИЧЕСКИЙ КУРС
ШВЕДСКОГО
ЯЗЫКА

Под редакцией
кандидата филологических наук

А. А. Хадеевой-Быковой

Издательство ИМО

Москва 1961

ЗАМЕЧЕННЫЕ ОПЕЧАТКИ

Стр.	Строка	Напечатано	Следует читать
66	12-я снизу	nutt	nytt
86	2-я сверху	de	den
86	6-я сверху	den	det
86	10-я сверху	det	de
155	в таблице 3-й столбец, строки 3—4 сверху	Brevet blir skrivet » blev »	Brevet blir skrivet
171	1-я снизу	görde	gjorde
188	7-я сверху	Oversätt ord, som står i parentes och sätt dem i stället för streck några dagar två år	Översätt följande satser till svenska med hjälp av pronomenon med som för några dagar för två år
201	3-я снизу	Oran	vrån
201	1-я снизу	avlägga	avlägga
228	14-я сверху	nva	nya
253	7-я сверху	samläs	samlas
256	1-я сверху	tycka	tyska
256	2-я сверху	varmrätt	varmrätt
298	5-я сверху	iniett	in i ett
374	19-я снизу	gor	gör
378	19-я снизу		
379	20-я сверху		

Настоящий учебник является первым практическим курсом шведского языка, издаваемым в Советском Союзе, и носит своего рода универсальный характер, то есть пригоден для использования как в учебном заведении, так и при самостоятельном изучении. Принимая во внимание, что в нашей стране довольно широко распространено знание родственного шведскому немецкого языка, автор построил учебник таким образом, что человек, владеющий немецким языком, сможет изучить шведский значительно быстрее. Следует при этом иметь в виду, что изучивший один скандинавский язык сможет легко понимать другие скандинавские языки.

Практический курс ставит своей целью научить читать без словаря газеты, журналы, несложную художественную и другую литературу не узко специального характера, а также вести беседу на бытовые и политические темы.

При изучении шведского языка в вузе в качестве основного (12 часов в неделю) практический курс рассчитан на один год обучения, в качестве же второго языка (6 часов в неделю) на 1—1,5 года. При самостоятельном изучении предлагаемый учебник рекомендуется проходить в течение 1—1,5 года со знанием немецкого языка и 1,5—2 лет — без знания немецкого языка.

КАК ПОЛЬЗОВАТЬСЯ УЧЕБНИКОМ

(некоторые методические указания
для изучающих язык самостоятельно)

I. ВВОДНЫЙ ФОНЕТИЧЕСКИЙ КУРС

Работая над вводным фонетическим курсом, следует помнить, что его основная цель — привить навыки произношения.

Особое внимание следует уделить звукам, являющимся специфически шведскими звуками, не имеющими соответствия ни в русском, ни в немецком языке. Материал вводного фонетического курса подлежит, как правило, активному усвоению.

II. ВВОДНЫЙ ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЙ КУРС

Основная задача вводного лексико-грамматического курса, рассчитанного на владеющих немецким языком, — *познакомить в общих чертах со сходными элементами лексики, словообразования и грамматики шведского и немецкого языков. Изучающий должен усвоить основные принципы соответствий.*

Более подробное изложение тех же грамматических явлений содержится в уроках основного курса, поэтому отнюдь не следует стремиться к тому, чтобы запоминать примеры, иллюстрирующие грамматические правила. Почти весь материал вводного лексико-грамматического курса рассчитан на рецептивное (пассивное) усвоение. Исключение составляют те разделы курса, в которых разбираются различия в способе образования или употребления схожих грамматических явлений. Эти разделы следует тщательно проработать и усвоить активно. Например, по прохождении вводного лексико-грамматического курса изучающий может не ответить на вопрос, как

образовать форму перфекта от такого-то конкретного глагола, но должен твердо помнить, что в шведском языке при образовании перфекта используется только один вспомогательный глагол *ha* в отличие от немецкого, где используются глаголы *haben* и *sein*. Кроме того, изучающий должен безошибочно узнать в тексте любую из описанных грамматических форм, уметь, например, отличить перфект от плюсквамперфекта.

Рекомендуется взять незнакомый шведский текст (газету, журнал) и найти в нем знакомые по лексико-грамматическому курсу грамматические формы, словообразовательные элементы, определить их и попробовать подобрать для них соответствия в немецком языке.

Те разделы курса, которые подлежат, по нашему мнению, активному усвоению, нашли отражение в контрольных вопросах к вводному лексико-грамматическому курсу.

Руководствуясь этими вопросами, следует еще раз повторить соответствующие разделы.

III. ОСНОВНОЙ КУРС

Каждый урок основного курса делится на три основные, имеющие свою специфику части:

1. Каждый урок начинается с введения нового грамматического материала. Эта часть урока имеет свою систему упражнений, рассчитанных на первичное закрепление только что объясненного материала. Упражнения этой части составлены в основном на пройденной лексике. Поэтому до того, как приступить к изучению нового грамматического материала, следует обязательно повторить слова предыдущего урока (грамматические упражнения к первому уроку основного курса составлены на базе лексического минимума вводного фонетического курса).

2. Каждый урок содержит один основной текст, который подлежит самому тщательному усвоению. Он снабжен подробными лексическими и грамматическими пояснениями, которые в своей основной массе закрепляются в упражнениях к уроку.

Упражнения к уроку не следует выполнять все сразу. Сначала нужно сделать приблизительно половину, а вторую половину рекомендуется выполнять параллельно с работой над дополнительным материалом.

3. В каждый урок включен целый ряд дополнительных материалов для самостоятельного чтения и пересказа. Ко всем этим материалам дается значительно меньшее количество упражнений, чем к основным текстам, и, что самое главное, они носят иной характер и преследуют иную цель. Задача этих

упражнений—*дать направление и организовать работу над развитием навыков устной речи, дать руководящую нить для описания событий, характеристики персонажей, тему для изложения, разговора и т. д.*

IV. КЛЮЧИ К УПРАЖНЕНИЯМ

К упражнениям, помеченным звездочкой, даны ключи в конце учебника.

Там, где возможно, ключи дают несколько вариантов для выражения одной и той же мысли. Причем синоним или синонимическая конструкция, которые в данном случае являются основными, выделены полужирным шрифтом. Таким образом, проверяя сделанное упражнение по ключу, изучающий имеет возможность одновременно вспомнить пройденные синонимичные выражения.

Ключевые упражнения, как правило, являются основными упражнениями курса. Поэтому выполнять их нужно особенно тщательно и там, где возможно, давать варианты. Рекомендуется время от времени делать ключевые упражнения заново, проверяя таким образом усвоение материала.

V. КОНТРОЛЬНЫЕ СПИСКИ СЛОВ И ТЕМАТИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

Контрольные списки слов в основном предназначены для *контроля усвоенной лексики*. Они содержат не всю лексику урока, а только ту ее часть, которая подлежит активному усвоению. Следует помнить, что *последующие списки не повторяют слов предыдущих уроков*, а поэтому необходимо время от времени возвращаться к этим спискам, освежая в памяти пройденную лексику. Рекомендуется делать перевод контрольных списков на русский язык, а затем проверять себя еще раз путем обратного перевода с русского языка на шведский.

К тематическому словарю следует обращаться *при работе над картинками, пересказом с русского, написанием изложений*. Такой вид работы предполагает более или менее значительные отклонения от лексики урока. В тематическом словаре изучающий сможет, с одной стороны, найти забытое слово по данной теме, с другой стороны, — найти новое выражение, которого не было в уроке, но которое необходимо для изложения мысли. Рекомендуется в самом начале работы над основным курсом бегло ознакомиться с расположением материала в тематическом словаре для того, чтобы знать, в каком разделе искать нужное слово.

VI. ГРАММАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

Учебник, как было сказано выше, содержит целый ряд повторительных упражнений. Если изучающий забыл правило, на которое дается то или иное упражнение, то он легко может при помощи грамматического указателя найти то место в учебнике, где объясняется нужное правило, и повторить его.

ОТ РЕДАКТОРА

Сравнительное изучение родственных языков носит у нас преимущественно теоретический характер. Богатый материал, накопленный учеными в этой области, недостаточно используется в практике преподавания иностранных языков.

В наши дни, однако, знание иностранных языков превращается из профессии узкого круга людей, посвящающих годы углубленному изучению одного, в лучшем случае — двух языков, в средство общения, в средство познания культурных ценностей, созданных другими народами. Врач, инженер, рабочий не могут тратить годы на то, чтобы приобретать вторую специальность. Как правило, широкие круги населения в нашей стране в той или иной степени владеют одним из наиболее распространенных европейских языков: английским, немецким или французским. Использовать эту языковую базу и сократить сроки изучения близкого, родственного иностранного языка — такова настоятельная задача, выдвигаемая самой жизнью.

Предлагаемое учебное пособие и является такого рода попыткой сократить и упростить курс изучения шведского языка для лиц, владеющих немецким языком.

Нельзя сказать, чтобы сам факт сравнения изучаемого иностранного языка с близко родственными языками являлся чем-то совершенно новым в нашей практике преподавания иностранных языков. Убеждаясь в целесообразности сравнительных экскурсов, преподаватели и раньше обращались к подобному сопоставлению *при объяснении* материала. Такое сравнение, однако, носило более или менее случайный характер и ограничивалось *отдельными элементами* лексики и грамматики изучаемых языков.

Впервые в нашей стране вопрос о *систематическом сравнении* в преподавании родственных языков был поставлен в 1948 году доцентом М. А. Дарской, и ею же был осуществлен

первый опыт проведения теоретического вводного курса датского языка в группах, изучающих немецкий¹.

В настоящее время стоит вопрос о создании целой серии специализированных учебных пособий по изучению иностранных языков на базе английского, немецкого и французского, так как совершенно очевидно, что человеку, владеющему французским языком, сравнительно легко изучить такие, например, языки, как итальянский и испанский, а человеку, владеющему немецким или английским, нетрудно овладеть, скажем, голландским или одним из скандинавских языков.

Что касается последних, то интерес к изучению этих языков в СССР с каждым годом растет, и это вполне понятно. Наша страна имеет тесные связи экономического и культурного характера с этими странами, которые являются нашими ближайшими соседями. Следует отметить еще одно немаловажное обстоятельство: перед владеющим *одним из скандинавских языков* открываются большие возможности ознакомления со всей скандинавской культурой в целом, так как *эти языки взаимопонимаемы*.

Практический курс шведского языка обладает целым рядом особенностей, важнейшими из которых являются следующие:

1. *Вводный фонетический курс* написан по принципу — *от звуков одинаковых для немецкого и шведского языков через сходные к звукам специфическим*. Материалы вводного фонетического курса опираются на элементы лексики и грамматики, общие для этих родственных языков. К концу вводного фонетического курса изучающий шведский язык приобретает сравнительно большой запас лексики и элементарные сведения по грамматике.

2. Наличие специального *вводного лексико-грамматического курса* имеет чисто практическую направленность: познакомить изучающего с теми сходными элементами лексики и грамматики, которые в значительной степени облегчают прохождение основного курса. Подобный курс позволяет не пользоваться в дальнейшем адаптированными искусственными текстами и *на самом начальном этапе обучения создает возможность работать с настоящими шведскими текстами*, а не переводными выжимками, которые похожи один на другой, переходят из учебника в учебник и не принадлежат ни одному языку, так как они лишены специфики изучаемого языка.

¹ Подробнее по этому вопросу см. А. А. Хадеева - Быкова, О принципах построения курса второго иностранного языка (родственного), «Вопросы лингвистики и методики преподавания иностранных языков», вып. I, Изд-во ИМО, 1958.

Следует иметь в виду, что примеры и упражнения на немецком языке имеют целью помочь учащемуся уяснить соответствующие явления шведского языка и поэтому приводятся в упрощенном виде.

3. В настоящем практическом курсе сделана попытка *полностью обеспечить материалом весь учебный процесс*. У нас сложилась традиция, по которой сам преподаватель восполняет в значительной степени учебник, подбирая материалы для пересказа, изложения вслух, домашнего чтения и контрольных работ. Данный учебник содержит не только основные тексты, которые являются стержнем для изучения грамматики и лексики, но и дополнительные материалы для работы над развитием навыков устной речи: короткие рассказы для чтения и пересказа вслух, тексты на шведском и русском языках для устного и письменного изложения, картинки для устного и письменного описания. В пособии использованы отрывки из газеты «Ню Даг», художественных произведений таких известных авторов, как С. Лагерлёф, а также зарисовки замечательного датского художника Х. Бидструпа. Все материалы, как основные, так и вспомогательные, обильно снабжены упражнениями.

Такой подбор учебных материалов не только облегчает подготовку преподавателя к уроку, но и в значительной степени заменяет преподавателя при самостоятельной работе над учебником, так как позволяет изучающему *соединить изучение языка с его применением*.

На *значении картинок* в процессе изучения иностранного языка следует остановиться особо.

До последнего времени этот вид упражнений применялся очень мало, несмотря на очевидное преимущество наглядного обучения.

Нам представляется, что картинки в качестве упражнений представляют исключительную ценность, ибо они создают *коммуникативную ситуацию*, с которой нам приходится иметь дело в жизни сплошь и рядом. Даже простая ситуация не укладывается полностью в рамки изученного и требует находчивости, умения обойтись имеющимися в распоряжении говорящего запасами языковых знаний. Работа с картинками тренирует в этом направлении, учит применять свои знания на практике.

4. Наличие вводного лексико-грамматического курса обуславливает применение особого вида упражнений, которые можно было бы охарактеризовать как *условный перевод*.

Условный перевод заключается в переводе не всего предложения, а только той его части, которая служит иллюстрацией для вводимого грамматического материала, остальная

часть предложения носит характер поясняющей части, уточняющей значение и употребление переводимой грамматической формы.

Этот вид упражнений имеет то неоспоримое преимущество, что он дает возможность понять довольно сложные грамматические явления при минимальном активном лексическом запасе. Так, например, значение и употребление временных форм невозможно ни закрепить, ни объяснить как следует без широкого сложного контекста, который невозможно дать на иностранном языке на начальном этапе обучения. То же самое следует сказать и о теме «Артикль».

5. При составлении учебника на базе неадаптированных текстов пришлось в целом ряде случаев *практически решать вопрос о соотношении лексики и грамматики*. Дело в том, что в любом неадаптированном тексте всегда найдутся отдельные грамматические явления, не предусмотренные ни вводным лексико-грамматическим курсом, ни грамматикой уроков. Представляется правильным не выбрасывать эти предложения и ни в коем случае не заменять их, уродуя ткань языка, а *пояснять попутно*, не акцентируя на них специально внимания и не закрепляя их без особой на то необходимости. Изучая позже эти явления систематически и более подробно, учащийся может уже опереться на те отдельные сведения, которые он получил в ходе работы над текстами. Подобное *освоение грамматики через лексику* способствует более глубокому и более прочному усвоению материала.

Так обстоит дело, например, с разделом косвенных наклонов. Совершенно естественно, что эту тему нельзя проходить на первом году обучения, так как она требует значительной подготовки в области грамматики и, что особенно важно, большого лексического запаса, необходимого для выражения тончайших оттенков мысли. Однако избежать употребления отдельных форм косвенных наклонов невозможно даже на первой стадии обучения. Выход из этого противоречия в том, чтобы вводить эти грамматические явления лексически, путем перевода, путем подбора необходимого эквивалента. Нам могут возразить, что в таком случае нарушается принцип сознательного усвоения материала. Однако это не так. От так называемого натурального метода подобное введение грамматики отличается объяснением (хотя и не подробным, не систематическим), а самое главное тем, что позднее все подобные наблюдения будут синтезированы в специальном разделе курса.

6. Практический курс предусматривает *систематическое повторение проходимого материала*. Уроки снабжены как упражнениями, обобщающими проходимый в данном уроке ма-

териал, так и упражнениями на повторение всего пройденного материала.

С целью систематизирования лексического минимума курса в конце каждого урока дается список слов урока, подлежащих активному усвоению. Этот список имеет целью фиксировать внимание как изучающего, так и преподавателя на том минимуме словаря, который должен быть особенно тщательно отработан. Такой список является своего рода *контрольным списком*, по которому в случае необходимости изучающий может сам проверить усвоенную в уроке лексику.

7. Вся лексика курса, кроме того, систематизирована в *тематическом словаре* (урок, жилище, пища, одежда, календарь и т. д.), приводящемся в конце учебника. Этот тематический словарь, с одной стороны, является базой для повторения пройденной лексики по определенной теме, с другой стороны, он может служить тематическим справочником. Кроме того, подобный словарь может быть использован в случае необходимости как своего рода разговорник. Поэтому он состоит не только из слов и отдельных выражений, но в некоторых случаях и из предложений-штампов, без которых нельзя обойтись в процессе общения.

Тематический словарь содержит далеко не все слова, встречавшиеся в учебнике, и даже не все слова контрольных списков в конце уроков. С другой стороны, в тематический словарь включены те слова и выражения, без которых данная тема была бы неполной, но которые в уроках не встречались.

Подобный тематический словарь может служить дополнительным материалом для целого ряда повторительных или систематизирующих упражнений с элементом нового: составление ситуаций на дополнительные новые выражения по изученной теме, сочинение на изученную тему с использованием выражений, составление диалогов и т. д.

8. Сугубо практическая направленность курса выразилась также в том, что было решено отказаться от специального грамматического справочника в конце учебника, заменив его *грамматическим указателем*, который лишь *называет* пройденные грамматические темы, отсылая к соответствующим грамматическим пояснениям в уроках. Роль подобного справочника особенно важна при самостоятельной работе над учебником.

9. В связи с тем, что практический курс может служить также и самоучителем, в конце учебника даются ключи к наиболее важным и трудным упражнениям. Однако и в аудитории приводимые ключи могут найти себе применение в качестве поясняющего или систематизирующего образца, так как в подавляющем большинстве случаев в ключах приводятся

несколько вариантов, возможных для выражения одной мысли, даются синонимы и синонимичные конструкции.

Как автор, так и научный редактор данного учебника считают своим долгом выразить благодарность всем товарищам, просмотревшим его в рукописи и сделавшим целый ряд ценных замечаний.

Особенную признательность автор выражает Э. Утас и К. Иттергрэн, которые не только просмотрели рукопись учебника, но и провели редакцию шведской части.

А. А. ХАДЕЕВА-БЫКОВА

**ВВОДНЫЙ
ФОНЕТИЧЕСКИЙ
КУРС**

УРОК I

1. Одинаковые по артикуляции согласные и гласные звуки в шведском и немецком языках
2. Неопределенный артикль
3. Предварительные замечания к упражнениям
4. Гласные: [e:] [ɛ:] [ɛ] [ø:] [ø] [ɤ] [u] [a]

Алфавит

Шведский алфавит состоит из 29 букв:

A a	<i>A a</i>	<i>a</i>	K k	<i>K k</i>	<i>ко</i>	U u	<i>U u</i>	<i>у</i>
B b	<i>B b</i>	<i>бэ</i>	L l	<i>L l</i>	<i>эль</i>	V v	<i>V v</i>	<i>вэ</i>
C c	<i>C c</i>	<i>сэ</i>	M m	<i>M m</i>	<i>эм</i>	W w	<i>W w</i>	<i>дубельт-вэ</i>
D d	<i>D d</i>	<i>дэ</i>	N n	<i>N n</i>	<i>эн</i>	X x	<i>X x</i>	<i>экс</i>
E e	<i>E e</i>	<i>е</i>	O o	<i>O o</i>	<i>у</i>	Y y	<i>Y y</i>	<i>ю</i>
F f	<i>F f</i>	<i>эф</i>	P p	<i>P p</i>	<i>пэ</i>	Z z	<i>Z z</i>	<i>сета</i>
G g	<i>G g</i>	<i>гэ</i>	Q q	<i>Q q</i>	<i>ку</i>	Å å	<i>Å å</i>	<i>о</i>
H h	<i>H h</i>	<i>хо</i>	R r	<i>R r</i>	<i>эр</i>	Ä ä	<i>Ä ä</i>	<i>э</i>
I i	<i>I i</i>	<i>и</i>	S s	<i>S s</i>	<i>эс</i>	Ö ö	<i>Ö ö</i>	<i>ё</i>
J j	<i>J j</i>	<i>юта</i>	T t	<i>T t</i>	<i>тэ</i>			

Таким образом, шведский алфавит имеет те же литеры, что и немецкий, за исключением буквы å, которая является характерной для скандинавских языков.

Шведское правописание является традиционным. Оно не всегда соответствует произношению.

Например, звук [j] может передаваться и с помощью букв j, g, и с помощью буквосочетаний hj, dj: ja [ja:], jakt [jakt], giva [ji:va], ge [je:], gäspa [jɛspa], hjälpa [jɛlpa], djärv [jærv].

С другой стороны, одна и та же буква может передавать различные звуки. Например, буква k может служить для обозначения звука k — kall [kal:], korr [kɔrr] и звука [ç*] — köra [çø:ra], käg [çæ:ɣ].

Для точного обозначения звуков используется транскрипционное письмо. Каждый значок обозначает один звук.

В настоящем учебнике за основу взята система международной транскрипции.

Сопоставительная таблица гласных звуков в шведском, немецком и русском языках

Характеристика звука	Шведский язык	Немецкий язык	Русский** язык
Гласные переднего ряда	i:	—	—
	i	—	—
	e:	e:	—
	e	—	—
	ɛ:	ɛ:	—
	ɛ	ɛ	—
	æ:	—	—
	æ	—	—
	y:	—	—
	y	—	—
	ø:	ø:	—
	ö	œ	—
Губные	œ	—	—
	œ	—	—
Гласные заднего ряда	a:	—	—
	a	a	—
губные	u:	—	—
	u	u	—
Смешанные гласные	o:	—	—
	ɔ	ɔ	—
	ш:	—	—
	ш	—	—

* Условно можно обозначить как ç.

** Как видно из таблицы, в русском языке полностью отсутствуют гласные, характерные для шведского и немецкого языков, так как в русском языке нет деления гласных на долгие и краткие.

Примечания:

1. Краткий звук [ö] в немецкой транскрипции обозначается [œ]. Следует помнить, что шведский звук [œ] не имеет соответствия ни в русском, ни в немецком языках.

2. В русском языке нет гласных, которые бы полностью соответствовали гласным в шведском языке. Тем не менее, имеется целый ряд звуков, похожих на соответствующие гласные. Например, в русском языке отсутствует противопоставление долгого и краткого [o:] [ɔ]. Однако в определенных позициях мы встречаем звук, очень близкий к шведскому краткому [ɔ]. Например, первое [ɔ] в слове «облако». Подробные указания относительно схожих звуков даются в уроках.

Сопоставив таблицы гласных звуков шведского, немецкого и русского языков, можно сделать следующие выводы:

а) система гласных в шведском языке богаче системы гласных в немецком языке и значительно превосходит по числу звуков систему гласных в русском языке;

б) в русском языке отсутствует различие между долгими и краткими гласными. В шведском языке существуют долгие и краткие гласные, причем количественные различия большей частью сочетаются с качественными; как правило, долгий и соответствующий ему краткий звук имеют разную артикуляцию;

в) в шведском и немецком языках имеется большое количество лабиализованных гласных;

г) система гласных шведского языка отличается от системы гласных русского языка по характеру артикуляции. Система гласных шведского языка близка к системе гласных немецкого языка. В обоих языках имеются гласные, *одинаковые* по способу и месту образования [e:] [ɛ:] [ɛ] [ø:] [u] [a] [ɔ] [ö]. *Сходными* звуками являются — [i:] [i] [y:] [y] [u:] [o:] [a:]. Звуки [ш:] [ш] [e] [æ] [æ] [œ:] [œ] представляют собой специфические шведские звуки.

Сопоставительная таблица согласных в шведском, немецком и русском языках

Характеристика звука	Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Губные:			
с придыханием	p'	p'	—
без придыхания	b	b	b
носовые	m	m	m

Характеристика звука	Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Переднеязычные:			
с придыханием	t'	t'	—
без придыхания	d	d	ɖ
язычные зубные	n	n	n
какуминальные	t̥ d̥ n̥	—	—
Заднеязычные:			
с придыханием	k'	k'	—
без придыхания	g	g	ɡ
носовые	ŋ	ŋ	—
Аффриката			
среднеязычная	ç	—	—
Серединные:			
губно-зубные	f, v	f, v	f, v
переднеязычные	s ʃ	s ʃ	s ʃ
какуминальные	s	—	—
среднеязычные	j	j	j
фарингальные	h	h	—
Боковые:			
губно-зубные	l'	l	l
какуминальные	l̥	—	—
Дрожащий	ɾ	—	ɾ

Сопоставив схемы, можно сделать следующие выводы:

1. Артикуляция большинства согласных в шведском и немецком языках совпадает: [b] [p'] [m] [t'] [d] [n] [k'] [g] [ŋ] [f] [v] [s] [j] [h] [l].

2. В шведском языке имеются какуминальные согласные [t̥] [d̥] [ŋ̥] [l̥] [s̥], отсутствующие в немецком и русском языках.

3. Глухие смычные [p'] [t'] [k'] в шведском и немецком языках произносятся перед гласными с придыханием. В русском языке придыхание при произнесении глухих смычных отсутствует.

4. В шведском и немецком языках *совершенно отсутствуют* палатализованные звуки, типичные для русского языка.

5. В шведском языке отсутствуют звонкие щелевые [z] [ʒ]. На это следует обратить особое внимание в связи с тем, что немецкая буква s обозначает как глухой щелевой переднеязычный согласный [s] *kissen*, так и звонкий щелевой переднеязычный согласный [z] *sehen*. Буква s в шведском языке никогда не обозначает звонкий согласный [z].

НЕОПРЕДЕЛЕННЫЙ АРТИКЛЬ

Так же как и в немецком языке, в шведском языке существует неопределенный артикль, который в основном употребляется в тех же случаях, что и в немецком языке.

Неопределенный артикль, как и в немецком языке, различается по родам: общий и средний.

Существительные общего рода имеют неопределенный артикль *en*: *en övning*, *en del*, *en väg*.

Существительные среднего рода употребляются с неопределенным артиклем *ett*: *ett fel*, *ett häfte*, *ett fönster*.

Определение ставится между артиклем и существительным.

В общем роде прилагательное не получает никакого окончания, в среднем роде получает окончание *-t* (в большинстве случаев). Сравните:

Шведский язык

en skön väg
en skön mössa
ett svenskt häfte
ett skönt fönster

Немецкий язык

ein schöner Weg
eine schöne Mütze
ein schwedisches Heft
ein schönes Fenster

ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ ЗАМЕЧАНИЯ К УПРАЖНЕНИЯМ

1. Долгота и краткость гласных в шведском языке, как и в немецком языке, носит смыслоразличительный характер (в отличие от русского языка, где протяжное произношение гласной не меняет значения слова). Сравните следующие примеры:

Немецкий язык

Beet — грядка [*be:t*]

Bett — кровать [*bɛt*]

Шведский язык

bet [*be:t*] — прошедшее время от *bita* — кусать

bett [*bet:*] — укус

Долгие гласные в шведском языке, как и в немецком, в большинстве случаев встречаются:

1) в положении под ударением перед одной согласной: *fel* [*e:*] — ошибка, *hög* [*ø:*] — высокий, *tät* [*ɛ:*] — густой;

2) в конце слова в ударном положении: *le* [*le:*] — улыбаться, *be* [*be:*] — просить;

3) в открытом слоге: *löpa* [*lø:pa*] — покупать, *vila* [*vi:la*] — отдыхать, *läsa* [*lɛ:sa*] — читать;

4) в некоторых случаях перед сочетаниями gn, rd, rt, rl: barn [a:] — ребенок, kvarn [a:] — мельница, vård [o:] — уход, забота.

Краткие гласные в большинстве случаев встречаются:

1) в ударных слогах—перед двойной согласной или сочетанием нескольких согласных: flicka [flik:a] — девочка, häfte [hɛfte] — тетрадь, hånd [hand] — рука, binda [bin:da] — связывать;

2) в неударных слогах—в любом положении: tempo [tempɪ] — темп, gosse [gɔs:e] — мальчик, femma [fɛm:a] — пятерка.

II. В отличие от немецкого языка, в шведском языке встречаются долгие согласные. Однако *долгота согласных не имеет смыслоразличительного характера*. Долгие согласные встречаются в определенном положении, а именно — после краткой гласной в ударном слоге. В неударном слоге долгие согласные не встречаются. Долгота согласных выражается в длительности их произношения. На письме долгота согласной обозначается двойным написанием этой согласной.

В немецком языке долготы согласных нет. Удвоенная согласная на письме является лишь орфографическим средством, указывающим на краткость предыдущего гласного. Немецкие согласные имеют твердый отступ, то есть тесное примыкание последующих согласных к предыдущей гласной.

Сравните следующие примеры:

русск.: Анна — [an:a], нем.: Анна [ˈana], шв.: Анна [an:a]; нем.: breppen [brɛpnɐn], шв.: bräppa [brɛn:a]; tall [l:] — сосна; tack [k:] — спасибо; brann [n:] — сгорел.

Звук [k:] всегда изображается сочетанием sk: tacka [k:] — благодарить, flicka [k:] — девочка, knaska [k:] — стучать.

Долгота двух согласных — m, n может на письме никак не обозначаться: man [n:] — человек, tom [m:] — пустой, han [n:] — он, hon [n:] — она, наряду с kanna [n:] — кружка, lamm [m:] — ягненок.

III. В отличие от немецкого языка, в шведском языке *отсутствует «сильный приступ»*—(«Knacklaut») при произнесении гласных в начале слова, все гласные произносятся со слабым приступом.

IV. В шведском литературном языке *отсутствуют дифтонги*. Лишь в ряде слов иностранного происхождения встречаются два дифтонга, заимствованные из немецкого языка: au, eu. Однако их произношение существенно отличается от произношения аналогичных дифтонгов в немецком языке. Они

произносятся как два самостоятельных, рядом стоящих звука. Сравните артикуляцию немецких и шведских дифтонгов:

Europa ['ɔ̯]	Europa [eu]	— Европа
europäisch	europeisk	— европейский
neutral	neutral	— нейтральный
Auto ['aʊ]	automobil [au]	— автомобиль
August	augusti	— август

V. В отличие от немецкого, для шведского языка характерно *почти полное отсутствие редукации в безударном положении*. В немецком языке звук [ɛ] редуцируется в безударном положении. В транскрипции редуцированный звук обозначается с помощью значка [ə].

Сравните артикуляцию следующих немецких и шведских слов:

Немецкий язык	Шведский язык
Nase [ə] — нос	timme [e] — час
Fenster [ə] — окно	fönster [e] — окно

VI. В шведском и в немецком языках *глухие согласные p, t, k в начале слова произносятся с придыханием*:

Немецкий язык	Шведский язык
Papa — папа	rapra — папа
Tag — день	tack — спасибо
kalt — холодный	kall — холодный

Звук	Буква
e:	e

[e:] — гласный звук переднего ряда среднего подъема. При произнесении губы сильно растянуты, кончик языка упирается в передние нижние зубы, спинка языка подтянута довольно высоко.

В немецком языке имеется аналогичный звук, например в словах: Tee, See.

В русском языке подобный звук встречается в словах: меч, течь; однако шведский звук значительно сильнее и напряженнее, чем русское «е».

В начале слова в шведском языке не слышится призвук j: ega, ekonomi. Сравните в русском языке еда, елка.

Упражнение № 1

Прочтите следующие слова. Не забывайте, что буква s в шведском языке никогда не обозначает звонкий переднеязычный звук [z].

sehen

[se:]

sehen

att¹ se — видеть

segeln

att segla — ходить под парусами

besehen

att bese — осмотреть

Упражнение № 2

Прочтите попарно следующие немецкие и шведские слова:

Fehler

ett fel

— ошибка

leben

att leva

— жить

mehr

mer

— много — сравнит. степень
от mycket

Fee

en fe

— фея

att veta

— знать

en del

— часть

att leka

— играть

en ed

— клятва

att eka

— отзываться (о звуке)

en era

— эра

Ключевые слова: ett fel, att se, en del.

Звуки	Буква
ɛ: ɛ	ä (редко e)

[ɛ:] — открытый нелабиализованный гласный переднего ряда среднего подъема. При произнесении нижняя челюсть опущена, губы немного растянуты, кончик языка прикасается к нижним передним зубам, средняя спинка языка приподнята.

В немецком языке аналогичный звук встречается в словах: **Bär, Räte.**

В русском языке близкий звук встречается после твердых согласных: **цех, шест.**

Согласные перед [ɛ:] в шведском и-немецком языках никогда не смягчаются.

Упражнение № 3

Прочтите следующие немецкие и шведские слова:

Däne — датчанин

att äta — есть, кушать

nähen — питать

att läsa — читать

Räder — колеса

en väg — путь, дорога

nähen — шить

att äga — владеть

Bär — медведь

att väga — весить

Ключевые слова: att äta, att läsa, en väg.

¹ att — инфинитивная частица (ср. с нем. zu): att se, att bese.

[ɛ] краткое отличается от долгого [ɛ:] только долготой. Артикуляция органов та же, что и при [ɛ:]. Аналогичный звук имеется в немецком языке: *es, Bett, fest*.

На письме изображается с помощью буквы *ä* и лишь в редких случаях (преимущественно в числительных и местоимениях) — *e*.

У п р а ж н е н и е № 4

Прочтите попарно следующие немецкие и шведские слова:

Ende	en ände	— конец
Heft	ett häfte	— тетрадь
Fest	en fest	— праздник
Männer	män	— мужчины, люди
wecken	att väcka	— будить
schwedisch	svensk	— шведский
	hem	— домой

Ключевые слова: *ett häfte, män, att väcka, svensk, en fest*.

Звуки	Буква
ø: ö	ö

[ø:] — долгий лабиализованный гласный переднего ряда среднего подъема. При произнесении положение органов речи такое же, как при [e:], но губы округлены и выдвинуты вперед. Мускулы сильно напряжены.

В немецком языке существует аналогичный звук, например в слове: *böse*.

В русском языке подобный или близкий шведскому [ø:] звук отсутствует.

У п р а ж н е н и е № 5

Прочтите следующие немецкие и шведские слова:

Söhne	söner	— сыновья
lösen	att lösa	— решать
öde	öde	— пустынный
schön	skön ²	— красивый, удобный
Möbel	en möbel	— мебель
	en ö	— остров
	att öka	— увеличивать
	att möta	— встречать
	söt	— милый

Ключевые слова: *skön, att möta, söt*.

[ö] — краткий гласный переднего ряда нижнего подъема. При произнесении положение органов речи такое же, как при

² *sk* перед *ö* произносится как [ʃ].

произнесении [ø:]. Кончик языка слегка касается нижних зубов, средняя часть языка немного приподнята, губы округлены, но не выдвинуты вперед, мускулы напряжены меньше. Аналогичный звук встречается в немецком языке: *können, Wörter*. В русском языке подобный звук отсутствует.

Упражнение № 6

Прочтите следующие немецкие и шведские слова:

<i>können</i> — мочь	<i>en mössa</i> — шапка
<i>öfönen</i> — открывать	<i>att öppna</i> — открывать
<i>Löffel</i> — ложка	<i>att önska</i> — желать
<i>Dörfer</i> — деревни	<i>ett fönster</i> — окно
<i>öfter</i> — чаще	<i>en övning</i> — упражнение

Ключевые слова: *att öppna; att önska; ett fönster; en övning*.

Упражнение № 7

Прочтите следующие немецкие и шведские слова, обращая внимание на аспирацию (придыхание) при произнесении:

<i>Kappe</i>	<i>en kapp</i>	<i>Thema</i>	<i>ett tema</i>
<i>Kasse</i>	<i>en kassa</i>	<i>Papa</i>	<i>en pappa</i>
<i>Kamm</i>	<i>en kam</i>	<i>Pasta</i>	<i>en pasta</i>
<i>Tee</i>	<i>ett te</i>		

Упражнение № 8

(Сводное упражнение на пройденные звуки)

Прочтите следующие слова:

föda, töс, tes, be, pöl, äta, änka, bädd, seg, fela, bälte, sed, feg, bäck, ed, böta, peta, se, era, meta, sätta.

Звук	Буквы
ɔ	о, å

Примечание: Изображение [ɔ] с помощью о, å отражает исторический процесс развития двух различных гласных, совпавших впоследствии в одном звуке. Четких орфографических правил не существует, поэтому следует с самого начала запоминать правописание слов.

[ɔ] — открытый краткий гласный заднего ряда. При произнесении рот открыт, язык более оттянут назад, губы слегка округлены, но вперед не выдвинуты (как при произнесении русского «о»). Аналогичный звук встречается в немецком языке: *Block, Rock*.

У п р а ж н е н и е № 9

Прочтите следующие слова:

oft	ofta	— часто
ein Post	en Post	— почта
kommen	att komma	— приходить
kosten	att kosta	— стоить
	en klocka	— часы
	en gosse	— мальчик
	en soffa	— диван
	ett golv	— пол

Ключевые слова: ofta, att komma, att kosta, en klocka, en gosse, en soffa, ett golv.

Звук	Буква
u	o

[u] — краткий открытый лабиализованный гласный заднего ряда. При произнесении его задняя спинка языка поднята и оттянута назад. Губы слегка округлены и выдвинуты вперед. В немецком языке имеется аналогичный звук: Mund, Trupp. В русском языке подобный звук встречается в словах: туман, кутать.

У п р а ж н е н и е № 10

Прочтите попарно следующие слова:

uns	— нам	en ost	— сыр
und	— и (союз)	ond	— злой, дурной
dumm	— глупый	tom	— пустой
		en blomma	— цветок

Звук	Буква
a	a

[a] — нелабиализованный гласный заднего ряда. Язык при произнесении не напряжен. По образованию близок к русскому в словах: балка, палка. Аналогичный звук имеется в немецком языке: dann, matt.

У п р а ж н е н и е № 11

Прочтите попарно следующие слова:

danke	tack	— спасибо
ein Satz	en sats	— предложение
ein Tanz	en dans	— танец
kalt	kall	— холодный
ein Mann	en man	— человек, мужчина
kann	kan	— форма настоящего времени от глагола kunna — мочь

Ключевые слова: en blomma, tack, en sats, kall, kan, en man.

У п р а ж н е н и е № 12
(Сводное упражнение на пройденные звуки)

Прочтите следующие слова:

kall, konst, kopp, tavla, tacka, mäta, mätt, natt, orm, möta, salt, näst, nöd, odla, vän, vals, offra, ofta, boll, golv.

У п р а ж н е н и е № 13

Выпишите из упражнения сначала существительные общего рода, а затем среднего рода:

ett fel, en del, en sats, ett häfte, en övning, en klocka, en fest, ett fönster, en väg, en blomma, en ö, en ände.

У п р а ж н е н и е № 14
(на ключевые слова)

Переведите следующие слова на шведский язык. Запишите существительные общего рода в одну колонку, а существительные среднего рода — в другую:

окно, тетрадь, ошибка, упражнение, часть, путь, чай, праздник, цветок, часы, предложение, мальчик, мужчина.

У п р а ж н е н и е № 15
(на ключевые слова)

Переведите следующие словосочетания на шведский язык с неопределенным артиклем, согласуя прилагательное с существительным:

красивый цветок, красивое окно, красивые часы, красивая тетрадь, красивый диван, шведская тетрадь, шведские часы.

УРОК II

1. Согласные [h], [r]
2. Гласный [a:]
3. Определенный постпозитивный артикль
4. Настоящее время глаголов 1-го, 2-го, 3-го, 4-го спряжений

Звук	Буква
h	h

[h] — глухой, щелевой, фарингальный (фаринкс — задняя часть спинки зева). Произносится без участия губ и языка, одним выдохом воздуха, который образует шум в глотке. Язык и губы принимают положение следующего за ним гласного. Встречается только перед гласными в начале слова и в суффиксе (-het). Сильно отличается от русского языка [x], который образуется при сближении задней части языка с нёбом. В немецком языке имеется сходный звук—[h] так называемый *Hauchlaut*. И в шведском и в немецком языках этот звук встречается только перед гласной в начале слова или слога и в суффиксах **-heit**, **-haft** — в немецком языке, **-het** — в шведском. В шведском языке отсутствует звук [x], встречающийся в немецком: *Buch, Wache, auch*.

Упражнение № 1

Прочтите следующие слова:

eine Hand	en hand — рука
ein Hafen	en hamn — порт
ein Heft	ett häfte — тетрадь
eine Henne	en höna — курица
halb	halv — половинный
ein Hals	en hals — горло, шея
	han — он

Ключевые слова: **en hand, en hamn, en hals, han.**

Звук	Буква
г	г

Согласный [г] — переднеязычный, дрожащий, плавный. Артикуляция шведского [г] совпадает с артикуляцией соответствующего согласного звука в русском языке. В немецком языке при произнесении [г] язык мало напряжен и меньше вибрирует. В конце слова и перед согласными [г] в немецком языке произносится не особенно отчетливо. В шведском языке [г] произносится одинаково четко во всех случаях.

Упражнение № 2

Прочтите следующие слова:

rennen	att ränna	— бежать, мчаться
eine Rast	en rast	— отдых
eine Regel	en regel	— правило
eine Reise	en resa	— поездка
rot	röd	— красный
reichen	att räckä	— протягивать
ein Brief	ett brev	— письмо
grün	grön	— зеленый
treffen	att träffa	— встречать
ein Sommer	en sommar	— лето
eine Tochter	en dotter	— дочь

Ключевые слова: en rast; en resa; röd; ett brev; grön; att träffa; en sommar; en dotter.

Звук	Буква
а:	а

[а:] — долгий гласный звук заднего ряда. Характеризуется низким положением языка. Губы слегка округлены, язык напряжен. Нижняя челюсть опущена. Этот звук имеет в шведском языке более гортанный характер, чем соответствующий звук в немецком языке.

Упражнение № 3

Прочтите попарно и сравните артикуляцию немецкого и шведского [а:]

eine Zahl	ett tal	— число
ein Tag	en dag	— день
eine Dame	en dam	— дама
ein Paar	ett par	— пара
haben	att ha	— иметь
ein Saal	en sal	— зал
baden	att bada	— купаться

Упражнение № 4

Прочтите следующие слова:

att tala	— говорить, раз- говаривать	klar	— ясный
att ta	— брать	en fara	— опасность
att svara	— отвечать	en far	— отец
att mana	— призывать	en rad	— ряд, строчка
en gata	— улица	rak	— прямой
att raka	— брить	bra	— хороший, хорошо

Упражнение № 5

Прочтите попарно следующие слова:

[a:]	[a]	[a:]	[a]	[a:]	[a]
tak	— tack	mata	— matta	fal	— fall
dag	— dagg	tas	— tass	flag	— flagg
tala	— tall	gas	— gassa	lada	— land
kal	— kall	gata	— gatt		

Ключевые слова: en dag; ett par; att ha; en gata; en sal; att tala;
att ta; att svara; klar; en rad; en far; rak; ett land; bra.

ОПРЕДЕЛЕННЫЙ ПОСТПОЗИТИВНЫЙ АРТИКЛЬ

Определенный постпозитивный артикль в шведском языке имеет следующие формы: en, -n — для общего рода; -et, -t — для среднего рода.

Определенный постпозитивный артикль присоединяется к существительному.

ett fel — felet	en sats — satsen
en del — delen	ett brev — brevet
en väg — vägen	

-en, -et прибавляются, как правило, к существительному, оканчивающемуся на согласную: ett land — landet; en dag — dagen; ett par — paret.

-n, -t прибавляются, как правило, к существительному, оканчивающемуся на гласную (отклонения от правила будут разобраны в следующих уроках):

en blomma — blomman	en gata — gatan
ett häfte — häftet	en gosse — gossen

В отличие от немецкого языка, в шведском языке существует два вида определенного артикля: постпозитивный и препозитивный.

Определенный препозитивный артикль стоит только перед существительным в определенной форме³, имеющим при себе определение: **den** varma dagen; **det** stora huset.

³ Под определенной формой существительного подразумевается существительное с определенным постпозитивным артиклем.

У п р а ж н е н и е № 6

Переведите следующие слова на шведский язык и напишите их с неопределенным и определенным постпозитивным артиклем. О б р а з е ц: ошибка — ett fel, felet:

часть, упражнение, тетрадь, часы, дорога, мальчик, письмо, зал, день, строчка, предложение, перемена, диван, цветок, улица, страна, рука, шея.

У п р а ж н е н и е № 7

Переведите следующие словосочетания на шведский язык с неопределенным артиклем, согласуя прилагательное с существительным:

красивый красный цветок, прямая улица, прямой путь, холодный день, ясный день, красивая страна, зеленая крыша, хорошая поездка, шведский порт.

НАСТОЯЩЕЕ ВРЕМЯ ГЛАГОЛОВ 1—4-го СПРЯЖЕНИЙ

Форма настоящего времени образуется с помощью суффиксов -ar, -er, -r, прибавляемых к основе глагола.

В шведском языке имеются 4 спряжения глаголов.

Глаголы 1-го спряжения образуют настоящее время путем прибавления суффикса -ar к основе глагола:

att tala — han talar — он говорит
att svara — han svarar — он отвечает

Глаголы 3-го спряжения образуют настоящее время путем прибавления суффикса -r к основе глагола:

att bo — han bor — он живет

Глаголы 2-го и 4-го спряжений образуют настоящее время путем прибавления суффикса -er к основе глагола:

att läsa — han läser — он читает
att komma — han kommer — он приходит

В отличие от немецкого языка, *глаголы в шведском языке не изменяются по лицам.*

Примечание: О правилах определения спряжения глаголов будет сказано в последующих уроках.

У п р а ж н е н и е № 8

Переведите следующие предложения на русский язык:

han talar; gossen svarar; gossen tar ett häfte; han har en klocka; mannen har en klocka; han talar bra; gossen talar svenska bra; han kan svara; gossen kommer; han möter kamrat Petrov; han har rast; en man öppnar ett fönster; gossen ofta träffar Svén; han ser en grön blomma.

У п р а ж н е н и е № 9

Образуйте форму настоящего времени от инфинитивов следующих глаголов (цифра указывает спряжение глагола):

att se⁴; att läsa²; att väcka²; att kosta¹; att önska¹; att komma⁴; att bo³; att tala¹; att svara¹; att ta⁴; att möta².

У п р а ж н е н и е № 10

Раскройте скобки, поставьте глагол в форме настоящего времени, укажите спряжение глагола:

han (att möta) Sven; far (att läsa); gossen (att tala) svenska bra;
han (att komma) hem sent.

У п р а ж н е н и е № 11

Переведите на шведский язык следующие предложения:

он разговаривает; мальчик отвечает; у него есть красивая тетрадь;
мальчик часто приходит; отец будит дочь; он ест; у него есть красивые часы.

УРОК III

1. Гласные [o:], [u:]
2. Какуминальные согласные [d], [n], [t], [l], [s].
Буквосочетания gd, gn, gt, gl, gs
3. Ударение в односложных и многосложных словах.
Фонетическое слоговоеделение
4. Повествовательное предложение

Звук	Буквы
o:	å, o

[o:] — долгий закрытый губной звук низкого подъема. Губы округлены и немного выпячены вперед, язык оттянут назад. Близкий звук имеется в немецком языке в словах: Sohn, roh.

Упражнение № 1

Прочтите попарно следующие немецкие и шведские слова:

ein Boot	en båt	— лодка
ein Vogel	en fågel	— птица
so	så	— так, такой
roh	rå	— сырой
ein Sohn	en son	— сын
eine Kohle	en kol	— уголь
	att gå	— идти
	på	— на (предлог)

Ключевые слова: en båt, så, en son, att gå, på.

Звук	Буква
u:	o

[u:] — долгий закрытый лабиализованный гласный заднего ряда высокого подъема. Губы сильно округлены и выдвинуты вперед, отверстие рта очень маленькое; спинка языка поднята к мягкому нёбу. В немецком языке имеется близкий звук в словах: Buch, klug.

У п р а ж н е н и е № 2

Прочтите попарно следующие немецкие и шведские слова:

ein Fluß	en flod	— река
Mut	ett mod	— мужество
ein Fuß	en fot	— нога
ein Bruder	en bror	— брат
ein Buch	en bok	— книга
gut	god	— хороший
klug	klok	— умный
eine Schule	en skola	— школа
ein Stuhl	en stol ⁴	— стул

Ключевые слова: en bror; en bok; god; klok; en skola; en stol.

У п р а ж н е н и е № 3

Прочтите попарно следующие слова:

tala	tåla	raka	råka
gata	gåta	la	tåg
lada	låda	tar	tår
svar	svår	har	hår

У п р а ж н е н и е № 4

Прочтите следующие слова:

stal	står	stor
stare	stål	stol
bra	bråk	bro
svar	svår	svor

Ключевые слова: ett svar — ответ; svår — трудный; stor — большой; att stå⁴ — стоять.

Звуки	Буквосочетания
t	rt
d	rd
n	rn
l	rl

Характерный признак какуминальных согласных [t], [d], [n], [l] — в отличие от соответствующих зубных звуков [t], [d], [n], [l] — состоит в том, что кончик языка касается альвеол (ямок над передними зубами), причем кончик языка слегка загибается внутрь.

Эти звуки записываются буквосочетаниями rt, rd, rn, rl.

⁴ Буква s перед t всегда читается как [s]: stol (stu:l) — стул (ср. с нем. Stuhl [ʃtu:l]).

У п р а ж н е н и е № 5

Прочтите следующие слова:

ord, bord, borde, nord, ordna, order, orden, gård, hård.

Ключевые слова: **ett ord** — слово; **ett bord** — стол; **hård** — тяжелый.

У п р а ж н е н и е № 6

Прочтите следующие слова:

karta, kort, svart, sport, snart, bort, fort, kvart.

Ключевые слова: **en karta** — карта; **kort** — короткий; **svart** — черный.

У п р а ж н е н и е № 7

Прочтите следующие слова:

barn; kvarn; varna; torn; horn; sommarn.

У п р а ж н е н и е № 8

Прочтите следующие слова:

porla, sorla, arla, karl.

Звук	Буквосочетание
<u>s</u>	rs

Какуминальный щелевой глухой звук [s] записывается буквосочетанием rs. При произнесении этого звука передняя часть языка сближается с альвеолами; кончик языка слегка загнут внутрь. Спинка языка приподнята к нёбу, воздух проходит через щель между кончиком языка и альвеолами.

Подобное явление может иметь место и в том случае, когда одно слово оканчивается на -r, а другое начинается на s-: **var så god** [va: ʃəgu:] — пожалуйста. В некоторых случаях при медленном темпе речи призвук [r] может сохраняться.

У п р а ж н е н и е № 10

Прочтите следующие слова:

kors, vars, annars, forsla, orsak, norsk, var så god, Lars, torsdag

Ключевые слова: **norsk** — норвежский; **var så god** — пожалуйста.

Повторительные упражнения

У п р а ж н е н и е № 10

Напишите следующие слова с определенным постпозитивным артиклем:

en båt, en son, en bok, en skola, en stol, ett svar, en karta, ett bord, ett ord, ett land, ett brev.

У п р а ж н е н и е № 11

Напишите форму настоящего времени следующих глаголов и переведите эти глаголы на русский язык:

att stå⁴, att träffa¹, att gå⁴, att ha⁴, att svara¹, att äta⁴, att väcka², att läsa², att möta², att önska¹, att öppna¹, att komma⁴, att kosta¹, att ta⁴.

У п р а ж н е н и е № 12

Переведите следующие словосочетания на русский язык:

en klok gosse; en stor bror; en klar dag; en svår övning; en norsk bok; en god rast; en rak gata; en kall sommar; en svart soffa.

У п р а ж н е н и е № 13

Раскройте скобки, поставьте глагол в форме настоящего времени; переведите предложения на русский язык:

1. Han (att träffa) Sven på gatan. 2. Gossen (att stå) på taket. 3. Mannen (att ta) ett svenskt häfte. 4. Han (att gå) hem. 5. Gossen (att ha) en stor karta. 6. Mannen (att öppna) ett fönster. 7. Sven (att ha) en son.

У п р а ж н е н и е № 14

Раскройте скобки, согласуя прилагательное, стоящее в скобках, с существительным:

1. Han ser en (grön) soffa. 2. Gossen läser en (svår) sats. 3. Mannen träffar ett (svensk) ord på kartan. 4. Han kan läsa en (stor) övning. 5. Gossen har en (bra) rast.

У п р а ж н е н и е № 15 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Мальчик читает трудное упражнение. 2. Он берет зеленую тетрадь. 3. У Виктора есть большая карта. 4. Он встречается Свена на улице. 5. У него есть старший брат.

УДАРЕНИЕ

Ударение в шведском языке существенно отличается от ударения в русском и немецком языках. Для русского и немецкого языков характерно динамическое, или силовое, ударение. В шведском языке *динамическое ударение сочетается с тоническим, или музыкальным, ударением*, то есть изменением высоты голоса на определенном слоге. Силовое ударение в шведском и немецком языках закреплено, как правило, на корневом слоге. Все остальные слоги имеют различную степень силового ударения. Главное ударение обозначается — ' или `; второстепенное ударение обозначается — !; слабое ударение обозначается — ,.

bóken [bu:kən] — главное + второстепенное ударение

lándskáp [landska:p] — главное + второстепенное ударение

hùvu,d [hʊ:vʊd] — главное + слабое ударение

Слова иностранного происхождения силовое ударение сохраняют.

Силовому ударению в шведском языке сопутствует тоническое музыкальное ударение. Различаются два типа тонического ударения:

1. Простое тоническое ударение — «акут» (обозначается ´) — движение тона в слове является либо падающим (если слово находится в конце повествовательного предложения и употребляется изолированно), либо восходящим (в середине предложения или при вопросе).

bóken — книга; **skriver** — пишу.

Падающее или восходящее движение тона можно наблюдать иногда и в русском языке. Например: Ты сделал это? —

↑ Я? Да, я. ↓ В ответе «Да, я» наблюдается понижение тона.

2. Сложное тоническое ударение — «гравис» (обозначается ˇ) — тон на первом слоге, несущем главное динамическое ударение, падает, а на следующем слоге, несущем второстепенное или слабое динамическое ударение, повышается.

flicka; hålla

Простое тоническое ударение встречается:

1) В односложных словах: **bók, hánd.**

Прочтите следующие слова:

hamn, sats, båt, brev, hals.

2) В многосложных словах с суффиксами -er, -el, -en, а также в глаголах 2-го и 4-го спряжений в форме настоящего времени: **fågel, séger, kómmer.**

Прочтите следующие слова:

bönder, öken, sitter, läser, väcker, botten.

3) У существительных с определенным постпозитивным артиклем, которые имеют простое ударение при неопределенном артикле: **bóken, hánden.**

Прочтите следующие слова:

hamnen, satsen, landet, halsen, felet, delen, paret, salen.

4) В двусложных и многосложных словах с ударением не на первом слоге: **université́t, bestǻ.**

Прочтите следующие слова:

bese, begå, privat, betala.

5) В двусложных служебных словах: **únder, ánnars.**

6) В ряде сложных слов, которые в настоящее время уже не воспринимаются как сложные (название дней недели, некоторые географические названия): **tórsdag, Svérige**.

Прочтите следующие слова:

söndag, tisdag, onsdag, fredag, England.

Сложное тоническое ударение встречается:

1) В большинстве двусложных слов: **gösse, läsa.**

Прочтите следующие слова:

träffa, ordbok, komma, sitta.

2) В большом количестве сложных слов: **affärsman, utrikesdepartamèntet.**

3) В многосложных формах тех слов, которые в односложных формах имеют простое ударение: **en stól—stolàrna** (стул—стулья); **bréd—brèdare** (широкий—шире).

Иногда различие простого и сложного ударения служит смысловоразличительным средством:

áxel —плечо

àxel — ось

móder (мн. ч.)—моды

mòder — мать

stégen (мн. ч.)—шаги

stègen — лестница

СЛОГОДЕЛЕНИЕ

Ударный слог в шведском языке заканчивается либо долгой гласной, либо долгой согласной. Окончание ударного слога на долгую согласную совершенно не свойственно ни немецкому, ни русскому языкам. Например: **frå-ga, ta-la, ä-ta, katt.**

Обратите внимание, что в шведском языке слогоделение проходит через двойную согласную: **blom-ma, kal-la, träf-far.**

Упражнение № 16

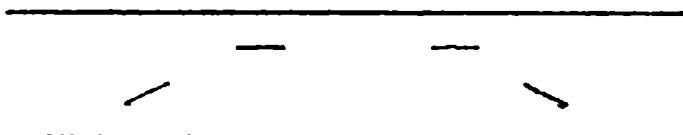
Разделите на слоги следующие слова:

klocka, skola, svara, gata, komma, väcka, hälsa, tacka, soffa, gosse.

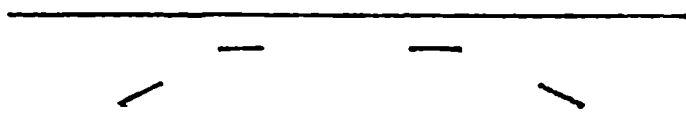
ИНТОНАЦИЯ ПОВЕСТВОВАТЕЛЬНОГО ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Мелодия простого повествовательного предложения в шведском языке, также как и в немецком, характеризуется понижением тона в конце предложения. Понижение тона начинается с последнего слога, на который падает ударение.

Понижение тона в конце предложения всегда означает законченность мысли. Общая понижающаяся мелодия повествовательного предложения не меняется и в том случае, если в конце повествовательного предложения стоит слово, имеющее сложное тоническое ударение:

hånden är varm
рука теплая

händerna är kalla
руки холодные

При чтении (и при разговоре) следует следить за правильным фразовым ударением. Не следует выделять каждое слово, ибо это создает искусственность речи.

Основные правила ударения в шведском предложении:

1) под ударение обычно попадают имена существительные, прилагательные и наречия;

2) в глагольных формах ударение падает на личные формы глагола, на причастия. Вспомогательные и модальные глаголы, как правило, ударения не имеют.

3) Обычно не имеют ударения предлоги, союзы, артикли, часто — местоимения.

Логическое ударение в предложении падает обычно на тот член предложения, который сообщает что-то новое или важное.

Следует также упомянуть «групповое» ударение: если несколько слов в предложении связаны между собой в смысловое единство, то они как бы образуют особую группу. Основное ударение в таких случаях несет последнее слово, а остальные слова группы либо утрачивают его, либо меняют главное ударение на второстепенное: Kamrat Petrov sitter på stólen och läser en svensk bók.

В этом предложении мы наблюдаем деление на три смысловые группы. Центром первой является слово — Petrov, второй—stolen, третьей—bok.

У п р а ж н е н и е № 17

Прочтите следующие предложения. Следите за повышением и понижением тона, обозначенным в скобках:

Han talar (') bra ('). Hon går (') hem ('). Karin (') sitter (') på soffan. ('). Hon öppnar (') en bok (') och läser (') den.

У п р а ж н е н и е № 18

Дайте схематический рисунок повышения и понижения тона в следующих предложениях:

han talar, jag tar en bok, flickan står, jag skriver på tavlan, han svarar på frågan.

У п р а ж н е н и е № 19

Прочтите следующие предложения. Следите за ударением в словах:

Flickan har en blomma. Gossen läser en bok. En kvinna vilår på soffan.

У п р а ж н е н и е № 20

Расставьте ударение в следующих предложениях:

Han går på gatan. Gossen sitter på soffan och läser en svensk bok.
Mannen kommer hem sent. Han öppnar ett stort fönster.

ПОРЯДОК СЛОВ В ПОВЕСТВОВАТЕЛЬНОМ ПРЕДЛОЖЕНИИ

Шведский и немецкий языки обладают сходными чертами в построении предложения и порядке слов. Для обоих языков характерно строго определенное место главных членов в предложении. С помощью порядка слов уточняется, какое существительное в предложении является подлежащим и какое — дополнением. Иногда (но редко) только порядок слов дает возможность различить подлежащее и дополнение. Например:

Sent på kvällen väckte Vera pojken.—Поздно вечером Вера разбудила мальчика. Sent på kvällen väckte pojken Vera.—Поздно вечером мальчик разбудил Веру. (Сравните с русским: мать любит дочь и дочь любит мать).

В шведском, как и в немецком, языке порядок слов в простом предложении может быть прямой и обратный.

Прямой порядок слов:

подлежащее + сказуемое + второстеп. члены

Шведский язык

Jag sitter på stolen.
Han kommer hem sent.
Hon ger Karl en bok.

Немецкий язык

Ich sitze auf dem Stuhl.
Er kommt spät nach Hause.
Er gibt Karl ein Buch.

Обратный порядок слов:

второстеп. члены + сказуемое + подлежащее

Шведский язык

På bordet ligger en bok.
På dagen vilår jag.
Sent kommer han hem
varje dag.
Boken tar jag med mig.

Немецкий язык

Auf dem Tisch liegt ein Buch.
Am Tage erhole ich mich.
Spät kommt er jeden Tag nach
Hause.
Das Buch nehme ich mit.

Таким образом, в повествовательном предложении и в шведском и в немецком языках сказуемое всегда стоит на втором месте, а подлежащее при прямом порядке слов предшествует сказуемому, при обратном — стоит после него.

У п р а ж н е н и е № 21

Измените в следующих предложениях прямой порядок слов на обратный:

1. Han talar svenska bra. 2. En lampa står på bordet. 3. Gossen kommer hem. 4. Mannen ser en karta på bordet.

У п р а ж н е н и е № 22

Измените в следующих предложениях обратный порядок слов на прямой:

1. På soffan ser han en svensk bok. 2. Sent väcker han Karin. 3. Ofta kommer han. 4. Ordet läser han bra.

У п р а ж н е н и е № 23

Переведите следующие предложения на шведский язык; дайте, где возможно, два варианта (с прямым порядком слов и с обратным).

1. Часто он встречается Виктора на улице. 2. У меня есть шведская книга. 3. Он хорошо говорит по-шведски. 4. По дороге он встречается Виктора. 5. Он часто приходит.

Следует, однако, указать и на существенное отличие в порядке слов в шведском и немецком языках. Если глагольное сказуемое в шведском предложении состоит из нескольких слов, то оно, в отличие от немецкого, все целиком занимает второе место при прямом порядке слов.

Шведский язык

Vi kan ta boken.

Han vill läsa boken.

Немецкий язык

Wir können das Buch nehmen.

Er will das Buch lesen.

При обратном порядке слов в шведском предложении спрягаемая часть сказуемого стоит перед подлежащим, а неизменяемая часть — сразу после него. Например:

Шведский язык

På bordet kan han se en stor lampa.

Немецкий язык

Auf dem Tisch kann er eine große Lampe sehen.

В немецком языке и при прямом, и при обратном порядке слов, как видно из приведенных примеров, неизменяемая часть сказуемого ставится в конце предложения.

У п р а ж н е н и е № 24

Переведите следующие предложения с немецкого языка на шведский:

Er kann Viktor wecken. Er will ein Buch lesen. Schwedisch kann er gut sprechen. Der Junge kann nach Hause gehen. Viktor will die Übung lesen. Er will den Jungen treffen.

Упражнение № 25

Составьте предложения из следующих слов; дайте два варианта (с прямым порядком слов и с обратным):

1. han, en, bok, att ta, kan; 2. hem, kan, att gå, mannen; 3. Viktor, en bok, att läsa, svensk, kan; 4. bordet, se, på, en lampa, han, kan; 5. Sven, på, att möta, vägen, mannen. 6. vill, han, att öppna, ett fönster,

Упражнение № 26

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Он хочет посмотреть шведскую книгу. 2. На столе стоит красивый красный цветок. 3. Мальчик хочет прочесть письмо. 4. По дороге он часто встречается Карин. 5. Он может открыть окно. 6. Мальчик хочет хорошо говорить по-шведски. 7. По-шведски он говорит хорошо. 8. Домой он хочет идти.

TEXTEN 1 (en)

På bordet kan Sven se en bok, ett häfte, en penna och en stor lampa. Bredvid [bre:vɛ] bordet står en stol. En gosse står bredvid bordet.

En gammal man kommer in. Han kommer fram till gossen. Han säger [sɛjɐ]: «Goddag». «Goddag»,—svarar gossen.

Mannen talar med gossen. Han räcker gossen en svensk bok. Gossen tar boken och tackar mannen. Han säger: «Tack».

Пояснения к тексту

1. att komma in	— входить
att komma in i	— входить куда-нибудь
att komma fram	— подходить
att komma fram till	— подходить к кому-нибудь
2. in	— внутрь
3. fram	— указывает на направление вперед, вверх, продвижение.

Упражнение № 27 *

Расставьте ударение в тексте.

Упражнение № 28

Разбейте предложения на смысловые группы. Поставьте ударение в следующих предложениях и прочитайте их:

1. Hon kan svara på en svår fråga. 2. Jag kommer fram till Karl och räcker Karl en svensk bok. 3. Ofta kommer han till Karl. 4. Hon har en klocka. Klockan går bra. 5. På bordet står en stor grön lampa. 6. Peter har en norsk bok. Han läser boken. 7. Ofta möter jag Karl i läsesalen. 8. Han kan öppna ett fönster. 9. Hon kan tala med Karl och fråga Karl. 10. Peter önskar se boken. Var så god. Han kan ta boken.

Упражнение № 29

Закончите следующие предложения согласно указанной формуле.

О б р а з е ц: обстоят.+сказ. (мод. глагол) +подлежащ.+неспряг. часть
сказ.+дополнение:

På bordet + kan + han + se + en bok.

1. Bredvid lampan kan han... 2. Ofta kan Sven... 3. På soffan kan gos-
sen... 4. Ofta vill han... 5. Sen önskar han...

Упражнение № 30

Составьте предложения из данных слов. Дайте два варианта (с пря-
мым порядком слов и с обратным):

1. att ha, stor, en penna, han, svart. 2. att läsa, Karl, en bok, norsk.
3. hon, goddag, att säga, han, och, att svara. 4. Karl, ofta, han, att möta, en
gata, på. 5. en blomma, att ha, skön, hon, röd. 6. en sats, att läsa, han
svensk. 7. en rast, Karl, att ha, han, och, ett fönster, att öppna. 8. Karl, att
se, han, att önska.

Упражнение № 31

Переведите на шведский язык:

1. Пожилой человек входит в зал и видит мальчика. Он подходит к
мальчику и говорит: «Добрый день». 2. Большой черный диван стоит око-
ло стола. 3. Он может сказать Виктору «спасибо». 4. Он протягивает Вик-
тору ручку. 5. Он разговаривает с Карин по-шведски.

УРОК IV

1. Гласные [i:] [i] [æ:] [æ]
2. Согласный [j]
3. Правила определения спряжения глаголов
4. Вопросительное предложение без вопросительного слова
5. Утвердительный и отрицательный ответ.

Звуки	Буква
i: i	i

[i:] — долгий звук переднего ряда верхнего подъема. При произнесении уголки губ сильно растянуты в стороны, язык сильно напряжен, кончик его упирается в нижние зубы, спинка языка поднята к твердому небу. В конце слышится призвук [j]. Перед [i:] согласные в шведском языке (как и в немецком) не смягчаются, как в русском. Например: **tid** — время. Сравните немецкое **Miene** — мина; русское — тир, синий. [i:] — в шведском языке сходен с соответствующим звуком в немецком языке, однако немецкий долгий звук образуется ниже и при меньшем напряжении кончика языка.

Упражнение № 1

Прочтите следующие немецкие и шведские слова. Обратите внимание на разницу в артикуляции:

ein Krieg	ett krig	— война
wir	vi	— мы
ihr	ni	— вы
eine Krise	en kris	— кризис
	en tid	— время
	en krita	— мел
	att skriva	— писать

[i] — краткий, открытый звук. При произнесении спинка языка поднята меньше, чем при [i:], язык выдвинут вперед меньше, уголки рта несколько растянуты и слабо напряжены. Краткий звук [i] напоминает немецкий гласный в словах: **Ritt, bitten.**

У п р а ж н е н и е № 2

Прочтите следующие немецкие и шведские слова:

sitzen	att sitta	— сидеть
trinken	att dricka	— пить
Wind	en vind	— ветер
Mitte	en m'tt	— середина
	en flicka	— девочка
	en kvinna	— женщина
	till	— до, к (предлоги)
	vid	— около, у (предлоги)

У п р а ж н е н и е № 3

Прочтите следующие пары слов:

Vit	— vitt	liga	— ligga
vin	— vinn	bil	— billig
vila	— villa		

Ключевые слова: vi; ni; en tid; en krita; att skriva⁴; att sitta⁴; att dricka⁴; en flicka; en kvinna; till; vid; vit — белый: att ligga⁴ — лежать; att vila¹ — отдыхать.

Звуки	Буквы
æ:	ā, e
æ	ä, e

[æ:], [æ] — открытые звуки переднего ряда, нелабиализованные. При произнесении нижняя челюсть опущена, кончики губ немного растянуты. Кончик языка касается нижних зубов, язык оттянут назад и как бы образует угловую площадку. Эти звуки, однако, встречаются лишь в определенном положении в слове, а именно перед r в ударном положении. В немецком и русском языках такие звуки отсутствуют.

У п р а ж н е н и е № 4

Прочтите следующие слова:

är — есть — форма настоящего времени от глагола «быть»

här — здесь	att lära — учить	nära — вблизи
där — там	en lärare — учитель	ett bär — ягода

У п р а ж н е н и е № 5

Прочтите следующие слова:

en ärm	— рукав
ett ärr	— шрам

värre	— хуже, сравнительная степень от прилагательного «ond»
att härska	— господствовать
en pärla	— жемчужина
färsk	— свежий

У п р а ж н е н и е № 6

Прочтите следующие слова:

[e:]	[ɛ:]	[æ:]
leka	läka	lära
nesa	näsa	nära
hel	häl	här.
egen	äga	ära
reda	räda	tära

Ключевые слова: äg, här, där, en lärare.

Звук	Буквы и буквосочетания
j	j, g, dj, hj, gj, lj

[j] — звонкая щелевая среднеязычная согласная. При произнесении язык сильно продвинут вперед и упирается в нижние передние зубы; спинка языка сильно поднята и сближается с твердым нёбом, оставляя небольшую щель, через которую с шумом проходит воздух. В немецком языке имеется аналогичный звук, например в словах: ja, Java. В русском языке сходный звук можно наблюдать в словах: ель, еда.

Для обозначения звука [j] на письме употребляются:

1. Буква j в начале слова перед всеми гласными:
jaga — охотиться, jo — да, jord — земля, ja — да, jakt — охота.
2. Буква g перед i, e, ä, ö, у и в конце слова после r, l:
giva — давать, ge — давать, gärna — охотно, varg — волк, gömma — прятать, korg — корзинка, helg — праздник.
3. Буквосочетания dj, lj, gj, hj в начале слова:
hjort — олень, ljus — свет, gjorde — прошедшее время от глагола «делать», djur — животное.

У п р а ж н е н и е № 7

Прочтите следующие слова:

ja, jag, jakt, jacka, jaga, ge, get, genom, giga, gikt, gift, gissa, giva, torg, korg, karg, älg, helg, hjälte, hjord, gjorde, gjort, färg, Sverige, nej, hjälpa.

Ключевые слова: ja — да; jag — я; att ge⁴ — давать; nej — нет;
att hjälpa² — помогать; en färg — цвет; Sverige — Швеция.

ПРАВИЛА ОПРЕДЕЛЕНИЯ СПРЯЖЕНИЯ ГЛАГОЛОВ

К первому спряжению относятся:

1. Глаголы, корень которых содержит гласные а, о, å, u:
att tala; att svara; att fråga; att rusa.

2. Глаголы, образованные от прилагательных: att rensa (от «ren»); att klarna (от «klar»).

3. Глаголы, корень которых оканчивается на гласную, причем они сохраняют в спряжении окончание инфинитива -а:
att roa.

Ко второму спряжению относятся:

1. Глаголы, корень которых имеет гласные е, і, у, ä, ö, и оканчивается на согласные р, k, t, s:

att läsa; att köpa; att möta; att leka

Глаголы, корень которых оканчивается на любую другую согласную, кроме р, k, t, s, и содержит гласные е, і, у, ä, ö, могут относиться как к первому, так и ко второму спряжению:

att träffa — träffar	att stänga — stänger
att dela — delar	att ställa — ställer
att vila — vilar	

К третьему спряжению относятся односложные глаголы, оканчивающиеся на гласный: att bo, att må, att sy.

К четвертому спряжению относятся так называемые сильные глаголы: att komma, att stå, att skriva.

Упражнение № 8

Объясните, почему перечисленные глаголы относятся к 1-му, 2-му, 3-му спряжениям:

att kasta¹, att tro³, att lösa², att bero³, att läsa², att sträcka², att må³,
att stanna¹, att måla¹.

Упражнение № 9

Определите спряжение следующих глаголов:

att fråga, att leka, att dricka, att lösa, att tro, att gå, att bada, att måla, att kalla, att grönska, att hårdna, att förkorta, att löpa, att möta.

ВОПРОСИТЕЛЬНЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БЕЗ ВОПРОСИТЕЛЬНОГО СЛОВА

В вопросительных предложениях без вопросительного слова порядок слов такой же, как и в подобных предложениях немецкого языка:

Немецкий язык

Spielt deine Schwester Klavier?
Verstehen Sie schwedisch?

Шведский язык

Spelar din syster piano?
Förstår Ni svenska?

Kann er Schwedisch sprechen?

Will er auf die Frage antworten?

Kan han tala svenska?

Vill han svara på frågan?

На первом месте стоит сказуемое или его спрягаемая часть, затем следует подлежащее.

УТВЕРДИТЕЛЬНЫЙ И ОТРИЦАТЕЛЬНЫЙ ОТВЕТ

На вопросительные предложения этого типа может быть дан утвердительный или отрицательный ответ. Ответ может быть кратким и полным.

Краткий ответ:

Talar han svenska? — Ja.

Talar han norska? — Nej.

Полный ответ:

Talar han svenska? — Ja, han talar svenska.

Talar han norska? — Nej, han talar inte norska.

Отрицание *inte* следует сразу после смыслового глагола или же оно ставится между вспомогательным и смысловым глаголами:

Kan han tala svenska?—Nej, han kan *inte* tala svenska.

Vill hon läsa boken?—Nej, hon vill *inte*.

Sitter han på stolen? — Nej, han sitter *inte*.

Если в вопросительном предложении содержится отрицание, то при утвердительном ответе вместо «*ja*» употребляется «*jo*».

Шведский язык

Русский язык

Немецкий язык

Kan Ni inte tala svenska?—**Jo**, jag kan.

Вы не говорите по-шведски? —Нет, говорю.

Sprechen Sie schwedisch nicht?—Doch, ich spreche.

Интонация вопросительного предложения

Основное фразовое ударение в вопросительном предложении без вопросительного слова падает на сказуемое, второстепенное—на подлежащее, если оно выражено не личным местоимением. Мелодия характеризуется повышением тона к концу предложения.

TEXTEN 2 (två)

Talar han? Nej, han talar inte. Han läser. Läser Ni också? Nej, jag läser inte. Jag talar. Jag talar svenska. Talar Ni svenska bra? Nej, jag talar inte bra svenska.

Sitter ni? Ja, vi sitter. Sitter inte Karl? Jo, han sitter. Står Karin? Nej, hon står inte, hon sitter. Läser hon? Nej, hon läser inte, hon skriver. Är läraren också i klassen? Ja, han är också här. Frågar läraren? Ja, läraren frågar och vi svarar. Svarar ni bra? Ja, vi svarar bra.

Упражнение № 10 *

Прочтите текст и расставьте ударение во всех предложениях.

Упражнение № 11

Дайте развернутые утвердительные и отрицательные ответы на следующие вопросы:

1. Bor ni i Moskva? 2. Är boken bra? 3. Står bordet i salen? 4. Är dagen kall? 5. Är han där i salen? 6. Kan ni inte fråga Karl? 7. Har han en klocka? 8. Går han inte hem? 9. Är ni inte glad? 10. Är han gammal? 11. Står stolen här? 12. Är han lärare?

Упражнение № 12

Поставьте следующие предложения в вопросительной форме:

1. Han kommer in i salen. 2. Flickan vilar på en svart soffa. 3. En gammal kvinna dricker te. 4. En svensk bok och en grön penna ligger på bordet. 5. En gammal man räcker Viktor ett brev. 6. Vi är här. 7. Han ger Karin en karta.

Упражнение № 13

Напишите по-шведски 10 вопросительных предложений и дайте на них развернутые утвердительные и отрицательные ответы.

Упражнение № 14

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Вы подойдете к столу? 2. Вы пьете кофе? 3. Вы не пишете упражнение? 4. У вас урок? 5. Учитель стоит у доски? 6. Вы читаете книгу? 7. Вы не отвечаете? 8. У вас нет ручки? 9. Вы говорите по-норвежски? 10. У вас перерыв? 11. Вы хотите спросить преподавателя? 13. Вы не отдыхаете? 14. Вы поздно приходите домой? 15. Вы не помогаете Виктору? 16. Вы не встречаете Веру? 17. У вас есть тетрадь? 18. Вы пишете в тетради? 19. Вы не берете книгу?

Повторительные упражнения

Упражнение № 15

Напишите следующие слова с определенным артиклем:

мел, карта, стол, стул, ручка, слово, учитель, девочка, мальчик, мужчина, женщина, цвет.

Упражнение № 16

Образуйте форму настоящего времени следующих глаголов:

att komma⁴ fram; att säga²; att skriva⁴; att sitta⁴; att träffa¹; att ligga⁴; att vila¹; att ge⁴; att stå⁴; att hjälpa².

Упражнение № 17 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Мы подходим к окну. 2. Я хочу открыть окно. 3. Вы хотите стоять у окна? 4. Он не хочет сидеть у окна. 5. У меня нет времени. 6. У вас есть время? 7. Вы можете поговорить с Карлом. 8. Я тоже хочу отдыхать на диване. 9. Учитель стоит там, у окна. Я хочу поговорить с учителем. 10. Я даю Карлу книгу. 11. Вы пьете чай? 12. Он входит в зал и говорит: «Добрый день». 13. Какая-то девушка подходит к карте и спрашивает: «Это — Швеция? Вот здесь?» 14. Я хочу встретить Карла. — Пожалуйста. Вот он идет.

УРОК V

1. Гласные [ш:] [ш]
2. Согласный [ŋ]
3. Личные местоимения
4. Вопросительные предложения с вопросительным словом

Повторительные упражнения на пройденные звуки

У п р а ж н е н и е № 1

Прочтите следующие слова:

[a:]	[o:]	[u:]
bada	båda	bod
hat	hård	hot
lag	låg	log
dag	dåd	dog

У п р а ж н е н и е № 2

Прочтите следующие слова:

[æ:]	[æ]
här	hård
där	herre
ära	berg
järn	Sverige
närvarande	person

У п р а ж н е н и е № 3

Прочтите следующие слова:

karta; horn; torn; bort; ort; fart; barn; kvarn; sport; ord; orne; kornay
stolarna.

У п р а ж н е н и е № 4

Прочтите следующие слова:

[n]	[n]
bana	barn
fana	farn
såna	sårnad

У п р а ж н е н и е № 5

Прочтите следующие слова:

[t]	[t̥]
kotte	kort
lott	lort
fatt	fart
natt	nart

У п р а ж н е н и е № 6

Прочтите следующие слова:

mars; Lars; kors; dorsk; karsk; torsk; fors.

У п р а ж н е н и е № 7

Прочтите следующие слова:

hals; ha; har; hård; horn; han; hon; hit; hand; halv; hår.

У п р а ж н е н и е № 8

Прочтите следующие слова:

[i:]	[ɪ]
piga	pigga
pika	picka
riga	rigga
vila	villa
Звуки	Буква
ш: ш	и

[ш:] — долгий гласный звук среднего подъема напряженный, сильно лабиализованный. При произнесении язык находится около нижних зубов, спинка языка приподнята к нёбу. Губы округлены, напряжены, вытянуты (но не выпячены), образуют щель.

Это специфически шведский звук, представляющий большую трудность для произношения. Следует особенно внимательно следить за тем, чтобы звук не переходил ни в [u], ни в [y].

У п р а ж н е н и е № 9

Прочтите следующие слова:

ut	— из, вон	att sluta	— кончать
ett ur	— часы	ett hus	— дом
nu	— сейчас, теперь	brun	— коричневый
du	— ты	hur	— как (вопросит. слово, союз).

[ш] — полукрытый лабиализованный звук среднего подъема, среднего ряда. Звук не напряжен, произносится без выдвижения губ. В немецком и русском языках подобный звук отсутствует.

Звук [ш] сравнительно легко получается, если подготовить органы речи для произнесения русского «ы», но при этом округлить губы и с шумом выдохнуть воздух.

У п р а ж н е н и е № 10

Прочтите следующие слова:

upp	— вверх	att uttala	— произносить
under	— под	att upprepa	— повторять
en grupp	— группа	en student	— студент
ett rum	— комната	att studera	— учиться, изучать

У п р а ж н е н и е № 11

Прочтите попарно следующие слова, обращая внимание на различие в произношении:

[ш:]	[ш]
ut — under	uv — unna
utan — udde	hut — hund
ute — ull	luta — lund

Ключевые слова: ut, nu, du, att sluta¹, ett hus, brun, hur, under, upp, en grupp, en student, att upprepa¹, att uttala¹, att studera¹.

У п р а ж н е н и е № 12

Сравните артикуляцию следующих немецких и шведских слов:

die Uhr	ett ur	— часы
der Puder	ett puder	— пудра
die Gruppe	en grupp	— группа
der Trupp	en trupp	— отряд
der Mund	en mun	— рот

У п р а ж н е н и е № 13

[o:]	[u:]	[ш:]
bår	bor	bur
båk	bok	buk
gåka	gora	ruka
år	or	ur
nå	nog	nu

У п р а ж н е н и е № 14

Прочтите следующие слова:

rond	rund	rom	rum
ond	pund	tom	tum

Звук	Буквы и буквосочетания
[ŋ]	g, ng, nk

[ŋ] — по способу образования — смычный, по месту образования — заднеязычный носовой согласный. При образовании

задняя спинка языка поднимается и образует смычку с мягким нёбом. Воздух проходит при этом в полость носа.

Аналогичный звук имеется в немецком языке.

На письме звук [ŋ] изображается: 1) *ng* (*lång*); 2) *nk* (*tänka* [tɛ:ŋka]); 3) *g* перед *n*, если *n* принадлежит корню слова (*vagn* [ŋn]). Сравните *lagning* [gn], где *n* принадлежит суффиксу *-ning*.

У п р а ж н е н и е № 15

Прочтите следующие слова:

lång, gång, sång, stång, säng, dräng, äng, ånga, hänga, fånga, stänga, hänge, länge, ung, kung, vagn, Agnes, ägna, regn, ung, lugn, Ragnar, Signe, att tänka, bänk, blank.

Ключевые слова: *lång* — длинный; *en gång* — раз; *en sång* — песня; *att hänga*² — висеть, вешать; *att stänga*² — закрывать; *att tänka*² — думать; *ung* — молодой.

ЛИЧНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ

В шведском языке имеется 9 личных местоимений, в немецком языке — 8 личных местоимений.

Ед. число	Шведский язык	Немецкий язык
1 л.	<i>jag</i>	<i>ich</i>
2 л.	<i>du</i>	<i>du</i>
3 л.	<i>han, hon, den, det</i>	<i>er, sie, es</i>
Мн. число	Шведский язык	Немецкий язык
1 л.	<i>vi</i>	<i>wir</i>
2 л.	<i>ni</i>	<i>ihr</i>
3 л.	<i>de</i>	<i>sie</i>

Следует обратить внимание на то, что в 3-м лице единственного числа — 4 местоимения: *han, hon, den, det*.

Han и *hon* соотносятся с одушевленными существительными.

Den и *det* соотносятся с неодушевленными существительными.

Den соотносится с существительными общего рода, *det* — с существительными среднего рода.

Местоимения *den* и *det* не изменяются по падежам.

У п р а ж н е н и е № 16

Напишите следующие глаголы со всеми личными местоимениями единственного и множественного числа:

att sluta; att studera; att upprepa; att gå; att tänka.

У п р а ж н е н и е № 17

Выделенные существительные замените соответствующими местоимениями:

1. Vi har en ung lärare. **Läraren** är bra. 2. En student läser en svensk bok. **Boken** ligger på bordet. 3. Ser du en karta på bordet? **Kartan** är stor. 4. **Män** går på gatan. 5. **Flickan** sitter vid bordet och dricker te. **Teet** är kallt. 6. **Bordet** står vid soffan. 7. Ser ni ett svart häfte? **Häftet** ligger vid lampan.

У п р а ж н е н и е № 18

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. В комнате находится молодая девушка. Она читает книгу. 2. На стене висит карта. Она — большая. 3. В комнате находится мальчик. Он сидит на диване. 4. Я вижу студента. Он пишет на доске. 5. Это — стол. Он стоит около дивана. 6. Мальчик пишет диктант. Он — трудный.

ВОПРОСИТЕЛЬНЫЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ С ВОПРОСИТЕЛЬНЫМ СЛОВОМ

В вопросительных предложениях употребляются следующие вопросительные слова:

vad — что (нем.: was)

vem — кто (нем.: wer)

var — где (нем.: wo)

vart — куда (нем.: wohin)

när — когда (нем.: wann)

varför — почему (нем.: warum)

hur — как (нем.: wie)

Примечание: **Vem** и **vad**, в отличие от немецкого языка, не изменяются по падежам.

Порядок слов в вопросительных предложениях с вопросительным словом в шведском языке такой же, как и в немецком языке. *Вопросительное слово стоит на первом месте, а сказуемое — непосредственно после него.*

Шведский язык

Vem ropar (зовет) på mig?

Vad ligger här?

Vem ser jag?

Vad ser jag?

Var bor du?

När kommer du?

Hur talar du svenska?

Немецкий язык

Wer ruft mich?

Was liegt hier?

Wen sehe ich?

Was sehe ich?

Wo wohnst du?

Wann kommst du?

Wie sprichst du schwedisch?

В целом ряде случаев вопросительные слова употребляются в сочетании с предлогами и соответствуют в таком случае в немецком языке вопросительному слову в косвенном падеже с предлогом или без предлога.

Шведский язык

Vem skriver jag till?
Vem talar jag med?

Немецкий язык

Wem schreibe ich?
Mit wem spreche ich?

В отличие от немецкого языка, предлог может быть отделен и поставлен в конце вопросительного предложения:

Med vem talar jag?
Om vem talar ni?

Vem talar jag med?
Vem talar ni om?

Следует подчеркнуть, что второй вариант—предлог в конце предложения—более употребителен в шведском языке, чем первый.

Ответ на вопрос с вопросительным словом может быть кратким и полным.

Var sitter hon?	På stolen.	Hon sitter på stolen.
Hur läser han?	Bra.	Han läser bra.
När kommer han?	Sent.	Han kommer sent.
Vad ligger på bordet?	En bok.	En bok ligger på bordet.

Интонация вопросительного предложения с вопросительным словом

В вопросительных предложениях с вопросительным словом основное фразовое ударение падает на вопросительное слово. На остальные члены предложения падает второстепенное ударение.

Вопросительное предложение с вопросительным словом характеризуется понижением интонации к концу предложения.

У п р а ж н е н и е № 19

Прочтите следующие вопросительные предложения, обращая особое внимание на интонацию предложения. Переведите предложения на русский язык, ответьте на вопросы:

1. Vad ligger på bordet? 2. Vad skriver han med? 3. Vad dricker han? 4. Vad önskar ni? 5. Vad står bredvid soffan i rummet? 6. Var står bordet? 7. Var ligger boken? 8. Var ligger läsesalen? 9. Vart går du? 10. Vart kan vi gå nu? 11. När kommer han hem? 12. När slutar ni att läsa boken? 13. När kan ni ge Karl boken? 14. När vill hon komma? 15. När vill de träffa Peter? 16. Hur talar han svenska? 17. Hur uttalar ni ordet «skola»?

Упражнение № 20

Переведите следующие вопросительные предложения с немецкого языка на шведский:

1. Mit wem sprechen Sie?
2. Was suchst du?
3. Über wen spricht sie?
4. Worüber spricht sie?
5. Wen suchst du?
6. Womit schreibst du?
7. Zu wem gehen wir?

Упражнение № 21

Напишите 10 вопросительных предложений с вопросительными словами. Ответьте на эти вопросительные предложения.

TEXTEN 3 (tre)

Det är ett rum. I rummet finns det en student och en lärare. Studenten heter Viktor. Han studerar svenska. Studerar han bra? Ja, han studerar bra. Nu har han lektion i svenska. Han talar med läraren, läser, skriver. Skriver han på tavlan? Nej, han skriver i häftet. Vad skriver han i häftet? Nu skriver han dik-
tamen i häftet. Studerar du svenska också? Ja, jag studerar svenska. Var är du nu? Jag är i klassrummet. Vad läser du? Jag läser en svensk bok. Uttalar du varje ord bra? Ja, jag ut-
talar varje ord bra. När slutar lektionen? Lektionen slutar kloc-
kan tre. Är lektionen lång? Nej, den är inte lång. Vart går du efter lektionen? Jag går hem.

Пояснения к тексту

1. **Det är ett rum.** — Это комната. **Det** является указательным местоимением, **är** — глагол-связка. В русском языке в подобных конструкциях глагол-связка в настоящем времени опускается. (Ср.: «В комнате студент» но «В комнате был студент».) В шведском и немецком языках опущение связки недопустимо. Сравните с немецким: *Das ist ein Buch.*
2. **Det finns en student i rummet.** — В комнате студент; **det finns** — имеется, находится (Ср. с нем.: *es gibt.*)
3. **lektion i svenska** — урок шведского языка.
4. **varje ord** — каждое слово. Существительное после **varje** не принимает артикля: **varje ord** — каждое слово; **varje dag** — каждый день; **varje gång** — каждый раз.
5. **klockan tre** — в 3 часа. Для указания времени в шведском языке на первое место ставится существительное **klockan** — часы, а затем следует числительное, обозначающее время: **klockan 20 (tjugu)** — 8 часов вечера.

У п р а ж н е н и е № 22

Поставьте вопросы к выделенным словам:

1. Lektionen slutar sent. 2. Jag går hem. 3. På soffan ligger en bok. 4. Det finns en man i rummet. 5. Han är närvarande på lektionen. 6. Flickan kommer in i klassrummet. 7. Häftet ligger under bordet. 8. Han talar svenska bra. 9. Huset ligger på Gorkigatan. 10. Studenten upprepar ordet. 11. Han uttalar ordet bra. 12. Vi studerar svenska. 13. Vi kommer hem klockan åtta (8). 14. De skriver diktamen.

У п р а ж н е н и е № 23

Переведите на шведский язык:

1. Это — комната. Здесь мы занимаемся. Мы изучаем шведский язык. А что вы изучаете? Я изучаю норвежский. Вы можете говорить по-норвежски? Нет, не могу, я могу читать. 2. Что стоит там, около стола? Доска. А кто у доски? Студент Петров. Он пишет на доске? Нет. Он отвечает. 3. Кто спрашивает Виктора? Его нет дома. Когда он приходит? Он приходит домой в 7 часов. 4. Он не может произнести слово «комната». Вы можете произнести слово «комната»? 5. Вы можете ответить на вопрос? Я хочу подумать. Кто может ответить на вопрос? 6. Это норвежская группа. Она занимается здесь каждый день. 7. После урока он идет домой. 8. Он разговаривает с преподавателем.

У п р а ж н е н и е № 24

Вставьте вместо точек нужные предлоги:

1. En gammal kvinna sitter ... soffan. 2. Vem kommer in ... rummet? 3. En ung man kommer fram... Karin och säger: «Goddag». 4. Vad skriver ni ... tavlan? 5. En stor lampa står ... bordet. 6. Vem står ... soffan? 7. Hon talar svenska ... Petrov. 8. Har ni lektion ... svenska nu? 9. En vit blomma ligger ... bordet.

УРОК VI

1. Гласные [y:] [y] [e]
2. Согласный [ʃ]
3. Неопределенная форма прилагательного
4. Вопрос с *hurudan, vilken, vad för en (ett)*
5. Повелительное наклонение

Повторительные упражнения на пройденные звуки

Упражнение № 1

Прочтите следующие слова:

sluta — slutta
kula — kulle
kur — kurra
ful — full

skuta — skutta
suga — sugga
bura — burk

Упражнение № 2

Прочтите следующие слова:

ljus, ljud, hjul, ljuv, bjuda, djup, ljug, ljuta, gjuta, jul.

Упражнение № 3

Прочтите следующие слова. Следите за артикуляцией органов речи:

du, nu, hus, ute, mulen, uppe, ung, grupp, tunn, sund, mus, luta, grund, guld, gul, fura, fluga, nummer, lugn, kung, kunna, kurs, tusen, hundra, ful, full, brun, lura, kust, brunn, mun, summa, djup, punkt.

Ключевые слова: gul — желтый; ett nummer — номер; en punkt — точка; ljus — светлый.

Упражнение № 4

Прочтите следующие шведские слова. Определите, каким немецким словам они соответствуют. Затранскрибируйте гласные в этих словах на шведском и немецком языках:

dunkel, dumm, att frukta, en grund, en grupp, ett gummi, en gurka; en hund, ett hundra, en hunger, ett ur, en humor, en ulster, en trupp, att surra, rund, en rustkammare, munter, att murra.

Звуки	Буква
у : у	у

[у:] — закрытый долгий, сильно лабиализованный звук. Положение органов речи такое же, как и при произнесении [i:], но звук [у:] произносится с предельной лабиализацией. Губы сильно округлены и вытянуты вперед, между ними остается очень маленькое отверстие. Язык упирается в нижние зубы. Мышцы губ и язык напряжены. Близкий звук имеется в немецком языке, однако при произнесении немецкого [у:] отверстие между губами шире (примерно, как при произнесении немецкого [u:]). В русском языке подобного звука нет.

У п р а ж н е н и е № 5

Прочтите следующие слова:

ny	— новый	fyra	— четыре	syd	— юг
en by	— деревня	att sy	— шить	ty	— так как (союз)

[y] — краткий открытый лабиализованный звук. Положение языка такое же, как при [у:], но губы меньше округлены. При произнесении [y] органы речи менее напряжены, чем при произнесении [у:]. Немецкий звук [y] более открытый и от-

У п р а ж н е н и е № 6

Прочтите следующие слова:

tysk	— немецкий	att tycka	— полагать, считать
rysk	— русский	en byggnad	— здание
mycket	— много, очень	en syster	— сестра
ett yrke	— профессия		

У п р а ж н е н и е № 7

Прочтите следующие слова, обращая внимание на различие в артикуляции звуков:

by — bytta	lysa — lyssna	yla — ylle
ny — nytta	lyte — lytt	yta — yttra

У п р а ж н е н и е № 8

Сравните артикуляцию немецких и шведских звуков:

Süden	syd	Klüfte	klyfta
Düne	dyn	füllen	fylla
Stücke	stycke		

У п р а ж н е н и е № 9

Прочтите следующие слова:

[i:]	[y:]	[ɪ]	[y]
dina	dyna	tilt	tyll
bita	byta	risk	rysk
ni	ny	hitta	hytta
fira	fyra	hiss	hyss
lisa	lysa	linne	lynne

У п р а ж н е н и е № 10

Прочтите следующие пары слов, обращая внимание на различие в артикуляции:

surā—syga	muta—myt	rusa—rysa	lucka—lycka
sula—syl	nu—ny	sund—synd	ruska—rysk
mura—myra	luta—lyte	tull—tyll	rucka—rykte
tu—ty	ruta—ryta	tunga—tynga	nunna—nynna

Ключевые слова: **ny**; **att sy**³; **tysk**; **mycket**; **att tycka**²; **en byggnad**; **en syster**.

Звук	Буква
е	е

[e] — краткий гласный звук переднего ряда среднего подъема. Положение органов речи такое же, как и при произнесении [e:], но язык более опущен, напряжение органов речи отсутствует. В немецком и русском языках подобного звука нет.

У п р а ж н е н и е № 11

Прочтите следующие слова:

en hetta — жара	en vecka — неделя	sent — поздно
hemma — дома	dels — частично	en leksak — игрушка

У п р а ж н е н и е № 12

Прочтите попарно следующие слова:

vet —vett	het—hett	se—sett
bred—brett	veka—vecka	hel—helt

У п р а ж н е н и е № 13

Прочтите попарно следующие слова и сравните артикуляцию звуков:

vit—vet	bita—beta	rida—reda
lita—leta	lika—leka	

У п р а ж н е н и е № 14

Прочтите попарно следующие слова и сравните артикуляцию звуков:

illa — elda	hitta — hetta
vitt — vett	sitt — sett

Ключевые слова: **hemma**; **en vecka**; **sent**; **bred**; **het**; **vet** — знаю..

Прочтите следующие слова:

elda—äldre—ärm
vett—vätt—värre

sett—sätt—särk
egg—ägg—ärr

Звук	Буквы и буквосочетания
ʃ	sk, sj, skj, stj, sch j, ge, g, ti, si, ssi, ch, xi

[ʃ] — глухой щелевой согласный. Спинка языка поднимается вверх к твердому нёбу, кончик языка приближается к альвеолам, образуя щель. Вторая щель образуется между задней частью языка и твердым нёбом. Воздух с шипением проходит два препятствия, образуя звук [ʃ]. Немецкое и русское [ʃ] отличаются более твердым характером, так как в этих языках вторая щель при произнесении ʃ образуется при сближении с мягким нёбом.

На письме звук ʃ изображается с помощью:

1. Сочетания **sk** перед **i, e, ä, y, ö**. Например: **ske, skicka, skäl, skön**. В словах **en människa** — человек, **marskalk** — маршал сочетание **sk** читается как [ʃ].

Прочтите следующие слова: **skida, skära, skepp, skämta, skölja, skylla, skön, sköld**.

2. Сочетаний: **sj, stj, skj, sch** перед всеми гласными. Например: **själ, stjäl, skjorta, schema**.

Прочтите следующие слова: **skjul, skjuts, schacka, sjö, schack, stjälpa, stjälk**.

3. **g, ge, j, ch** в словах иностранного происхождения. Например: **energi, gest, charmant, jour**.

Прочтите следующие слова: **geni, charm, charge, gest**.

4. **ti, si, xi** в суффиксах: **-tion, -sion, -xion**. Например: **mission, lektion, reflexion**.

Примечание: В трех словах слышится призвук [t] перед звуком [ʃ]: **motion** [mɔtʃun], **nation** [natʃun], **portion** [potʃun].

Прочтите следующие слова:

revolution, station, konfektion, reflexion, profession, profanation, produktion, television.

Прочтите следующие слова:

skepp, ske, sked, skena, skick, skicka, skida, skiva, skina, skäl, skära, skämt, skälm, skälla, skänka, själ, stjäl, stjärna, skjorta, schema, schack,

schasa, energi, gentil, gest, charmant, jour, journal, bagage, charm, station, profession, mission, delegation, lektion, reflexion, nation, ingenjör, själv.

Ключевые слова: **att skicka** — посылать; **en station** — станция; **en delegation** — делегация; **en lektion** — урок; **en ingenjör** — инженер; **själv** — сам.

НЕОПРЕДЕЛЕННАЯ ФОРМА ПРИЛАГАТЕЛЬНОГО

В шведском языке прилагательное имеет 2 формы — определенную, если ему предшествует определенный артикль, и неопределенную, если прилагательное стоит без артикля или ему предшествует неопределенный артикль.

Прилагательные в функции определения при существительном с неопределенным артиклем согласуются с определяемым существительным, так же как и в немецком языке, в роде и в числе.

Немецкий язык

ein großer Platz
eine große Stadt
ein großes Land
große Straßen

Шведский язык

en stor plats

ett stort land
stora gator

Шведское прилагательное, в отличие от немецкого, не изменяется по падежам.

В дополнение к общему правилу⁵ следует помнить, что в среднем роде:

1) прилагательные, оканчивающиеся на гласную, прибавляют **-tt** и теряют долготу гласного: **ny** — **nytt** — новый; **blå** — **blått** — синий;

2) прилагательные, оканчивающиеся на **-t** и имеющие долгую коренную гласную, при прибавлении еще одного **-t** теряют долготу гласного: **vit** [i:] — **vitt** [i] — белый;

3) прилагательные, имеющие долгую коренную гласную и оканчивающиеся на **-d**, изменяют **-d** на **-tt** и теряют долготу гласного: **bred** [e:] — **brett** [e] — широкий;

4) прилагательные, оканчивающиеся на **-d**, которому предшествует еще одна согласная, изменяют в среднем роде **-d** на **-t**: **hård** — **hårt** — тяжелый;

5) прилагательные, оканчивающиеся на **-t**, которому предшествует еще одна согласная, в среднем роде остаются без изменения: **svart** — **svart** — черный; **fast** — **fast** — крепкий;

6) двусложные прилагательные и причастия прошедшего времени, оканчивающиеся в общем роде на **-en**, меняют в среднем роде **-en** на **et**: **liten** — **litet** — маленький; **belåten** — **belåtet** — довольный, **fallen** — **fallet** — упавший.

⁵ См. грамматические пояснения к уроку I (неопределенный артикль).

У п р а ж н е н и е № 17

Вместо точек вставьте правильную форму прилагательного:

lång	Vi läser en , , , text. Han läser ett . . . brev.
stor	Hon har ett . . . rum. Peter har en . . . son.
svart	Det finns en . . . soffa i rummet. Jag ser ett . . . bord vid soffan.
röd	Har ni en . . . blomma? Varför har ni ett . . . tak i rummet?
ny	Han ger Peter en . . . bok. Gossen skriver ett . . . ord.
vit	Det finns ett . . . häfte på bordet. Det finns en . . . soffa i rummet.

У п р а ж н е н и е № 18

Переведите следующие словосочетания на шведский язык:

новая книга, новая тетрадь, длинный стол, желтая лампа, большой диван, коричневый стул, белый потолок, большая комната, светлый зал, трудный вопрос, небольшая ошибка, короткий текст, большая карта, светлое окно, длинное письмо;

молодой человек, пожилая женщина, молодой учитель, хороший студент, старый инженер, хороший товарищ, новый товарищ, милая девушка, маленькая сестра, шведский инженер, холодный день, трудный текст, трудный день, новые часы, шведский урок, трудное слово, трудное упражнение, ясный день, длинная ночь, красивая страна, большая страна, норвежская делегация, длинный перерыв, широкая улица, короткий ответ, длинная улица, большое здание, холодный чай.

З А П О М Н И Т Е:

В шведском языке, в отличие от немецкого, прилагательные, входящие в именное составное сказуемое, согласуются с определяемым существительным в роде и числе.

Шведский язык

Rummet är stort och ljust.

Salen är stor och ljus.

Taket är vitt.

Boken är vit.

Bordet är långt.

Texten är lång.

Texterna är långa.

Немецкий язык

Das Zimmer ist groß und hell.

Der Saal ist groß und hell.

Die Decke ist weiß.

Das Buch ist weiß.

Der Tisch ist lang.

Der Text ist lang.

Die Texte sind lang.

В шведском языке, в отличие от немецкого, в главном, так же как и в придаточном предложении, прилагательное обычно стоит после связки,

Han säger, att rummet är ljust.	Er sagt, daß das Zimmer hell ist.
Han säger, att arbetet är färdigt.	Er sagt, daß die Arbeit fertig ist.
Läraren säger, att flickan är flitig.	Der Lehrer sagt, daß das Mädchen fleißig ist.
Läraren säger, att studenterna är flitiga.	Der Lehrer sagt, daß die Studenten fleißig sind.

Упражнение № 19

Вместо точек вставьте прилагательное в нужной форме:

liten	Rummet är . . .	lång	Texten är mycket . . .
	Flickan är . . .		Brevet är mycket . . .
	Bordet är . . .		Lektionen är mycket . . .
	Brevet är . . .		
	Flickan är . . .		
söt	Teet är . . .		
	Kvinnan är . . .		
ny	Studenten är . . .		
	Texten är . . .		
	Häftet är . . .		
	Huset är . . .		
svart	Bordet är . . .		
	Pennan är . . .		
	Byggnaden är . . .		

Упражнение № 20

Переведите следующие предложения с немецкого языка на шведский:

1. Die Delegation ist groß. 2. Eine große Delegation kommt in Moskau an. 3. Der Mann ist jung. 4. Wir haben einen jungen Lehrer. 5. Der Brief ist lang. 6. Die Gruppe ist groß. 7. Der Tisch ist schwarz. 8. Die Lampe ist grün. 9. Die Pause ist lang.

ВОПРОС С HURUDAN, VILKEN, VAD FÖR EN

Hurudan означает — какой, каков (по виду, качеству); изменяется в роде и числе в зависимости от рода и числа существительного, с которым оно согласуется:

Hurudan är boken?—Boken är intressant.

Hurudan är häftet?—Häftet är blått.

Hurudan flicka är hon?—Hon är söt.

Hurudan rum är det?—Det är stort.

Hurudana är böckerna?—Böckerna är intressanta.

В немецком языке **hurudan** соответствует *wie* и *was für ein*. Например: Wie ist das Buch? Was für ein Buch ist das?

При вопросе «который», «какой» из нескольких предметов, «что за предмет», когда подчеркивается не качество предмета, а его суть, назначение, употребляется **vilken**. **Vilken** согласуется с существительным в роде, числе и имеет формы: **vilken** (общий род), **vilket** (средний род) и **vilka** (мн. ч. для обоих родов).

Vilken bok tar du? Jag tar { en svensk bok.
en historisk bok.
Gogols bok.

При вопросе как о качестве, так и о названии предмета употребляется **vad för en (ett)**.

Vad för en bok är det? Det är { en svensk bok.
en historisk bok.
en intressant bok.

но и: Det är { en tjock bok.
en liten bok.

Vilken соответствует в немецком языке *welcher*, а **vad för en** — *was für ein*.

Как в шведском, так и в немецком языке они различаются по своему употреблению. **Vilken**, *welcher* употребляются при наличии выбора из ряда определенных предметов. В ответе прилагательному всегда предшествует определенный артикль.

Welches Wörterbuch kannst du mir geben? — Das deutsch-russische.

Vilken ordbok kan du ge mig? Den svensk-ryska.

Vilken penna tar du? Jag tar den penna, som ligger på bordet (я беру ручку, которая лежит на столе.)

Vilket häfte är ditt? Häftet, som ligger på soffan, är mitt. (тетрадь, лежащая на диване, моя.)

На вопрос с **vad för en (ett)**, *was für ein* (что за), как правило, отвечает существительное с неопределенным артиклем:

Was für ein Wörterbuch brauchst du? Ich brauche ein deutsch-russisches Wörterbuch.

Vad för en bok är det? Det är en intressant bok.

Vad för en man är han? Han är en mycket bra man.

Шведский язык	Русский язык	Немецкий язык
vilken	при наличии выбора из ряда предметов (который, какой?)	welcher
vad (för en)	при вопросе о признаке предмета вообще (что за?)	was für ein
hurudan	при вопросе о качестве предмета (какой, каков?)	wie, was für ein

Упражнение № 21

Ответьте на следующие вопросы:

1. Hurudant är bordet i rummet?
2. Hurudan bok är det?
3. Vad för ett häfte är det?
4. Vilken dag är det i dag?
5. Hurudan är dagen i dag?
6. Vad för en övning är det?
7. Hurudan flicka är hon?
8. Vilket fönster kan jag öppna?
9. Vad för ett fel finns det i texten?
10. Vilken blomma kan jag ta?
11. Hurudan är blomman?
12. Hurudan man är han?
13. I vilket rum studerar han?
14. Vilket telefonnummer har ni?
15. Vad för en byggnad är det?
16. Vilken lektion har vi nu?

Упражнение № 22

Поставьте вопросы к выделенным прилагательным:

1. Det är ett ljus rum.	6. Jag har en brun penna.
2. Det är en norsk bok.	7. Dagen är klar i dag.
3. Han är en bra student.	8. Vi har lektion i svenska nu.
4. Rummet är stort .	9. Hon är en söt flicka.
5. Det är en gul färg.	

Упражнение № 23

Переведите следующие вопросы на шведский язык:

1. Что он за человек?
2. Какова эта комната?
3. Какой текст мы читаем?
4. Какое слово он повторяет?
5. Что это за мальчик?
6. Каков этот человек?
7. Каков этот праздник?
8. Что это за праздник?
9. Какой праздник сегодня?

TEXTEN 4 (fyra)

Det är ett rum. Det är stort och ljus. Mitt i rummet står ett bord. Hurudant är bordet? Bordet är svart. Vid bordet står en liten stol. Hurudan är stolen? Stolen är gul. Hurudant är taket i rummet? Taket är vitt. Och hurudant är golvet? Golvet är brunt. Vem sitter på stolen vid bordet? En ung man sitter på stolen vid bordet. Mannen skriver i häftet. Var ligger häftet? Häftet ligger framför mannen på bordet. Hurudant är häftet? Det är blått—Är det ett nytt häfte? Ja, visst, det är ett nytt häfte. Har ni ett häfte? Ja. Var är det? Det är hemma.

Vilken lektion har ni nu? Vi har lektion i svenska. Är svenska ett svårt språk? Nej, det är inte svårt. Tycker ni om att studera svenska? Ja, vi tycker om att studera svenska. Vilket språk tycker ni mer om: svenska eller tyska? Jag tycker mer om tyska.

Пояснения к тексту

1. **mitt i rummet** — в середине комнаты, в центре комнаты.
en mitt — середина.
2. **att tycka** ² **om** — любить, находить приятным.
3. **mer** — сравн. степень от «mycket» — много.

TEXTEN 5 (fem) Färger (Samtal)

- A. Vill ni tala om färger i dag?
B. Ja, jag vill tala om färger.
A. Vilken färg har tavlan?
B. Tavlan är svart.
A. Och stolen?
B. Den är brun.
A. Vilken färg har taket?
B. Taket är vitt.
A. Och golvet?
B. Golvet är gult.
A. Vilka andra färger ser ni?
B. Jag ser en röd bok, en gul penna, ett vitt häfte.
A. Och vilken färg har kritan?
B. Kritan är vit.

*M. Söderbäck
Elementary Spoken
Swedish.*

Пояснения к тексту

1. att tala om — говорить о чем-либо, рассказывать, беседовать о чем-либо.
2. färger — цвета, форма мн. числа от существительного en färg — цвет.
3. andra — другие, мн. число от annan — другой.

Упражнение № 24

Ответьте на следующие вопросы:

1. Vad ligger på bordet? 2. Vem sitter vid bordet? 3. Vilken bok läser student Petrov? 4. Hurudan är boken? 5. Hurudant är taket i rummet? 6. Vilken färg har pennan? 7. Vilket språk studerar ni? 8. Vem träffar ni i läsesalen? 9. Vart går ni efter lektionen? 10. Går ni till läsesalen varje dag?

Упражнение № 25

Составьте 10 предложений на шведском языке, используя известные вам прилагательные.

Упражнение № 26

Подберите антонимы к следующим прилагательным:
klar, stor, kort, svart, ung, ny.

Упражнение № 27

Поставьте вопросы к выделенным словам:

1. Svenska är ett **svårt** språk. 2. Han talar **svenska** bra. 3. Gatan är bred och rak. 4. En **gammal** man går på gatan. 5. Jag har en **svenk-rysk** ordbok. 6. Efter **lektionen** i svenska går han hem.

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Это большая и светлая комната. Здесь мы занимаемся. У нас сейчас урок шведского языка. Мы читаем новый текст.
2. Он хорошо произносит каждое новое слово. Он пишет каждое новое слово на доске. Какого цвета доска? Доска черная. Какого цвета мел? Белый.
3. О чем мы говорим? Мы говорим о цветах (предметов). Какие цвета (предметов) вы видите здесь? Я вижу черный стол, желтый стул, белую стену, коричневый пол, черную доску.

ПОВЕЛИТЕЛЬНОЕ НАКЛОНЕНИЕ

В шведском языке повелительное наклонение в 1-м и 3-м спряжении совпадает по форме с инфинитивом без частицы att:

fråga! — (att fråga ¹)	— спрашивайте! спроси!
sy! — (att sy ³)	— шейте! шей!
tala! — (att tala ¹)	— говорите! говори!

Во 2-м и 4-м спряжении повелительное наклонение совпадает с основой инфинитива:

läs! — (att läsa ²)	— читайте! читай!
ställ! — (att ställa ²)	— ставьте! ставь!
sitt! — (att sitta ⁴)	— сидите! сиди!
skriv! — (att skriva ⁴)	— пишите! пиши!
kom! — (att komma ⁴)	— приходите! приходи!

В отличие от немецкого языка, в шведском языке в повелительном наклонении глаголы не различаются по лицам:

Читай (читайте) текст! — Läs texten!

Напиши (напишите) слово на доске! — Skriv ordet på tavlan!

Ответь (ответьте) на вопрос! — Svara på frågan!

Сравните с немецким:

Lesen Sie diesen Text!
Lies diesen Text!
Lest diesen Text!

В предложениях с повелительным наклонением глагол всегда стоит перед дополнением: Uppgera texten! Kom fram till tavlan!

В повелительном наклонении отрицание **inte** ставится после глагола: gå inte! — не ходите! kom inte! — не приходите!

Побуждение может быть выражено в вежливой форме:

Var snäll och läs boken! (дословно) — Будь любезен, читай книгу!

Var så god och svara på frågan! — Пожалуйста, ответь на вопрос!

Интонация повелительного предложения

В повелительных предложениях основное фразовое ударение падает на сказуемое. Интонация к концу предложения понижается.

В повелительных предложениях, выраженных устойчивым словосочетанием, ударение падает не на глагол, а на второй компонент, причем интонация предложения к концу повышается.

У п р а ж н е н и е № 29

Переведите на шведский язык следующие глаголы. Напишите их в инфинитиве, в настоящем времени и повелительном наклонении:

закрывать, читать, повторять, спрашивать, давать, произносить, входить, пить, встречаться, отдыхать, говорить, писать, отвечать, вешать, идти, посылать.

У п р а ж н е н и е № 30 *

Переведите на шведский язык следующие предложения:

Ответьте на вопрос! Подойдите к столу! Пишите на доске! Повесь картину на стену! Встретьте Карин! Не читайте! Не разговаривайте на уроке! Откройте окно! Разбудите Карла в 7 часов! Пошлите письмо! Пожалуйста, спросите Виктора! Будьте добры, скажите это!

У п р а ж н е н и е № 31

Дополните следующие предложения:

Var god och . . .	(2 примера)
Var snäll och . . .	(2 примера)

У п р а ж н е н и е № 32

Составьте 10 повелительных предложений.

УРОК VII

1. Гласные [œ:] [œ]
2. Согласный [ç]
3. Определенный препозитивный артикль и определенная форма прилагательного
4. Форма настоящего времени глаголов 2-го и 4-го спряжений, оканчивающихся в основе на -г
5. Глагол *att göra* как глагол-заместитель

Звуки		Буква
œ: œ		ö

[œ:] [œ] — встречаются в определенном положении, а именно — перед переднеязычной согласной [г] в ударном положении. Это лабиализованные звуки переднего ряда нижнего подъема. От звуков [ø:] [ö] они отличаются тем, что при их произношении губы открыты значительно больше. В немецком языке подобные звуки отсутствуют.

Упражнение № 1

Прочтите следующие слова:

ett öra — ухо	att höra — слышать
att böra — долженствовать (вспом. глагол)	att göra — делать
	att röra — касаться

Упражнение № 2

Прочтите следующие слова:

en dörr — дверь	mörk — темный
att förstå — понимать	först — первый
att börja — начинать	att förklara — объяснять

Упражнение № 3

Прочтите следующие слова:

[œ:]	[ø:]	[œ]
te	tö	tör
fel	föl	för
beta	böta	böra

ge
de

gök
dö

göra
dör

Ключевые слова: att höra²; att göra²; en dörr; att förstå⁴; att börja¹; att förklara¹.

У п р а ж н е н и е № 4

Прочтите следующие слова:

[ɛ]
mässa
häll
ränn
sälja

[ö]
mössa
höll
rönn
sölja

[œ]
mörka
hört
rörd
sörja

У п р а ж н е н и е № 5

Прочтите следующие немецкие и шведские слова. Обратите внимание на разницу в артикуляции:

Немецкие

schwören — клясться
die Möhre — морковь
die Dörfer — деревни
hören — слушать
stören — мешать

Шведские

att sörja — заботиться
mörk — темный
en dörr — дверь
att höra — слышать
att störa — мешать

Звук	Буква и буквосочетания
ç	k, kj, tj

[ç] — глухая щелевая средняяязычная аффриката. Образуется при смыкании спинки языка с твердым нёбом. После размыкания струя воздуха с шумом проходит в образовавшуюся щель. Шведский звук является средним между мягким [t] и немецким *ich-Laut*. Немецкое [tʃ] отличается от шведской аффрикаты отсутствием мягкости.

На письме звук [ç] изображается с помощью:

1) k перед i, e, ä, ö, у в ударном положении: Kina, kila, kesa, kär;

2) буквосочетаниями tj, kj в начале слова: kjol, tjock.

У п р а ж н е н и е № 6

Прочтите следующие слова:

Kina, kiv, kind, köpa, kittla, kedja, kela, käck, källa, kämpa, känna, känsla, kärra, käpp, kär, kök, köld, kör, kött, kjol, tjock, tjog, tjuv, tjära, tjäna, tjänst, köra.

У п р а ж н е н и е № 7

Сравните артикуляцию следующих слов в шведском и немецком языках:

Putsch — путч
Matsch — грязь
klatschen — хлопать
rutschen — скользить

en kind — щека
att kittla — щекотать
att kela — баловать
att köra — вести машину

ОПРЕДЕЛЕННЫЙ ПРЕПОЗИТИВНЫЙ АРТИКЛЬ И ОПРЕДЕЛЕННАЯ ФОРМА ПРИЛАГАТЕЛЬНОГО

Определенный препозитивный артикль имеет форму

Р о д	Ч и с л о	
	единственное	множественное
общий	den	de
средний	det	

Определенный препозитивный артикль употребляется, как правило, тогда, когда существительное, стоящее в определенной форме (т. е. имеющее определенный постпозитивный артикль), имеет определение, выраженное прилагательным, причастием или порядковым числительным. Препозитивный артикль предшествует в этом случае слову, определяющему существительное: **den** kalla dagen; **det** stora rummet.

Прилагательное в определенной форме получает окончание -а, прибавляемое к основе прилагательного: **det** vita taket; **den** röda repnan.

Прилагательные употребляются в определенной форме лишь в качестве определения:

а) с существительным с определенным постпозитивным артиклем (в этом случае существительное имеет как препозитивный, так и постпозитивный артикль): **det** stora landet;

б) после притяжательных и указательных местоимений: **mitt** gröna häfte — моя зеленая тетрадь;

в) после существительных в родительном падеже: **Karls** röda repna — красная ручка Карла.

Существительное в последних двух случаях никогда не имеет артикля.

Примечания: 1. Определенная форма прилагательного liten будет lilla.

2. Прилагательные, оканчивающиеся в единственном числе на -er, -el, -en, при прибавлении суффикса -а в определенной форме теряют «е»:

vacker — vackra — красивый

belåten — belåtna — довольный

ädel — ädla — благородный

3. Раньше в шведском языке имело место деление существительных на мужской, женский и средний род. Прилагательные, являвшиеся определением к существительным мужского рода, получали в определенной форме окончание -е. В современном письменном языке сохранились остатки таких форм с окончанием е: *den lille pojken*; *den store mannen*.

У п р а ж н е н и е № 8

Напишите следующие атрибутивные сочетания в определенной форме:

<i>en kall dag</i>	<i>ett högt hus</i>
<i>en söt flicka</i>	<i>en ung man</i>
<i>ett stort land</i>	<i>en gammal kvinna</i>
<i>en lång övning</i>	<i>ett svart bord</i>
<i>en vacker tavla</i>	<i>en kort text</i>
<i>ett gult golv</i>	<i>en svensk bok</i>
<i>ett litet rum</i>	<i>ett gott äpple</i>

У п р а ж н е н и е № 9

Заполните пропуски прилагательными в определенной форме с определенным препозитивным артиклем и прилагательными в неопределенной форме:

svensk	Karin har en . . . radioapparat. Hon tycker om . . . musik.
mörk	Tycker du om . . . stolen? Tycker du om . . . huset?
liten	Min . . . syster går i skolan. Bordet i klassrummet är . . . Tycker du om . . . bordet? Karins . . . son är hemma.
ny	Har du ett . . . bord? . . . bordet är stort. Har du en . . . soffa? . . . soffan är stor.
kort	Flickan skriver ett . . . brev. . . . brevet skriver hon till mamma. Vi läser en . . . text. . . . texten är intressant.
röd	Han har en . . . kostym. . . . kostymen är ny. Kvinnan har ett . . . skärp (пояс), . . . skärpet är nytt.

У п р а ж н е н и е № 10*

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. У меня есть большая желтая лодка. Это — красивая игрушка (*en leksak*). 2. Маленькая девочка сидит на диване рядом с молодой женщиной. Молодая женщина читает книгу, маленькая девочка играет. 3. Большая шведская делегация приезжает в Москву. Шведская делегация хочет осмотреть город. 4. Черный диван стоит около двери. Дверь — белая. Черный диван и белая дверь составляют резкий контраст (*utgör en stor kontrast*). 5. Мы читаем новый текст. Новый текст трудный.

ФОРМА НАСТОЯЩЕГО ВРЕМЕНИ ГЛАГОЛОВ 2-ГО И 4-ГО СПРЯЖЕНИЙ, ОКАНЧИВАЮЩИХСЯ В ОСНОВЕ НА -R

У глаголов 2-го и 4-го спряжений, оканчивающихся в основе на -r, форма настоящего времени совпадает с основой глагола:

att göra — jag gör — я делаю
att höra — jag hör — я слышу

Упражнение № 11

Образуйте форму настоящего времени от следующих глаголов:

att lära, att köra, att fara, att böra, att höra, att föra, att störa, att göra.

Упражнение № 12

Составьте предложения с глаголами, перечисленными в упр. № 11.

ГЛАГОЛ ATT GÖRA КАК ГЛАГОЛ-ЗАМЕСТИТЕЛЬ

При кратком ответе на общий вопрос, а также во избежание повторения глагола может употребляться глагол att göra (делать) как глагол-заместитель.

Talar Ni svenska? — Ja, det gör jag.

Вы говорите по-шведски? — Да, говорю. (Да, я это делаю).

Talar han inte svenska? — Nej, det gör han inte.

Он не говорит по-шведски? — Нет, не говорит.

Han läser en text och det gör hon också.

Он читает текст и она тоже.

В случае замены смыслового глагола глаголом att göra избегают повторения остальных членов предложения.

Упражнение № 13

Вместо точек вставьте глагол att göra:

1. Jag går hem nu, säger Peter. — Det... jag också, svarar Sven. 2. Läser du boken? — Ja, det... jag. 3. Jag önskar se Karin — Det... jag också. 4. Talar du norska? — Nej, det... jag inte. 5. Jag har inte tid att läsa boken här. Då tar jag den hem med mig. — Ja, det... jag också.

Упражнение № 14

Ответьте на следующие вопросы кратко, используя глагол att göra:

Образец: Läser ni den nya texten? — Ja, det gör jag. Nej, det gör jag inte.

1. Talar ni svenska? 2. Sitter ni på soffan? 3. Skriver ni i häftet nu? 4. Kommer Karl fram till tavlan? 5. Frågar ni läraren? 6. Svarar läraren?

7. Förstår ni den nya lektionen? 8. Ställer ni frågan till texten? 9. Studerar ni svenska? 10. Möter ni Karl varje dag?

У п р а ж н е н и е № 15

В следующих предложениях замените, где возможно, смысловый глагол глаголом att göra и сделайте необходимые изменения в структуре предложения. О б р а з е ц:

Han talar svenska och hon också talar svenska.
Han talar svenska och det gör hon också.

1. Han skriver en svensk övning och hon skriver den. 2. Karl frågar mig och jag frågar Karl också. 3. Flickan äter ett äpple och gossen äter också ett äpple. 4. Jag öppnar boken och Karin öppnar också boken. 5. Karl är student och Sven också är student. 6. Vi önskar tala med kamrat Petrov och han också önskar tala med Petrov.

У п р а ж н е н и е № 16

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Она хорошо учится и он тоже. 2. Каждый день я встречаю Карин в читальне. Там я читаю газеты (tidningar) и она тоже. Мы часто разговариваем. Она очень любит заниматься в читальне, я тоже очень люблю заниматься там. 3. Я даю новую тетрадь маленькому мальчику, а новую ручку — девочке. Мальчик благодарит меня и девочка тоже. 4. Он отвечает на вопросы и она тоже.

TEXTEN 6 (sex)

Det är ett klassrum. Här studerar vi. Det är ett stort och ljust rum. I det stora och ljusa rummet står ett långt svarl bord och ett litet runt bord. Vid det lilla runda bordet står svarta tavlan. Fönstret i rummet är vitt. Det långa svarta bordet står vid det vita fönstret. Dörren är också vit. Vid dörren står en stol. Stolen är brun. På den bruna stolen ligger ett stycke krita och en trasa. Vilken färg har kritan? Den är vit. Och hurudan är trasan? Den är brun. Klockan är 3 (tre). Vi har lektion i svenska nu. Det ringer och läraren kommer in i klassrummet. Vi stiger upp. «Goddag, goddag», säger läraren. Sitt ner! Är alla närvarande i dag?» «Nej, inte alla. En student är frånvarande. Han är sjuk».

Lektionen börjar. Läraren förklarar den nya texten. «Förstår ni texten?» — frågar läraren. «Ja, det gör vi», svarar vi. «Viktor, läs och översätt den nya texten». Viktor börjar läsa. Han gör ett litet fel. Läraren säger: «Det är fel. Upprepa det sista ordet en gång till och uttala det bra». Studenten upprepar ordet bra. «Tack så mycket», säger läraren.

«Nu, Karl, ställ frågor till den nya texten», fortsätter han. «Karl, svara mig: Vad gör Peter?»

Karl: «Han ställer frågor till den nya texten».

Läraren: «Ställer Vera också frågor till texten».

Karl: «Nej, det gör hon inte. Hon svarar».
Läraren: «Svarar hon bra?» — «Ja, det gör hon».
Läraren: «Nu är lektionen slut. Skriv ner hemläxan, kamrater».

Пояснения к тексту

1. **ett stycke**: **ett stycke papper** — лист бумаги; **ett stycke krita** — кусок мела. **En kopp kaffe** — чашка кофе; **ett glas te** — стакан чая.
2. **Det ringer** (безличный оборот) — Звенит звонок. Сравните с немецким: *es klingelt*.
3. **att stiga⁴ upp** — подниматься, вставать. Сравните с немецким: *aufstehen*.
4. **att sitta ner** — садиться; **ner** (наречие) — вниз.
5. **att skriva ner** — записывать.
6. **en gång till** — еще раз.
7. **mig** — объектный падеж личного местоимения **jag**; **säg mig** — скажи мне.
- De talar om mig** — Они говорят обо мне.
- Han ser mig** — Он видит меня.
- Hon är nöjd med mig** — Она довольна мной.
8. **tack så mycket** — большое спасибо.

Упражнение № 17

Поставьте 10 вопросов к тексту.

Упражнение № 18

Ответьте на следующие вопросы:

1. Var studerar ni? 2. Vilket språk studerar ni? 3. Är svenska ett svårt språk? 4. Vad gör ni på lektionen i svenska språket? 5. Översätter ni mycket på lektionen i svenska språket? 6. Hör ni uppmärksamt på lektionen i svenska språket? 7. När börjar lektionen i svenska språket? 8. Vad säger läraren när han kommer in i klassrummet? 9. Är alla studenter närvarande på lektionen i svenska språket? 10. Vad kan ni säga om klassrummet? 11. Vad finns det i klassrummet? 12. Är bordet i klassrummet runt? 13. Finns det ett fönster i rummet? 14. Vilken färg har dörren i rummet?

Упражнение № 19

Поставьте нужный предлог вместо пропусков:

1. Vi studerar . . . ett stort klassrum. 2. Mitt . . . rummet står ett bord. 3. . . . bordet finns det en brun stol. 4. Jag sitter . . . stolen . . . bordet. 5. Nu har vi lektion . . . tyska språket. 6. Det är lärare . . . svenska språket. 7. Karl kommer fram . . . tavlan och börjar skriva.. den. 8. Vad skriver ni . . . häftet? 9. Han talar . . . Sven . . . svenska språket. 10. Vem är frånvarande . . . dag? 11. Karin ställer frågor . . . den nya texten. 12. Peter svarar . . . alla frågor.

Упражнение № 20

Поставьте стоящие в скобках глаголы в настоящем времени:

1. Jag . . . till institutet varje dag (att gå). 2. Han . . . : «Vad . . . ni?» (att fråga, att göra). 3. Jag . . . en ny bok (att köpa). 4. . . . du Karl i dag? (att möta) 5. Hon . . . boken och . . . en kort text (att öppna, att läsa). 6. Hon . . . en svensk övning i häftet (att skriva). 7. Vad . . . hon? (att säga). 8. Jag . . . ett nytt ord och han . . . på mig (att förklara, att höra). 9. . . . ni allt i den nya texten (att förstå)? 10. Jag . . . Peter att tala svenska (att lära).

Упражнение № 21

Вместо точек вставьте повелительную форму глаголов, стоящих в скобках:

1. . . . en kopp kaffe (att dricka). 2. . . . mig en penna (att ge). 3. . . . kartan på väggen (att hänga). 4. . . . in. Jag vill se dig (att komma). 5. . . . dörren (att öppna). 6. . . . lite (att vila). 7. . . . fönstret (att stänga). 8. . . . det själv (att göra). 9. . . . Karl till mig. Jag vill tala med Karl (att skicka). 10. . . . frågor till den nya texten (att ställa). 11. . . . på kartan. Här ligger Omsk (att se). 12. . . . honom. Han står vid metrostationen (att träffa).

Упражнение № 22

Вставьте вместо точек прилагательные в нужной форме:

1. Ett . . . barn leker med en . . . boll (litet, grön). 2. Det är ett . . . rum. Mitt i rummet står ett . . . bord. Vid det . . . bordet står en . . . stol (stor, rund, gul). 3. Det finns ett . . . hus vid institutet (hög). 4. En . . . flicka sitter bredvid en . . . kvinna. Den . . . kvinnan är mor till den . . . flickan (liten, ung). 5. Har ni ett . . . häfte? (ny). 6. Karl är en . . . student (bra). 7. Äpplet är mycket . . . (god). 8. Det är en . . . tavla. Den . . . tavlan hänger på väggen (vacker). 9. Hurudan är väggen? Väggen är . . . (vacker, blå). 10. Jag skriver en övning i häftet. Övningen är . . . (svår). 11. Karin är en mycket . . . flicka (söt). 12. Karl går på gatan med en . . . man. Den . . . mannen är far till Karl (gammal). 13. Vilken färg har häftet? Häftet är . . . (blå). 14. Drick kaffe. Det är redan . . . (kall). 15. Läs texten. Den är . . . men . . . (kort, svår).

Упражнение № 23

Поставьте вопросы к выделенным словам:

1. Läraren **förklarar** en svår text. 2. Jag **förstår** inte **det sista** ordet. 3. Lektionen i svenska språket **börjar klockan** 3. 4 Vi skriver på tavlan **med krita**. 5. Dörren i rummet är **vit**. 6. Han **svarar** på en svår fråga. 7. Han svarar **bra**. 8. I dag är det **onsdag**.

Упражнение № 24*

Переведите на шведский язык:

1. На окне лежит кусок мела. Возьми его и пиши на доске. Напиши: «Сейчас у нас урок шведского языка». 2. Дай мне тряпку. 3. Звенит звонок. Сейчас у нас перемена. Мы отдыхаем. 4. Учитель входит в комнату и здоровается. Все встают и отвечают: «Здравствуйте!» 5. «Все сегодня присутствуют?» — «Да, все». 6. Он записывает домашнее задание. 7. Прочтите последнее упражнение еще раз. 8. Он хорошо переводит новый текст. 9. Он пишет диктант и делает ошибку в слове «продолжать». 10. Вера, продолжайте читать текст. 11. Сегодня трудное задание? Да.

УРОК VIII

1. Общие правила чтения букв и буквосочетаний
2. Некоторые фонетические особенности разговорной речи
3. Повторительные упражнения на пройденную грамматику и лексику по вводному фонетическому курсу

ОБЩИЕ ПРАВИЛА ЧТЕНИЯ БУКВ И БУКВОСОЧЕТАНИЙ

1. Гласные читаются долго: в ударном слове перед простой согласной, в открытом слове, иногда перед сочетаниями *rd, rt, rn*: *tala; barn; kvarn; bord*.

2. Гласные читаются кратко: в ударном слове — перед сочетанием согласных или двойной согласной; в неударном слове — в любом положении: *träffa, hund*.

3. Двойные буквы, обозначающие долгие согласные, всегда указывают на краткость предыдущей гласной: *bredd, träffa*.

4. Буква *j* после согласной указывает на краткость предыдущего гласного звука: *börja, välja*.

5. Гласный обязательно является кратким, если за ним следует [ɲ]: *sång, lång*.

6. Если ударный слог утрачивает ударение, то имевшийся в нем долгий звук заменяется кратким: *god* [u:d] — *godmorgon* [gumɔɾɔn].

Сводная таблица звуков шведского языка

Буквы и буквосочетания	Звуки (транскрипция)	В каких условиях встречаются	Примеры
а	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="font-size: 3em; vertical-align: middle;">{</div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; margin-left: 0.5em;"> а а: au </div> </div>	Согласно общему правилу, перед т, п в некоторых словах Согласно общему правилу В словах иностранного происхождения	<i>kalla, kamp namn, man, han</i> <i>bra, tala, dag</i> <i>automat, augusti</i>

b	{	b	В начале слова перед гласной или согласной; в конце слова	blå, båt
		p	Перед глухими согласными	stabs
c	{	s	В словах иностранного происхождения перед i, e, y,	cirkel, cykla, central
		k	Перед a, o, u, å и согласными	clown (klaun) Nicander
cc		ks	В заимствованных словах	succe, accent
ch		ʃ	В заимствованных словах; в слове och под ударением	chassi, chaufför och
ck	{	k	В ударном слоге после краткой гласной	flicka, tack
		k:		
d	{	d	Согласно общим правилам	glad, dag, röd
		d:	Согласно общим правилам	ladda, bredd
		t	Перед глухим согласным	gods
dj		j	В начале ударного слога	djur, djup
e	{	e:	Согласно общему правилу и в суффиксах het, lek	se, le, leka
		e	Согласно общему правилу	godhet, kortlek
		ɛ	В некоторых словах, особенно часто перед j и после p	vecka
		æ	Перед g в ударном слоге	ben, regn, penna
eu		eu	В заимствованных словах	berg, verk, herr Europa, neutral
f	{	f	Согласно общему правилу	finna, film
		f:	Согласно общему правилу	träffa, luft, häfte
g	{	g	Согласно общему правилу (в начале и в конце слова после гласной, в середине слова)	gata, dag, seger
		g:	Согласно общему правилу	
	{	j	Перед i, e, ä, ö, y в начале слова, после g, l в конце слова	bygga, byggnad
			В словах mig, dig, sig (i читается как ɛ)	giva, ge, göra, gärna varg, helg
	{	ɔ	В глаголе säga	regn, vagn
		k	Перед p в корневых словах	högst
		ʃ	Перед глухими согласными	geni, energi
			В словах иностранного происхождения	
gj		j	В начале слова перед гласным	gjuta
h		h	Согласно правилу	ha, hand
hj		j	Согласно правилу	hjälpa
i	{	i	Согласно правилу	sitta, sill
		i:		vila, skriva
ɛ		ɛ	В словах mig, dig, sig	[mɛj, dɛj, sɛj]
j	{	j	Согласно правилу	nej, jaga, välja
		ʃ	В заимствованных словах	journal

k	{ k: k:	Согласно правилу Согласно правилу	komma, kalla akta
	{ ç: ç:	Перед i, e, ä, ö, у	kött, kär, kila, kela
kj	ç	Перед ударным гласным	kjol
l	{ l: l:	Согласно правилу Согласно правилу	tala, kal hjälp, kalla
m	{ m: m:	Согласно правилу Согласно правилу	mål, mor mamma, kamma
n	{ n: n:	Согласно правилу Согласно правилу	natt ense, kunna
ng	ñ	Согласно общему правилу	ringa, ung
	{ u: u:	Согласно общему правилу В некоторых словах, а также в суффиксах: -dom, or,	stor, stol blomma, ungdom, flickor
o	{ O: o:	В ударном слоге в некоторых сло- вах, особенно часто перед v, n	kol, sova, son, lov
	{ ou ou	В кратком звуке Встречается в некоторых заимст- вованных словах	folk, tolk, komma journal
p	{ p: p:	Согласно правилу Согласно правилу	prata, park papper, grupp
q	k	Только в именах и фамилиях	Lundqvist
r	{ r: r:	Согласно общему правилу Согласно общему правилу	lära, rak, stirra källa,
rd	d	Согласно правилу	bord
rt	t	Согласно правилу	bort
rl	l	Согласно правилу	sorla
rn	n	Согласно правилу	barn
rs	s	Согласно правилу	kors
s	{ s: s:	Согласно общему правилу Согласно общему правилу	resa, läsa häst, rysk, viss
sc	ſ	В некоторых словах	schack
sj	ſ	Согласно правилу	själ, sjö, sju
sk	{ ſ: sk	Перед i, e, ö, ä, у, а также в сло- вах människa, marskalk Перед а, о, å, и и согласными	sken, skina, skära skön skola, skåp, skada, skriva
skj	ſ	Всегда	skjorta
si	ſ	В суффиксе sion	division
ssi	ſ	В суффиксе ssion	profession, passion
t	{ t: t:	Согласно правилу Согласно правилу	tak, båt, plats katt, fatta
ti	ſ	В суффиксе tion	station, delegation

tj	{ ts ç	В некоторых иностранных словах Согласно правилу После t в некоторых словах	initiativ tjänst, tjuv lättja
u	{ ш: ш	Согласно правилу Согласно правилу	hus hund
v	{ v f	Согласно правилу Перед глухими согласными	vin, val till havs
w	v	Всегда (встречается в некоторых заимствованных словах)	Wien
x	{ k:s ks	В корне слова В приставке	växa exsistens
xi	k	Всегда встречается в суффиксе xion	reflexion
y	{ y: y œ	Согласно правилу Согласно правилу В слове furtio и др.	fyra rysk fyrtyo
z	s	Всегда	zoologi
å	o:	Согласно правилам	gå, gåva, sång, lång
ä	{ ε æ:	Согласно правилу Перед r	äta, läsa, väcka här, där, värk
ö	{ ø: ö œ: œ	Согласно правилам Перед r Перед r	köpa, höst höra först, dörr

НЕКОТОРЫЕ ФОНЕТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РАЗГОВОРНОЙ РЕЧИ

Для шведского языка характерно значительное расхождение между обычным разговорным произношением во время повседневной беседы и так называемым литературным произношением.

Важнейшими особенностями разговорного стиля являются следующие:

1. Отпадение конечных согласных:

god [go:]	med [me:]	jag [ja:]	mycket [myk:e]
vad [va:]	dag [da:]	det [de]	

Иногда отпадают целые слоги: taga (ta)—брать; kläda (klä)—одевать; hava (ha)—иметь.

Примечание: ta, klä, ha и др. уже вошли и в письменный язык.

2. Выпадение безударных звуков и слогов в середине слова:

dagen	(dan) — день	träden	(trän)— деревья
staden	(stan) — город	något	(nåt) — нечто

någonting (nånting) — что-ни- värld—(vård) — мир
будь
födelsedag (fölsedag) — день sedan (sen) — затем
рождения

Буквосочетания **ds**, **nd** часто произносятся как [s] и [n]: led-
sen [lessen]; land [lan].

Повторительные упражнения на пройденную грамматику и лексику по
вводному фонетическому курсу

I. Артикль и прилагательное

У п р а ж н е н и е № 1

Напишите следующие словосочетания, используя неопределенную и
определенную форму прилагательных. О б р а з е ц: большой дом —
ett stort hus, det stora huset;

белая дверь, темная комната, круглый стол, трудный вопрос, черная
тетрадь, большая классная комната, широкое окно.

У п р а ж н е н и е № 2

Превратите следующие словосочетания в предложения. Следите за сог-
ласованием. О б р а з е ц: Ett stort rum. — Rummet är stort. Det bruna
golvet.—Golvet är brunt.

en kall dag, en svart soffa, den stora festen, det breda bordet, en skön
färg, den stora hamnen, det lilla landet.

У п р а ж н е н и е № 3

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Целую (hel) неделю я изучаю этот текст. Текст трудный. Я пишу
упражнения (övningar), задаю вопросы, учу и записываю в тетради каж-
дое слово. 2. Новый студент хорошо отвечает на трудный вопрос. 3. Сей-
час мы сделаем небольшой перевод, а потом начнем читать новую норвеж-
скую книгу. 4. Я читаю новую иностранную книгу. Я читаю, Виктор пере-
водит каждое предложение на шведский язык. 5. Аудитория светлая? Да,
это большая светлая комната.

II. Глагол

У п р а ж н е н и е № 4

Раскройте скобки и поставьте глагол в форме настоящего времени:

1. Lektionen i svenska (att börja) klockan 3. Läraren (att komma in)
och (att säga): «Goddag». Sen (att fråga) han: «(att vara) alla närvarande
på lektionen?» 2. Varje dag (att möta) jag Viktor i läsesalen. Där (att stu-
dera) han svenska. Han (att skriva) övningar, (att översätta), (att lära)
nya ord. 3. Läraren (att gå) ut och (att stänga) dörren. 4. Flickan (att hö-
ra) på radioprogrammet. 5. Vad (att kosta) boken?

У п р а ж н е н и е № 5

Ответьте на следующие вопросы, употребляя глагол **att göra**. О б -
р а з е ц: Hör du mig bra? — Ja, det gör jag. Nej, det gör jag inte.

1. Hjälper ni Viktor att skriva hemläxan? 2. Studerar ni inte svenska? 3. Förstår ni det nya ordet? 4. Hänger tavlan på väggen? 5. Översätter han texten? 6. Tycker ni om svenska språket?

У п р а ж н е н и е № 6

Вместо пропусков поставьте глагол в повелительной форме. О б р а з е ц:

Flickan öppnar dörren. . . . dörren! — Flickan öppnar dörren. Öppna dörren!

1. Mor väcker Karin. . . . Karin! 2. Vi går gatan fram. . . . gatan fram! 3. De översätter övningen. . . . övningen! 4. Flickan syr en ny klänning. . . . en ny klänning! 5. Han stiger upp. Var god och . . . ! 6. Han förklarar ordet. Var snäll och . . . ordet!

У п р а ж н е н и е № 7

В следующих предложениях замените, где возможно, смысловый глагол глаголом att göra и сделайте необходимые изменения в структуре предложения. О б р а з е ц:

Han skriver en övning och hon också skriver en övning.—Han skriver en övning och hon gör det också.

1. Jag kommer fram till tavlan och läraren också går fram till tavlan
2. Han hjälper Peter och jag hjälper också Peter. 3. Flickan har en bok och gossen har också en bok. 4. Vi skickar ett brev och de skriver också ett brev. 5. Jag hjälper Sven och Sven hjälper mig också. 6. De lär svenska och vi lär också svenska. 7. Vi vilar och Sven vilar också.

III. Порядок слов

У п р а ж н е н и е № 8

Замените в следующих предложениях обратный порядок слов на прямой. О б р а з е ц: På soffan vilar han. — Han vilar på soffan.

1. Bredvid rummet står en lärare och två studenter. 2. I rummet finns det ett bord, en stol och en stor lampa. 3. Under bordet ligger en norsk bok. 4. På vägen hem träffar jag Viktor. 5. Klockan tre börjar lektionen i norska. 6. I rummet kan Peter se en vacker soffa. 7. Under soffan kan vi se ett stycke papper.

У п р а ж н е н и е № 9

Поставьте вопросы к выделенным словам:

1. Han är **hemma** nu. 2. Flickan **läser** en intressant bok. 3. En vacker ny **penna** ligger på bordet. 4. Han är en **bra** student. 5. **Läraren** förklarar den nya texten. 6. Vi skriver i häftet med **penna**. 7. Nu har vi lektionen i **svenska**. 8. Det är en **svensk-tysk** ordbok. 9. Han svarar på frågan **bra**.

У п р а ж н е н и е № 10

Составьте вопросы к приведенным ниже ответам. О б р а з е ц:

Ja, han kan tala svenska. — Kan han tala svenska?

1. Ja, jag kan översätta texten. 2. Nej, jag kan inte tala norska. 3. Ja, jag förstår texten. 4. Det är min syster. 5. Han kommer hem sent. 6. Lektionen börjar klockan tre. 7. Boken är mycket intressant. 8. Det är en svensk bok.

У п р а ж н е н и е № 11

В следующих предложениях измените порядок слов, поставив выделенные слова в начале предложения. Образец: Jag vill äta **nu**. — Nu vill jag äta.

1. Vi är i klassrummet **nu**.
2. Vi kan översätta en ny övning **nu**.
3. Boken kostar **5. rubel**.
4. Han kommer **ofta**.
5. Det finns ett runt bord i **rummet**.
6. Sven vill tala med läraren **efter lektionen**.
7. Han önskar se Karin **nu**.

У п р а ж н е н и е № 12 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Около стола стоит новый желтый диван. На желтом диване сидит молодая девушка. Молодая девушка читает шведскую книгу. Шведская книга очень интересная.
2. На столе стоит чашка кофе. Около стола сидит молодой человек. Кто это? Это новый студент.
3. Какой язык он изучает? Он изучает норвежский язык.
4. Какова эта классная комната? Она большая и светлая. Здесь мы занимаемся каждый день.
5. Он хочет заниматься шведским языком каждый день.
6. Вы не отдыхаете? Нет, отдыхаю. Я читаю!
7. Он пьет чай и она тоже.
8. Мальчик заканчивает домашнее задание и девочка тоже.

У п р а ж н е н и е № 13

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Он входит в комнату и говорит: «Добрый день!»
2. Он протягивает Виктору книгу. Виктор берет ее и говорит: «Большое спасибо!»
3. Он приходит в 6 часов
4. Урок начинается в 2 часа.
5. Пожалуйста, запишите номер.
6. Пожалуйста, объясните мне это слово.

У п р а ж н е н и е № 14

Вместо пропусков вставьте предлог:

1. Vad har du . . . handen?
2. Finns det en karta . . . rummet?
3. Vem talar hon . . . ?
4. Går du hem . . . mig?
5. Ett stycke papper ligger . . . golvet.
6. . . vägen hem träffar jag Sven.
7. Han kommer in . . . rummet och säger: «Goddag!»
8. Kommer ni fram . . . tavlan?
9. Vad säger du . . . läraren?
10. . . tavlan står en student.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА К ВВОДНОМУ ФОНЕТИЧЕСКОМУ КУРСУ

Существительные

en blomma	— цветок	en fest	— праздник
ett bord	— стол	en flicka	— девочка
ett brev	— письмо	en fråga	— вопрос
en byggnad	— здание	en färg	— цвет
en båt	— пароход, лодка	ett fönster	— окно
en dag	— день	en gata	— улица
en del	— часть	ett golv	— пол
en delegation	— делегация	en gosse	— мальчик
en dotter	— дочь	en grupp	— группа
en dörr	— дверь	en gång	— раз
en far	— отец	en hals	— шея, горло
ett fel	— ошибка	en hamn	— порт
		en hand	— рука

en hemläxa	— домашнее за- дание	en punkt	— точка, пункт
ett hus	— дом	en rad	— ряд, строчка
ett häfte	— тетрадь	en rast	— перемена, перерыв, отдых
en ingenjör	— инженер	en resa	— поездка
en karta	— карта	en sal	— зал
ett klassrum	— классная комната	en sats	— предложение
en klocka	— часы	en soffa	— диван
en krita	— мел	en sommar	— лето
en kvinna	— женщина	en son	— сын
en lampa	— лампа	en station	— станция
ett land	— страна	en student	— студент
en lektion	— урок	ett svar	— ответ
en lärare	— учитель	en syster	— сестра
en man	— человек, мужчина	en sång	— песня
män	— люди; форма мн. ч. от en man	ett tak	— крыша, потолок
ett nummer	— номер	ett te	— чай
ett ord	— слово	en text	— текст
ett par	— пара	en tid	— время
en penna	— ручка	en vecka	— неделя
		en väg	— путь, дорога
		en övning	— упражнение

Прилагательные

blå	— синий	grön	— зеленый
bra	— хороший	gul	— желтый
bred	— широкий	hel	— целый
brun	— коричневый	hård	— тяжелый, трудный
gammal	— старый	intressant	— интересный
grå	— серый	skön	— красивый, удобный
kall	— холодный	stor	— большой
klar	— ясный	svart	— черный
kort	— короткий	svensk	— шведский
liten	— маленький	svår	— трудный, тяжелый
ljus	— светлый	söt	— милый, сладкий
lång	— длинный	tysk	— немецкий
mörk	— темный	ung	— молодой
norsk	— норвежский	vit	— белый
ny	— новый		
rak	— прямой		
rund	— круглый		
rysk	— русский		
röd	— красный		

Местоимения

de	— местоимение общего рода 3-го лица ед. числа	han	— он
den	— местоимение среднего ро- да 3-го лица ед. числа	hon	— она
det	— они	jag	— я
		ni	— вы
		själv	— сам
		varje	— каждый
		vi	— мы

Числительные

en, ett	— один	fyra	— четыре
två	— два	fem	— пять
tre	— три	sex	— шесть

Глаголы

att börja ¹	— начинать	att kosta ¹	— стоить
att dricka ⁴	— пить	att köra ²	— править машиной
att fråga ¹	— спрашивать	att ligga ⁴	— лежать
att förklara ¹	— объяснять	att lära ²	— учить
att förstå ⁴	— понимать	att läsa ²	→ читать
att ge ⁴	— давать	att möta ²	— встречать
att gå ⁴	— идти, ходить	att ringa ²	— звонить (det ringer — зве- нит звонок, звонят)
att göra ²	— делать	att räcka ²	— протягивать (till — к ко- му-либо)
att ha ⁴	— иметь		
att hjälpa ²	— помогать	att se ⁴	— видеть
att hänga ²	— висеть, ве- шать	att sitta ⁴	— сидеть
att höra ²	— слышать	att sitta ⁴ ner	— садиться
kan	— форма насто- ящего време- ни от глаго- ла att kun- na — мочь	att skicka ¹	— посылать
att komma ⁴	— приходить	att skriva ⁴	— писать
att komma ⁴	— подходить (till — к че- му-либо)	att sluta ¹	— заканчивать
fram		att stiga ⁴ upp	— вставать, подниматься
att komma ⁴	— входить (i — in куда-либо)		

att studera ¹	— учить, изучать	att tycka ²	— думать, полагать
att stå ⁴	— стоять	att tänka ²	— думать
att ställa ² (frågor)	— ставить, задавать (вопросы)	att upprepa ¹	— повторять
att svara ¹	— отвечать	att uttala ¹	— произносить
att sy ³	— шить	att vila ¹	— отдыхать
att säga ²	— сказать, говорить	att väcka ²	— будить
att ta ⁴	— брать	är	— форма настоящего времени от vara — быть
att tala ¹	— говорить, разговаривать	att äta ⁴	— есть, кушать
att träffa ¹	— встречать	att önska ¹	— хотеть, желать
		att öppna ¹	— открывать
		att översätta ²	— переводить

Наречия

bra	— хорошо	sen	— затем, потом
där	— там	sent	— поздно
hem	— домой	så	— так, такой
hemma	— дома	till	— еще (en gång till — еще раз)
här	— здесь		
mycket	— очень	upp	— вверх, наверх
nu	— сейчас, теперь	ut	— из, вон, наружу
också	— также		
ofta	— часто		

Вопросительные слова

hur	— как, каким образом?	var	— где?
hurudan	— какой, каков?	varför	— почему?
när	— когда?	vart	— куда?
vad	— что?	vem	— кто?
vad för en (ett)	— что за?	vilken	— который, какой?

Предлоги

bredvid	— около, у	med	— с
efter	— после	på	— на, по
i	— в	till	— к, до
vid	— около, у	under	— под

Союз och — и

Утверждение, отрицание

ja	— да	nej	— нет
jo	— да (в ответ на вопрос, со- державший отри- цание)		

Слова и выражения

Goddag!	— Добрый день! Здрав- ствуйте!	tack tack så mycket	— спасибо — большое спа- сибо
klockan 2	— в два часа	var så god	— пожалуйста

Географические названия

Sverige	— Швеция
---------	----------

**ВВОДНЫЙ
ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЙ
КУРС**

УРОК IX

Основные фонетические соответствия в шведском и немецком языках

Человеку, владеющему немецким языком, легко понять значение многих шведских слов, если он знаком с определенными фонетическими соответствиями в словах одного корня этих двух близкородственных языков.

Основные соответствия приводятся ниже:

Шведский язык

jä, jo

ett hjärta

att hjälpa

en hjord

jä, jo

en hjälp

en hjärna

jordisk

Немецкий язык

e

ein Herz

helfen

eine Herde

i

eine Hilfe

ein Hirn

irdisch

У п р а ж н е н и е № 1

Переведите на немецкий язык:

ett hjälm, att hjälpa, hjärtlig, här, hjälplös, en hjälpkassa, en hjälpkraft, ett hjälpmedel.

Шведский язык

i

min

din

sin

ett vin

Немецкий язык

ei

mein

dein

sein

ein Wein

У п р а ж н е н и е № 2

Переведите на немецкий язык:

ett ris, fri, ett svin, att bliva, flitig, fin, ivrig.

Шведский язык

Немецкий язык

e
en sten
ett ben
att resa
ren
het

ei
ein Stein
ein Bein
reisen
rein
heiß

У п р а ж н е н и е № 3

Переведите на немецкий язык:

en resa, att leda, bred, en ledare, fredag, enig, helig, hem.

Шведский язык

Немецкий язык

u
en mus
ett hus
en fru

au
eine Maus
ein Haus
eine Frau

У п р а ж н е н и е № 4

Переведите на немецкий язык:

ut, en jungfru, ett brus, en tumme, en duva, en murare.

Шведский язык

Немецкий язык

å
blå
grå

au
blau
grau

У п р а ж н е н и е № 5

Переведите на немецкий язык:

ett blåbär, ett blårapper, en blåstrumpa, grågrön, gråhårig, gråblå.

Шведский язык

Немецкий язык

ö
ett löv
en rök
ett köp
att löpa

au
ein Laub
ein Rauch
ein Kauf
laufen

Упражнение № 6

Переведите на немецкий язык:

att röva, att köpa, en köplust, en köpare, en köpkraft, ett köpebrev,
att röka, köpbar, en rökare.

Шведский язык

у
dyr
ny

Немецкий язык

eu
neu
teuer

Упражнение № 7

Переведите на немецкий язык:

nybildad, nyfiken; nyhet; nyligen.

Сводное упражнение № 1

Определите, каким немецким словам соответствуют следующие шведские слова:

stenarbetare; stenig; stenkol; ledande; en ledning; en ledstjärna; en renhet; en renhållning; renlig; en renskrift; ett bistånd; en krita, ett pris; att prisa; en fil; en mil; en min; en husfader; en husfru; att hushålla; ett huvud; en mur; att mura; ett mureri; blågrå; att blåna; grå; gråhårig; en dröm; att drömma; att röka; en rökare; en köpman; ett köpris; en köpsumma; ett ögonblick.

Сводное упражнение № 2

Переведите на немецкий язык:

1. Min man hjälper mig att välja och köpa en ny fin matta. 2. Reser din fru till Jalta? 3. Man kan röka i mitt rum. 4. Han leder Karin till en bred, rak gata, pekar på ett hus och säger: «Det är mitt hem» 5. Är den blå koftan dyr? Ja, den är dyr.

Шведский язык

-a
att bringa
att komma
att dricka
att finna
att stiga *

Немецкий язык

-en
bringen
kommen
trinken
finden
steigen

Упражнение № 8

Переведите на немецкий язык:

att lägga, att lära, att känna, att kämpa, att kunna, att höra, att hålla, att fråga, att fånga, att falla.

* Как видно из примеров, инфинитив глагола в шведском языке отличается от немецкого инфинитива не только окончанием, но и употреблением частицы att перед инфинитивом в большинстве случаев.

Шведский язык

ck, tt

att dricka

att tacka

en natt

en rätt

Немецкий язык

nk, ch

trinken

danken

eine Nacht

ein Recht

У п р а ж н е н и е № 9

Переведите на немецкий язык:

en drickare, drickbar, ett tack, att tyckas, en dotter, en dryck, att rättfärdiga, nattlig, en nattmössa.

Шведские слова с гласной заднего ряда в начале слова соответствуют немецким словам с **j** или **w** перед гласной заднего ряда в начале слова.

Шведский язык

ett år

ett ok

ett under

en orm

ett ord

Немецкий язык

ein Jahr

ein Joch

ein Wunder

ein Wurm

ein Wort

У п р а ж н е н и е № 10

Переведите на немецкий язык:

ung, en unge, en ordbok, en ordföljd, en ull, en ulf.

Шведский язык

sk

en buske

faktisk

en fisk

en sko

Немецкий язык

sch

ein Busch

faktisch

ein Fisch

ein Schuh

У п р а ж н е н и е № 11

Переведите на немецкий язык:

att buska; buskig; att fiska; ett fiskeri; en skola; en skolkamrat.

Шведский язык

k

en bok

ett språk

ett tak

en duk

Немецкий язык

ch

ein Buch

eine Sprache

ein Dach

ein Tuch

У п р а ж н е н и е № 12

Переведите на немецкий язык:

att språka; en bokbindare; en bokhandel; ett lik; ett ok.

Шведский язык

t
en tid
en tunga
ett tält
en tvilling

Немецкий язык

z
eine Zeit
eine Zunge
ein Zelt
ein Zwilling

У п р а ж н е н и е № 13

Переведите на немецкий язык:

tio; ett tälttak; att tälta; ett tecken; en tand; att tvinga.

Шведский язык

t
ett tack
ett tak
ett ting
ett tryckeri

Немецкий язык

d
ein Dank
ein Dach
ein Ding
eine Druckerei

У п р а ж н е н и е № 14

Переведите на немецкий язык:

tredje; ett torn; en tolk; att tänka; att trycka, törstig.

Шведский язык

d
en del
en dag
en middag
en dans

Немецкий язык

t
ein Teil
ein Tag
ein Mittag
ein Tanz

У п р а ж н е н и е № 15

Переведите на немецкий язык:

en dal; duktig; en dörr; ett blad; god; ett bröd; en drickare; att dricka; att dansa.

Шведский язык

v
att giva
ett löv
döv
själv

Немецкий язык

b
geben
ein Laub
taub
selbst

У п р а ж н е н и е № 16

Переведите на немецкий язык:

en duva; att röva; en rövare; en grav; att hava (att ha), en halv,

Шведский язык

Немецкий язык

p

ett **äpple**

en **kamp**

en **plikt**

en **pund**

pf

ein **Apfel**

ein **Kampf**

eine **Pflicht**

ein **Pfund**

У п р а ж н е н и е № 17

Переведите на немецкий язык:

att öppna; ett peppar; en pipa; ett plommon; att plocka; en post; en knapp; ett port.

С в о д н о е у п р а ж н е н и е № 3

Определите, каким немецким словам соответствуют следующие шведские слова:

Rättskunnig; en rättsgrund, rättlös, att räkna, en räkning, ett nattarbete, en nackdel, en nattfrost, en nattvakt, en näktergal, en fiskare, ett fiskben, en flaska, en människa, en tältläger, en tältduk, årslång, ett årtal, en tapp, teckna, tisdag, en tolk, en trilling, ett tryck, ett tryckpapper, en trycksida, att tänka, en dag, död, duktig, en dal, en dotter, en pil, en plog, en propp, att tappa, en plikt, en apa.

УРОК X

Сходные моменты в словообразовании шведского
и немецкого языков:
словосложение, префиксация, суффиксация

СЛОВОСЛОЖЕНИЕ

Существительные

Самым распространенным способом является образование существительных путем сложения двух основ с помощью или без помощи соединительного элемента.

1. С помощью соединительного элемента

Шведский язык

en arbetsdag
en frihetskamp
en regeringsdelegation
en redaktionslokal

Немецкий язык

ein Arbeitstag
ein Freiheitskampf
eine Regierungsdelegation
ein Redaktionslokal

2. Без помощи соединительного элемента

Шведский язык

en ordbok
en partiledning
en arbetarklass
ett klassrum

Немецкий язык

ein Wörterbuch
eine Parteileitung
eine Arbeiterklasse
ein Klassenzimmer

Последним компонентом имен существительных в шведском и немецком языках как двухкомпонентных **järnväg** — *Eisenbahn*, так и многокомпонентных **järnvägsnät** — *Eisenbahnnetz* всегда является основа существительного.

Исключительная продуктивность словосложения обуславливает большую легкость образования сложных имен существ-

вительных. Многие из них, образуясь непосредственно в процессе речи, недолго удерживаются в языке, другие закрепляются в нем и фиксируются в словарях: *ett frihandelsområde — eine Freihandelszone; en atomvapenfrizon — eine atomwaffenfreie Zone.*

У п р а ж н е н и е № 1

Образуйте сложные слова из следующих слов. Переведите образованные сложные слова на немецкий язык:

а) с соединительным элементом:

arbete (основа *arbet-*): -tid, -bord, -förslag, -maskin, -dag, -front

fred: -konferens, -förslag, -kamp, -kommitté

regering: -chef, -möte, -förslag

krig: -maskin, -minister, -kamrat

б) без соединительного элемента:

atom, kraft; sten, hus; järn, väg; huvud, stad; hus, kommitté; radio, program; språk, kurs; industri, land; folk, skola; fest, dag.

У п р а ж н е н и е № 2

Переведите на немецкий язык:

en festdag, en festsal, en båtfärd, en båtresa, en folkskola, en folkrätt, en krigsfara, en tidningsannons, en tidningsman, en krigskonst, en postadress, en postanvisning, en skolpojke, en skollärare, en tandborste, en dagbok, en guldfisk, ett guldmynt.

Глагол

Как в немецком, так и в шведском языке распространены сложные глаголы, в качестве первого компонента которых могут выступать основы различных частей речи.

Шведский язык

att maskinskriva

att delta

att rengöra

att hushålla

Немецкий язык

maschineschreiben

teilnehmen

reinmachen

haushalten

У п р а ж н е н и е № 3

Переведите на немецкий язык:

att hemföra, att hemsöka, att tillfredsställa, att möjliggöra, att ifrågasätta.

У п р а ж н е н и е № 4

Образуйте сложные слова из следующих слов:

fri, att göra; att lasta, full; att slå, sönder; att göra, en tjänst.

ПРЕФИКСАЦИЯ

Существительные

Основными префиксами и полупрефиксами, сходными¹ в шведском и немецком языках, являются:

Шведский язык

o-

en olycka
en ofred
ett ofog

Немецкий язык

un-

ein Unglück
ein Unfriede
ein Unfug

Упражнение № 5

Переведите на немецкий язык:

en olust, en ovilja, ett oväder, ett oförstånd, en oro, ett olycksfall.

Шведский язык

miss-

ett missgrepp
en missbildning

Немецкий язык

miß-

ein Mißgriff
eine Mißbildung

Упражнение № 6

Переведите на немецкий язык:

ett missbruk, en misshandel, ett missförstånd.

Шведский язык

ur-

en urbild
en urkund
ett urfolk

Немецкий язык

ur-

ein Urbild
eine Urkunde
ein Urvolk

Упражнение № 7

Переведите на немецкий язык:

ett urberg, en urtid, ett ursprung.

Шведский язык

sam-, samman-

en sammanfattning
ett sammanhang
ett samarbete

Немецкий язык

zusammen-

eine Zusammenfassung
ein Zusammenhang
eine Zusammenarbeit

¹ Под словом «сходные» мы имеем в виду как общие для обоих языков, так и имеющие соответствия по значению и функциям в языке.

У п р а ж н е н и е № 8

Переведите на немецкий язык:

en samklang, ett samspel, en sammanslutning, ett sammanträffande.

С в о д н о е у п р а ж н е н и е № 1

Переведите на немецкий язык:

en olycksfågel, en ogunst, en orätt, en oskuld, en ouppmärksamhet, ett obehag, en urkraft, en urskrift, en missaktning, ett missbruk, en sammankomst, en sammanställning, ett sammanträde, ett samverkan.

Шведский язык

av-

en avgång
en avresa
en avskrift

Немецкий язык

ab-

ein Abgang
eine Abreise
eine Abschrift

У п р а ж н е н и е № 9

Переведите на немецкий язык:

en avsikt, ett avstånd, ett avfall, ett avslag, ett avtryck.

Шведский язык

före-, för-

ett föredrag
en föreläsning
en förort
en förbättring

Немецкий язык

vor-, ver-

ein Vortrag
eine Vorlesung
ein Vorort
eine Verbesserung

У п р а ж н е н и е № 10

Переведите на немецкий язык:

en föreställning, en förebild, ett förköp, en förberedelse, ett fördärv, en författning.

Шведский язык

med-

en medarbetare
ett meddelande
en medhjälpare

Немецкий язык

mit-

ein Mitarbeiter
eine Mitteilung
ein Mithelfer

У п р а ж н е н и е № 11

Переведите на немецкий язык:

en medborgare, en medresande, en medarbeterska, en medspelare.

Шведский язык

över-

en **övermod**
en **övertid**
en **överskrift**

Немецкий язык

über-

ein **Übermut**
eine **Überzeit**
eine **Überschrift**

У п р а ж н е н и е № 12

Переведите на немецкий язык:

en överproduktion, en överläggning, en överblick, en övermakt, en övergång, ett övergrepp.

Шведский язык

under-

en **underskrift**
en **underarm**
ett **underhåll**

Немецкий язык

unter-

eine **Unterschrift**
ein **Unterarm**
ein **Unterhalt**

У п р а ж н е н и е № 13

Переведите на немецкий язык:

en undersökning, en underavdelning, en undergång, en underlapp, underkläder.

Шведский язык

in-

en **inledning**
en **ingång**
ett **inblick**
ett **inköp**

Немецкий язык

ein-

eine **Einleitung**
ein **Eingang**
ein **Einblick**
ein **Einkauf**

У п р а ж н е н и е № 14

Переведите на немецкий язык:

ett intryck, ett infall, en inresa, en infart, en inmarsch.

Шведский язык

upp-

en **uppgift**
en **uppfriskning**
en **uppgång**

Немецкий язык

auf-

eine **Aufgabe**
eine **Auffrischung**
ein **Aufgang**

У п р а ж н е н и е № 15

Переведите на немецкий язык:

en uppsikt, en uppställning, ett uppdrag, en uppfattning, ett upprop, en uppsats.

Шведский язык

Немецкий язык

ut-

aus-

en utbildning
en utsikt
en utbredning

eine **Ausbildung**
ein **Ausblick**
eine **Ausbreitung**

У п р а ж н е н и е № 16

Переведите на немецкий язык:

ett uttryck, ett utfall, utlandet, en utflykt.

Немецкому полупрефиксу *weg* в шведском языке по значению и функциям соответствует **bort**².

Шведский язык

Немецкий язык

bort-

weg-

en bortfall
en bortgång

ein **Wegfall**
ein **Weggang**

Немецкому полупрефиксу *nach* в шведском языке по значению и функциям соответствует полупрефикс **efter**³.

Шведский язык

Немецкий язык

efter-

nach-

en efterskrift
en efterbildning
en efterföljare

eine **Nachschrift**
eine **Nachbildung**
ein **Nachfolger**

У п р а ж н е н и е № 17

Переведите на немецкий язык:

en eftermiddag, en efterdiktning, en efterforskning, en efterfråga, en efterklang.

² Сравните значения соответствующих наречий:

Шведский язык

Немецкий язык

Boken har kommit **bort**.
Kasta **bort** denna penna!
Man tog **bort** hans namn
från vallistan.

Das Buch ist **weg**gekommen.
Wirf diesen Bleistift **weg**!
Man nahm seinen Namen von
der Wahlliste **weg**.

³ Сравните значения соответствующих предлогов:

Se **efter** vad han gör.
Han gick **efter** mig.
Jag gick ensam på bio
men han kom **efter**.

Sehe **nach**, was er macht.
Er ging **nach** mir.
Ich ging allein ins Kino, aber er kam
nach.

Сводное упражнение № 2

Укажите, каким немецким словам соответствуют следующие шведские слова:

ett avsnitt, en avskrift, en avväg, en efterbeställning, en eftertanke, en eftergift, en efterbild, ett förbehåll, en föresats, ett förspel, ett förråd, en medspelare, en överansträngning, ett överfall, en övergång, ett underliv, ett underhus, ett underlag, en underartikel, en ensamhet, en insikt, en inspelning, en inställning, en invigning, en upptakt, ett uppsving, en utgift, ett utlägg, en utläggning, ett utslag.

Прилагательные

В системе прилагательного в шведском языке префиксация представлена очень слабо. Наиболее распространенным и продуктивным префиксом является **o-**, которому в немецком языке соответствует **un-**.

Шведский язык

o-

obekant
omöjlig
obekväm

Немецкий язык

un-

unbekannt
unmöglich
unbequem

Упражнение № 18

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:

oansenlig, oaktsam, ouppmärksam, oärlig, obarmhärtig, oenig, ofri, olycklig, oklok, oerfaren, omoralisk, onödig, oskyldig.

Глаголы

В системе глагола в шведском и немецком языках префиксация представлена шире, чем в других частях речи. Наиболее распространенными глагольными префиксами в шведском языке являются **be-**, **miss-**, **und-**, соответствующие немецким префиксам **be-**, **miß-**; **ent-**. В шведском и немецком языках глаголы образуются и с помощью полупрефиксов.

Шведский язык

be-

att betänka
att befinna
att bearbeta
att befria

Немецкий язык

be-

bedenken
befinden
bearbeiten
befreien

Упражнение № 19

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att betyda, att befordra, att begära, att behärska, att bekräfta.

Шведский язык

miss-

att missförstå
att missakta
att misshandla

Немецкий язык

miß-

mißverstehen
mißachten
mißhandeln

У п р а ж н е н и е № 20

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att misstro, att misskreditera, att missbilda.

Шведский язык

und-

att undfly
att undfalla
att undgå

Немецкий язык

ent-

entfliehen
entfallen
entgehen

У п р а ж н е н и е № 21

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att upptäcka, att undkomma.

С в о д н о е у п р а ж н е н и е № 3

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att betäcka, att beakta, att begiva, att begå, att behaga, att begripa, att behålla, att bekänna, att bekomma, att misstro, att missförstå, att missbruka, att undsätta, att undkomma.

Шведский язык

av-

att avgå
att avfalla
att avföra

Немецкий язык

ab-

abgehen
abfallen
abführen

У п р а ж н е н и е № 22

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att avbetala, att avbilda, att avtacka, att avhålla, att avgöra, att avlägga.

Шведский язык

efter-

att efterapa
att efterbilda
att efterfråga

Немецкий язык

nach-

nachäffen
nachbilden
nachfragen

У п р а ж н е н и е № 23

Переведите на немецкий язык:

att efterleva, att efterfölja, att efterkomma.

Шведский язык

för-

att förgå
att förhindra
att förlänga
att förordna
att förstå

Немецкий язык

ver-

vergehen
verhindern
verlängern
verordern
verstehen

У п р а ж н е н и е № 24

Переведите на немецкий язык:

att förkläda, att förse, att förknipa, att förvirra.

Шведский язык

med-

att medarbeta
att medföra
att medta
att medräkna

Немецкий язык

mit-

mitarbeiten
mitführen
mitnehmen
mitrechnen

У п р а ж н е н и е № 25

Переведите на немецкий язык:

att meddela, att medhålla.

Шведский язык

över-

att översätta
att överblicka
att övertänka
att överfalla

Немецкий язык

über-

übersetzen
überblicken
überdenken
überfallen

У п р а ж н е н и е № 26

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att överraska, att överbringa, att övergå, att överarbeta.

Шведский язык

under-

att underskriva
att underbinda
att undertrycka
att underhålla

Немецкий язык

unter-

unterschreiben
unterbinden
unterdrücken
unterhalten

У п р а ж н е н и е № 27

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att underminera, att undervisa, att underlägga.

Шведский язык

in-

att ingå
att infinna
att ingiva
att inkomma
att inleda

Немецкий язык

ein-

eingehen
einfinden
eingeben
einkommen
einleiten

У п р а ж н е н и е № 28

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att inrätta, att inbilla, att inräkna.

Шведский язык

upp-

att uppbringa
att uppfånga
att upphöra

Немецкий язык

auf-

aufbringen
auffangen
aufhören

У п р а ж н е н и е № 29

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att upprusta, att uppställa, att uppsöka, att uppdraga.

Шведский язык

ut-

att utfråga
att utarbeta
att utbilda

Немецкий язык

aus-

ausfragen
ausarbeiten
ausbilden

У п р а ж н е н и е № 30

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att utbreda, att utbetala, att utgestalta, att utvisa.

Шведский язык

sam, samman-

att samarbета
att sammanfalla
att sammanpacka

Немецкий язык

zusammen-

zusammenarbeiten
zusammenfallen
zusammenpacken

У п р а ж н е н и е № 31

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att sammansätta, att samverka, att sammanställa.

Шведский язык

Немецкий язык

till-

zu-

att tillbringa

zubringen

att tillfalla

zufallen

att tillfoga

zufügen

У п р а ж н е н и е № 32

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att tillerkänna, att tilldela, att tillfredsställa, att tillföra.

Шведский язык

Немецкий язык

ned-

nieder-

att nedsätta

niedersetzen

att nedlägga

niederlegen

att nedskriva

niederschreiben

У п р а ж н е н и е № 33

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att nedbryta, att nedskjuta, att nedstörta.

Шведский язык

Немецкий язык

om-

um-

att omfatta

umfassen

att omforma

umformen

att omskriva

umschreiben

У п р а ж н е н и е № 34

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att omräkna, att omsätta, att ombilda.

Шведскому полупрефиксу **genom-** соответствует полупрефикс **durch**⁴.

Шведский язык

Немецкий язык

genom-

durch-

att genomgå

durchgehen

att genomläsa

durchlesen

⁴ Сравните значение соответствующих предлогов:

Шведский язык

Немецкий язык

Vi blev bekanta genom honom.
Genom honom fick jag möjlighet att se
dessa tidningar.
Kan jag gå igenom det här rummet?

Wir sind durch ihn bekannt.
Durch ihn erhielt ich die Möglich-
keit, diese Zeitungen zu sehen.
Kann ich durch diesen Raum ge-
hen?

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att genomforsa, att genomföra, att genomtänka, att genomflyga.

Шведскому полупрефиксу **mot-** в немецком языке по значению и функциям соответствуют полупрефиксы *gegen-* и *wider-*⁵.

Шведский язык

mot-

att motstå

att motsäga

att motverka

Немецкий язык

wider-, gegen-,

widerstehen

widersprechen

gegenwirken

Сводное упражнение № 4

Переведите на немецкий язык следующие глаголы:

att avhandla, att avhjälpa, att avkoppla, att avresa, att avsuga, att avskriva, att avse, att eftersträva, att efterlämna, att eftertrycka, att efterforska, att efterapa, att eftertänka, att omkläda, att förmedla, att förstå, att samverka, att föreläsa, att försvinna, att försörja, att förvandla, att förverkliga, att förvirra, att förlora, att meddela, att överanstränga, att överenskomma, att överföra, att överglänsa, att överlista, att utarbeta, att bortgå, att bortlägga, att förutse, att omringa, att inställa, att undergräva, att underhandla, att understryka, att överskrida, att omstörta, att överblicka, att undersöka, att underhålla, att infånga, att inräkna, att instämna, att indela, att inträda, att invända, att inveckla, att uppbygga, att uppfatta, att upphetsa, att uppköpa, att upptaga, att utblåsa, att uttala, att utvidga, att utgå, att utskriva, att utverka, att utspränga, att utsätta, att sammanhånga, att sammanräkna, att sammansätta, att samordna, att sammanträffa, att tillägna, att tilhöra, att tillkomma, att tillägga, att tilltaga, att nedgöra, att nedslå, att nedkomma, att genomskina, att genomsimma, att genomsticka, att genomlöpa, att genomresa, att genomföra, att ombilda, att omgiva, att omplantera, att omringa, att motsätta.

СУФФИКСАЦИЯ

Существительные

Основными суффиксами существительных в шведском языке, имеющими соответствия в немецком языке, являются:

⁵ Сравните значение следующих предлогов:

Шведский язык

Den här artikeln var skriven **mot** honom.

Vi trodde inte att han skulle komma men **mot** all förmodan kom han.

Немецкий язык

Dieser Artikel wurde **gegen** ihn geschrieben.

Wir dachten nicht, daß er kommt, aber **wider** aller Erwartung kam er.

-are

en lärare
 en arbetare
 en murare
 en krigare

-ska, -inna

en arbeterska
 en lärarinna

-när

en konstnär

-ling

en yngling
 en främling

-ing

en Handling
 en regering
 en våning

-skap

en egenskap
 ett landskap

-ri

ett bageri
 ett tryckeri

-het

(en) frihet
 (en) uppmärksamhet
 (en) enighet

-dom

en egendom
 en rikedom

-er

ein Lehrer
 ein Arbeiter
 ein Maurer
 ein Krieger

-in

eine Arbeiterin
 eine Lehrerin

-ler

ein Künstler

-ling

ein Jüngling
 ein Fremdling

-ung

eine Handlung
 eine Regierung
 eine Wohnung

-schaft

Eigenschaft *
 Landschaft *

-ei, -erei

eine Bäckerei
 eine Druckerei

-heit, -keit

Freiheit *
 Aufmerksamkeit *
 Einigkeit *

-tum

Eigentum *
 Reichtum *

* В немецком языке помеченные звездочкой существительные обычно не употребляются с неопределенным артиклем. Кроме того, в данном учебнике в целом ряде случаев немецкие существительные приводятся с неопределенным артиклем (а не с определенным, как это принято в немецком языке) в целях проведения параллели со шведскими существительными, стоящими с неопределенным артиклем.

-ism
 (en) socialism
 (en) kommunism

-tion
 en station
 en revolution

-ismus
 Sozialismus *
 Kommunismus *

-tion
 eine Station
 eine Revolution

Сводное упражнение № 5

Переведите следующие слова на немецкий язык:

en läsare; en konstnärinna, en studentska, en fiskare, en nyhet, en bildning, en handlare, en övning, en skönhet, en recension, en operation, en lektion, en kurs, en byggning, en avdelning, en kapitalism, en utställning, en anvisning, en utbildning, en bergarbetare, en definition, en enhet, en fastighet, en fuktighet, en sångerska, en sångare, en församling, en diktare, en barndom, en jägare, ett slaveri, en slavinna, en vishet, en vetenskap, ett måleri, en information.

В шведском языке, как и в немецком, существуют так называемые полусуффиксы. Это — основы существительных, сохраняющие свое первоначальное значение. Они входят в большое количество сложных слов в качестве второго компонента, образуя новые слова. Одним из них является *man*, соответствующий полусуффиксу *mann* в немецком языке:

Шведский язык

-man

en köpman
 en sjöman

Немецкий язык

-mann

ein Kaufmann
 ein Seemann

Упражнение № 36

Переведите на немецкий язык:

en arbetsman, en landsman, en statsman, en sportsman, en tidningsman.

Прилагательные

Основные суффиксы, общие для обоих языков, следующие:

Шведский язык

-ig

lustig
 färdig
 girig

Немецкий язык

-ig

lustig
 fertig
 gierig

У п р а ж н е н и е № 37

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:
bergig, blodig, enig, isig, giftig, hastig, försiktig.

Шведский язык

-lig
ängslig
fientlig

Немецкий язык

-lich
ängstlich
feindlich

У п р а ж н е н и е № 38

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:
festlig, manlig, kvinnlig, grundlig, lycklig, naturlig, statlig.

Шведский язык

-isk
jordisk
barbarisk
politisk

Немецкий язык

-isch
irdisch
barbarisch
politisch

У п р а ж н е н и е № 39

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:
imperialistisk, logisk, elektrisk, satanisk.

Шведский язык

-sam
uppmärksam
arbetsam
långsam

Немецкий язык

-sam
aufmerksam
arbeitsam
langsam

У п р а ж н е н и е № 40

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:
betänksam, hälsosam, strävsam, tacksam, språksam.

Шведский язык

-bar
fruktbar
användbar

Немецкий язык

-bar
fruchtbar
anwendbar

У п р а ж н е н и е № 41

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:
hörbar, uppenbar, märkbar.

Шведский язык

-aktig

felaktig

fördelaktig

-ene

gyllene

Немецкий язык

-haft

fehlerhaft

vorteilhaft

-en

golden

Сводное упражнение № 6

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:

flitig, skriftlig, muntlig, farlig, bergig, beredvillig, skyldig, listig, möjlig, sovjetisk, kinesisk, kanadensisk, ärlig, daglig, grundlig, offentlig, riktig, brukbar, historisk, tänkbar, flickaktig, gemensam, skeptisk, självisk, ullig.

Кроме того, в шведском языке, как и в немецком, очень распространены прилагательные с полусуффиксами: **-lös, -full, -fri**, соответствующие немецким полусуффиксам **-los, -voll, -frei**.

Шведский язык

-lös

arbetslös

sorglös

-full

ansvarsfull

-fri

sorgfri

felfri

Немецкий язык

-los

arbeitslos

sorglos

-voll

verantwortungsvoll

-frei

sorgenfrei

fehlerfrei

Упражнение № 42

Переведите следующие прилагательные на немецкий язык:

felfri, talantfull, taktfull, partifull, handfull, partilös, taktlös, isfri, hemlös, kraftlös, portofri.

Глаголы

Суффиксация в системе глагола представлена слабо. Наиболее продуктивным суффиксом в шведском языке является суффикс **-er** (ср. с нем.: **-ier**). Новые глаголы в шведском языке образуются преимущественно с помощью этого суффикса.

Шведский язык

-er

att studera

att marschera

Немецкий язык

-ier

studieren

marschieren

Упражнение № 43

Переведите следующие глаголы на немецкий язык:

att musicera, att arrestera, att deklamera, att demonstrera, att operera.

УРОК XI

Сравнительная характеристика имени существительного в шведском и немецком языках

Для сравнения взяты: 1) род; 2) образование множественного числа; 3) артикль; 4) падеж.

РОД

Как в шведском, так и в немецком языках каждое существительное имеет грамматический род. В немецком языке имеется три грамматических рода: мужской, женский и средний, в то время как в шведском языке — два рода: общий и средний. Показателем рода в обоих языках прежде всего является артикль. В немецком языке для обозначения рода согласно грамматической традиции используется обычно определенный артикль — *der Mann, die Frau, das Fenster*. В шведском языке для обозначения рода обычно используется неопределенный артикль: общий род — *en* (*en man, en fru*); средний род — *ett* (*ett fönster*). Грамматический род проявляется также в согласовании определения с определяемым существительным.

Шведский язык
en vacker flicka
ett stort land
en flitig student
ett litet fönster

Немецкий язык
ein schönes Mädchen
ein großes Land
ein fleißiger Student
ein kleines Fenster

Существуют определенные правила отнесения существительных по родам. Род слова можно определить по значению слова, по словообразовательным признакам и по типу образования множественного числа.

Определение рода по значению существительного

К общему роду относятся:

1) существительные, обозначающие лицо. В немецком языке большинство соответствующих существительных относится к мужскому и женскому роду.

Шведский язык

en människa
en man
en gosse
en fru

Немецкий язык

ein Mensch
ein Mann
ein Knabe
eine Frau

2) названия большинства животных. В немецком языке соответствующие существительные могут относиться ко всем трем родам.

Шведский язык

en fågel
en hund
en katt
en häst

Немецкий язык

ein Vogel
ein Hund
eine Katze
ein Pferd

3) названия времен года, месяцев, дней недели. В немецком языке соответствующие существительные имеют преимущественно мужской род.

Шведский язык

en månad
en måndag

Немецкий язык

ein Monat
ein Montag

4) названия профессий, национальностей, родственных отношений. В немецком языке соответствующие существительные имеют в большинстве случаев мужской род.

Шведский язык

en arbetare
en lärare
en tysk
en ryss
en bror

Немецкий язык

ein Arbeiter
ein Lehrer
ein Deutscher
ein Russe
ein Bruder

5) названия наук. В немецком языке соответствующие существительные имеют женский род.

Шведский язык

en fysik
en geografi
en geologi

Немецкий язык

eine Physik
eine Geographie
eine Geologie

К среднему роду относятся:

1) названия многих металлов. В немецком языке соответствующие существительные также относятся к среднему роду:

Шведский язык

ett guld
ett bly
ett silver

Немецкий язык

(ein) Gold
(ein) Blei
(ein) Silber

2) названия частей света, стран, областей, городов. В немецком языке соответствующие существительные, как правило, также относятся к среднему роду.

Шведский язык

Europa (det)
Sverige (det)
Stockholm (det)

Немецкий язык

Europa (das)
Schweden (das)
Stockholm (das)

Упражнение № 1

Определите род существительных, напишите их с артиклем:

man, kvinna, flicka, fågel, katt, ko, vinter, Frankrike, England, torsdag, geometri, söndag, fysik, Norge.

**Определение рода
по словообразовательным признакам**

К общему роду относятся:

1) существительные с суффиксами: **-nad**; **-dom** (*tum*); **-ing** (*-ung*); **-ling** (*-ling*); **ning** (*-ung*); **-het** (*-heit*, *-keit*); **-else**; **skap** (*-schaft*); **-när** (*ler*); **-are** (*-er*); **-ska**, **inna** (*-in*).

Немецкие слова с соответствующими суффиксами распределяются между женским и мужским родом:

Шведский язык

en byggnad
en rikedom

Немецкий язык

ein Gebäude
Reichtum

en regering
 en yngling
 en tidning
 en frihet
 en befrielse
 en vetenskap
 en konstnär
 en arbetare
 en arbeterska

eine Regierung
 ein Jüngling
 eine Zeitung
 eine Freiheit
 eine Befreiung
 eine Wissenschaft
 ein Künstler
 ein Arbeiter
 eine Arbeiterin

2) существительные иноязычного происхождения, образованные при помощи суффиксов: **-tion (-tion); -ism (-ismus); -ent (-ent); -ant (-ant); -ist (-ist); -nom (-nom); -at (-at); -or (-or); -ur (-ur); ik (-ik)**. Немецкие существительные с подобными суффиксами распределяются между мужским и женским родом.

Шведский язык

en station
 (en) socialism
 en student
 en laborant
 en kommunist
 en agronom
 en soldat
 en doktor
 en litteratur
 en musik

Немецкий язык

eine Station
 Sozialismus (der)
 ein Student
 ein Laborant
 ein Kommunist
 ein Agronom
 ein Soldat
 ein Doktor
 eine Literatur
 eine Musik

К среднему роду относятся:

1) существительные с суффиксами: **-skap (-schaft); -eri (-ei, -erei); -um, -eum (-um)**. В немецком языке слова с соответствующими суффиксами распределяются между женским и средним родом.

Шведский язык

ett landskap
 ett tryckeri
 ett museum
 ett auditorium

Немецкий язык

eine Landschaft
 eine Druckerei
 ein Museum
 ein Auditorium

2) существительные, образованные от глагольной основы с помощью суффикса **-ande: ett talande;**

3) субстантивированные прилагательные и причастия. В немецком языке они также имеют средний род: *det goda* — *das Gute*; *det nya* — *das Neue*.

У п р а ж н е н и е № 2

Определите род следующих имен существительных и напишите их с неопределенным артиклем:

berättelse, målare, nyhet, tolva, bokskåp, Tyskland, tia,	rikedom, bekant, skrivbord, diplomat, sjukdom, ordbok, talande, gamla,	sjukhus, sköna, ledning, levnad, läsesal, hemuppgift,	apparat, resenär, arbetsdag, lägenhet, sjua, målarinna.
---	--	--	--

ОБРАЗОВАНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА

Множественное число существительных в шведском языке образуется при помощи тех же средств, что и в немецком:

1) с помощью суффиксов.

Шведский язык

-or, -ar, -er, -r

n

—

—

Немецкий язык

-er

-en

-e

-s

2) без помощи суффиксов. Существительные во множественном числе имеют ту же форму, что и в единственном числе: *ett fönster* — *fönster* (ср. с нем.: *das Fenster* — *die Fenster*);

3) с использованием перегласовки. Однако перегласовка при образовании множественного числа встречается реже, чем в немецком языке: *en fader* — *fäder* (ср. с нем.: *der Vater* — *die Väter*, *der Vogel* — *die Vögel*).

4) с помощью суффиксов и перегласовки: *en bok* — *böcker* (ср. с нем.: *das Buch* — *die Bücher*).

Существительные общего рода образуют множественное число с помощью суффиксов -or, -ar, -er, -r, а также и без помощи суффиксов.

-or

en flicka — flickor
en kvinna — kvinnor
en soffa — soffor

-ar

en gosse — gossar
en dag — dagar
en bro — broar
en övning — övningar

-er

en sång — sånger
en följd — följder
en byggnad — byggnader
en nyhet — nyheter

-r

en sko — skor
en berättelse — berättelser

Ряд существительных общего рода наряду с прибавлением суффикса имеет во множественном числе перегласовку:

en bok — böcker
en tand — tänder
en moder — mödrar

en natt — nätter
en hand — händer
en dotter — döttrar

Большая группа существительных общего рода с суффиксом **-are** имеет во множественном числе форму, совпадающую с формой единственного числа:

en lärare — lärare
en arbetare — arbetare

en läsare — läsare

Существительные среднего рода образуют множественное число путем прибавления суффиксов **-er**; **-n**;

-er

ett tryckeri — tryckerier
ett parti — partier
ett museum — museer
ett auditorium — auditorier

-n

ett hafte — häften
ett hjärta — hjärtan
ett rike — riken

Большая группа слов среднего рода, односложных и многосложных, имеет во множественном числе форму, совпадающую с формой единственного числа:

ett bord — bord
ett rum — rum
ett fönster — fönster

ett institut — institut
ett universitet — universitet

Таким образом, род существительного можно также определить и по форме множественного числа: существительные, имеющие во множественном числе суффиксы **-or**, **-ar**, относятся только к общему роду. Существительные, имеющие во множественном числе

суффикс -п, а также односложные существительные без окончания во множественном числе относятся только к среднему роду.

Упражнение № 3

Определите род следующих существительных по форме множественного числа:

kvinnor, gossar, kartor, sidor, artiklar, häften, riken, timmar, dagar, hus, döttrar, läsare, dörrar, sökare, soffor, lampor, resor, hjärtan, förhållanden, brev, övningar, arbeten.

Примечания: 1. При определении грамматического рода существительных в шведском языке нельзя ориентироваться на сходные существительные в немецком языке, ибо во многих случаях они не совпадают в роде. Наряду со сходством (ett lamm — das Lamm) мы наблюдаем и различие (ett lejon — der Löwe).

2. Замена неодушевленных существительных местоимениями в шведском языке тесно связана с грамматическим родом, но существенно отличается от соответствующей замены существительных местоимениями в немецком языке: der Mann, der Tisch—er; die Frau, die Arbeit—sie; das Kind, das Fenster—es.

В шведском языке местоимения **han**, **hon** заменяют лишь существительные общего рода, обозначающие лицо; в остальных случаях существительные общего рода заменяются местоимением **den**, а существительные среднего рода — местоимением **det**; во множественном числе все существительные заменяются местоимением —**de**.

en man—han
en kvinna—hon
kvinnor — de
män — de
ett barn — det

en bok — den
ett fönster — det
en soffa — den
ett rum — det
soffor — de

Упражнение № 4

Определите род следующих существительных по значению или по словообразовательным признакам:

doktor, läkare, tiger, elefant, arkitektur, föreläsning, övning, rikedom, sjukdom, lägenhet, verklighet, befrielse, pionjär, kommunist, revolution, revolutionisering, guld, trea, uppoffrande, störtande.

Упражнение № 5

Определите род существительных по суффиксам множественного числа:

klockor, söner, frågor, främlingar, svenskar, pianon, äpplen, bilar, träd, år, förare, blommor, skidor, koppar, sjöar.

Упражнение № 6

Замените местоимениями все выделенные существительные:

1. En flicka kommer fram till fönstret. **Flickan** öppnar fönstret. Där ute ser **flickan** en gosse. **Flickan** ropar på gossen. 2. Det finns en vacker soffa i mitt rum. **Soffan** står vid fönstret. 3. Jag läser ett brev. **Brevet** är mycket intressant. 4. Karl skriver en svensk övning. **Övningen** är mycket svår. 5. Läraren kommer in. **Läraren** säger: «Goddag». Studenterna stiger upp. **Studenterna** svarar: «Goddag». 6. Jag har en ny klocka. **Klockan** går bra. 7. Ser du en flicka där? Det är Karin. **Karin** studerar svenska med mig. 8. Det är en kall dag i dag. Men **dagen** är vacker.

Упражнение № 7

Замените выделенные местоимения подходящими словами из приведенных ниже слов:

téet, bordet, gossen, brodern, sonen, häftet, taket, läsesalen, gruppen, studenterna resan.

1. Det finns ett bord i rummet. Hon kommer fram till **det** och tar en svensk bok. 2. Gossen sitter vid bordet och dricker te. Han säger till sin mamma: «**Det** är mycket varmt». 3. Ett grönt häfte ligger på bordet. **Det** är tjockt. 4. Han kom hem efter resan till Leningrad. **Den** var mycket lång. 5. Jag går ofta till läsesalen. **Den** ligger vid institutet. 6. Se på taket. **Det** är smutsigt. 7. Pappa talar med sin son. **Han** hör uppmärksam på sin pappa. 8. Flickan har en stor bror. **Han** arbetar i ett institut. 9. Här studerar den svenska gruppen. **Den** består av 6 studenter. **De** är flitiga.

АРТИКЛЬ

Как в немецком, так и в шведском языке существуют два артикля: неопределенный (obestämmd artikel) и определенный (bestämmd artikel). Определенный артикль в шведском языке имеет два вида: постпозитивный и препозитивный.

Сравнительная таблица артиклей в шведском и немецком языках

Неопределенный артикль

Единственное число					Множественное число	
шведск. язык		немецк. язык			шведский язык	немецкий язык
общий род	средн. род	мужск. род	женск. род	средн. род		
en	ett	ein	eine	ein	—	—

Определенный артикль

Единственное число					Множественное число				
шведск. язык		немецк. язык			шведск. язык		немецк. язык		
общий род	средн. род	мужск. род	женск. род	средн. род	общий род	средн. род	мужск. род	женск. род	средн. род
препозитивный					препозитивный				
den	det	der	die	das	de	de	die	die	die
постпозитивный					постпозитивный				
-en	-et				-na	-en -a			

Определенный постпозитивный артикль во множественном числе прибавляется к суффиксу множественного числа:

flickor — flickorna
gossar — gossarna
bilder — bilderna

häften — häftena
riken — rikena
bord—borden

Существительные общего рода, имеющие суффикс -are, при прибавлении определенного артикля во множественном числе теряют -e:

en arbetare — två arbetare — arbetarna
en läsare — två läsare — läsarna

Основные случаи употребления артикля в шведском языке

Определенный артикль употребляется:

1) когда речь идет о предмете, уже упоминавшемся ранее:

Шведский язык

Vi har talat om en intressant bok. **Boken** kom ut i fjol och gjorde en stor succé.

Немецкий язык

Wir haben über ein interessantes Buch gesprochen. **Das Buch** wurde im vorigen Jahr herausgegeben und hatte einen großen Erfolg.

2) когда существительное обозначает предмет, являющийся единственным в своем роде:

Шведский язык
Solen skiner varmt i dag.

Немецкий язык
Die Sonne scheint heute warm.

3) когда существительное обозначает предмет, единственно возможный в данной ситуации:

Шведский язык
Den svenska boken, som vi har talat om, ligger på skrivbordet i **rummet** intill.

Немецкий язык
Das schwedische Buch, vorüber wir gesprochen haben, liegt auf dem Schreibtisch **im Zimmer** nebenan.

4) когда существительное обозначает название всего вида в целом:

Шведский язык
Hunden är en människovän.

Немецкий язык
Der Hund ist ein Freund des Menschen.

5) с названиями времен года, дней недели, частей суток:

Шведский язык
Jag tycker om **våren**.
Biografen är öppen bara på **söndagarna**.

Немецкий язык
Mir gefällt **der Frühling**.
Das Kino ist nur an den **Sonntagen** geöffnet.

6) с определенным артиклем часто употребляются названия шведских улиц, рек, озер, гор, морей и океанов: Sture-parken; Östersjön; Klarälven; Dalarna, Kungsgatan.

Неопределенный артикль употребляется:

1) когда речь идет о неопределенном, неизвестном предмете. Неопределенный артикль поэтому обычно стоит перед существительным, обозначающим предмет, который упоминается в первый раз:

Шведский язык
I morgon hämtar jag en **bok** åt er.

Немецкий язык
Morgen hole ich ein **Buch** für Sie.

2) неопределенный артикль употребляется обычно при именном сказуемом, указывающем, к какому классу предметов или лиц относится подлежащее этого предложения:

Шведский язык

Hästen är **ett djur**.

3) неопределенный артикль выполняет иногда и обобщающую функцию. В этом случае существительное, перед которым он стоит, обозначает любого представителя данного вида:

Шведский язык

Det är lätt för **ett barn** att studera språket.

Немецкий язык

Es ist leicht für **ein Kind** Sprachen zu lernen.

Некоторые случаи опущения артикля:

1) при существительных в форме множественного числа, когда они употребляются с неопределенным артиклем в единственном числе:

Skriv upp orden med stora **bokstäver**.

Schreib die Wörter mit großen **Buchstaben**.

2) при названиях веществ, но когда речь идет об определенном количестве вещества, употребляется определенный постпозитивный артикль:

Шведский язык

Jag dricker gärna **te** *но:* **Teet** från detta paket smakar bittert.

Немецкий язык

Ich trinke gern Tee *но:* Der Tee aus diesem Päckchen schmeckt bitter.

3) при употреблении собственных имен, фамилий, названий городов, стран: Lisa, Karlgren, Stockholm, Polen.

Исключения: Sovjetunionen—Советский Союз; Förenta Staterna — США; Turkiet — Турция; Nederländerna — Нидерланды.

4) при существительном, имеющем перед собой определение, выраженное существительным в родительном падеже: Karls bok; flickans häfte.

5) при существительном, имеющем перед собой притяжательное, указательное, определительное местоимение или количественное числительное:

Шведский язык

Min syster går i skolan.
Denna tavla är stor.
Varje morgon gör jag morgon-gymnastik.
Två flickor sjunger en sång.

Немецкий язык

Meine Schwester geht in die Schule.
Diese Tafel ist groß.
Jedes Morgen turne ich.
Zwei Mädchen singen ein Lied.

6) Перед именной частью сказуемого в следующих случаях:

а) в безличных предложениях:

Шведский язык

Det är kväll.

Немецкий язык

Es ist Abend.

б) если существительное обозначает профессию, национальность и т. п.

Шведский язык

Han är lärare.

Är ni svensk?

Немецкий язык

Er ist Lehrer.

Bist du Schwede?

в) если именная часть сказуемого выражена существительным, обозначающим вещество:

Шведский язык

Det är guld.

Немецкий язык

Das ist Gold.

У п р а ж н е н и е № 8

Напишите следующие слова во множественном числе с определенным постпозитивным артиклем:

fel; delar; häften; övningar; fönster; soffor; satser; händer; resor; brev; studenter; grupper; frågor; bord; stolar; tavlor; lärare; gator; svar; länder; söner; böcker; personer; flickor; färger; pennor.

У п р а ж н е н и е № 9

Раскройте скобки и поставьте существительное с нужным артиклем:

1. Vi har talat om (intressant, film,-en,-er). (Film) handlar om (liv,-et) i (Polen). 2. Jag tycker mycket om att sitta i (sol). 3. (Sven) är i (läsesal) nu. 4. (Universitet, -et-) ligger på Lenin-höjden. 5. (Katt, -en, er) är (husdjur, -et-). 6. På (vinter) och på (höst) bor jag i (stad). 7. På (sommar, -en, -rar) reser jag till Södern. 8. Jag ska ta med mig (ny, tidning) åt er i morgon. 9. (Elefant, -en, -er) är (djur). 10. Det kan (liten, barn) göra. 11. Hans (kamrat) arbetar vid vårt (institut, -et,-). 12. Flickans (bok) ligger på (bord). 13. Han är (ingenjör). 14. Är ni (tysk, -en, -ar). 15. (Guld, -et) är (metall, -en, -er). 16. Tycker du om (kaffe, -t). 17. På (morgon, -en, -ar) dricker jag (te), men på (kväll, -en, -ar) dricker jag (kaffe). 18. Vad gör du med (vatten, -net-)?

У п р а ж н е н и е № 10 *

Укажите, с каким артиклем следует перевести выделенное существительное:

Наконец **пастор** поднялся на **кафедру**.

Прихожане посмотрели на него. Да, вот и он. Значит, сегодня **проповедь** не отменят, как уже бывало не одно воскресенье.

Пастор был молод, высок ростом, строен и поразительно красив... У него были одухотворенные **глаза поэта** и твердый круглый **подбородок полководца**...

С. Лагерлёф, Сага о Йёсте Берлинге.

Упражнение № 11

Прочтите текст, переведите существительные, стоящие в скобках, на шведский язык с нужным артиклем:

(молодой муж) fann sin (жена) badande i tårar när han kom hem.

— Du vet — (пирог) som jag bakade efter mammas gamla (рецепт), snyftade hon — jag satte den på köksbänken för att svalna . . . och så åt (кошка) upp den!..

— Ta det inte så allvarligt, lugnade (муж) henne.

— Jag har (знакомый), som säkert kan ge oss (новую кошку)!

Упражнение № 12 *

Прочтите следующие предложения, переведите словосочетания, стоящие в скобках, на шведский язык. Обратите внимание на употребление артиклей:

1. På första raden satt (маленькая девочка) med (веселыми, голубыми глазами) och (вьющимися волосами). Hon var väldigt söt. Flickan närmast henne var också (маленькая) men (некрасивая). Hon hade ett alldeles för (крупная голова). (Волосы) var (рыжеватые).

2. Min syster är (учительница). Hon bor ensam i' (небольшой квартире) och arbetar i en skola. Hon undervisar i engelska. Självt känner hon (молодую англичанку), som heter Agnes och som arbetar som (машинистка). Min syster och Agnes träffas ibland och pratar om (забавные вещи); Agnes har kommit hit för att bo här några år. Hon tycker om (этот небольшой городок) och människor här som hon anser vara (приятные, добрые и очень любезные люди).

Упражнение № 13 *

Укажите, с каким артиклем следует перевести выделенные существительные в этих предложениях:

1. Я познакомился с ним в одном маленьком городке. 2. Какой-то человек ждет вас в коридоре. Он принес Вам письмо. 3. Где лежит шведско-русский словарь? — В шкафу. 4. Кто этот мальчик? — Сын одного преподавателя нашего института. 5. Вам какая-то женщина звонила и просила передать, что будет ждать вас в библиотеке. 6. Мы сидели в аудитории и занимались. Вдруг дверь раскрылась, вошел какой-то незнакомый молодой человек и спросил Виктора. 7. Ребенок очень легко запоминает все, что ему говорят. 8. Один из моих друзей — актер. Он часто ездит на гастроли по городам Советского Союза. Он всегда охотно рассказывает о жизни советских людей в различных частях нашей страны.

ПАДЕЖ

Система склонения имени существительного в шведском языке гораздо проще, чем в немецком. Разновидности склонения (ср. с нем.: сильное, слабое, женское) в шведском языке отсутствуют. Падежная система очень проста. Четырем падежам немецкого языка в шведском языке соответствуют два: общий и родительный.

Общий падеж выражает все возможные отношения между существительными за исключением отношения принадлежности:

Шведский язык

Tidningen ligger på bordet.

Han tar tidningen och läser den.

Jag ser tidningen ligga på bordet.

Vad säger han om tidningen?

Немецкий язык

Die Zeitung liegt auf dem Tisch.

Er nimmt die Zeitung und liest sie.

Ich sehe die Zeitung auf dem Tisch liegen.

Was sagt er über die Zeitung?

Функции *родительного падежа* в шведском языке весьма ограничены. Имя существительное в родительном падеже чаще всего выражает то или иное отношение принадлежности и поэтому его часто называют притяжательным падежом.

Родительный падеж характеризуется окончанием -s, которое прибавляется к определенной и неопределенной форме существительного в обоих числах:

Шведский язык

en flickas häfte

flickans häfte

dessa flickors kamrat

flickornas kamrat

Немецкий язык

das Heft eines Mädchens

das Heft des Mädchens

der Kamerad dieser Mädchen

der Kamerad der Mädchen

Существительное в родительном падеже в шведском языке всегда стоит *перед определяемым существительным*, а не после него.

Шведский язык

pojken bok

pojknas böcker

Немецкий язык

das Buch des Knaben

die Bücher der Knaben

Следует также отметить, что определяемое слово в шведском языке никогда не имеет артикля, а существительное, стоящее в родительном падеже, имеет определенный постпозитивный артикль. Например:

Шведский язык

flickans bok

flickornas rum

Немецкий язык

das Buch **des** Mädchens

das Zimmer **der** Mädchen

У п р а ж н е н и е № 14

Переведите следующие словосочетания на немецкий язык:

Flickans häfte, mannens penna, gossens far, kvinnornas kamp, studentens svar, lärarens förklaring, gossens fråga, Peters ordbok, gossens lärobok, rummets fönster, husets vägg, kamratens fel.

У п р а ж н е н и е № 15

Переведите следующие словосочетания на шведский язык:

die Mütze des Jungen, das Heft des Studenten, die Straßen der Städte, der Schwanz des Hundes, der Titel des Artikels, das Licht der Lampe, der Umschlag des Buches, die Mutter des Jungen, die Schwester des Mädchens.

У п р а ж н е н и е № 16

Переведите следующие словосочетания на шведский язык с помощью родительного падежа:

шведский словарь этой девочки; учебник студента Петрова; часы этого учителя; текст учебника; ошибка студента; вопрос преподавателя; ответ девушки; текст урока; слова упражнения; цветок этой маленькой девочки; большое упражнение урока; упражнение нового учебника; учебник этого норвежского студента; окно светлой комнаты.

У п р а ж н е н и е № 17 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

В комнате находятся два студента. Они пишут упражнения. Преподаватель студентов сидит у стола. Они заканчивают упражнения, и преподаватель спрашивает их: «Вы знаете все слова урока?»—«Да, все слова».—«Вы можете написать новые слова урока на доске?» Студент Н. выходит к доске. Это — хороший студент. Его зовут Виктор. Он берет мел и пишет.

УРОК XII

Сравнительный обзор имен прилагательных в шведском и немецком языках.

Для сравнения взяты:

1) согласование прилагательного с существительным в роде; 2) множественное число прилагательных; 3) степени сравнения прилагательных.

СОГЛАСОВАНИЕ ПРИЛАГАТЕЛЬНОГО С СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫМ В РОДЕ

В шведском языке, как и в немецком, прилагательное в функции определения согласуется с существительным в роде и в числе⁷.

При существительных с неопределенным артиклем употребляется в шведском языке неопределенная форма прилагательных, которая в немецком языке соответствует прилагательным сильного склонения.

Шведский язык	Немецкий язык
(неопределенная форма)	(сильное склонение)
en kall dag	ein kalter Tag
en skön musik	eine schöne Musik
ett rött band	ein rotes Band
kalla dagar	kalte Tage
röda band	rote Bänder

При существительных с определенным артиклем употребляется определенная форма прилагательных, которая в немецком языке соответствует слабому склонению прилагательных.

⁷ См. урок VI вводного фонетического курса.

Шведский язык
(определенная форма)

den vackra flickan
det stora rummet
den sköna musiken
de vackra flickorna
de stora rummen

Немецкий язык
(слабое склонение)

das schöne Mädchen
der große Raum
die schöne Musik
die hübschen Mädchen
die großen Zimmer

В отличие от немецкого языка прилагательное в шведском языке не изменяется по падежам.

У п р а ж н е н и е № 1

Переведите следующие предложения на немецкий язык:

1. Jag har en ny vacker penna. 2. Flickan bär hem den nya boken.
3. Läraren talar med den nya studenten. 4. Flickan ställer mig en mycket
svår fråga. 5. Jag ger den lilla flickan ett rött band. 6. Vi träffar honom
vid det gråa huset varje dag.

У п р а ж н е н и е № 2 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Ich sehe ein schönes Mädchen. 2. Auf dem runden Tisch liegt ein
schwedisches Buch. 3. Die Zensuren des fleißigen Studenten sind gut.
4. Ein kleiner Knabe spricht mit einem netten jungen Mädchen. 5. Er hört
ein altes deutsches Volkslied. 6. Die Lehrerin stellt dem deutschen Studen-
ten eine sehr schwere Frage. 7. Sie hat ein Bild des berühmten Neger-sän-
gers Paul Robeson. 8. Die Mutter gibt dem kleinen Mädchen eine neue
schöne Puppe. 9. Die Frage des neuen Studenten ist sehr schwer.

МНОЖЕСТВЕННОЕ ЧИСЛО ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ

В шведском языке прилагательные получают во множественном числе суффикс **-a**, прибавляемый к основе прилагательного.

kall — kalla
skön — sköna
stor — stora

Прилагательное **liten** во множественном числе имеет форму **små**:

en liten flicka

ett litet barn
små barn

små flickor

Примечания: Прилагательные, оканчивающиеся на безударные **-el**, **-er**, **-en**, **-al**, принимая окончание **-a**, теряют гласный последнего слога: **vacker** — **vackra**; **trogen** — **trogna**; **ädel** — **ädla**.

При наличии удвоенного **m** наряду с утратой гласного опускается одно **m**: **gammal** — **gamla**.

Упражнение № 3

Раскройте скобки, согласуйте прилагательное с существительным в роде и в числе:

1. Viktor har ett (liten) rum i ett (ny) hus. Han tycker mycket om rummet. Det är (stor) och (ljus). Det finns en (bekväm, ny) säng, ett (rund) bord och tre (liten, brun) stolar vid bordet. På golvet ligger en (skön) matta. Det finns en (stor, vacker) lampa i taket. 2. Han har fått två brev från sin mor. Breven var (lång) och (intressant). 3. Huset är (vacker). Vi har ett (vacker) hus. Det (vacker) huset ligger nära skogen. 4. Lägenheten är (stor) och (bekväm). Har ni en (stor) och (bekväm) lägenhet? — Nej, vår lägenhet är (bekväm) men (liten). 5. Det finns flera (ny) ord i texten. Vi läser och översätter dem. Sedan ställer vi (kort) frågor med hjälp av orden.

Упражнение № 4 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

У нас в группе новый студент. Он хорошо говорит по-английски. Новый студент часто помогает мне готовить домашнее задание. Домашнее задание сегодня очень трудное: написать два длинных упражнения и перевести новый текст. Новый текст — короткий, но тоже трудный.

СТЕПЕНИ СРАВНЕНИЯ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ

Как в немецком, так и в шведском языке прилагательное имеет три степени сравнения: положительную, сравнительную и превосходную.

Сравнительная степень прилагательных образуется в шведском языке с помощью суффикса *-are* (ср. с нем.: *-er*), превосходная степень — *-ast* (ср. с нем.: *-st, -est*). По сравнению с немецким языком перегласовка при образовании степеней сравнения в шведском языке встречается реже:

Шведский язык

klar — klarare — klarast
vild — vildare — vildast
bred — bredare — bredast
klok — klokare — klokast
kort — kortare — kortast

Немецкий язык

klar — klarer — am klaresten
wild — wilder — am wildesten
breit — breiter — am breitesten
klug — klüger — am klügsten
kurz — kürzer — am kürzesten

Перечисленные ниже прилагательные при образовании степеней сравнения прибавляют суффиксы *-re, -st* и одновременно имеют перегласовку. Большинство соответствующих прилагательных в немецком языке также имеет перегласовку:

Шведский язык

stor — större — störst
grov — grövre — grövst
låg — lägre — lägst

Немецкий язык

groß — größer — am größten
grob — gröber — am gröbsten
niedrig — niedriger — am niedrigsten

lång — längre — längst
tung — tyngre — tyngst

lang — länger — am längsten
schwer — schwerer — am
schwersten

ung — yngre — yngst

jung — jünger — am jüngsten

Прилагательное **hög** образует степени сравнения с помощью суффиксов **-re, -st**: **hög — högre — högst** (ср. с нем.: *hoch — höher — am höchsten*).

Небольшая группа прилагательных в шведском языке имеет супплетивные формы⁸ в сравнительной и превосходной степени. Некоторые из соответствующих прилагательных в немецком языке также имеют супплетивные формы, как, например:

Шведский язык

god }
bra } — bättre — bäst
dålig — sämre — sämst

gammal — äldre — äldst
liten — mindre — minst
mycken — mera — mest }
mången — flera — flest }

ond }
elak } — värre — värst

Немецкий язык

gut — besser — am besten

schlecht — schlechter — am
schlechtesten

alt — älter — am ältesten

klein — kleiner — am kleinsten

viel — mehr — am meisten

böse — böser — am bösesten

Ряд прилагательных образует степени сравнения с помощью сочетания положительной степени со словом **mera** (для сравнительной степени) и **mest** (для превосходной степени). Таким путем образуют степени сравнения прилагательные, оканчивающиеся на **-ad, -isk, -ande**, многосложные прилагательные и причастия:

omtyckt — mera omtyckt — mest omtyckt

kritisk — mera kritisk — mest kritisk

sansad — mera sansad — mest sansad

förtjusande — mera förtjusande — mest förtjusande

belåten — mera belåten — mest belåten

В немецком языке такой способ образования степеней сравнения прилагательных встречается реже

Упражнение № 5

Образуйте от следующих прилагательных сравнительную и превосходную степень:

söt, klar, stor, kort, liten, mörk, intressant, nyttig, krigisk, tung, vacker.

⁸ Супплетивными формами слова называются формы одного слова, образованные от разных корней: я — меня, иду — шел.

⁹ Подобная описательная форма иногда применяется в немецком языке при сравнении. Например: *Er ist mehr begabt als fleißig.*

Упражнение № 6

Образуйте от прилагательных, стоящих в скобках, сравнительную или превосходную степень в зависимости от смысла:

1. Sovjetunionen är (stor) än andra länder i Europa. Sovjetunionen är (stor) landet i Europa. 2. Sovjetunionen har många floder... (stor) floden (heter) Volga, den är... (lång) floden i Europa. 3. Mont Blanc är ett högt berg. Mont Blanc är... (hög) berget i Europa. 4. Gorkigatan är... (bred) än Kirovgatan. Vilken gata är... (bred) gatan i staden?

Упражнение № 7

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Советский Союз — самая большая страна в мире. 2. Этот текст — самый трудный из всех текстов. 3. Моя сестра старше Вас? — Нет, она моложе меня. 4. Эта комната меньше, чем наша комната. 5. Это — самая интересная книга в библиотеке. 6. Вы слушаете последние известия? 7. Москва — самый крупный город в Советском Союзе. 8. Вопрос стал яснее для вас? 9. Вера — очаровательная девушка, но Катя — еще очаровательнее. 10. Свен — самый молодой студент в группе.

Значение степеней сравнения

Как и в немецком языке, в шведском языке все три степени сравнения могут иметь абсолютное и относительное значение.

Положительная степень называет чаще всего качество без сравнения, но может также употребляться и при сравнении предметов, обладающих одинаковой степенью качества:

Шведский язык

Hon är lika flitig som han.
Flickan är inte så duktig som
gossen.

Немецкий язык

Sie ist ebenso fleißig, wie er.
Das Mädchen ist nicht so tüchtig,
wie der Junge.

Сравнительная степень употребляется обычно при сравнении двух предметов, но, как и в немецком языке, может употребляться вне сравнения — для выражения средней, умеренной степени качества:

Шведский язык

en längre tid
en äldre man
en större stad

Русский язык

длительное время
пожилой человек
довольно крупный
город

Немецкий язык

eine längere Zeit
ein älterer Mann
eine größere Stadt

Превосходная степень в шведском языке, так же как и в немецком, служит часто не для выражения высшей

степени качества, присущей данному предмету в сравнении с другими, а для выражения высокой степени качества безотносительно к другим предметам:

Шведский язык	Русский язык	Немецкий язык
med största intresse	с огромным интересом	mit größtem Interesse
av högsta betydelse	огромное значение	von größter Bedeutung
under den kortaste tiden	в кратчайший срок	in kürzester Zeit

У п р а ж н е н и е № 8 *

Прочтите текст и укажите, как бы вы перевели выделенные словосочетания:

Длительное время Павел находился в командировке. Он объездил много городов нашей страны, встречался с самыми различными людьми. Один эпизод ему запомнился больше всего. Как-то он находился в одном довольно крупном городе на юге нашей страны. Лишь накануне вечером Павел приехал в этот город. С огромным интересом он приглядывался ко всему. Еще бы — он впервые попал сюда, и ему было очень важно в самое короткое время познакомиться с планировкой и архитектурой города. Его сопровождал пожилой, седой человек.

Повторительные упражнения на прилагательные

У п р а ж н е н и е № 9

Переведите следующие словосочетания на шведский язык и затем напишите их в единственном и во множественном числе: О б р а з е ц: ett stort hus—det stora huset—stora hus—de stora husen.

шведская книга, новая тетрадь, красная ручка, трудное упражнение, трудное, новое слово, длинное предложение, длинная поездка, холодный день, красивый город, большой порт, шведский порт, короткое письмо, милая девушка, маленький мальчик, молодая женщина, пожилой человек, старый учитель, большая группа, новый студент.

У п р а ж н е н и е № 10

Преобразуйте следующие словосочетания в предложения, где прилагательное будет выполнять функцию именной части сказуемого. О б р а з е ц: ett runt bord—bordet är runt.

ett gult ljus; ett nytt nummer; en ny byggnad; de unga systrarna; en tysk lektion; de gamla ingenjörerna; en svår hemläxa; de långa samtalen.

У п р а ж н е н и е № 11

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. На столе лежат два шведских учебника, три новые тетради, три ручки и два шведских словаря. 2. На этой улице находится несколько новых красивых зданий. 3. Улицы в Ленинграде—широкие, прямые, красивые. 4. Все

стулья в этой большой комнате — коричневые. 5. Он знает несколько новых шведских слов. Эти слова трудны для произношения. 6. На круглом столе в соседней комнате стоит маленькая, очень красивая ваза. В ней цветы. Цветы — белые, красные, синие, желтые. Сама ваза — зеленая. Это очень красиво.

Упражнение № 12

Прочтите текст, переведите и объясните употребление форм прилагательных в следующем рассказе:

Och så var det tre små scouter, som en vacker dag kom till sin unge ledare och berättade att de hade gjort dagens goda gärning.

— Vad gjorde ni då? — frågade den belåtna läraren.

— Vi hjälpte en gammal dam över en bred gata, svarade alla tre små pojkar.

— Behövde ni verkligen vara tre för att göra det?

— O, ja! svarade den minste, eftersom den gamla damen ville inte över.

Упражнение № 13

Вместо точек поставьте прилагательное в соответствующей форме:

1. På det . . . (lång, svart) bordet ligger två . . . (ny) böcker.
2. Hjälpte de tre . . . (liten) pojkar en . . . (gammal) dam? 3. Ville den . . . (gammal) damen gå över gatan? 4. Var gatan . . . (bred)?
5. Flickan . . . (ny) bok var mycket . . . (vacker). 6. Är ni . . . (belåten) med mitt svar? 7. «Ni svarade bra på Karls . . . (svår) frågor», sade den belåtna läraren. 8. Han är den . . . (liten) pojken i gruppen. 9. Gorkjigatan är . . . (bred) än Kirovgatan.

Упражнение № 14

Ответьте на следующие вопросы:

1. Vad för pojkar kom till sin ledare en vacker dag? 2. Hurudan ledare hade de? 3. Vad slags gärning hade de gjort? 4. Hurudan gata var den, vilken de berättade om? 5. Vilken fråga ställde ledaren till pojkar? 6. Vilken av pojkar svarade på ledarens fråga? 7. Varför behövde de vara tre för att hjälpa den gamla damen?

Упражнение № 15

Образуйте степени сравнения от следующих прилагательных:

sen; skön; söt; kall; rak; god; klok; svår; hård; lång; ung; ljus; ny; bra; gammal; bred.

Упражнение № 16

Переведите на шведский язык:

новая улица большого города; немецкая книга нового студента; красивые дома города; желтые и красные цветы маленькой девочки; трудный вопрос нового студента; новые часы молодого человека; длинная поездка шведской делегации; маленькая дочь пожилой женщины.

Упражнение № 17

Переведите на шведский язык следующие словосочетания:

Das neue Heft des kleinen Mädchens. Die schweren Wörter des schwedischen Textes. Die schöne Puppe des kleinen Mädchens. Die interessanten Lektionen des norwegischen Lehrbuches. Der letzte Satz der Erzählung.

УРОК XIII

Сравнительный обзор местоимений в шведском и немецком языках

ЛИЧНЫЕ МЕСТОИМЕНЕНИЯ

Шведский язык	Русский язык	Немецкий язык
jag	я	ich
du	ты	du
han	он	er
hon	она	sie
den	3-е лицо, общ. род	
det	3-е лицо, средн. род	es
vi	мы	wir
ni	вы	ihr
de	они	sie

Как видно, особенностью шведского языка по сравнению с немецким является наличие четырех местоимений 3-го лица единственного числа. В немецком языке — три местоимения 3-го лица единственного числа.

Личные - местоимения в шведском языке склоняются. Существует два падежа: *именительный* и *объектный*. Именительный падеж соответствует именительному падежу в немецком языке, а все косвенные падежи немецкого языка соответствуют объектному падежу в шведском языке.

Шведский язык		Немецкий язык	
падеж	местоимение	местоимение	падеж
именит.	jag	ich	именит.
объектн.	mig	meiner mir mich	родит. } дат. } винит. } косв.

Шведский язык		Немецкий язык	
падеж	местоимение	местоимение	падеж
именит.	du	du	именит.
объектн.	dig	deiner dir dich	родит. дат. винит. } косв.
именит.	han, hon, den, det	er sie es	именит.
объектн.	honom, hen- ne, den, det	seiner ihrer seiner ihm ihr ihm ihn sie es	родит. дат. винит. } косв.
именит.	vi	wir	именит.
объектн.	oss	unser uns uns	родит. дат. винит. } косв.
именит.	ni	ihr	именит.
объектн.	er	euer euch euch	родит. дат. винит. } косв.
именит.	de	sie	именит.
объектн.	dem	ihrer ihnen sie	родит. дат. винит. } косв.

Замечания к таблице:

1. Местоимение **jag** произносится как [ja] или [ja:], если оно находится под ударением.
2. Местоимения **mig**, **dig** произносятся в современном разговорном языке как [mɛj], [dɛj].
3. Местоимение **de** произносится [dɔm], косвенный падеж его — **dem** произносится в разговорной речи также [dɔm].
4. В шведском языке местоимение **ni** (Ni) употребляется также в качестве вежливой формы при обращении к собеседнику (ср. с нем.: Sie).

У п р а ж н е н и е № 1

Замените выделенные существительные местоимениями в объектном падеже:

1. Det finns ett bord i rummet. Jag kommer fram till **bordet**. Vid **bordet** sitter en liten gosse. Jag säger «Goddag» till **gossen**. 2. Studenterna är mycket flitiga och uppmärksamma på **lektionen**. Läraren frågar **studenterna** och de svarar **läraren**. 3. Vet du, att Karin är i Kiev nu? Skriv ett brev till **Karin** och skicka brevet i dag!

У п р а ж н е н и е № 2

Заполните пропуски личными местоимениями в объектном падеже:

1. Han räcker . . . (jag) boken och säger: «Ta den och ge den till Karin». 2. Vem hjälper . . . (du) med översättningen? 3. Glada och belåtna

barn möter . . . (vi) på stationen. De räcker . . . (vi) blommor och vi lika glada och belåtna, tackar . . . (de) hjärtligt. 4. Ser du en liten flicka bredvid . . . (hon)?—Det är Vera. 5. Vänta lite. Jag ska ge . . . (du) ett glas vatten. 6. Vad är det med . . . (ni)? Ni är så blek.

ПРИТЯЖАТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНЕНИЯ

В шведском языке существуют следующие притяжательные местоимения: *min* — мой, *din* — твой, *sin* — свой, *hans* — его, *hennes* — ее, *dess* — его, ее (неодуш. предмет), *vår* — наш, *er* — ваш, *deras* — их.

Единственное число				Множественное число	
общий род	мужск. женск. род	средний род		шведск. яз.	немецкий язык
шведск. яз.	немецк. яз.	шведск. яз.	немецк. яз.		
<i>min</i>	<i>mein</i> <i>meine</i>	<i>mitt</i>	<i>mein</i>	<i>mina</i>	<i>meine</i>
<i>din</i>	<i>dein</i> <i>deine</i>	<i>ditt</i>	<i>dein</i>	<i>dina</i>	<i>deine</i>
<i>sin</i>	<i>sein</i> <i>seine</i>	<i>sitt</i>	<i>sein</i>	<i>sina</i>	<i>seine</i>
<i>hans</i>	—	<i>hans</i>	—	<i>hans</i>	—
<i>hennes</i>	—	<i>hennes</i>	—	<i>hennes</i>	—
<i>dess</i>	—	<i>dess</i>	—	<i>dess</i>	—
<i>vår</i>	<i>unser</i> <i>unsere</i>	<i>vårt</i>	<i>unser</i>	<i>våra</i>	<i>unsere</i>
<i>er</i>	<i>euer</i> <i>eure</i>	<i>ert</i>	<i>euer</i>	<i>era</i>	<i>eure</i>
<i>sin</i>	<i>ihr</i> <i>ihre</i>	<i>sitt</i>	<i>ihr</i>	<i>sina</i>	<i>ihre</i>
<i>deras</i>	—	<i>deras</i>	—	<i>deras</i>	—

Особенностью шведского языка, как видно из таблицы, является наличие четырех (а не трех, как в немецком языке) притяжательных местоимений 3-го лица единственного числа: *hans* — его; *hennes* — ее; *dess* — указывает на принадлежность неодушевленному предмету общего или среднего рода; *sin* — свой.

Если подлежащее выражено 1-м или 2-м лицом единственного или множественного числа, то в шведском языке, как и в немецком, в этом случае употребляются соответствующие притяжательные местоимения, в отличие от русского, где в таком случае употребляется местоимение «свой».

Jag har givit min bok till Karl.	Ich habe mein Buch Karl gegeben.
Har du tappat ditt häfte?	Hast du dein Heft verloren?
Vi har vår lektion i svenska nu.	Wir haben jetzt unser Schwedisch.
Har Ni tagit er son med er?	Haben Sie ihren Sohn mitgenommen?

Упражнение № 3

В следующих предложениях поставьте вместо пропусков соответствующее притяжательное местоимение:

1. Jag kan ge dig . . . häfte och . . . böcker. 2. «Är . . . syster yngre än du?»—«Nej . . . syster är äldre» 3. . . . vänner bor inte långt från oss. 4. Vad gör du med . . . händer? 5. Går . . . son i skolan? 6. Det är . . . fel. Jag sa (preteritum från «säga») dig ingenting (ничего) om det.

Упражнение № 4

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Возьми мою ручку и пиши. 2. Зачем ты открываешь свою книгу? Мы пишем упражнение. 3. Достаньте свои тетради и запишите домашнее задание. 4. Вы не можете дать мне свою ручку? Я хочу записать ваш телефон. 5. Я встречаю своих друзей каждый день после уроков. 6. Они хотят поехать к своим друзьям в Киев.

В немецком языке местоимению *sin* соответствуют *sein, seine, ihr, ihre*; местоимению *sitt* — *sein, ihr*; местоимению *sina* — *seine, ihre*.

Hon tar sin penna och skriver ned mitt telefonnummer.	Sie nimmt ihren Federhalter und schreibt meine Telefonnummer auf.
Han berättar en saga för sin son.	Er erzählt seinem Sohn ein Märchen.
De skickar ett brev till sina föräldrar.	Sie schicken ihren Eltern einen Brief.
Hon köper en ny bok åt sin dotter.	Sie kauft für ihre Tochter ein neues Buch.
De tycker om sitt arbete.	Sie lieben ihre Arbeit.

Следует обратить особое внимание на различие в употреблении местоимений: *sin, hans, hennes, deras*. *Sin* указывает на принадлежность какого-либо предмета подлежащему, выраженному местоимением 3-го лица. *Sin* никогда не стоит перед подлежащим, а лишь перед дополнением.

Hans, hennes, deras могут стоять как перед подлежащим предложения, так и перед дополнением. *Hans, hennes, deras* с

дополнением указывают на принадлежность данного предмета другому лицу (не подлежащему). В немецком языке подобное различие отсутствует.

Шведский язык

Han talar med **sin** hustru
(со своей женой).

Han talar med **hans** hustru
(с его женой).

Hon ger en kopp te till **sin** man
(своему мужу).

Hon ger en kopp te till **hennes**
man (ее мужу).

De reser till **sina** föräldrar
(к своим родителям).

De reser till **deras** föräldrar
(к их родителям).

Hans häfte ligger på bordet.

Hennes dotter är lärarinna.

Deras barn går i skolan.

Hans föräldrar är i Kiev.

Hennes fråga är svår.

Deras arbete är mycket viktigt.

Немецкий язык

Er spricht mit **seiner** Frau.

Er spricht mit **seiner** Frau.

Sie gibt **ihrem** Mann eine Tas-
se Tee.

Sie gibt **ihrem** Mann eine Tas-
se Tee.

Sie reisen zu **ihren** Eltern.

Sie reisen zu **ihren** Eltern.

Sein Heft liegt auf dem Tisch.

Ihre Tochter ist Lehrerin.

Ihre Kinder gehen in die Schu-
le.

Seine Eltern sind in Kiev.

Ihre Frage ist schwer.

Ihre Arbeit ist sehr wichtig.

Упражнение № 5 *

Переведите следующие предложения с немецкого языка на шведский. Обратите особое внимание на различие в употреблении притяжательных местоимений:

1. Jeden Tag trifft er seinen Freund im Lesesaal. Sie sprechen über ihre Freunde, ihre Arbeit, ihr Leben. 2. Sein Freund lernt Schwedisch in der Universität. Er ist ein sehr fleißiger Student. Der Lehrer ist mit seiner Arbeit zufrieden. 3. Jedes Jahr schicken sie ihre Kinder nach dem Süden. Ihre Kinder leben dort mit ihrer Großmutter. Oft schreiben sie ihren Eltern Briefe. 4. Ihre Tochter ist Lehrerin. Sie arbeitet in der Schule. Die Kinder lieben sehr ihre Lehrerin.

Упражнение № 6

Переведите следующие предложения с шведского языка на немецкий:

Viktor bor med sina föräldrar i ett litet hus på landet. Varje söndag kommer vi till deras hus. Där är det mycket bra. Hans mor lagar mat, hans far arbetar i trädgården och vi hjälper honom. När vårt arbete är slut går vi till en liten å och badar. Viktor tar sin lilla syster med. Hans syster blir alltid mycket glad. Hon springer och ropar glatt. Deras föräldrar kan höra hennes röst på långt håll (далеко).

Упражнение № 7

Вместо пропусков вставьте притяжательные местоимения:

1. På bordet ligger en bok. Det är . . . bok. Jag läser den. Karl kommer in i rummet och kommer fram till . . . bord. Han säger: «Ge mig . . . bok!» Jag vill läsa den. 2. Det finns sex studenter i . . . grupp . . . studenter är mycket flitiga. De läser alltid på . . . hemläxor . . . svar är alltid bra . . . lärare är belåten med . . . svar. 3. . . . namn är Karin. Hon är syster till . . . vän. 4. Hon läser en bok för . . . son. 5. Peter, ställ frågor till texten och Karl kommer att svara på . . . frågor. 6. Var studerar . . . bror? 7. Karin skriver några övningar i . . . häfte. 8. . . . far och mor bor i Kiev. Skriver de ofta till . . . far och mor? 9. . . . syster är lärarinna. Hon arbetar i . . . institut. 10. Hon ger mig . . . bok. Jag tar . . . bok och läser den. 11. . . . far går till . . . arbete kl. 8 på morgonen. 12. Här är ett bord . . . ben är tunna (тонкие).

Упражнение № 8*

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Вы навещаете (att besöka²) своих друзей каждый день? Да, каждый день. 2. Она—дочь учителя. Ее отец работает в нашей школе. Она часто приходит в школу со своим отцом. 3. Ее вопросы к этому тексту очень трудные. 4. Какие картины висят в его комнате? 5. Это ваша дочь?—Да, моя. А это ее сестра. 6. Дай Петру свою книгу, а сам читай вместе со мной. 7. Их группа хорошо занимается шведским языком. Студенты всегда делают внимательно (свои) уроки. 8. Я учусь вместе с ее сестрой. Это очень славная девушка, она всегда охотно помогает своим товарищам. 9. Вот книга. Ее содержание (ett innehåll) — интересное.

Прилагательное после притяжательных местоимений в шведском языке стоит в определенной (слабой) форме. В немецком языке, после притяжательных местоимений прилагательное идет по смешанному склонению в единственном числе и по слабому склонению во множественном числе: hans nya kamrat — sein neuer Kamerad; ditt intressanta arbete — deine interessante Arbeit; våra gamla böcker — unsere alten Bücher.

Упражнение № 9

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Ihr altes Heft liegt auf dem Sofa. 2. Ihr neuer Freund ist ein sehr angenehmer Mann. 3. Was macht deine kleine Schwester? 4. Das ist ihre schöne Blume. 5. Ich kann dir meine neuen Bücher geben. 6. Ihre schwedischen Bücher sind zu Hause.

Упражнение № 10

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Наш новый товарищ живет на улице Кирова. 2. Где ваша старая книга? 3. Ваша шведская группа хорошо занимается языком. 4. Он дает мне свою тетрадь со шведскими словами. 5. Сколько стоят ваши новые часы? 6. Он помогает Виктору закончить его домашнее задание.

ВОЗВРАТНЫЕ И ВЗАИМНЫЕ МЕСТОИМЕНЕНИЯ

Возвратное местоимение **sig** (произносится [sɛj]) соответствует немецкому *sich*. **Han betraktade sig i spegeln.** — **Er betrachtete sich** im Spiegel. **Han tänkte för sig själv.** — **Er dachte für sich** selbst.

Так же как и в немецком языке, возвратное местоимение **sig** строго ограничено в употреблении. Оно употребляется только при наличии подлежащего в 3-м лице единственного или множественного числа. Если подлежащее выражено личным местоимением первого или второго лица единственного или множественного числа, то в таких случаях в обоих языках вместо **sig**, *sich* употребляется косвенный падеж соответствующего личного местоимения.

Шведский язык

Немецкий язык

Jag har betraktat **mig** i spegeln.

Ich habe **mich** im Spiegel betrachtet.

Du har betraktat **dig** i spegeln.

Du hast **dich** im Spiegel betrachtet.

Vi har betraktat **oss** i spegeln.

Wir haben **uns** im Spiegel betrachtet.

Ni har betraktat **er** i spegeln.

Ihr habt **euch** im Spiegel betrachtet.

Русским возвратным глаголам (как, например, причесываться) в шведском языке соответствует глагол с возвратным местоимением **sig**: **att kamma sig**.

Взаимное местоимение **varandra** соответствует немецкому *einander*.

Шведский язык

Немецкий язык

De berättade för **varandra** om sina angelägenheter.

Sie erzählten **einander** über ihre Angelegenheiten.

De hjälpte **varandra** att skriva den här översättningen.

Sie halfen **einander** die Übersetzung zu schreiben.

У п р а ж н е н и е № 11

Проспрягайте следующие предложения:

jag kammar mig varje dag
jag vilat mig

— я причесываюсь каждый день
— я отдыхаю

УКАЗАТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНЕНИЯ

В шведском языке существуют следующие указательные местоимения: *den, denna* (этот, эта); *det, detta* (это); *de, dessa* (эти); и *sådan* (такой, такая); *sådant* (такое); *sådana* (такие). Они имеют соответствия в немецком языке и так же согласуются с определяемым словом в роде и числе.

Общий род	Мужск. Женск. род	Средний род		Множественное число	
		шв. язык	нем. язык	шв. язык	нем. язык
<i>den</i>	<i>der</i> <i>die</i>	<i>det</i>	<i>das</i>	<i>de</i>	<i>die</i>
<i>denna</i>	<i>dieser</i> <i>diese</i>	<i>detta</i>	<i>dieses</i>	<i>dessa</i>	<i>diese</i>
<i>sådan</i>	<i>solcher</i> <i>solche</i>	<i>sådant</i>	<i>solches</i>	<i>sådana</i>	<i>solche</i>

Следует помнить, что указательные местоимения в шведском языке, в отличие от немецкого языка, не склоняются.

Местоимения *denna, detta, dessa* мало употребительны в разговорной речи и заменяются большей частью местоименными речениями: *den här* — для общего рода; *det här* — для среднего рода; *de här* — для множественного числа. *Den* также обычно заменяется этими местоименными речениями.

Прилагательное после указательного местоимения в шведском языке всегда стоит в определенной (слабой) форме: *denna svenska bok*—*dieses schwedische Buch*; *detta nya hus*—*dieses neue Haus*; *dessa kalla dagar*—*diese kalten Tage*.

Существительное после указательных местоимений *denna, detta, dessa* не принимает артикля, а после местоименных речений *den här, det här, de här* существительное принимает определенный постпозитивный артикль.

denna svenska flicka
detta stora hus
dessa nya ord

den här svenska flickan
det här stora huset
de här nya orden

У п р а ж н е н и е № 12

Вместо пропусков вставьте указательные местоимения, согласуя их с существительным:

1. . . . studenter arbetar här varje dag.
2. Har ni läst . . . bok?
3. . . . hus ligger på Puskingatan.
4. . . . blomman är mycket vacker.
5. . . . övningen är lång och svår.
6. . . . resor hjälper oss att bättre känna varandra.
7. . . . bord är runt.
8. Jag tycker om . . . klocka.

Упражнение № 13

В следующих предложениях замените **denna, detta, dessa** на **den här, det här, de här**. Следите за артиклями:

1. Detta stora rum är ljus.
2. Dessa satser är svåra att översätta.
3. Detta fel är grovt.
4. Denna röda blomma är Karins.
5. Dessa svar är intressanta.
6. Denna nya lärare är svensk.

Упражнение № 14

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Вы видите эту книгу? Это — новая книга по истории Швеции.
2. Мне не нравится этот цвет.
3. Это здание — красивое.
4. Эти часы идут хорошо.
5. Этот стол очень удобен.
6. Это новое слово мы встречаем в первый раз.
7. Это время я буду в Москве.

Повторительные упражнения на местоимения

Упражнение № 15

Вставьте вместо точек притяжательные местоимения:

1. Jag kommer att ge dig . . . bok efter jag läser den.
2. Han skriver ofta till . . . vän som bor i Kiev.
3. Du ska sjunga . . . sång nästa gång.
4. Vi tänker på . . . vänner som har rest till Kina.
5. Hon tycker mycket om . . . nya klocka.
6. . . . klocka är mycket bra.
7. . . . syster arbetar på en stor fabrik.
8. Modern väcker . . . son.
9. Var ligger . . . hus?

Упражнение № 16

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Я охотно дам вам свою книгу.
2. Где твои книги?
3. Ваши тетради лежат на столе.
4. Его книга лежит на моем столе.
5. Это ее сестра.
6. Он разговаривает со своим товарищем.
7. Наши немецкие учебники — дома.
8. Чем вы занимаетесь на ваших уроках?
9. Что вы можете рассказать нам о вашей стране?
10. Вам нравится его новый костюм?

Упражнение № 17

Проспрягайте следующие предложения:

jag tvättar mig; jag klär på mig — я одеваюсь.

Упражнение № 18

Вставьте вместо точек возвратное местоимение **sig** или форму личного местоимения в косвенном падеже:

1. Han förbereder . . . till nästa lektion.
2. Vi känner . . . glada.
3. Tvättar du . . . varje dag?
4. Ni kan bekanta . . . med staden under dessa dagar.
5. De rakar . . . varje morgon.

Упражнение № 19

Переведите на шведский язык следующие предложения:

1. Эти книги ты возьмешь с собой домой.
2. Вы читаете эту книгу?
3. Эту вещь я знаю.
4. Это моя книга.
5. Этот человек — мой хороший

знакомый. 6. Я не вижу этой картины здесь. 7. Как вам нравится такой ответ? 8. Она — такая милая девушка. 9. Вы возьмете эту ручку?

У п р а ж н е н и е № 20

Прочитайте, переведите и перескажите следующий текст. Объясните употребление местоимений:

Den verkliga helgen

Lärarynнан i en skola frågar en dag pojkarna om de tvättar sig varje dag. Turen kommer till Bengt, och han svarar:

- Jag tvättar mig varje dag, utom söndag.
 - Varför tvättar du dig inte på söndag då? frågar lärarynнан.
 - Jo, för att man skall riktigt känna att det är söndag, var svaret.
-

УРОК XIV

Сравнительная характеристика глагола в шведском и немецком языках

Для сравнения взяты: 1) неличные формы глагола; 2) личные формы глагола: а) временные формы, в) страдательный залог.

В шведском языке, как и в немецком, к личным формам глагола относятся временные формы, формы залога и наклонения. К неличным — причастия I и II, инфинитив, а в шведском еще и супин.

Как в немецком языке, так и в шведском все формы глагола (личные и неличные) образуются от основных форм глагола — инфинитива, претерита и причастия II. Но, в отличие от немецкого языка, в шведском языке существует еще одна основная глагольная форма — супин, с помощью которой образуются времена группы перфект.

Таким образом, трем основным формам глагола в немецком языке в шведском языке соответствуют четыре формы: инфинитив, претерит, супин и причастие II.

Шведский язык	Немецкий язык
инфинитив att tala, att läsa, att komma	sprechen, lesen, kommen
претерит talade, läste, kom	sprach, las, kam
причастие II talad, läst, kom- men	gesprochen, gelesen, gekom- men
супин talat, läst, kommit	

НЕЛИЧНЫЕ ФОРМЫ ГЛАГОЛА

Причастие I

Причастие I образуется в шведском языке путем прибавления суффикса **-ande** или **-ende** к основе глагола (ср. с нем.: **-end, -nd**):

Шведский язык

Русский язык

Немецкий язык

frågande

спрашивающий

fragend

läsande

читающий

lesend

kommande

приходящий

kommend

gående

идуший

gehend

boende

проживающий

wohnend

Суффикс **-ande** получают все двусложные и многосложные глаголы, суффикс **-ende** — односложные глаголы.

Причастие I в основном употребляется в качестве определения, причем форма его остается неизменной в отличие от немецкого языка:

Шведский язык

Немецкий язык

en läsande flicka

ein lesendes Mädchen

den läsande flickan

das lesende Mädchen

läsande flickor

de läsande flickorna

die lesenden Mädchen

Причастие II

Причастие II образуется в шведском языке с помощью суффиксов **-ad**, **-d**, **-t**, **-dd**, **-en**. При образовании причастий II сильных глаголов происходит перегласовка. Сравните с образованием причастий II в немецком языке.

Слабые глаголы в шведском языке прибавляют суффиксы:

-ad: talad, svarad, kallad.

-d/-t' ställd, hörd, läst, köpt.

-dd: bodd, sydd.

Сильные глаголы прибавляют суффиксы:

-en: kommen, skriven, bunden.

-dd: stådd, sedd.

Причастие II употребляется при образовании форм залога, однако оно может употребляться и самостоятельно в качестве определения существительного, и в этом случае оно, как и в немецком языке, согласуется с ним в роде и в числе, но не изменяется по падежам:

Шведский язык

Немецкий язык

en besvarad fråga

eine beantwortete Frage

ett besvarat spörsmål

die beantwortete Frage

den besvarade frågan

ein beantwortetes Problem

de besvarade frågorna

die beantworteten Fragen

Супин

Супин — неизменяемая глагольная форма, служащая для образования перфекта, плюсквамперфекта и инфинитива II. Супин характерен только для шведского языка. В других германских языках эта форма отсутствует.

Глаголы 1-го спряжения оканчиваются в супине на **-at**: *kallat, frågat*.

Глаголы 2-го спряжения оканчиваются в супине на **-t**: *läst, hört*.

Глаголы 3-го спряжения оканчиваются в супине на **-tt**: *sytt, bott*.

Глаголы 4-го спряжения оканчиваются в супине на **-it**: *kommit, druckit*.

Инфинитив I

Большинство глаголов в шведском языке имеет в инфинитиве I окончание **-a**. Инфинитиву I в большинстве случаев предшествует частица **att**⁹.

Шведский язык

att läsa
att arbeta
att tala

Немецкий язык

lesen
arbeiten
sprechen

Некоторые глаголы в шведском языке оканчиваются в инфинитиве на другую гласную. Как правило, это односложные глаголы: *att gå; att stå; att bo*.

Инфинитив II

Инфинитив II образуется в шведском языке из супина основного глагола и инфинитива I глагола *ha* (ср. с нем.: причастие II основного глагола и инфинитив I глаголов *haben, sein*).

Шведский язык

att ha läst
att ha sett
att ha kommit

Немецкий язык

gelesen haben
gesehen haben
gekommen sein

⁹ Частица **att** не употребляется после модальных глаголов (*jag vill gå*), а также в оборотах «дополнение с инфинитивом» (*han ser flickan komma in*) и «подлежащее с инфинитивом» (*mötet väntas pågå i ett par veckor*).

В целом ряде случаев инфинитивы I и II передают те же оттенки значения, которые по-русски передаются глаголами совершенного и несовершенного вида.

att läsa — читать
att köpa — покупать

att ha läst — прочитать
att ha köpt — купить

Упражнение № 1

Образуйте причастия I и II от следующих глаголов:

att äta, att möta, att öppna, att träffa, att sy, att skriva, att vila, att skicka.

Упражнение № 2

Переведите на шведский язык:

читающий, приходящий, говорящий, отвечающий, стоящий, сидящий, помогающий;

увиденный, съеденный, пришедший, встреченный, прошедший, выпитый, посланный.

Упражнение № 3

Переведите на шведский язык:

отдыхающая девушка; произнесенное слово; посланное письмо; взятая книга; стоящий человек; идущий мальчик; прошедший день.

Упражнение № 4

Образуйте инфинитив II от инфинитива I следующих глаголов:

att höra, att göra, att översätta, att fråga, att förklara, att hänga, att ställa, att väcka.

Упражнение № 5

Переведите следующие глаголы на шведский язык, обращая внимание на видовые различия:

писать — написать
делать — сделать
есть — съесть
пить — выпить

встречать — встретить
изучать — изучить
будить — разбудить
открывать — открыть

ЛИЧНЫЕ ФОРМЫ ГЛАГОЛА

Глагол в немецком языке имеет следующие категории: лицо, число, время, залог и наклонение. В отличие от немецкого, *шведскому глаголу свойственны только время, залог и наклонение*. В шведском языке по лицам и числам глагол не изменяется¹⁰.

Шведский язык

jag skriver
du skriver
han skriver

Немецкий язык

ich schreibe
du schreibst
er schreibt

¹⁰ Письменный язык иногда сохраняет архаичную форму множественного числа в настоящем времени: jag skriver — vi skriva; jag talar — vi tala.

vi skriver
ni skriver
de skriver

wir schreiben
ihr schreibt
sie schreiben

В зависимости от способа образования основных форм — инфинитива, претерита, супина и причастия II — глаголы в шведском языке, как и в немецком, делятся на две группы: сильные и слабые глаголы. Кроме этих двух основных групп, различаются также смешанные глаголы и претерито-презентные.

Слабые глаголы

Все слабые глаголы в свою очередь можно разбить на три группы в зависимости от образования основных форм.

I группа: Форма настоящего времени имеет суффикс **-ar**; претерит **-ade**; супин **-at**; причастие II **-ad**.

att fråga — frågade — frågat — frågad
att svara — svarade — svarat — svarad
att träffa — träffade — träffat — träffad

II группа: Форма настоящего времени имеет суффикс **-er**; претерит **-de/-te**; супин **-t**; причастие II **-d/-t**

att ställa — ställde — ställt — ställd
att läsa — läste — läst — läst

III группа: Форма настоящего времени имеет суффикс **-r**; претерит **-dde**; супин **-tt**; причастие II **-dd**.

att bo — bodde — bott — bodd
att sy — sydde — sytt — sydd

Сильные глаголы

Сильные глаголы образуют основные формы при помощи перегласовки.

Супин образуется с помощью суффикса **-it**.

Причастие II имеет суффиксы: **-en**, **-dd**.

Шведский язык

att bliva—blev—blivit—bliven
att fara—for—farit—faren
att ljuga—ljög—ljugit—ljugen
att vinna—vann—vunnit—vun-
nen
att bära—bar—burit—buren
att krupa—kröp—krupit—kru-
pen
att se — såg — sett — sedd

Немецкий язык

bleiben — blieb — geblieben
fahren — fuhr — gefahren
lügen — log — gelogen
gewinnen—gewann—gewon-
nen
gebären — gebar — geboren
kriechen—kroch—gekrochen
sehen — sah — gesehen

Кроме того, существует ряд глаголов, имеющих особое чередование, не совпадающее ни с одним из этих рядов:

att äta — åt — ätit — äten
 att komma — kom — kommit — kommen
 att giva — gav — givit — given

Смешанные глаголы

Среди слабых глаголов можно выделить особую подгруппу глаголов, которые при образовании основных форм наряду с прибавлением суффиксов меняют коренную гласную:

att säga — sade — sagt — sagd
 att göra — gjorde — gjort — gjord
 att sätta — satte — satt — satt

Претерито-презентные глаголы

Шведский язык

Немецкий язык

Инфинитив	Наст. время	Претерит	Супин	Инфинитив	Наст. время	Претерит	Прич. II
att veta	vet	visste	vetat	wissen	weiß	wußte	gewußt
att kunna	kan	kunde	kunnat	können	kann	konnte	gekonnt
att vilja	vill	ville	velat	wollen	will	wollte	gewollt
att skola	skall	skulle	skolat	sollen	soll	sollte	gesollt

Претерито-презентные глаголы в шведском языке не имеют причастия II.

Упражнение № 6

Образуйте основные формы от инфинитива следующих глаголов:

att se, att äta, att läsa, att föklara, att gå, att höra, att lära, att öppna,
 att sy, att säga, att tro, att räcka, att uttala, att ligga, att kunna, att vilja,
 att ta, att svara, att göra.

ВРЕМЕННЫЕ ФОРМЫ ИЗЪЯВИТЕЛЬНОГО НАКЛОНЕНИЯ

Система временных форм шведского глагола сходна с соответствующей системой в немецком языке. В шведском языке имеется шесть временных форм: одна — для выражения настоящего времени, три — для обозначения действия, предшествующего моменту речи (план прошлого) — претерит, пер-

фект и плюсквамперфект, две — для обозначения действия, следующего за моментом речи (план будущего), — будущее I и будущее II. Такую же картину мы наблюдаем и в немецком языке.

Из глагольных временных форм только две — настоящее и прошедшее (претерит) — образуются путем прибавления суффиксов, присоединяемых к основе глагола.

Остальные временные формы образуются с помощью вспомогательных глаголов.

Для образования времен группы Perfekt (Presens Perfekt, Pluskvamperfekt, Futurum II) используется вспомогательный глагол **att ha** и супин. В отличие от немецкого языка, где причастие II участвует в образовании как времен группы Perfekt, так и пассива, в шведском языке функции супина и причастия II строго разграничены. Супин используется при образовании перфектных времен, причастие II — при залоге.

	Шведский язык	Немецкий язык
Presens Perfekt	jag har läst	ich habe gelesen
Pluskvamperfekt	jag hade läst	ich hatte gelesen
Futurum II	jag ska ha läst	ich werde gelesen haben

Для образования будущего времени (Futurum I) используется вспомогательный глагол **att skola** в форме настоящего времени **skall (ska)** и инфинитив: (ср. с нем.: глагол werden и инфинитив) jag **ska läsa** — ich **werde lesen**.

Сопоставительная таблица временных форм в шведском и немецком языках

	Временная форма	Шведский язык	Немецкий язык
План прошедшего	настоящее время	jag hör jag kommer	ich höre ich komme
	претерит	jag hörde jag kom	ich hörte ich kam
	перфект	jag har hört jag har kommit	ich habe gehört ich bin gekommen
	плюсквамперфект	jag hade hört jag hade kommit	ich hatte gehört ich war gekommen
План будущего	будущее I	jag ska höra jag ska komma	ich werde hören ich werde kommen
	будущее II	jag ska ha hört jag ska ha kommit	ich werde gehört haben ich werde gekommen sein

ЗАПОМНИТЕ:

1) перфект в шведском языке образуется только с помощью вспомогательного глагола **att ha** (в нем. яз.: *haben, sein*);

2) при образовании перфектных времен в шведском языке используется особая форма — супин (в нем. яз. — причастие II);

3) употребление формы *Perfekt* в шведском языке отлично от употребления соответствующей формы в немецком языке. *Perfekt* в шведском языке, так же как и в немецком, употребляется в том случае, когда о событиях прошлого говорится в связи с настоящим. Наиболее распространен перфект в диалоге. Однако, в отличие от немецкого языка, при указании на конкретный момент совершения действия в прошлом в шведском языке используется *претерит*, а не перфект. Сравните следующие предложения в шведском и немецком языках:

Шведский язык

I går höll han ett stort tal på mötet.

Русский язык

Вчера он выступил на собрании с большой речью.

Немецкий язык

Gestern hielt er eine große Rede auf der Versammlung.

Gestern hat er eine große Rede auf der Versammlung gehalten.

Шведский язык

Jag köpte den här boken i GUM förra veckan.

Русский язык

Я купил эту книгу в ГУМе на прошлой неделе.

Немецкий язык

Ich kaufte dieses Buch vorige Woche im GUM.

Ich habe dieses Buch vorige Woche im GUM gekauft.

Шведский язык

Vi hade ett långt samtal med honom i går.

Русский язык

Мы долго вчера беседовали с ним.

Немецкий язык

Wir hielten gestern ein langes Gespräch mit ihm.

Wir haben gestern ein langes Gespräch mit ihm gehalten.

Плюсквамперфект употребляется в тех случаях, когда речь идет о прошедшем действии, закончившемся до наступления другого прошедшего действия, или когда речь идет о далеком прошлом.

Efter jag hade fått denna bok
ringde jag upp min väninna.

Han hade förstås varit hemma
på permission, men de hade
vant sig att vara utan honom.

Nachdem ich dieses Buch be-
kommen hatte, telephonierte
ich meiner Freundin.

Vielleicht war er auf Urlaub
zu Hause gewesen, aber sie
hatten sich daran gewöhnt,
ohne ihn zu sein.

У п р а ж н е н и е № 7*

Укажите, какие из выделенных глагольных форм будут переведены претеритом, перфектом и плюсквамперфектом. Укажите, где возможны два варианта перевода—претерит и перфект:

— Ты помнишь, как хорошо **было** вчера в степи вечером, помнишь? —
понизив голос, спрашивала Уля.

— Помню,—прошептала Валя.—Этот закат. Помнишь?

— Да, да... Ты знаешь, все ругают нашу степь, говорят, она скучная, рыжая, холмы да холмы, и будто она бесприютная, а я люблю ее. Помню, когда мама еще **была** здоровая, бывало она работает на баштане, а я, совсем еще маленькая, лежу себе на спине и гляжу высоко, высоко, думаю, ну как высоко я смогу посмотреть в небо, понимаешь, в самую высочину? И мне вчера так больно **стало**, когда мы **смотрели** на закат, а потом на этих мокрых лошадей, пушки, повозки, на раненых... Я вдруг с такой силой **поняла**, что это никакая не перегруппировка, а идет страшное, да, именно страшное, отступление. Поэтому они и в глаза боятся смотреть. Ты заметила?

Валя молча кивнула головой.

— Я как **посмотрела** на степь, где мы столько песен спели, да на этот закат, и еле слезы сдержала. А ты часто **видела** меня, чтобы я плакала? А помнишь, когда **стало** темнеть?...

А. Ф а д е е в, Молодая Гвардия.

У п р а ж н е н и е № 8 *

Укажите, каким глагольным формам в шведском языке соответствуют выделенные глагольные формы русского текста.

1. Вчера вечером я **ожидал** автобус на улице Горького. Я заметил, что человек, который **стоял** рядом со мной, очень внимательно **смотрит** на меня. Я **узнал** своего друга Н., с которым я **учился** в школе. Я не видел его с 1935 года и был очень рад, что **встретил** его.

2. «Об этом невероятном происшествии и о дальнейших приключениях Нильса в стае диких гусей я впервые **услышал** давно, когда сам **был**, пожалуй, младше попавшего в беду мальчугана. **Узнал** я о них из книги, которая называется «Чудесное путешествие Нильса Хольгерсона с дикими гусями».

Эту книгу **написала** знаменитая шведская писательница Сельма Лагерлёф. Книгу **перевели** на многие языки...

Путешествуя со стаями диких гусей, Нильс Хольгерсон **побывал** чуть не во всех замечательных местах Швеции. Читая книгу, **можно было узнать** о том, как живут шведы, какие у них обычаи, какие города и села».

Г. К у б л и ц к и й, По следам Нильса Хольгерсона.

У п р а ж н е н и е № 9

Определите, в какой временной форме следует поставить находящийся в скобках глагол:

En gång (att få) . . . lilla Elsa en fin present av moster Britta. Det (att vara) . . . ett dockskåp med möbel och allt.

Så (att komma) . . . moster Britta på besök en dag och (att fråga) . . . : «Nå, lilla Elsa . . . (att tycka) du om ditt dockskåp?»

— Oh, det . . . (att göra) jag. Jag . . . redan (att hyra) ut det till Lisa för 50 öre i veckan.

Упражнение № 10

Напишите следующие глаголы в форме настоящего времени, претерите, перфекте:

att tala, att läsa, att tycka om, att skriva, att stå, att gå, att svara, att ställa, att höra, att äta, att dricka, att bo, att sy, att göra, att komma, att ta, att ge, att träffa.

ЗАЛОГ

В шведском языке, как и в немецком, глагол имеет два залога: активный и пассивный.

В немецком языке страдательный пассивный залог представлен одной аналитической формой, образующейся с помощью вспомогательного глагола *werden* и причастия II смыслового глагола.

Как и в немецком языке, в шведском языке существует аналитическая форма страдательного залога. Она образуется с помощью вспомогательных глаголов *att bli*, *att vara*¹² и причастия II основного глагола: *boken blir läst*; *hon var skickad* (книга читается), (ее посылали).

Пассив с *vara* придает действию оттенок законченности. Пассив с *bli* обозначает действие в его развитии.

Кроме того, в шведском языке существует синтетическая форма пассива, так называемый «пассив на -s».

Пассив на -s соответствует страдательному залогу на -ся, -сь в русском языке: *Huset byggs*. — Дом строится. *Huset byggdes*. — Дом строился. *Det talades mycket om det*. — Об этом много говорилось.

Пассив на -s образуется присоединением окончания -s к форме действительного залога. Форма, к которой присоединяется -s, остается почти всегда неизменной. Исключение составляет форма настоящего времени, где при прибавлении -s глагол утрачивает конечное -r: *läser* — *läses*; *skriver* — *skrives*

	Действительный залог	Страдательный залог
инфинитив	att läsa	läsas
наст. время	läser	läses
претерит	läste	lästes
супин	har läst	har lästs

¹² В шведском языке существует также пассив с глаголом *varda*. Однако он мало употребителен и поэтому не будет разбираться в сравнительном обзоре.

Сложные времена страдательного залога на -s образуются сочетанием обычных вспомогательных глаголов с пассивными формами — супином и инфинитивом.

	Действительный залог	Страдательный залог
перфект	har läst	har lästs
плюсквамперфект	hade läst	hade lästs
будущее I	skall läsa	skall läsas
будущее II	skall ha läst	skall ha lästs

Сопоставительная таблица форм страдательного залога
в шведском и немецком языках

Времен- ные фор- мы	Шведский язык		Немецкий язык
	Синтетическая форма	Аналитическая форма	Аналитическая форма
Презенс	Han frågas Brevet skrives	Han blir frågad Brevet är skrivet Brevet blir skrivet	Der Brief ist gesch- rieben Der Brief wird gesch- rieben
Претерит	Han frågades Brevet skrevs	Han var frågad Brevet var skrivet Brevet blev skrivet	Der Brief war gesch- rieben Der Brief wurde geschrieben
Перфект	Han har frågats Brevet har skrivits	Han har blivit frågad Han har varit frågad Brevet har blivit skri- vet Brevet har varit skri- vet	Der Brief ist gesch- rieben worden
Плюс- квამпер- фект	Han hade frågats Brevet hade skri- vits	Han hade varit } frågad Han hade blivit } Brevet hade } skrivet Brevet hade } varit	Der Brief war gesch- rieben worden
Будущее I	Han ska frågas Brevet ska skrivas	Han ska bli } frågad Han ska vara } Brevet ska { bli } skrivet { vara }	Der Brief wird gesch- rieben sein Der Brief wird gesch- rieben werden

Аналитическая форма пассива с употреблением глагола att bliva аналогична пассивной форме с глаголом werden в немецком языке. Пассив с глаголом vara в некоторых случаях соответствует причастной конструкции с глаголом sein в немецком языке.

Следует, однако, помнить о том, что причастие II согласуется в шведском языке с подлежащим предложения в роде и в числе:

Шведский язык

Han blir kallad.
Barnet blir kallat.
Flickorna blir kallade.
Boken är skriven.
Brevet är skrivet.
Böckerna är skrivna.

Немецкий язык

Sie wird gerufen.
Das Kind wird gerufen.
Die Mädchen werden gerufen.
Das Buch ist geschrieben.
Der Brief ist geschrieben.
Die Bücher sind geschrieben.

Аналитическая форма пассива характерна для живой разговорной речи, в то время как пассив на -s более типичен для письменного языка, газет, научных трудов.

Упражнение № 11

Найдите в тексте аналитическую и синтетическую форму пассива:

Två kilometer lång Moskvabro av armerad betong

Världens första verkligt stora järnbetongbro byggs för närvarande i Moskva. Den ska korsa Moskvafloden vid Leninhöjderna nära de nya universitetsbyggnaderna samt blir 2 km lång och 24 meter bred. Hittills har bara stålkonstruktioner använts för broar av denna storlek.

Den nya bron får två plan (våningar). Det nedre ska upptas av tunnelbanetågen och det övre—av den övriga stadstrafiken. I det nedre planets östsida inrymmes också en tunnelbanestation.

«Nyheter från Sovjetunionen», Nr. 5, 1958.

Упражнение № 12

В следующих предложениях замените активную конструкцию пассивной, произведите одновременно все необходимые изменения в предложении. Дайте аналитическую и синтетическую формы пассива во всех временах. Образец:

Muraren murar huset. Målaren målar dörrarna.

Presens: Huset har murats av muraren, och dörrarna har (hade) målats av målaren. Huset blir murat av muraren, och dörrarna blir målade av målaren.

Preteritum: Huset murades av muraren, och dörrarna målades av målaren. Huset blev murat av muraren, och dörrarna blev målade av målaren.

Perfekt: Huset har murats av muraren, och dörrarna har (hade) målats av målaren.

Pluskvam-perfekt: Huset har (hade) blivit murat av muraren och dörrarna har (hade) blivit målade av målaren.

Futurum: Huset ska muras av muraren, och dörrarna ska målas av målaren.

Huset ska bli murat av muraren, och dörrarna ska bli målade av målaren.

1. Kamrat S. skriver ett brev. Hans fru skickar alla brev. 2. Karl läser den här boken. Karin skriver övningar. 3. Arbetarna bygger ett nytt hus, pionjärerna anlägger en trädgård. 4. Han besvarar alla frågor.

У п р а ж н е н и е № 13

Переведите на шведский язык:

1. Работа была закончена вчера. 2. Ваше письмо было получено вчера. 3. Оно было принесено сегодня. 4. Эта статья не была переведена некоторыми студентами. 5. Все эти вопросы уже были обсуждены нами. 6. Собрание было организовано комсомольским бюро.

У п р а ж н е н и е № 14

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Die Übung ist von ihm geschrieben worden. 2. Die Mädchen wurden von der Lehrerin gefragt. 3. Die Schüler waren von der Lehrerin gefragt worden. 4. Das Haus ist in ein paar Monaten gebaut worden. 5. Ich werde von der Lehrerin gefragt. 6. Viele Fragen waren an ihm gestellt worden, als er kam. 7. Die Arbeiten werden am Montag gebracht werden.

УРОК XV

Повторительные упражнения по вводному лексико-грамматическому курсу

СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫЕ

Упражнение № 1

Определите род следующих существительных по суффиксам множественного числа:

läraginnor, ynglingar, författarinnor, regeringar, häften, pennor, riken, äpplen, sjöar, arbeten, åar, rikedomar, gubbar, sidor.

Упражнение № 2

Прочтите следующее упражнение. Переведите слова, стоящие в скобках, на шведский язык, согласуя существительное с прилагательным в роде и в числе:

1. (Маленькая девочка) har (красивая кукла). Hon tycker om att leka med (своей красивой куклой). Det var hennes morgon, som gav henne (эту красивую куклу). 2 Karls (новая тетрадь) har (красивый цвет). Färgen är (светло-синий). 3. Var ligger (ваша шведская тетрадь)? Ta fram det och skriv ned (все новые слова). 4. Viktors (новый товарищ) är student. Han studerar vid universitetet. 5. Du har (очаровательный ребенок). Vad heter (этот милый малыш)? 6. Han har (трудную работу) nu.

Упражнение № 3

Переведите следующие словосочетания на шведский язык:

новая тетрадь Виктора; красивые парки города; грубая ошибка студента; дверь комнаты; новые слова текста; план молодого инженера; поездка делегации; строчки письма; порт страны.

Упражнение № 4 *

Укажите, с каким артиклем следует перевести выделенные существительные:

«**Колю Прохорова** собирали в дорогу быстро и тщательно. Для него достали **превосходные документы** с немецким штампом. Он должен был вы-

давать себя за крестьянского парня, мобилизованного немцами на окопные работы и возвращающегося в прифронтовую деревню по болезни. Вся его биография, все его приключения в дни войны были придуманы подробно и убедительно. Недоставало одного — болезни. Коля был явно, несомненно здоров... Не заподозрят ли немцы обмана? — С немцами я встречаться не собираюсь, — сказал Коля. — Ну их! Я пойду сам по себе, и они пусть сами по себе. Но на всякий случай...

Подумав не больше минуты, он взял пилу и что есть силы полоснул себя по руке. Ольга вскрикнула. Но Коля даже не поморщился, только бледность разлилась по его цветущему лицу.

— Ну, перевязывайте, что ли, — выговорил он и присел на пенек, зажав ладонью рану».

В. Кетлинская, В осаде.

МЕСТОИМЕНИЯ

Упражнение № 5

Вместо пропусков вставьте притяжательные местоимения:

1. Han tar . . . bok från bordet och börjar läsa den. 2. Ge mig . . . häfte! 3. Det finns sex studenter i . . . grupp. 4. . . . namn är Peter. 5. Peter, ställ frågor till texten och Sven ska svara på . . . frågor! 6. Karin skriver övningar i . . . häfte. 7. . . . föräldrar bor i Leningrad. De besöker ofta . . . föräldrar. 8. . . . syster ger mig . . . böcker att läsa.

Упражнение № 6

Напишите следующее предложение во всех лицах единственного и множественного числа:

jag förbereder mig till examina —я готовлюсь к экзаменам.

Упражнение № 7

Переведите следующие словосочетания на шведский язык:

моя маленькая девочка; его новая книга; ваша темная комната; се трудный вопрос; их старый учитель; наша грубая ошибка; твое интересное письмо; наша желтая ручка.

Упражнение № 8

Вместо пропусков вставьте указательные местоимения, согласуя их с существительными:

1. Karl ska svara på (. . .) svåra fråga. 2. (. . .) station byggdes förra året. 3. Ska vi öppna (. . .) fönster också? 4. Ni kan skriva (. . .) övningar och studera (. . .) orden. 5. Jag skickar (. . .) brevet i morgon. 6. Det var kallt (. . .) dagarna i Moskva. 7. (. . .) läraren är mycket sträng.

Упражнение № 9

Переведите следующие предложения с немецкого языка на шведский:

1. Ihr Sohn ist Ingenieur. Er arbeitet in Moskau. 2. Er besucht oft seine Mutter. 3. Seine Mutter ist schon alt. Sie arbeitet nicht mehr. 4. Diese Antwort ist richtig. 5. Dieses Zimmer ist groß und hell. Das ist Viktors Zimmer. Er wohnt hier mit seinen Eltern. 6. An diesen Tagen habe ich viel gearbeitet. 7. Euer Sohn besucht mich zusammen mit seiner Tochter.

У п р а ж н е н и е № 10 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Как вам нравится этот красный цветок? — Очень красивый. 2. Их сын инженер. Он работает в Киеве, часто приезжает в Москву навестить своих родителей. 3. Сколько стоили эти книги? 4. Запишите эти слова и выучите их. 5. Напишите ему длинное письмо, расскажите о своей жизни и работе. 6. Эта маленькая девочка может ответить на все твои вопросы. Поговори с ней. 7. Мне нравится этот праздник. Такой веселый и радостный день!

У п р а ж н е н и е № 12

Укажите основные формы следующих глаголов:

att ställa, att översätta, att stiga, att sitta, att höra, att föra, att förstå, att börja, att säga, att vila, att hjälpa, att upprepa, att tycka, att tro, att ha, att kunna, att veta.

У п р а ж н е н и е № 12

Определите, в какой временной форме следует поставить находящийся в скобках глагол:

1. En amerikansk dam i sällskap med en engelsman (att besöka) nyligen Stratford—on Avon—Shakespeares födelsestad. Hon (att vara) rörd till tårar (была тронута до слез) och (att kunna) inte se sig mäkt (насмотреться) på alla minnesmärken. När hon och engelsmannen sedan (att stå) på stationen och (att vänta) på tåget, (att utropa) hon: Och tänka sig ... att just här mästaren (att stå) och (att vänta) på tåg liksom vi!

2. En filmstjärna från Hollywood (att komma) till Italien och (att intervjuas) och (att fotograferas) i olika poser. Hon (att ha) inte ord tillräckligt starka, (att säga) hon, för att prisa Italiens folk, dess natur, dess odödliga kultur.

— Ah, (att säga) en intervjuare, ni (att känna) vårt land! Då (att känna) ni väl också till Dante?

— (att känna och känna)—jag (att träffa) honom några gånger. (att säga) stjärnan. Hon (att finna) att journalisten (att se) påff пораженный) ut och (att tillägga)—Men skriv nu ingenting om förlovning (помолвка). Vi (att vara) bara goda vänner.

У п р а ж н е н и е № 13

В следующих предложениях замените активную форму глагола пассивной, произведите одновременно все необходимые изменения в предложении. Дайте аналитическую и синтетическую форму пассива во всех временах.

О б р а з е ц:

Presens:	Flickan skriver övningen. Övningen skrivs av flickan. Övningen blir skriven av flickan.
Preteritum:	Övningen skrevs av flickan. Övningen blev skriven av flickan.
Perfekt:	Övningen har skrivits av flickan. Övningen har blivit skriven av flickan.
Pluskvamperfekt:	Övningen hade skrivits av flickan. Övningen hade blivit skriven av flickan.
Futurum:	Övningen ska skrivas av flickan. Övningen ska bli skriven av flickan.

1. Viktor skriver en artikel. Hans fru hjälper honom. 2. Direktören håller ett långt föredrag. 3. Läraren besvarar studenternas frågor. 4. Flickan serverar honom en kopp te. 5. Han läser brevet högt.

У п р а ж н е н и е № 14

Замените действительные конструкции страдательными:

1. Läraren läste studenternas arbeten. 2. Många turister besöker på sommaren vårt land. 3. En förtjusande flicka öppnade dörren för mig. 4. Jag har just skickat detta brev. 5. Arbetarna bygger ett nytt hus vid vårt institut.

У п р а ж н е н и е № 15

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Многочисленные группы туристов посещают каждый год наш город. 2. В нашем городе сейчас строится новое здание театра. 3. Где будет построена новая библиотека? 4. Московский университет основан (att grunda) в 1755 году.

У п р а ж н е н и е № 16

Прочтите следующий текст. Существительные, стоящие в скобках, поставьте с необходимым артиклем:

(skolinspektör, -en) besökte en dag (skola) i (by, -n) i Norrland. Hela (förmiddag, -en) var han på (lektioner) och ställde själv en massa (frågor), och på (eftermiddag, -en) kom han åter och började fråga. Till slut gjorde han (uppehåll, -et) i (frågor) och undrade: «Har någon av (barn, -et) någonting att fråga mig?» (liten, pojke) räckte upp (hand). «Se där», utropade (skolinspektör), «vad vill du, min (gosse), veta då?» «När går skolinspektörens (tåg, -et) tillbaka?»

Orden till historien:

förmiddag, -en — время до полудня
eftermiddag, -en — время после полудня
ett uppehåll — пауза, перерыв, остановка
att undra — поинтересоваться
tillbaka — назад, обратно
en by — деревня

КОНТРОЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ

К ВВОДНОМУ ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКОМУ КУРСУ

1. Каким немецким дифтонгам соответствуют шведские гласные *i* и *e*? Дайте примеры.
2. Каким шведским гласным соответствует немецкий дифтонг *au*? Дайте примеры.
3. Какая частица в шведском языке соответствует инфинитивной частице *zu* в немецком?
4. Каким согласным в немецком языке соответствует шведский согласный *t* в начале слова?
5. Какие сходные префиксы с отрицательным значением вы знаете в шведском и немецком языках?
6. Какие суффиксы в шведском языке употребляются для

- образования существительных, обозначающих действующих лица (учитель, рабочий и т. д.)?
7. При помощи каких суффиксов в шведском языке образуются имена существительные, обозначающие абстрактные понятия?
 8. Какой суффикс в шведском языке используется для образования новых глаголов?
 9. Какой род существительных в шведском языке соответствует мужскому и женскому роду в немецком языке?
 10. С какими суффиксами существительные в шведском языке относятся к общему роду?
 11. С какими суффиксами существительные в шведском языке относятся к среднему роду?
 12. Какие суффиксы во множественном числе имеют существительные общего рода? Дайте примеры.
 13. Какие суффиксы во множественном числе имеют существительные среднего рода? Дайте примеры.
 14. Сколько в шведском языке личных местоимений 3-го лица единственного числа? С какими существительными они соотносятся?
 15. Какие структурные особенности имеет определенный артикль в шведском языке по сравнению с определенным артиклем в немецком языке?
 16. С каким артиклем в шведском языке употребляется существительное, которое определяется существительным в родительном падеже?
 17. В каких случаях прилагательные в шведском языке имеют окончание -а?
 18. Чем отличается прилагательное в предикативе в шведском языке от прилагательного в соответствующей функции в немецком языке?
 19. Какой способ образования степеней сравнения отсутствует в немецком языке? Какие прилагательные в шведском языке образуют степени сравнения по этому способу?
 20. Какие шведские притяжательные местоимения соответствуют немецкому *sein*? В каких случаях?
 21. Какие немецкие местоимения соответствуют шведскому возвратно-притяжательному местоимению *sin*?
 22. Какая из неличных форм шведского глагола не имеет соответствия в немецком языке? Где она используется?
 23. Чем отличается образование форм *Perfekt* в шведском языке от немецкого?
 24. Какая существует разница в употреблении перфекта между шведским и немецким языками?
 25. Какая из форм шведского страдательного залога не имеет себе соответствия в немецком языке? В чем ее специфика?

ОСНОВНОЙ КУРС

УРОК XVI

Грамматика:

1. Образование множественного числа существительных с помощью суффикса -or
2. Претерито-презентные глаголы att kunna, att vilja, att skola
3. Глагол måste

Лексическая тема:

«Урок»

Текст:

«Samtal»

ОБРАЗОВАНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ С ПОМОЩЬЮ СУФФИКСА -OR

Большинство существительных общего рода, оканчивающихся в единственном числе на -а, получают во множественном числе суффикс -or, который прибавляется к основе существительного: en kvinna — kvinnor; en flicka — flickor.

В определенной форме множественного числа эти существительные получают определенный постпозитивный артикль -na: flickor — flickorna; kvinnor — kvinnorna.

Упражнение № 1

Образуйте множественное число следующих существительных:

en sida, en läxa, en resa, en kvinna, en gata, en vecka, en lampa, en penna, en soffa, en karta, en tavla.

Упражнение № 2

Напишите существительные, перечисленные в упражнении № 1, в определенной форме множественного числа.

ПРЕТЕРИТО-ПРЕЗЕНТНЫЕ ГЛАГОЛЫ

К этой группе относятся в шведском языке глаголы: *att kunna* (ср. с нем.: *können*); *att vilja* (ср. с нем.: *wollen*); *att skola* (ср. с нем.: *sollen*), а также глагол *att veta* (ср. с нем.: *wissen*).

В отличие от остальных глаголов, в шведском языке *претерито-презентные глаголы не имеют причастия II*. Они имеют не четыре, а *три основные формы*: инфинитив, претерит и супин. В немецком языке эта группа глаголов имеет три обычные основные формы: инфинитив, претерит и причастие II.

В данном случае функции супина в шведском языке и причастия II в немецком языке совпадают, так как в обоих языках эти формы у данных глаголов используются только для образования сложных глагольных форм.

Сопоставительная таблица основных форм претерито-презентных глаголов в шведском и немецком языках

Шведский язык	Немецкий язык
<i>kunna</i> — <i>kunde</i> — <i>kunnat</i> <i>vilja</i> — <i>ville</i> — <i>velat</i> <i>skola</i> — <i>skulle</i> — <i>skolat</i> <i>veta</i> — <i>visste</i> — <i>vetat</i>	<i>können</i> — <i>konnte</i> — <i>gekonnt</i> <i>wollen</i> — <i>wollte</i> — <i>gewollt</i> <i>sollen</i> — <i>sollte</i> — <i>gesollt</i> <i>wissen</i> — <i>wußte</i> — <i>gewußt</i>

ГЛАГОЛ MÅSTE

Модальный глагол *måste*, обозначающий долженствование (ср. с нем.: *müssen*), относится к группе так называемых «недостаточных» глаголов. Этот глагол образует лишь некоторые из общего числа форм, свойственных шведскому глаголу.

Инфинитив	Наст. время	Претерит	Супин	Причастие II
нет	<i>måste</i>	<i>måste</i>	<i>måst</i>	нет

Таким образом, у глагола *måste* имеются лишь формы настоящего времени, претерита и супина и отсутствуют формы инфинитива и причастия II.

З А П О М Н И Т Е:

После претерито-презентных глаголов, а также после модального глагола *måste* инфинитив употребляется без инфинитивной частицы *att*:

Han kan börja.
Vi vill läsa boken.

Jag ska göra det.
Du måste komma.

У п р а ж н е н и е № 3

Используйте в следующих предложениях глаголы:
att vilja, att skola, måste, att kunna.

Exempel: Han svarar på frågan.
Han kan svara på frågan.
Han ska svara på frågan.
Han vill svara på frågan.
Han måste svara på frågan.

1. Vi skriver en svensk övning. 2. Hjälper han dig? 3. Han har den här boken. 4. Viktor möter mig. 5. Säger du det? 6. Kommer du fram till kartan? 7. Kommer han inte in? 8. Talar hon inte norska?

У п р а ж н е н и е № 4

Напишите следующие предложения в прошедшем времени:

1. Vi kan hjälpa dig. 2. Jag vill göra detta arbete själv. 3. Hon måste översätta den här artikeln. 4. Han måste skriva sina hemläxor. 5. De kan tala svenska bra. 6. Jag vet det bra.

У п р а ж н е н и е № 5 *

Переведите следующие предложения на шведский язык:

1. Я не могу закончить работу сегодня. 2. Можете ли вы перевести этот текст? 3. Я должен послать ему письмо. 4. Вы знаете это? 5. Я должен это сделать. 6. Вы можете стоять здесь. 7. Сделать это? 8. Спросить его? 9. Должен ли я ответить на ваш вопрос? 10. Я не могу помочь вам сейчас. 11. Ты не хочешь посмотреть этот текст?

S A M T A L

Läraren (*kommer in*): God morgon! Sitt ner! Är alla närvarande?

En skolpojke: Knut Petersson är frånvarande.

L. Finns det någon, som vet, vad det är för fel med honom?

S. Han är visst sjuk. Han har varit borta i flera dagar.

L. Jaså.—Vad har du läst på tills i dag, Erik Svensson?

S. Vi hade två sidor i läseboken och repetition av hjälpverb i grammatiken.

L. Du kan börja att läsa överst på sidan trettionio (39). Läs högt och tydligt! . . . Hur uttalar du tredje ordet från vänster

på andra raden uppifrån? . . . Nej, det är fel. H:et är stumt i «honour». Det gör du alltid fel på. Du måste läsa på dina läxor bättre, annars kan du inte få betyg i det här ämnet.

S. Jag hade ont i huvudet i går, så jag kunde inte läsa på läxan.

L. Då ska du ha intyg från dina föräldrar, annars blir det anmärkning. Sitt ner! Fortsätt, Sven Eriksson! Kan du det här ordentligt?

S. Ja, jag tror det. (*Läser*)

L. Ja, det där gick ju bra. Så ska alla kunna sina läxor. Hör du, Lars Hansson! Sitt inte och lek under lektionerna! Kan du läsa upp den där dikten, som ni skulle lära er utantill.

S. Ja (*Han deklamerar med entonig röst*).

L. Nåja, inte var det någon välläsning precis. Men det kan väl duga. Nu slår vi igen böckerna. Vi ska skriva lite efter dik-
tamen . . . Så där, nu hinner vi inte mera den här gången. Lek-
tionen är slut. Till nästa gång tar vi två sidor till i läseboken.
Och glöm inte bort den engelska hemskrivningen, som ska
lämnas in på torsdag. Vill ni öppna fönstren och vädra ordent-
ligt under rasten.

Efter Im. Björkhagen, First Swedish Book.

ГРАММАТИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. **God morgon!** — доброе утро!

God dag! — добрый день!

God afton! — добрый вечер!

God natt! — доброй ночи!

В этих словосочетаниях существительное употребляется без артикля.

2. **annars blir det anmärkning...** — ... иначе ты получишь заме-
чание.

Форма настоящего времени глаголов в шведском языке очень часто обозначает действие в плане будущего, особенно в условных и временных придаточных предложениях:

Kommer han, säg, att jag är — Если он придет, скажите,
upptagen. что я занят.

När han kommer, blir det för — Когда он придет, будет
sent. уже поздно.

3. **Kan du det här ordentligt?** — Ты это хорошо знаешь?

Så ska alla kunna sina läxor. — Так должны все знать уроки.

Глагол **att kunna** в шведском языке, помимо значения *мочь, быть в состоянии*, имеет также значение *знать, уметь*.

att kunna läxa — знать урок

att kunna främmande språk — знать иностранные языки

att kunna något på sina fem — знать что-либо как свои пять
fingrar пальцев

4. till nästa gång — к следующему разу

После некоторых прилагательных существительное не имеет артикля. К ним относятся: **nästa** — следующий (ближайший); **följande** — следующий (последующий).

nästa dag — на следующий день

nästa vecka — на следующей неделе

nästa gång — в следующий раз

följande text — следующий текст

följande övningar — следующие упражнения

5. Kan du det här ordentligt?—Ja, jag tror det.

Ты хорошо знаешь урок? — Да, я полагаю (мне так кажется).

При утвердительном ответе на вопрос часто употребляется конструкция: личное местоимение + глагол **tro** + **det**. Такой ответ выражает предположение, надежду.

Kan du sätta i gång radioapparaten? — Ja, jag tror det.

Ты можешь наладить радиоприемник? — Да, надеюсь (думаю, полагаю).

Kan du göra det? — Ja, jag tror det.

Ты можешь это сделать? — Думаю, что да.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. **ner** — вниз

2. **att sitta ner** — садиться

att skriva ner — записать

att gå ner — спуститься

3. **att vara** { **närvarande** — присутствовать
 { **frånvarande** — отсутствовать

4. **fel, -et** — ошибка, промах

Det är mitt fel — Это моя вина.

5. **fel** — ошибочно, неверно

att göra fel — ошибаться

att höra fel — ослышаться

att ta fel — ошибаться, заблуждаться

Vad är det för fel med.. (honom)?— Что с ...(ним)?

Det är fel! — Это неверно!

6. i { flera veckor —
flera dagar — в течение
flera år — } нескольких недель
нескольких дней
нескольких лет

7. att vara { sjuk — быть больным
frisk — быть здоровым

8. tills { i går — ко вчерашнему дню
i morgon — к завтрашнему дню
i dag — к сегодняшнему дню

9. att läsa { högt —
lågt — читать { громко
tydligt — { тихо
 { отчетливо

att läsa upp — зачитать вслух

att läsa — учиться

att läsa på sina läxor — готовить уроки

att läsa vid institutet — учиться в институте

10. från { vänster — слева
höger — справа

11. Направление движения может быть выражено сочетанием соответствующего наречия с наречием *ifrån*.

därifrån — оттуда

härifrån — отсюда

uppifrån — сверху

nerifrån — снизу

12. H:et är stumt i «honour» — h немое в слове honour

13. att få { betyg — получить отметку
anmärkning — получить замечание
intyg — получить свидетельство, справку

14. att ha ont i { huvudet — болит голова
halsen — болит горло
magen — болит живот

15. det gick bra — все сошло хорошо

att gå⁴ — в значении получаться, удаваться, давать результат

Hur går det? — Ну, как дела?

Det gick bra — Ему удалось
för honom...

Det gick dåligt för honom — Ему не удалось...

Det går inte... — Не получается...

16. under — под, при, во время, в течение
under bordet — под столом
under lektionerna — на уроках, в течение уроков
under sommaren — в течение лета
under rasten — во время перемены
under hela dagen — за весь день
under resan — в пути
17. med { entonig röst — монотонно
hög röst — громко
låg röst — тихо
18. utantill — наизусть
att lära dikten utantill — выучить стихотворение наизусть
att kunna dikten utantill — знать стихотворение наизусть
19. att duga ² — годиться, быть пригодным
det kan väl duga — ну это вполне подойдет
det duger inte — это не годится
Han duger till sitt ämbete — Он подходит к своей должности.
20. att vara slut — быть законченным
lektionen är slut — урок окончен
21. bort — прочь, долой
att glömma ² bort — забыть совсем
att tappa bort — потерять
att gå bort — умереть
22. att slå igen boken — закрыть книгу
23. att lämna in { arbetet — сдать работу
hemläxan — сдать домашнее задание
boken i biblioteket — сдать книгу в библиотеку.

Упражнение № 6

Ställ frågor till de kursiverade orden (Поставьте вопросы к выделенным словам):

1. Sven Eriksson är frånvarande i dag. 2. Han har varit borta i en vecka. 3. Vi har läst två sidor i läseboken tills i dag. 4. Han läser ett avsnitt på sidan 39. 5. Flickan uttalar ordet «läxa» dåligt. 6. Du måste lära texten utantill tills i morgon. 7. De slog igen böckerna. 8. Arbetet ska lämnas in på torsdag. 9. Hon läser på sina läxor hemma. 10. Texten var mycket svår. 11. Han gjorde fel. 12. Ni kan lämna boken här tills i morgon.

Упражнение № 7

Bilda frågor på grund av följande svar (Составьте вопросы к приведенным ниже ответам):

1. Nej, jag tycker inte om att lära dikter utantill. 2. Jo, jag kan läxorna tills i dag. 3. Ja, alla är närvarande i dag. 4. Jo, hon har varit borta i flera dagar. 5. Ja, vi har slagit igen böckerna. 6. Nej, Sven har inte lämnat in sitt arbete. 7. Nej, han är visst frisk. 8. Nej, han kom fram till oss från vänster.

Упражнение № 8

Svara på följande frågor (Ответьте на следующие вопросы):

1. Vad är det för fel med Karin? Varför är hon frånvarande i dag? 2. Vad säger läraren, när han kommer in i klassrummet? 3. Är alla närvarande på lektionen i dag? 4. Hur länge har Knut varit borta? 5. Vad har ni läst tills i dag? 6. Kan du uttala ordet «universitet»? 7. Hur uttalar Sven samma ord? 8. Läser du på hemläxorna varje kväll? 9. Kan du texten tills i dag? 10. Kan du läsa upp den nya dikten? 11. Slår du inte igen boken? 12. Har du lämnat in ditt arbete? 13. Har du glömt bort att ta boken med dig? 14. Har du varit sjuk? 15. Vid vilket institut läser ni?

Упражнение № 9

Fyll i verbet i imperativ i stället för streck (Вместо пропусков поставьте глагол в повелительной форме):

1. . . . (att vara) uppmärksam! Du talar hela tiden med Karin. 2. . . . (att läsa) inte det här avsnittet! Det är svårt. 3. . . . (att lära) dikten utantill till nästa gång! 4. . . . (att uttala) ordet «börja» en gång till! 5. . . . (att sitta) ner, kamrater! Vi ska börja lektionen nu. 6. . . . (att fortsätta) att översätta detta stycke, Sven Eriksson! 7. . . . (att lämna) in era arbeten nästa fredag! 8. . . . (att slå) igen era häften! Vi ska prata nu. 9. . . . (att glömma) inte bort att säga «God dag,» när du kommer in. 10. . . . (att göra) den här övningen till nästa lektion.

Упражнение № 10 *

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Что с ним? Почему его нет на уроке? 2. Вы больны? У вас болит голова? 3. Читайте эту страницу и переведите все вопросы. 4. Выучите эти слова к следующему уроку и напишите пять предложений. 5. Не лишите это слово! 6. Не закрывайте книгу! Мы продолжаем читать. 7. Сдайте все работы Свену. 8. Разве вы не знали задание к сегодняшнему уроку? Я знал. 9. Дайте мне, пожалуйста, еще одну книгу. 10. Кто сегодня отсутствует на уроке? Виктор? Что с ним? 11. Читайте текст. Начните со второй строчки сверху и продолжайте до конца страницы. 12. Вы должны меня слушать. Иначе вы получите плохую оценку. 13. Ну, как дела? Вы скоро уезжаете? 14. За весь день я прочитал эту книгу, выучил наизусть стихотворение и сделал домашнее задание по немецкому языку. 15. Эта книга не годится для нас.

Упражнение № 11

Använd modala verb: måste, att kunna, att vilja, att skola i följande satser (Используйте в следующих предложениях модальные глаголы):

1. Jag uttalar det här ordet bra. 2. Hon läser upp den här dikten. 3. Ni lämnar in arbetena på fredag. 4. Börja läsa den här texten. 5. Fortsätt nu! Han har slutat att tala. 6. Slå igen böckerna, när ni skriver diktamen.

Упражнение № 12

Svara på följande frågor (Ответьте на следующие вопросы):

1. Kan jag börja tala nu? 2. Vill du ha en kopp kaffe? 3. Måste du läsa på hemläxorna nu? 4. Kan du svara på min fråga? 5. Vill du ta min penna? 6. Vill du öppna fönstret? 7. Måste ni komma hit i morgon?

Упражнение № 13

Översätt följande satser till ryska. Lägg märke till verbet **att kunna** (Переведите следующие предложения на русский язык. Обратите внимание на перевод глагола **att kunna**):

1. Han kan tala tyska, svenska och norska. Nu studerar han franska. 2. Du har redan gått i skolan i en vecka, sa mamma till sin son. Kan du läsa och skriva nu?—Nej, jag kan inte. Jag kan bara skriva ett par bokstäver (буквы). 3. Kan du denna dikt utantill? 4. Du kan komma till mig i morgon. Jag ska vara hemma. 5. Kan du tala med honom? 6. Kan du alla ord i den här texten? 7. Kan ni texten ordentligt?

Упражнение № 14

Läs följande satser och ge pluralis på substantiv, som står i parentes (Прочтите следующие предложения. Существительное, стоящее в скобках, поставьте во множественном числе):

1. Vi måste läsa 12 (sida) tills i dag. 2. På soffan satt två (flicka) och läste en bok. 3. Hon kan sila (lāxa) bra i dag. 4. På väggarna i rummet hängde några (karta) 5. Överallt kunde man se unga (kvinna) med små (flicka). 6. Det finns tre (studentska) i vår grupp. 7. Vill du ha dessa röda (blomma)?

Упражнение № 15

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Вы должны прочитать две страницы этого учебника. 2. Вы можете сдать работу сейчас? 3. Вы можете допустить ошибку. Будьте внимательны. 4. Я хочу поговорить с этими молодыми девушками. 5. В комнате было два дивана. Там сидело несколько молодых женщин. 6. Вы должны учиться лучше. 7. Вы не хотите пойти домой? 8. Можете закрыть книги. Урок окончен. 9. Вы должны хорошенько проветрить комнату во время перерыва. 10. Вы хотите выпить еще чашку кофе? 11. Вы знаете французский язык? 12. Ты хорошо знаешь новые слова?

Упражнение № 16

Svara på följande frågor med hjälp av **jag tror det** (Ответьте на следующие вопросы, употребив конструкцию **jag tror det**):

1. Kan du köpa biljetter till den här filmen? 2. Kan du träffa mig efter arbetet? 3. Kan du träffa honom i dag? 4. Kan du tyska ordentligt? 5. Kan vi gå hem nu?

Fyll i nödvändiga prepositioner i stället för streck. (Вместо пропусков поставьте нужный предлог):

1. Han har varit borta . . . flera dagar. 2. Vem skriver du brevet . . . ? 3. Erik Svensson stod och talade . . . Karin . . . en ny bok. 4. Karin började läsa texten . . . sidan 4. 5. På kvällarna är Sven hemma och läser . . . sina läxor. 6. Han slog igen sin bok och började skriva . . . häftet . . . penna. 7. Flickan svarade . . . alla frågor. Hennes svar var korta men riktiga. 8. Han är sjuk . . . dag. Han har ont . . . huvudet. 9. . . . lektionen läser vi böcker och översätter . . . ryska . . . svenska. 10. Det är vår lärare . . . tyska. 11. Går du hem . . . lektionen? 12. Vad är det för fel . . . Karin? — Hon har ont . . . halsen. 13. Har du fått betyg . . . det här ämnet? 14. Ni ska lämna in era arbeten . . . vår nästa lektion . . . svenska språket. 15. Pojken deklamerade dikten . . . entonig röst. 16. . . . rasten vädrade vi . . . rummet. Nu är det bra här. 17. Vad ska du göra . . . sommaren? Ska du resa . . . dina föräldrar eller ska du stanna . . . Moskva? 18. Läs andra ordet . . . höger. Kan du översätta det här ordet?

Läs, översätt och berätta följande historier.

(Прочтите, переведите и расскажите следующие истории):

ILLAMÄNDE

Denna episod handlar om de första skoldagarna.

— Mamma, jag kan inte gå till skolan i dag!

— Varför då?

— Jag mår inte riktigt bra!

— Var mår du inte riktigt bra?

— I skolan!

FRÄMMANDE SPRÅK

Den lilla hunden var så intelligent att fröken Månsson som ägde den, beslöt att skicka hunden till hundskolan. Då hunden kom hem efter första skoldagen, frågade hon:

— Nå, Pompe, har du läst mycket i dag?

— Vov!

— Har du lärt dig att läsa och skriva?

— Vov!

— Har du lärt främmande språk också?

— Mjau!

PAPPA

Det har kommit en ny flicka i klassen och läraren frågade vad flickans far hette:

Pappa,—var svaret.

— Ja, jag vet. Men vad kallar din mamma honom?

— Hon kallar honom ingenting. Hon tycker om honom.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. att handla om — повествовать, рассказывать о чем-л.
denna bok handlar om — эта книга повествует
den här historien handlar — эта история рассказывает...
om...
2. att må³ — чувствовать себя
Hur mår ni? — Как вы поживаете?
Jag mår illa — Мне дурно, меня тошнит.
Jag mår inte riktigt bra — Я себя неважно чувствую, меня
тошнит.
3. att vara intelligent — быть образованным, умным,
смышленным, понятливым
4. att skicka till skolan — послать (учиться) в школу
5. att kalla — звать, называть, давать кличку, бранить
hon kallar honom ingen- — она его не бранит, не
ting... употребляет бранных слов

Упражнение № 18

Svara på följande frågor (Ответьте на следующие вопросы):

1. Varför sade pojken, att han inte ville gå i skolan? 2. Var mådde pojken inte riktigt bra? 3. Varför mådde han inte riktigt bra i skolan? 4. Kunde den lilla hunden något främmande språk? 5. Vilket språk kunde hunden? 6. Varför kunde flickan inte svara på lärarens fråga? 7. Kan ni skillnaden mellan verbet att heta och att kalla? 8. Kan ni dessa historier utantill?

Упражнение № 19

Fyll i verben att kunna, att skola, att vilja, måste i stället för streck (Вместо пропусков поставьте модальные глаголы):

1. Den lilla hunden var så intelligent att fröken Månsson . . . skicka den till hundskolan. 2. Efter första skoldagen . . . hunden läsa och skriva. 3. . . . den lilla pojken gå i skolan varje dag?—Ja, alla dagar, utom söndag. 4. Varför . . . han stanna hemma på söndagarna? Söndag är en vilodag. 5. . . . pojken gå till skolan? 6. . . . flickan säga vad hennes far hette? — Nej, hon . . . inte. — Varför . . . hon inte säga det? — Jag . . . inte.

Упражнение № 20

Fyll i substantiv, som står i parentes, i stället för streck (Раскройте скобки, поставив существительное в соответствующей форме):

1. Nästa . . . (gång, -en) måste du kunna denna (dikt) utantill. 2. Läs följande . . . (text)! Läs högt och tydligt. Hur uttalar ni det nya . . . (ord) på andra raden uppifrån? 3. Ta och lär de här . . . (ord) till nästa (lektion). 4. Följande . . . (dag) gick han inte i skolan. 5. Jag ska köpa den här . . . (bok) åt er nästa . . . (vecka).

У п р а ж н е н и е № 21

Fyll i de ord, som fattas (Вставьте подходящие по смыслу слова):

Det har kommit en ny . . . i klassen. Hon var liten och söt och alla pojkar och flickor . . . henne. Det ringde och läraren . . . i klassrummet. Han . . . den nya flickan och . . . : «Vem är du? Vad . . . du?»—Jag . . . Nina, svarade flickan. Jag är . . . här. . . och ta läroboken. Vi ska se, hur du läser. Du kan börja på . . . andra raden . . . Läs högt och . . . Hur uttalar du andra ordet . . . Nej, det är läser du bra. Det kan . . . Jag är belåten med dig. Du är en . . . flicka.

У п р а ж н е н и е № 22

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Группа состоит из восьми человек. На уроке присутствуют шесть человек. Два человека — больны. 2. К сегодняшнему дню мы учили наизусть стихотворение. Вы хорошо знаете это стихотворение наизусть? О чем рассказывается в этом стихотворении? 3. Закройте книги и пишите новые слова в тетради. 4. Я не смог получить эту книгу в читальне.—Вы можете взять мою до завтрашнего дня. 5. О чем рассказывается в этой истории? 6. Виктор — очень смущенный мальчик. Мне нравится заниматься с ним. 7. Доброе утро! Как вы поживаете? 8. Вы знаете это правило (en regel)?

У п р а ж н е н и е № 23

Fyll i prepositioner i stället för streck (Вместо пропусков поставьте предлоги):

1. Vad är det för fel . . . dig? — Jag mår inte riktigt bra. 2. Jag ska inte gå . . . skolan . . . dag. Jag är sjuk. 3. Vad har ni läst . . . tills . . . dag? 4. Har du skickat brevet . . . Viktor? 5. Vad ska vi göra . . . rasten? Vi har tio minuter. 6. Det gick dåligt . . . honom . . . examina. 7. Tycker du . . . den nya flickan?

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА К УРОКУ (ORDLISTAN TILL LEKTIONEN)

Substantiv (существительное)

anmärkning, -en, -ar

betyg, -et, =

dikt, -en, -er

diktamen, (pl. diktamina)

röst, -en, -er

sida, -n, -or

skolpojke, -n, -ar

torsdag, -en, -ar

ämne, -t, -n

Verb (глагол)

att duga ²

att få ⁴

att glömma ² (bort)

att handla ¹ (om)

att lämna ¹ in

att läsa ² upp

att må ³

måste

att skola

att slå ⁴ igen

att veta ²

att vilja ²

Adjektiv (прилагательное)

intelligent

nästa

Räkneord (числительное)

andra

Adverb (наречие)

annars

från vänster (höger)

i går

ordentligt

tydligt

Konjunktion (союзы)

tills

Uttryck (выражения)

god morgon, god dag, god
afton, god natt

att gå { det går inte
hur går det?
det går bra

att göra fel

det är fel

att ta fel

att ha ont i huvudet

att lära utantill

att läsa på hemläxor

att vara frånvarande

vad är det för fel med...?

УРОК XVII

Грамматика:

1. Претерит
2. Устойчивые сочетания глаголов с предлогообразными наречиями
3. Использование *också* и *heller*
4. Использование союзов *men*, *utan*
5. Неопределенные местоимения с *som helst*

Лексическая тема:

«Школа»

Текст:

«*Skolan börjar*»

ПРЕТЕРИТ

Образование претерита *

Слабые глаголы в шведском языке образуют претерит путем прибавления суффиксов: **-ade, -de, -te, -dde**.

att fråga — frågade	att läsa — läste
att titta — tittade	att möta — mötte
att ställa — ställde	att tro — trodde
att höra — hörde	att bo — bodde

Сильные глаголы образуют претерит при помощи изменения коренного гласного:

att se — såg	att gå — gick
att stiga — steg	att dricka — drack

Некоторые глаголы наряду с прибавлением суффиксов меняют также и коренную гласную:

att sätta — satte	att säga — sade
-------------------	-----------------

* Под термином претерит подразумевается прошедшее время, обозначаемое в традиционной грамматике как имперфект (*Imperfekt*).

Употребление претерита

Претерит обозначает действие в прошлом, которое не связано с настоящим или связь которого с настоящим моментом не подчеркивается. Поэтому претерит обычно употребляется при наличии в предложении слов, указывающих на прошедший, уже закончившийся отрезок времени, например: *i går* — вчера, *förra månaden* — в прошлом месяце, *förra året* — в прошлом году и др.

Jag såg honom i biblioteket i går.

Förra året åkte jag till Leningrad.

Претерит является также формой, которая обычно употребляется при повествовании (ср. Imperfekt в немецком языке).

Однако в шведском языке претерит в устной речи употребляется значительно чаще, чем в немецком языке.

При описании событий, имевших место в прошлом, в шведском языке, так же как и в немецком, используется претерит:

«*Så började skolan. Hans och Lisa steg upp tidigt för att hinna i god tid till skolan. De ville titta på sina kamrater, och de hade så mycket nytt att berätta för dem, innan skolan började.*»

Претерит может обозначать действие настоящего времени, придавая ему эмоциональную окрашенность:

Det var roligt att du kan komma! Как хорошо, что ты можешь прийти!

Det var en elak gosse vi har! Ну и плохой же у нас мальчик!

Кроме того, претерит может обозначать будущее (последующее) действие по отношению к прошедшему в условных и временных предложениях.

De hade så mycket att berätta för sina kamrater innan skolan började. Им надо было так много рассказать своим товарищам, до того как начнутся занятия.

Упражнение № 1

Skriv grundformer på följande verb (Образуйте основные формы следующих глаголов):

att vara, att duga, att slå, att glömma, att lämna, att handla, att hinna, att må, att vädra, att få, att deklamera.

Упражнение № 2

Översätt följande satser från svenska till ryska och förklara varför man använder preteritum i dem (Переведите следующие предложения со шведского языка на русский и объясните, почему в них употреблен претерит):

1. I går skrev jag ett brev till Karl. Till brevet behövde jag penna och papper, samt ett kuvert. Jag gick till en pappershandel och köpte vad jag behövde. Då jag kom hem, satte jag mig vid mitt bord och började. Först daterade jag brevet. Sedan började jag brevet med orden: Käre Karl. Sedan skrev jag ned det jag ville säga. 2. De sprang för att hinna hem innan det började regna (**det regnar** — идет дождь). 3. Vi ville bese utställningen innan den stängdes (**att stänga** — закрывать). 4. Det var bra, att du måste träffa Viktor. Då kan han berätta allt för dig. 5. Förra året arbetade jag med olika delegationer, reste omkring i vårt land och bekantade mig med livet.

У п р а ж н е н и е № 3

Översätt följande satser från tyska till svenska: (Переведите следующие предложения с немецкого языка на шведский):

1. Gestern lernten wir ein Gedicht auswendig und schreiben zwei Übungen.
2. Wer war in der vorigen Woche nicht im Unterricht? 3. Wir gaben unsere Arbeiten gestern dem Lehrer ab, und heute wissen wir schon unsere Noten.
4. Gestern habe ich meinen Freund in der Bibliothek getroffen. 5. Er hat seine Arbeit vorige Woche abgeschlossen.

У п р а ж н е н и е № 4

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Он закрыл книгу и начал писать. 2. Вчера он беседовал со мной.
3. Почему ты не разбудил меня в 8 часов? 4. Когда ты видел его в последний раз (sist)? — Я видел его на прошлой неделе. 5. Я отправил ваше письмо вчера.

УСТОЙЧИВЫЕ СОЧЕТАНИЯ ГЛАГОЛОВ С ПРЕДЛОГООБРАЗНЫМИ НАРЕЧИЯМИ

Среди сложных глаголов следует отметить группу глаголов с наречиями или предлогами в качестве составного компонента:

av, bort, efter, fram, förbi; genom, ihop, in, inne, ned, ut
(ср. с нем.: *ab, an, auf, aus, nach, bei, zu, mit, vor, nieder*).

att bryta **av** — *abbrechen* att se **ut** — *aussehen*
att sitta **ned** — *niedersetzen*

Многие глаголы в шведском языке, так же как и в немецком, образуют параллельные формы с отделяемыми и неотделяемыми элементами:

att känna **igen** — att *igenkänna*
att slita **sönder** — att *sönderslita*
att lämna **in** — att *inlämna*

В некоторых случаях параллелизм отделяемых и неотделяемых элементов связан со смысловым различием:

att avbryta (ett samtal) — att bryta av (en käpp)
att lägga av (pengar)—att avlägga (examen)

УПОТРЕБЛЕНИЕ OCKSÅ и HELLER

Också (ср. с нем.: *auch*)—также, тоже—употребляется в утвердительных предложениях.

Шведский язык

Немецкий язык

Han kom på lektionen och också hon var där.	Er kam zur Lektion, und sie war auch dort.
Ska du också läsa den här bo- ken?	Wirst du auch dieses Buch le- sen?
Han är också här i dag. Jag har sett honom.	Er ist heute auch hier. Ich ha- be ihn gesehen.

В отрицательных предложениях в шведском языке вместо **också** употребляется **heller**, имеющее то же значение. В немецком языке в отрицательных предложениях, так же как и в утвердительных, употребляется *auch*.

Шведский язык

Немецкий язык

Hon kom inte på lektionen och inte han heller.	Sie ist nicht zur Lektion ge- kommen und auch er nicht.
Flickan kunde inte svara på frågan och inte heller gossen kunde göra det.	Das Mädchen konnte nicht auf die Frage antworten und der Junge konnte es auch nicht.

Упражнение № 5

Sätt adverb också eller heller i stället för streck (Вместо пропусков поставьте наречия **också** или **heller**):

1. Han kan svara på en svår fråga och . . . hon kan göra det. 2. Vera var sjuk och . . . Karl var sjuk. 3. Viktor lämnade inte in sitt arbete i går och inte Sven . . . 4. Nästa vecka reser jag till Leningrad och det gör . . . min son. 5. Han visste ingenting och inte hon . . .

Упражнение № 6

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Эта книга не годится для нас и та тоже. 2. Он не знал ответа на этот вопрос и я тоже не знал. 3. Ты хорошо себя чувствуешь?—Спасибо, хорошо. А ты?—Я тоже хорошо. 4. Свен отсутствовал сегодня на уроке и Виктор тоже. 5. Вы тоже забыли это стихотворение? 6. Ты тоже должен прийти в институт в пять часов?

УПОТРЕБЛЕНИЕ СОЮЗОВ *men*, *utan*

Союз *men* (но) соответствует союзу *aber* в немецком языке.

Союз *utan* (но, а) соответствует в немецком языке союзу *sondern*, в некоторых случаях — *ohne*.

Союз *utan* с тем же значением употребляется, когда в предыдущем предложении содержится отрицание *inte*.

Шведский язык

Немецкий язык

Han kom **men** teg hela tiden.

Er ging **aber** schweigend die ganze Zeit.

Han gav mig boken **men** sade att jag skulle lämna tillbaka den om ett par dagar.

Er gab mir das Buch, **aber** sagte, daß ich es nach ein paar Tagen zurückbringen sollte.

De kom till oss i går **men** vi var inte hemma.

Sie kamen gestern zu uns, **aber** wir waren nicht zu Hause.

Han frågade mig om det **men** jag kunde inte svara.

Er fragte mich deshalb, **aber** ich konnte nicht antworten.

Det var **inte** Karl **utan** Vera, som ringde.

Das klingelte **nicht** Karl, **sondern** Vera.

Han kunde inte bara läsa texten **utan** också berätta den.

Er konnte den Text **nicht** nur lesen, **sondern** auch erzählen.

Han gick **utan** att säga adjö.

Er ging **ohne** auf Wiedersehen zu sagen.

У п р а ж н е н и е № 7

Sätt konjunktioner *men* eller *utan* i stället för streck (Вместо пропусков поставьте *men* или *utan*):

1. Jag kan komma . . . jag ska inte hjälpa dig. 2. Han lärde dikten utantill . . . hann inte skriva övningar. 3. Han är inte intelligent . . . bara dum. 4. Gossen ville inte fortsätta att läsa . . . slog igen boken och gick ut. 5. Jag glömde ta boken med mig . . . jag tog mina häften i stället. 6. Han kom in . . . att säga goddag till oss.

У п р а ж н е н и е № 8

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Он ничего не сказал, а просто протянул мне книгу. 2. Я читал эту книгу, но забыл содержание (*innehållet*). 3. Он вышел, не ответив на наш вопрос. 5. Мы не можем уйти, не поговорив с ним. 5. Я должен сказать это ему, но его нет. 6. Она не посмотрела на нас, а продолжала шить.

НЕОПРЕДЕЛЕННЫЕ МЕСТОИМЕНΙΑ С *SOM* *HELST*

Vem som helst (кто угодно), *vad som helst* (что угодно), *när som helst* (когда угодно), *hur som helst* (как угодно), *var*

som helst (где угодно), **vart som helst** (куда угодно) — неизменяемы.

Vem som helst kan göra det. — Кто угодно может сделать это.
Ta vad som helst och kom — Возьми что угодно и приходи
snart. поскорее (любой, какой угодно предмет).

Vilken som helst (любой, какой угодно) может иметь форму среднего рода — **vilket som helst** и множественного числа — **vilka som helst**. Существительное, определяемое **vilken som helst**, ставится между **vilken** и **som helst**.

Ta vilken text som helst — Возьми любой текст.

У п р а ж н е н и е № 9

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Кто угодно может ответить на этот вопрос. 2. Где мы встретимся? — Где угодно! 3. Приходи в любое время. Я буду дома. 4. Напиши любой номер. 5. Сделай это, как хочешь. Я потом посмотрю. 6. Я могу пойти, куда угодно. Я хочу отдохнуть. 7. Я могу прийти к Вам в любой день.

SKOLAN BÖRJAR

Så började skolan.

Hans och Lisa steg upp tidigt för att hinna i god tid till skolan. De ville titta på sina kamrater, och de hade så mycket nytt att berätta för dem, innan skolan började.

På skolgården var flaggan hissad, och flera av kamraterna hade redan kommit. Alla såg de så friska och glada ut, och alla hade de så mycket roligt att berätta om sina äventyr under sommaren.

Nu skulle de ju gå i andra klassen. De visste, att deras lärarinna var snäll och att det inte var farligt alls att gå i skolan utan bara roligt. Hjärtat bultade inte heller så hårt i bröstet nu som förra året, då de för första gången kom till skolan.

Snart kom fröken och hon såg också frisk och glad ut. Skolklockan ringde och barnen gick in i klassrummet. Fröken hälsade på dem allesammans, och så satte de sig på sina gamla platser.

De ordnade sina böcker. Fröken var så noga med, att alla alltid hade god ordning i sina bänkfack och inte kastade ner sina saker hur som helst.

Andra timmen sa fröken, att barnen skulle få berätta om sina sommarminnen. Flera av dem hade varit på landet under sommaren, och de hade så mycket att berätta.

E. Beskow och H. Siegvall, Vill du läsa? II. Andra skolåret

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. **i god tid** — заблаговременно
2. **flera av kamraterna** — многие из товарищей

Предлог **av** часто употребляется для передачи родительного падежа со значением части от целого:

- en dikt av Puschkin** — стихотворение Пушкина
några av böckerna — некоторые из книг
3. **att se ut** — выглядеть

Определение стоит между **att se** и **ut** и согласуется с подлежащим в роде и числе:

- Huset såg smutsigt ut.** — Дом казался грязным.
De såg sjuka ut. — Они выглядели больными.
4. **att gå i andra klassen** — учиться во втором классе
att gå i skolan — учиться в школе
 5. **andra klassen** — второй класс
andra raden — вторая строчка

Здесь определенный препозитивный артикль отсутствует, хотя существительное, сопровождаемое определением, стоит в определенной форме. Это имеет место, когда определением существительного является порядковое числительное.

6. **förra året** — в прошлом году
förra veckan — на прошлой неделе
förra månaden — в прошлом месяце

В выражениях с **förra** существительное всегда стоит в определенной форме. Определенный препозитивный артикль отсутствует.

7. **att hälsa** ¹ **på** — здороваться, кланяться, передавать привет, навещать, прийти навестить

Fröken hälsade på dem — Учительница поздоровалась со всеми.
allesammans.

Hälsa till dina föräldrar! — Кланяйся своим родителям!

Ska vi hälsa på Peter i — Навестим сегодня Петра?
dag?

Hälsa honom från mig! — Передай ему от меня привет.

8. **att ordna** ¹ — приводить в порядок, устраивать, налаживать.

De ordnade sina böcker. — Они привели в порядок свои книги.

De ordnade sina saker — Они привели в порядок свои
och började läsa på — вещи и начали готовить
hemläxor. — уроки.

Jag ska ordna allt. Bli — Я все улажу. Не беспокойся!
inte orolig!

en ordning, -ar — порядок

att göra något i ordning — привести что-либо в порядок

i tur och ordning — в порядке очереди

9. att vara noga med... — тщательно следить за...

10. för första gången — впервые, в первый раз

för sista gången — в последний раз

11. att vara på landet — жить на даче

att bo på landet — жить за городом

Rikta uppmärksamhet på prepositioner

(Обратите внимание на употребление предлогов):

att titta på

att berätta för ngn

att berätta om ngt

att hälsa till ngn

att hälsa från ngn

У п р а ж н е н и е № 10

Skriv former på följande verb (Напишите формы следующих глаголов):

att stiga upp, att hinna, att vilja, att titta, att ha, att berätta, att hissa,
att komma, att se, att gå, att veta, att vara, att sätta sig, att göra, att få,
att börja.

У п р а ж н е н и е № 11

Sätt verben i den nödvändiga tidsformen i stället för streck: (Вместо пропусков поставьте глагол в нужной временной форме):

Förra veckan . . . (att vara) jag ute på landet. Dagen . . . (att vara)
mycket vacker. Det . . . (att vara) varmt och skönt ute. Jag. (att stiga
upp) tidigt på morgonen, . . . (att tvätta sig), . . . (att äta) frukost, . . .
(att dricka) ett glas mjölk och . . . (att gå) sedan till skogen.

У п р а ж н е н и е № 12

Sätt konjunktioner utan eller men i stället för streck (Вместо пропусков поставьте союзы **men** или **utan**):

1. De ville inte stiga upp när mor försökte att väcka dem . . . fort-
satte att sova. 2. Klockan var bara halv nio på kvällen . . . hon var redan
färdig med sina hemläxor. 3. Jag har beslutat mig för att inte resa till
Södern i år . . . stanna i Moskva hela sommaren. 4. Det är inte alls far-
ligt . . . bara roligt att för första gången gå till skolan. 5. Du ska inte
gå hem efter lektionen . . . stanna och läsa på hemläxor här i min närvaro.
6. Hon hade inte sovit hela natten . . . ändå såg hon frisk och glad ut nästa
dag. 7. Han kom in i rummet . . . att titta på nägon.

У п р а ж н е н и е № 13

Sätt adverb **också**, eller **heller** i stället för streck (Вместо пропусков поставьте наречия **också** или **heller**):

1. Går du . . . med oss på teatern? 2. Hon kunde inte . . . svara på min fråga. 3. När hon lämnade in sitt arbete och läraren läste igenom det var det tydligt att han blev missnöjd. Han talade med sina kolleger om den här flickan och det visade sig att de . . . var missbelåtna med flickans arbete. Hon var mycket lat. Hon kom sällan på lektioner, inte . . . besökte hon föreläsningar. Hon var inte upptagen med sitt kursarbete, men inte . . . förberedde hon sig till sina lektioner. 4. «Vill ni inte ha en kopp kaffe?» — «Nej, tack. Jag dricker aldrig mer än en kopp». «Så synd! (как жалы!): Inte ni . . . ?» — «Jo, tack. Jag ska gärna dricka en kopp kaffe till».

У п р а ж н е н и е № 14 *

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Он не только перестал с нами разговаривать, но и попросил всех выйти из комнаты. 2. Он пришел заблаговременно, но все же не успел написать эту статью. 3. Я не только в первый раз слышу это имя, но я вообще никогда раньше не слышал подобного имени. 4. Петр уехал на дачу и Карл тоже отсутствует сегодня. Что же мы будем делать? 5. Я встретил его вчера в читальне. Он был там вместе с женой. Он очень плохо выглядел и она тоже. 6. Петр не мог ответить на мой вопрос. И Свен тоже не смог ответить. 7. Он не только звонил мне несколько раз, когда он был на юге в прошлом году, но и написал несколько писем. 8. Он ушел, не поблагодарив за книгу. 9. Не Карл, а Вера рассказала мне об этом вчера. 10. Он не поздоровался и не посмотрел на меня, когда вошел в комнату.

У п р а ж н е н и е № 15

Ställ alla möjliga frågor till följande satser (Поставьте все возможные вопросы к следующим предложениям):

1. Hon har så mycket roligt att berätta om sin resa till Baku i år. 2. Lärarinnan var alltid noga med att alla studenter hade god ordning i sina väskor. 3. Hans och Lisa steg upp tidigt för att hinna i god tid till skolan och berätta för sina kamrater om sina äventyr under sommaren. 4. Hon visste inte heller att han hade rest ifrån Moskva på några år.

У п р а ж н е н и е № 16

Sätt adverb i stället för streck (Вместо пропусков поставьте наречия):

1. Vi ska skriva lite efter diktamen. Slå . . . böckerna! 2. Läraren kommer . . . i klassrummet och studenterna stiger . . . 3. Han är frånvarande i dag. Han har varit . . . i flera dagar. 4. Denna dikt ska ni lära er . . . tills i morgon! 5. Vad är det för fel med henne? Hon ser så sjuk . . . 6. Alla ska lämna . . . sina arbeten i god tid. 7. Alla såg friska och glada . . . 8. Han gick . . . i rummet och satte sig på soffan. 9. Läs . . . den här dikten! Läs högt och tydligt! 10. Glöm inte . . . att ta boken med dig nästa gång!

У п р а ж н е н и е № 17

Ställ i prepositioner i stället för streck (Вместо пропусков поставьте предлоги):

1. Han tittade länge . . . den här tavlan utan att säga något. Senare berättade min vän . . . mig att han stod så en hel timme. 2. Jag har mycket att göra nu. Men kom . . . torsdag. Jag kommer att ha mera tid då. Jag ska berätta . . . dig . . . min resa . . . Kiev. 3. Min syster började skolan i år. När hon kom . . . skolgården . . . första gången blev hon mycket rädd. Hon hade aldrig sett så många pojkar och flickor tillsammans. 4. Pojken satte sig . . . stolen . . . skrivbordet och började läsa . . . hemläxor. 5. Flickan hälsade . . . mig men stannade inte utan gick vidare. 6. Flera . . . Lisas kamrater hade varit . . . landet . . . sommaren. Nu hade de mycket roligt att berätta . . . sina sommaräventyr. 7. Kom . . . god tid! Då får du en bra plats. 8. Gör rummet . . . ordning! Viktor lovade (обещал) att hälsa . . . oss. 9. Jag läser den här boken . . . första gången. 10. Vill du vara snäll och hälsa honom . . . mig. 11. Har jag berättat . . . dig . . . min resa? 12. Vad handlar boken . . . ?

Läs översätt och berätta följande historier

(Прочтите, переведите и расскажите следующие истории):

FÖRHÖR

Läraren skickade tre av sina pojkar till rektorn. Rektorn förhörde pojkarna i tur och ordning:

- Nå, vad har du gjort?
- Jag har bara kastat sten i vattnet, sa den första.
- Nåja, det var inte så farligt. Och du då?
- Jag har också bara kastat sten i vattnet, sa den andre.
- Hm, sa rektorn. — Och du? frågade han den tredje pojken.
- Har du också kastat sten i vattnet?
- Nej, sa pojken. Det är jag, som är Sten.

I SKOLAN

Läraren anklagade två pojkar för att de hade fuskat vid en historieskrivning i skolan och fallet kom upp på ett kollegium.

— Du pratar, sade pojkarnas klassföreståndare till läraren, som anklagat pojkarna. Om de har svarat lika på frågorna beror det naturligtvis på att de har läst på läxorna tillsammans.

— Tror du det, svarade historieläraren. En av frågorna var: «När var Gustav II Adolf född?» och den ene svarade: «Jag vet inte»,—och den andre: «Inte jag heller».

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. att förhöra²

2. att kasta sten

допрашивать, спрашивать

бросать камни

3. att anklaga ngn för ngt	обвинять кого-либо, в чем-либо
4. Fallet kom upp på ett kollegium.	Случай разбирался на педсовете.
5. att bero på...	зависеть от...

У п р а ж н е н и е № 18 *

Oversätt ord, som står i parentes och sätt dem i stället för streck helst, vem som helst, vad som helst och andra (Переведите следующие предложения на шведский язык с помощью местоимений с **som helst**):

1. Ты можешь прийти ко мне когда угодно и взять любую книгу по истории Швеции. 2. Не делай это как попало. Подумай сначала. 3. Вы можете спросить кого угодно. 4. У тебя очень мало свободного времени, поэтому не читай первую попавшуюся книгу, а возьми ту, которая пригодится в твоей работе. 5. Я охотно пойду с тобой куда угодно. Мне хочется отдохнуть. 6. Он может войти в любую минуту. Приведи комнату в порядок. 7. Возьмите любой рассказ и начните читать его.

У п р а ж н е н и е № 19

Översätt de ord, som står i parentes och sätt dem i stället för streck (Переведите слова, стоящие в скобках):

1. Läraren (позвал) till sig några pojkar och började (расспрашивать) dem (по очереди). «Du har (списывал) vid en historieskrivning, sade han. — (Я этого не делал), sade pojken. «Jo, det gjorde du», sade läraren. En (из) frågorna var «När grundades Moskvauniversitetet» och Viktor svarade (Я не знаю) och ni skrev: (И я тоже).

2. En annan lärare (обвинял) pojkarna för att de (бросали камни) i vattnet. Men bara två pojkar gjorde det och den tredje (звали) Sten. Det var inte sten de kastade i vattnet, (a) honom.

У п р а ж н е н и е № 20

Utbyt de kursiverade orden mot pronomenon med som helst (Замените выделенные слова местоимениями с **som helst**):

1. Kom till mig i **morgon**. Jag ska ge dig boken. 2. Han anklagar oss för **varje liten sak**. 3. De kastade **sten i vattnet**. 4. Ta **en bok och en penna** och kom till mig. 5. Ta **någon bok** och kom fram till mig.

У п р а ж н е н и е № 21

Översätt följande satser till svenska (Переведите следующие предложения на шведский язык):

1. Он обвинил в этом не меня, а Виктора. 2. Расспроси его очень подробно. Он много знает об этом. 3. Впервые я встретился с этим человеком в прошлом году. Мы жили тогда на даче. Он часто приходил навещать моего брата. 4. Сделай это заблаговременно. Тогда **никто** (ingen) не будет обвинять тебя. 5. Мой сын учится в школе и его дочь тоже. 6. Он не привел в порядок свои книги, и она тоже оставила свои книги в беспорядке. 7. Тщательно следи за порядком в столе! 8. Он попрощался и ушел, не выслушав меня.

*Berätta följande historier på svenska
(Расскажите следующие истории по-шведски):*

УРОК ВЕЖЛИВОСТИ

— Саша, здравствуй! Да здравствуй же! Что же ты не отвечаешь?

— Ты не видишь, я занят. Я учу щенка подавать лапу. Он у меня вежливым будет.

att ge tass — давать лапу
hövlig — вежливый

В ШКОЛЕ

— Пьеро, — говорит учительница, — твое сочинение о кош-
ке слово в слово похоже на сочинение твоего брата.

— Мы ведь и писали про одну и ту же кошку.

en uppsats — сочинение

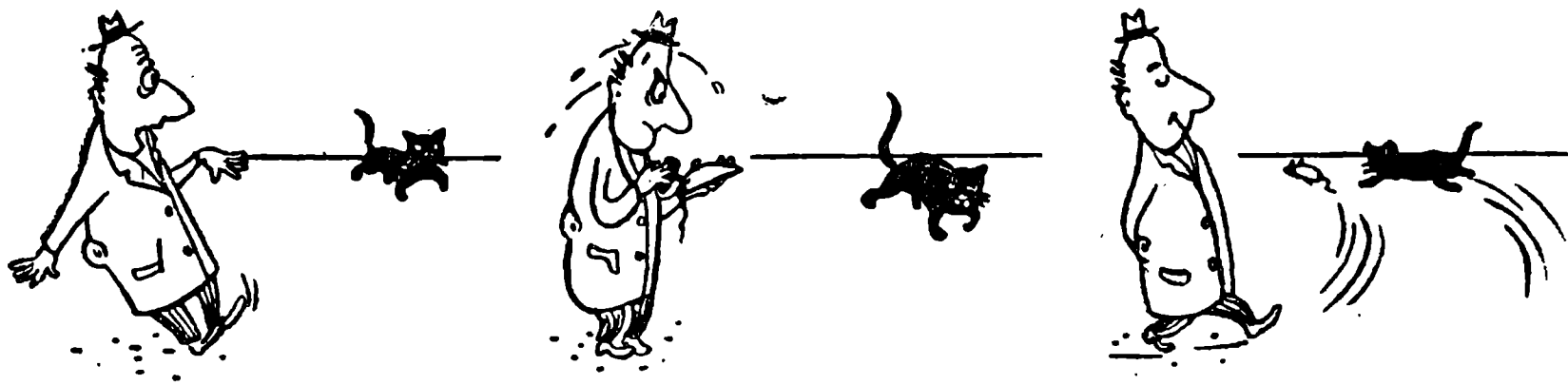
В ШКОЛЕ

— Назови трех зверей, обитающих в Африке.

— Два крокодила и один лев.

ett djur — зверь

Det finns alltid en utväg

I. Svara på följande frågor:

1. Varför blev mannen så förskräckt när han fick se en svart katt?
2. Vilken mekanisk leksak hade han med sig?
3. Varför sprang den svarta katten i väg?
4. Hur kan mannen få sin mekaniska mus tillbaka?
5. Är det verkligen farligt när en svart katt går dig till mötes?

II. Vilka underskrifter kan ni ge till dessa bilder?

III. Beskriv bilderna enligt följande plan:

1. Så hemskt! Där kommer en katt. Och svart, till på köpet!
2. Tur att jag har min mekaniska mus med mig.
3. Nu kan jag fortsätta min väg lugnt.

IV. Beskriv hur mannen ser ut.

en mekanisk leksak — заводная игрушка
 att dra upp leksaken — завести игрушку
 att korsa vägen — пересечь дорогу
 till på köpet — вдобавок
 en mus — мышь

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

månad, -en, -er
 ordning, -en, -ar

sak, -en, -er
 år, -et, =

Verb

att anklaga¹ (för)
 att bero³ (på)
 att hälsa¹ { på
 till
 från
 att kasta¹

att förhöra²
 att hinna⁴
 att ordna¹
 att se⁴ ut
 att stiga⁴ upp
 att sätta² sig

Adjektiv

frisk

rolig

Räkneord

första

Adverb

förra månaden, året, veckan
 heller
 i fjol

också
 tidigt

Konjunktion

men

utan

Uttryck

för första gången
 i god tid

att vara på landet

УРОК XVIII

Грамматика:

1. Образование множественного числа существительных среднего рода
2. Порядок слов в главном предложении сложно-подчиненного предложения
3. Порядок слов в придаточном предложении. Порядок слов в бессоюзном условном придаточном предложении. Опускание вспомогательного глагола *ha*, *hade* в придаточных предложениях.
4. Употребление *mången* и *mycket*
5. Неопределенно-личное местоимение *man*.

Лексическая тема:

«Школа»

Текст:

«*Vitklädda flickor gick glatt
sjungande på breda Gorkigatan*»

ОБРАЗОВАНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ СРЕДНЕГО РОДА

Образование множественного числа с помощью суффикса -n

Большинство существительных среднего рода, оканчивающихся в единственном числе на гласную, получают во множественном числе суффикс -n: *ett häfte*—*häften*, *ett inträde*—*inträden*, *ett arbete*—*arbeten*.

В определенной форме множественного числа эти существительные имеют форму: *häftena*, *arbetena*.

Образование множественного числа без помощи суффиксов

Большинство существительных среднего рода, оканчивающихся в единственном числе на согласную, имеют во мно-

жественном числе форму, омонимичную с формой единственного числа:

ett bord — bord
ett fönster — fönster

ett institut — institut
ett betyg — betyg

В определенной форме множественного числа эти существительные имеют определенный постпозитивный артикль — **en**: bord — **borden**.

Существительные общего рода, оканчивающиеся в единственном числе на **-are**, также имеют во множественном числе форму, омонимичную с формой единственного числа: en lärare — **lärare**, en arbetare — **arbetare**.

В определенной форме множественного числа эти существительные имеют артикль — **na**.

При прибавлении определенного артикля во множественном числе эти существительные теряют безударное **-e**:

lärare — **lärarna**

arbetare — **arbetarna**

Ö v n i n g N r . 1

Skriv följande substantiv i pluralis. Ge bestämd pluralis form på följande substantiv:

ett år, ett betyg, ett arbete, ett ord, ett bord, ett brev, ett hus, en arbetare, en klassföreståndare, ett fel, en läsare, en sångare.

Ö v n i n g N r . 2

Sätt de substantiv som står inom parentes i pluralis:

1) I går träffade jag några (arbetare) i Gorkiparken. Vi hade ett långt samtal. 2) Två (sångare) sjöng en vacker sång om hemlandet. 3) Vi har två (lärare) i svenska språket nu. 4) Fick du bra (betyg) på examina? 5) Fem (häfte) ligger på bordet. 6) Några (talare) berättade om (förhållande) i kapitalistiska länder.

ПОРЯДОК СЛОВ В ГЛАВНОМ ПРЕДЛОЖЕНИИ СЛОЖНОПОДЧИНЕННОГО ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Если придаточное предложение занимает первое место в сложноподчиненном предложении, то в главном предложении будет обратный порядок слов. Аналогичный порядок слов характерен и для немецкого языка:

Сравните следующие предложения:

Шведский язык

Немецкий язык

När jag kom till honom i går,
var han mycket upptagen
med sitt arbete.

Just då han skulle ringa upp
mig, kom hans vän och be-

Als ich gestern zu ihm kam,
war er mit seiner Arbeit sehr
beschäftigt.

Gerade in dem Augenblick, als
er mich anrufen sollte, kam

rättade en intressant nyhet.	sein Freund und erzählte eine interessante Begebenheit.
Ber du mig att göra det, så gör jag det också.	Bittest du mich das zu tun, dann mache ich das auch.

Основные союзы, вводящие придаточные предложения

	att	что
Han visste, att jag skulle komma.		Он знал, что я должна прийти.
	när då	когда
Då du läser denna bok, glöm inte att lägga märke till prepositioner.		Когда будешь читать эту книгу, не забудь отметить предлоги.
Se på mig när du svarar		Когда отвечаешь, смотри на меня.
	efter	после того как
Efter han hade slutat sitt arbete gick han hem.		После того как он закончил свою работу, он пошел домой.
	innan	прежде чем
Vilalite innan du börjar arbeta.		Прежде чем ты начнешь работу, отдохни немного.
	sedan	с тех пор как
Sedan han reste, har vi inte fått brev från honom.		С тех пор как он уехал, мы не получали от него писем.
	eftersom, därför att	потому что; так как
Jag har inte sett honom därför att (eftersom) han var sjuk.		Я не видел его, потому что он был болен.
	om	если
Om han är sjuk, måste vi hälsa på honom.		Если он болен, нам надо навестить его.
	som	который
Det är en man, som vi har talat om.		Вот человек, о котором мы говорили.

Ö v n i n g N r. 3

Avsluta följande satser:

- 1) När han öppnade dörren... 2) Efter hon hade lämnat in sitt arbete... 3) Efter flickan hade lärt dikten utantill... 4) När jag var sjuk... 5) När vi var i Kiev förra året... 6) Innan du börjar berätta texten...

Ö v n i n g N r. 4

Fyll i nödvändiga konjunktioner i stället för streck:

- 1) Han sade . . . vi bättre skulle läsa på våra hemläxor. 2) . . . han skrivit denna övning, började han läsa boken. 3) . . . han hörde

detta, ville han inte svara. 4) ... han är sjuk, måste han stanna hemma. 5) ... du säger det, tänk först. 6) Jag kunde inte komma ... jag var borta. 7) Huset ... du bor i, är mycket vackert. 8) Har du sett boken, ... jag har gett dig? 9) ... han reste, har han skrivit några brev till mig.

Ö v n i n g N r. 5

Översätt följande satser till svenska:

1) После того как она привела в порядок комнату, она отдохнула немного. 2) Прежде чем ты ответишь на этот вопрос, подумай. 3) Когда ты будешь навещать его, передай ему привет от меня. 4) Прежде чем ты уйдешь, ты должен мне помочь. 5) Когда он подойдет к вам, передайте ему эту книгу. 6) Он не пришел, потому что болен.

ПОРЯДОК СЛОВ В ПРИДАТОЧНОМ ПРЕДЛОЖЕНИИ

1. Во всех придаточных предложениях в шведском языке *подлежащее всегда предшествует сказуемому* (за исключением бессоюзного условного предложения).

De visste, att deras lärarinna var snäll och att det inte var farligt alls att gå i skolan utan bara roligt.

Lärarynнан var så noga med att alla alltid hade god ordning i sina bänkfack och inte kastade ner sina saker hur som helst.

2. Особенностью порядка слов в придаточных предложениях в шведском языке является то, что отрицательные слова *inte, icke* и др., а также некоторые наречия (*alltid, ofta, bara, nästan, nu, aldrig*) следуют непосредственно за подлежащим:

Шведский язык

Lärarynнан var så noga med att alla **alltid** hade god ordning i sina bänkfack.

Läraryn sagde att vi **inte** kommer att skriva denna övning alls.

Hon sade att hon **nästan** hade glömt bort hela historien.

Немецкий язык

Die Lehrerin achtete darauf, daß **immer** alle in ihren Bänken Ordnung hatten.

Der Lehrer sagt, daß wir diese Übung überhaupt **nicht** schreiben werden.

Sie sagte, daß sie die ganze Geschichte **fast** vergessen hat.

Следует обратить внимание на различие в порядке слов в придаточных предложениях в немецком и шведском языках. В придаточных предложениях в немецком языке изменяемая часть сказуемого стоит на последнем месте, а неизменяемая — на предпоследнем. Союзное слово и изменяемая часть сказуемого образуют особую рамочную конструкцию, внутри которой располагаются подлежащее и другие члены предложения.

Сравните порядок слов в шведских и немецких предложениях:

Han pekade på ett hus och sade, att han hade bott i detta hus i tre år.	Er zeigte auf ein Haus und sagte, daß er in diesem Ha- us drei Jahre gewohnt habe .
Läraren sa mig vad jag skulle göra .	Der Lehrer sagte mir, was ich machen sollte .
De gick till Gorkiparken där det var så skönt .	Sie gingen zum Gorkipark, wo es so schön ist .

Ö v n i n g N r. 6

Översätt följande satser från tyska till svenska:

1) Als ich ihn gestern in der Bibliothek traf, sagte er, daß er in (für) mehrere Wochen aus Moskau wegfahren will. 2) Die Lehrerin sagte, daß wir unsere Hausaufgaben nicht gut erfüllt haben. 3) Er erzählte uns, daß er niemals einen so interessanten Film gesehen hat. 4) Wenn du diesen Text wiederholst, denke an die Grammatik. 5) Nachdem du mir bei der Arbeit geholfen hast, kannst du nach Hause gehen. 6) Hier sehen Sie das Haus, in welchem ich 12 Jahre gewohnt habe.

Ö v n i n g N r. 7

Översätt följande satser från ryska till svenska:

1) Если ты придешь, принеси эту книгу. 2) Так как я знал заблаговременно, что он не сможет прийти, я пригласил другого товарища помочь нам. 3) Прежде чем ты скажешь что-нибудь, подумай! 4) Книга, которая лежит на столе, интересная. 5) Он сказал, что не сможет прийти. 6) После того как ты закончишь свою работу, помоги мне.

Порядок слов в бессоюзном условном придаточном предложении

В бессоюзных условных придаточных предложениях порядок слов в шведском языке, так же как и в немецком, обратный:

Шведский язык

Немецкий язык

Får du denna bok, så kan du lämna den här tills i morgon.	Erhältst du dieses Buch, so kannst du es bis morgen hier lassen.
Svarar du bra, kan du få ett gott betyg.	Antwortest du richtig, so be- kommst du eine gute Note.

Ö v n i n g N r. 8

Förvandla följande satser till konjunktionslösa satser:

1. Om du kan svara på frågan, gör det då! 2. Om du kommer till mig, så får du boken. 3. Om du lär dig svenska ordentligt, kan du arbeta som tolk. 4. Om du lämnar in ditt arbete i god tid kan du vila. 5. Om du önskar något, säg det.

Опущение вспомогательного глагола *har, hade* в придаточных предложениях

В придаточных предложениях в шведском языке часто опускается вспомогательный глагол *har* и *hade*.

Han kom och berättade att han inte (*hade*) lyckats köpa boken.

Det är en bok, som jag (*har*) berättat för dig så mycket om.

Ö v n i n g N r. 9

Fyll i det utelämnade hjälpverbet.

Minns! När ni *har* preteritum i huvudsatsen—står det pluskvamperfekt i bisatsen (придаточное предложение) När ni *har* presens i huvudsatsen står det presens perfekt i bisatsen:

1. Efter han vilat ordentligt, började han arbetet igen (снова).
2. Det är en kvinna, som vi talat om.
3. Här är brevet, som jag fått från honom.
4. Han sade, att han studerat svenska men glömt bort det.
5. Jag visste inte att han varit sjuk.

УПОТРЕБЛЕНИЕ MÅNGEN (МНОГИЙ, МНОГО) И MUSKET (МНОГО, ОЧЕНЬ, ВЕСЬМА)

Mången (множественное число *många*) употребляется перед так называемыми исчисляемыми существительными: Jag *har många vänner*. Hon *har många svenska böcker hemma*.

Musket употребляется перед так называемыми неисчисляемыми существительными: Gossen ägnar *mycket tid* åt svenska språket (Мальчик посвящает много времени изучению шведского языка).

Словосочетания с *många* переводятся обычно на русский язык *много* + существительное в форме множественного числа:

många texter — много текстов

många studenter — много студентов

många hus — много домов

Словосочетания с *mycket* переводятся в большинстве случаев на русский язык *много* + существительное в форме единственного числа:

mycket folk — много народа

mycket tid — много времени

mycket socker — много сахара

ЗАПОМНИТЕ:

Наиболее распространенным исключением является сочетание *mycket pengar* — много денег.

Местоименному числительному **många** в немецком языке соответствует **viele**, местоименному числительному **mycket** соответствует **viel**:

Шведский язык

Немецкий язык

Många av mina kamrater har gått ut i produktionen efter skolan.	Viele meiner Kameraden sind nach der Schule in die Produktion gegangen.
Jag har läst många intressanta noveller av svenska författare.	Ich habe viele interessante Novellen schwedischer Schriftsteller gelesen.
Han äter mycket gröt, därför är han så kraftig.	Er ißt viel Grütze. Deshalb ist er so dick.

Ö v n i n g N r. 10

Fyll i **mycket** eller **många** i stället för streck:

1. . . . nya byggnader har byggts i Moskva under de senare åren. 2. Jag tycker om att ha . . . socker i mitt te. 3. . . . veckor har gått sedan jag träffade honom för sista gången. 4. Finns det . . . krita vid svarta tavlan? 5. Har du skrivit . . . övningar tills i dag?

Ö v n i n g N r. 11

Översätt till svenska:

много писем, много уроков, много ламп, много денег, много времени, много тетрадей, много воды, много улиц.

НЕОПРЕДЕЛЕННО-ЛИЧНОЕ МЕСТОИМЕНИЕ MAN

Неопределенно-личное местоимение **man** употребляется для обозначения лица, точное определение которого невозможно или не нужно. Это местоимение всегда играет в предложении роль подлежащего. Сравните с немецким **man**.

В русском языке предложениям с **man** соответствуют безличные конструкции.

Шведский язык

Русский язык

Немецкий язык

Man studerar sex år i vårt institut.	В нашем институте учатся шесть лет.	In unserem Institut studiert man 6 Jahre.
---	-------------------------------------	--

Man kan fråga honom. Han svarar gärna på frågor.	Его можно спросить. Он охотно отвечает на вопросы.	Man kann ihn fragen. Er antwortet gern auf die Fragen.
---	--	---

Har man sett denna film, glömmer man inte den.	Посмотришь этот фильм, не забудешь его.	Wenn man diesen Film gesehen hat, vergißt man ihn nicht.
---	---	--

Ö v n i n g N r. 12

Översätt följande satser till ryska:

1. Man kan köpa den här boken överallt (повсюду). 2. Äter man det, vill man äta mer. 3. Kommer man in i rummet, måste man säga «Goddag!» till alla, som är där. 4. Om man skriver på tavlan, måste man skriva tydligt, så att alla kan läsa det.

Ö v n i n g N r. 13

Avsluta följande satser:

1. Kommer man till Moskva för första gången . . . 2. Köper man den här boken . . . 3. Gör man det . . . 4. Om man är sjuk . . . 5. Förstår man texten . . . 6. Läser man på hemläxor . . . 7. Stannar man hemma . .

Ö v n i n g N r. 14

Översätt följande satser till svenska:

1. На столе можно видеть много книг. 2. Здесь можно отдохнуть. 3. Если съестъ это, можно заболеть. 4. Если надо сделать, то лучше сделать это сейчас. 5. Здесь шьют хорошо. 6. Здесь любят цветы.

VITKLÄDDA FLICKOR GICK GLATT SJUNGANDE PÅ BREDÄ GORKIGATAN

(från vår korrespondent Karl Staf)

Moskva. I går drog Galina Pankin arm i arm med andra vitklädda flickor sjungande fram den breda Gorkigatan glatt vinkande åt trafikmilisen och fotgängare. Först på morgonen kom hon hem och mottogs med den stolthet som endast en mamma kan uppvisa inför en dotter som lyckligt avslutat sin examen och fått sin mogenhetsattest.

För två dagar sedan tog Galina sin sista examen i den tioåriga mellanskolan nr 500 i Moskva och när vi i dag kommer för att gratulera, finner vi henne försjunken i studier av en katalog med cirka 5.000 av jättelandets största institut—där hon bara har att välja.

—Först ville jag resa till Sibirien liksom många av kamraterna, säger hon, när vi ansätter henne med frågor. Det hade varit en stor upplevelse. Strax efter sista mellanskolexamen reste två klasser med lärare och allt österut för att delta i uppbygget. Det var klart att jag ville följa med. Men mamma har blivit sjuk och då det talas om att pappa tillsammans med en grupp arbetskamrater kanske får resa till Kina på några månader för att där vara med om att göra de första kinesiska bilarna, bad hon mig stanna hemma. Så nu förbereder jag mig till inträde i något institut.

VILL BLI EKONOM

— Har du gjort ditt val?

— Ja, fast det var svårt. Först ville jag bli lärarinna, sen agronom, ja, ett tag drömde jag om att bli filmskådespelerska. Det är svårt att bestämma sig. Men nu har jag beslutat att söka in vid Statliga ekonomiska institutet i Moskva.

— Men först några ord om din examen. Vad betyder det att du fått din s.k. mogenhetsattest?

— Mögenhetsattest får man då man avslutar den tioåriga mellanskolan med godkända betyg och då har man också rätt till inträde i något institut eller vid universitetet.

— Hur många examina fick du ta för att få denna attest?

— Sex examina under loppet av 22 dagar. Här är mitt betyg: fyror i ryska språket, litteratur och matematik (algebra samt geometri och trigonometri) och femmor i fysik och kemi. Ja, det är ett gott betyg. Fast bättre finns. Den som har endast femmor får guldmedalj och skulle det råka komma in en fyra bland dem blir det silvermedalj.

— Nå, men vad händer om man inte får godkända betyg?

— Då får man bara ett intyg på att man genomgått tioårig mellanskola, d.v.s. utan rätt till inträde i högskola.

— Då är vägen alltså stängd . . .

Galina skrattar och skakar muntert på sitt blonda huvud.

MÅNGA VÄGAR

— Nej, visst inte. Får man underbetyg i de lägre klasserna, så har man en chans att läsa upp sig under sommaren och genomgå ny examen under hösten. Klarar man inte den, så blir man kvarsittare. Får man underbetyg i tionde klassen, kan man gå ut i produktionen, börja på någon fabrik eller på en verkstad och där fortsätta studierna i skolorna för arbetarungdom och få sin mogenhetsattest. Efter två år på fabrik har man efter de nya bestämmelserna företrädesrätt till inträde i något institut eller universitet.

— Utan vidare?

— Nej, först måste man avlägga inträdesexamina. Här i denna handbok för studerande står vilka examina jag skall genomgå för att komma in på institutet i ekonomi.

— Men vad händer om du inte klarar dessa examenprov?

— Då kan jag söka in vid ett annat institut eller också ta arbete på fabrik och där börja på tredje kursen i en teknisk skola. Vill jag sedan efter två år söka in vid institut har jag företrädesrätt i likhet med andra som arbetar i produktion. Det finns många vägar hos oss för den som verkligen vill studera.

STIPENDIER

— Nå, men studier är ju också en ekonomisk fråga. Hur skall du klara dig under de fem åren på institutet?

— På stipendier. De är väl tilltagna. De vanliga är på cirka 400 rubel i månaden. Sen finns det högre för dem som är särskilt duktiga i studierna.

— Men vad får du i gengäld ge staten som bekostar dina studier?

— Vid avgång från institutet tillsättes en kommission, som föreslår oss en rad olika arbeten att välja på. Sedan vi beslutat oss för något av dem, är vi förpliktade att arbeta där i tre år. Det är vår hedersskuld till staten för att den låtit oss studera gratis. De som sitter i kommissionen, tar naturligtvis hänsyn till vilket arbete studenten har böjelse för.

Vi avslutar vårt korsförhör med en sista fråga:

— Vad tänker du närmast på?

Galina skrattar underfundigt:

På allt annat än studier. På lördag har vi en stor bal på skolan och efteråt ska flickorna i tekniska amatörcirkeln, som jag var med i ha en fest hemma hos mig, kvittrar hon glatt.

«*Ny Dag*»,

Juli, 1956.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. **att dra fram** — двигаться вперед
fram — показывает направление движения вперед, вверх
att komma fram — подходить
att lägga fram — выкладывать
att gå fram — подойти.
2. **arm i arm** — под руку
hand i hand — рука об руку.
3. **först** — 1) сначала, вначале
Först ville jag bli lära- — Сначала мне захотелось стать
rinna. учительницей.
2) только
Först på morgonen kom Она вернулась домой только
hon hem утром.

Обратите внимание, что наречие **först** в значении **только** употребляется лишь в сочетании с другим обстоятельством времени:

Först i går berättade — Он рассказал об этом только
han om det. — вчера.

Jag kommer att se honom först om en vecka. — Я увижу его только через не-
делю.

В остальных случаях в значении *только* употребляются наречия **bara, endast.**

...stolthet, som endast — ...гордость, которую может
en mor kan uppvisa — проявить только мать.

Bara du kan hjälpa mig — Только ты можешь помочь мне.

4. **inför — перед, пред (предлог)**

inför en dotter — перед дочерью

att ställas inför ett fullbordat faktum — быть поставленным перед со-
вершившимся фактом

att tala inför hela klassen — выступать перед всем классом

5. **en examen — экзамен**

att avsluta examen — закончить экзамены

att ta examen — сдавать экзамены

att genomgå examen — держать экзамен

att avlägga examen — сдавать экзамен

att klara examen — выдержать экзамен

inträdesexamina — вступительные экзамены

6. **att få mogenhetsattest — получить аттестат зрелости**

Кроме того, глагол **få** имеет дополнительные значения:

а) в сочетании с инфинитивом глаголов чувств означает результат действия и переводится на русский язык глаголом совершенного вида:

att få se — увидеть

att få veta — узнать

б) долженствования:

...pappa tillsammans med — ...отцу, может быть, придется
en grupp arbetskamrater — поехать в Китай с группой
kanske får resa till Kina — товарищей по работе.

Hur många examina fick du ta för att få denna — Сколько экзаменов тебе при-
attest? — шлось сдать, чтобы полу-
чить этот аттестат?

7. **för..: sedan**

några dagar

för en vecka

två år

sedan

— тому назад

— несколько дней

— неделю

— два года

} тому назад

8. **den tioåriga mellansko-** — средняя 10-летняя школа
lan
9. **för att** — для того, чтобы (союз)
Vi kommer för att gra- — Мы пришли для того, чтобы
tulera... поздравить...
- ...**pappa ...kanske får re-** — ...отцу... быть может, придется
sa till Kina på några поехать в Китай на несколь-
månader för att där ко месяцев для того, чтобы
vara med om att gö- там принимать участие в
ra de första kinesiska сборке первых китайских ав-
bilarna... томобилей...
10. **försjunken** — погруженный, поглощенный
11. **att ansätta med frågor** — осаждать вопросами
12. **Det har varit en stor** — Это было большим событием.
upplevelse.
13. **österut** — к востоку, на восток (направление)
norrut — к северу, на север
söderut — к югу, на юг
västerut — к западу, на запад

Två klasser reste **österut** för att delta i uppbygget.

I år tänker jag resa **söderut** på min semester.

14. **att bli** { **sjuk** — заболеть
frisk — выздороветь

Сочетание глагола **att bli** с прилагательным передает те же значения, которые в русском языке передаются глаголами становления, то есть обозначает переход в другое состояние.

att bli gammal — состариться
att bli glad — обрадоваться
att bli röd — покраснеть
att bli blek — побледнеть
att bli ung — помолодеть

Сочетание глагола **att bli** с существительными, обозначающими профессию, переводится *становиться, делаться кем-либо*.

att bli lärarinna — стать учительницей
att bli ingenjör — стать инженером

Сочетание **att bli kvarsittare** означает *остаться на второй год* (буквально: *стать второгодником*).

15. **på** — предлог **på** используется для обозначения времени со значением *в, на, в течение, за*, а иногда переводится наречиями:

Pappa kanske får resa — Отцу, может быть, придется
till Kina på några månader поехать в Китай на несколько месяцев.

på sista tiden — в последнее время

Kan du låna mig en tia — Ты не можешь одолжить мне
på en vecka? десять рублей (десятку) на неделю?

16. **att göra val —** сделать выбор

17. **att söka in vid statliga ekonomiska institutet —** подать документы в Государственный экономический институт

18. **s. k. — så kallad —** так называемый

19. **under loppet av några dagar —** в течение нескольких дней

20. **gåka komma —** случайно попасться, встретиться

21. **att ha rätt (till) —** иметь право (на)

utan rätt (till) — без права (на)

att ha rätt i — быть правым в чем-либо

att ha företrädes rätt — иметь преимущественное право

22. **att skaka på huvudet —** качать головой

23. **godkända betyg —** удовлетворительные оценки

underbetyg — неудовлетворительные оценки

24. **Jag bröjar på tredje kursen. —** Я начну учиться на третьем курсе.

börja på någon fabrik eller på en verkstad — начать работать на фабрике или в мастерской

В составном сказуемом иногда опускается смысловой глагол, если по контексту ясно, о чем идет речь.

25. **efter —** 1) за, следом, после; 2) согласно, по

Efter lektionerna går jag hem. — После занятий я иду домой

Efter två år på fabriken får de företrädesrätt till inträde i något institut. — После двух лет работы на производстве они пользуются преимуществом при поступлении в институт.

Efter de nya bestämmelserna — согласно (по) новому постановлению

26. **utan vidare —** прямо, без церемоний

27. **det står { i handboken — в книге, {
 { i brevet — в письме { написано, сказано**

28. i likhet med ngn, ngt — подобно кому-либо, чему-либо
29. i gengäld (för ngt) }
i utbyte (för) } — взамен
30. att tillsätta { en komis- — создать комиссию
sion
en organ — создать какой-либо орган
31. en rad { arbeten
böcker — ряд { работ
saker книг
вещей
- en grupp { människor — группа { людей
studenter студентов
- Обратите внимание, что в подобных сочетаниях не употребляется предлог av (ср.: — en del av texten).
32. att besluta sig för nå- — решиться на что-либо
got
33. att förplikta sig — обязаться
34. en hederskuld — долг чести
35. att sitta i { kommissionen — находиться, принимать уча-
stie в комиссии
styrelsen — быть в правлении
36. att ta hänsyn till ngt — принимать во внимание что-либо, учитывать
37. att ha böjelse för — иметь склонность к чему-либо
38. att vara med, att — принимать участие в чем-либо
delta

Märk följande prepositioner

- att delta i ngt — участвовать в чем-нибудь
- att vinka åt ngn — махать кому-либо
- att förbereda sig till ngt — готовиться к чему-либо
- att drömma om ngt — мечтать о чем-либо
- att tänka på ngt — думать о чем-либо
- att skaka på huvudet — качать головой
- ett stipendium på 40 — стипендия в 40 рублей
rubel
- på morgonen — утром
- i morgon — завтра
- att börja på tredje kur- — начать учиться на третьем
sen курсе

Ö v n i n g Nr. 15

Ställ substantiv i pluralis i stället för streck:

1. Galina Pankin tillsammans med andra . . . (flicka) gick sjungande längs Moskvaskan . . . (gata). De stannade då och då och vinkade åt . . . (fotgängare). 2. Det finns många olika . . . (institut) i Moskva. Många unga pojkar och . . . (flicka) studerar vid dessa . . . (institut). 3. Vi har examina i tre olika . . . (ämne) och två främmande . . . (språk) i år. 4. En grupp . . . (lärare) reste till London för att bekanta sig med skolväsendet i England. 5. Vilka . . . (betyg) fick du på examina? — Det är olika. Jag fick två . . . (femman) och tre . . . (fyra). Jag är nöjd med mina . . . (resultat). 6. Genom fönstret kunde man se blonda och mörka . . . (huvud) som var böjda över . . . (häfte). Det var studenter som skrev sina . . . (kontrollarbete). 7. Han har rest från Moskva på tre . . . (år). 8. . . . (flagga) . . . (fana) som man överallt kunde se, påminde mig om att det var fest. 9. Har du trevliga . . . (minnen) från ert besök i Sverige?

Ö v n i n g Nr. 16

Bilda particip I av följande verb:

att dra, att följa, att bli, att förbereda, att drömma, att avsluta, att börja, att genomgå, att studera, att skratta, att skaka.

Ö v n i n g Nr. 17

Bilda preteritum av följande verb:

att klä, att motta, att finna, att välja, att resa, att be, att göra, att vilja, att söka, att få, att stänga, att skratta, att stå, att komma, att sitta.

Ö v n i n g Nr. 18

Fyll i reflexiv pronominen sig eller respektive personliga pronomina i stället för streck:

1. När kommer du att förbereda . . . till examen i historien? Tiden går men du har inte börjat ännu. Om du får underbetyg ger man dig ingen chans att läsa upp . . . under sommaren och avlägga examen på nytt. 2. Redan när han studerade på första kursen, utmärkte han . . . i studierna. 3. En 16-åring har svårt att bestämma . . . för vilket yrke han eller hon ska välja. Ibland besluter de . . . för att söka in vid filalogiska fakulteten vid universitetet, men det visar . . . senare att de drömt om ett helt annat yrke. 4. Vi har beslutat . . . för att välja engelska som andra språk. 5. Har ni redan förberett . . . för att svara på mina frågor?

Ö v n i n g Nr. 19

Vilka tyska ord och uttryck motsvarar följande svenska ord och uttryck:

först på morgonen; en stolthet; för två dagar sedan; att gratulera; att delta i uppbygget; att genomgå en skola; utan vidare; att bekosta; att bestämma sig.

Ö v n i n g Nr. 20

Skriv egna satser med ord och uttryck från övning 15.

Ö v n i n g N r. 21

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. När jag gick längs Gorkigatan — går träffade jag en ung man som vinkade glatt — mig. «Vem kan det vara?» — tänkte jag, men jag stannade inte. Först — morgonen kom jag att tänka på att det var min skolkamrat. 2. Vi ska gå på konstitställning nu. Ska du följa — oss? 3. Jag har aldrig varit med — en sådan resa. 4. Han har alltid drömt — att bli filmskådespelare. När han avslutade mellanskolan sökte han — Statliga filminstitutet — Moskva. 5. Peter deltog aktivt — förberedelserna — Första Majfesten. 6. Klarar du dig fint — detta arbete, får du något som är ännu intressantare. 7. Får du stort stipendium? — Jag får stipendium — 40 rubel och jag klarar mig bra. 8. Hon drömde — att få se den nya pjäsen — Malyteater men när jag frågade henne om hon hade lust att följa — skakade hon — huvudet och sa: «Jag kan inte. Jag måste förbereda mig — examen — morgon. Jag har beslutat mig — att stanna hemma hela kvällen och studera». 9. Det är klart att du har rätt — att göra detta. 10. Det stod — handboken, att alla som har böjelse — främmande språk, kan söka in — Institutet för främmande språk.

Ö v n i n g N r. 22

Översätt följande satser till svenska:

1. Вы должны подготовиться и в течение двух недель сдать два экзамена. Об этом я узнал только вчера. Вы, конечно, очень заняты. Но это и было принято во внимание. Поэтому вам были даны две недели. 2. Я всегда мечтал принять участие в этой поездке. Но я узнал о ней очень поздно. Всего только два дня назад мне рассказал о ней мой друг. 3. Вчера я встретил Веру и ее сестру на улице Горького. Они шли рука об руку, напевая какую-то песню. 4. Только неделю назад я узнал, что мы будем участвовать в строительстве общежития для института. 5. Вы не дадите мне эту шведскую книгу в обмен на две интересных книги на немецком языке? Я хочу узнать, что в этой книге написано о жизни студентов в Швеции. 6. Учтите, что я был болен и не мог хорошо подготовиться к уроку. У меня есть справка о болезни. Я мог еще сегодня оставаться дома, но я все же пришел. 7. Если он сдаст все экзамены хорошо, мы купим ему новый фотоаппарат. Ему нужно держать 6 экзаменов, 4 он уже сдал и получил хорошие оценки. Я думаю, что он справится и с остальными двумя. 8. Несколько недель тому назад мы узнали, что на нашей улице будет строиться новый большой кинотеатр. 9. Куда мы поедem на воскресенье? — Не знаю. Я еще не смотрел карту. Куда-нибудь в западном направлении.

Ö v n i n g N r. 23

Översätt följande tyska satser till svenska. Märk skillnaden i ordföljden:

1. Das ist die Schule, wo ich zehn Jahre gelernt habe. 2. Wo ist die Übung, die die Lehrerin heute geschrieben hat? 3. Als er in das Zimmer hereinkam, sahen alle aufmerksam auf ihn. 4. Das Buch, über das ich dir erzählt habe, hat jetzt mein Kamerad. 5. Ich kam nicht, weil ich nicht gewußt habe, daß wir heute eine Versammlung haben. 6. Weil er viele Fehler in seiner Kontrollarbeit gemacht hatte, bekam er eine schlechte Zensur. 7. Wenn du morgen zu mir kommst, werde ich dir dieses Buch geben.

Ö v n i n g N r. 24

Översätt följande satser till svenska:

1. У вас много вопросов? 2. Многие студенты в нашем институте хорошо занимаются. 3. У тебя еще много работы? 4. Да, я его видел. Но это было много дней тому назад. 5. Нет, спасибо. Мне больше ничего не надо. Я уже выпил много кофе. 6. Я уже выпил много чая.

Ö v n i n g N r. 25

Översätt följande tyska satser till svenska:

1. Wieviel Zeit hast du heute? 2. Hast du in deinem Examen viele gute Zensuren erhalten? 3. Wir sahen gestern viele unserer Freunde im Lesesaal. 4. Liest du viel auf schwedisch? 5. Sie kann schon viele schwedische Gedichte auswendig. 6. Haben Sie mich viel zu fragen? 7. Wieviel ihrer Kameraden wohnen hier in Moskau?

Ö v n i n g N r. 26

Översätt följande satser till svenska med hjälp av verbet att bli:

1. Он всегда мечтал стать врачом, и он стал им. 2. Если ты не будешь учиться, ты останешься на второй год. 3. Стена совершенно почернела. 4. Он покраснел, когда ему сделали замечание. 5. В комнате посветлело. 6. Эти тексты устарели и не годятся для занятий. 7. Он обрадовался, получив эту книгу от вас. 8. Смотри не заболей, сейчас холодно на улице.

Ö v n i n g N r. 27

Översätt till svenska med hjälp av utan vidare eller det var en stor upplevelse:

1. Вы можете пойти прямо к директору и изложить ваш вопрос. Директор поможет вам. 2. Спросите его прямо, без обиняков. Посмотрим, что он вам скажет. 3. Это правда, что можно просто прийти в эту библиотеку, взять любую книгу и читать сколько хочешь? И не надо ничего заказывать (*beställa*) заранее. 4. Большим событием в его жизни явилось участие в международном шахматном турнире (*schackturneringen*). 5. Поездка в Советский Союз стала большим событием в жизни этих молодых людей.

Läs och berätta följande historier:

DET KLARADE HAN

Mannen hade beslutat lära sig ett främmande språk. Han tog lektioner i franska och en dag sa han till sin fru:

— Nu har jag tagit 15 lektioner.

— Tror du att du kan klara ett samtal med en fransman?

— Nej, det kan jag inte. Men jag kan prata med alla de andra som har tagit 15 lektioner.

AMERIKANSKT

En kardinal lyssnar i Vatikanens trädgård till ett samtal mellan påven och en amerikan, som säger:

— 50.000 dollar!

Påven skakar på huvudet.

— En miljon!

Påven skakar åter på huvudet, men kardinalen kan inte längre styra sig utan närmar sig påven och viskar:

— Helige fader, tänk dock hur mycket gott du kan göra för så mycket pengar!

— Men vet du vad han fordrar i gengäld? svarar påven och tillägger:

— Jo, att jag ska påbjuda alla katoliker att inte längre avsluta sina böner med «amen» utan med «Drick Coca-cola»!

påven — римский папа
en bön — молитва

PÅ LEKTIONEN

Läraren: Föreställ dig, Robert, att du har en strumpa på den ena foten och du tar en annan strumpa på den andra foten, hur många har du då på de bägge fötterna?

Pojken: Jag går aldrig med strumpor.

Läraren: Föreställ dig, Robert, att din far har en gris och att han köper en gris till. Hur många grisar är det då?

Pojken: Far har inga grisar.

Läraren: Föreställ dig, Robert, att du har ett äpple och att din mor ger dig ett äpple till, vad har du då?

Pojken: Ont i magen.

Läraren' gör ännu ett försök.

Läraren: Om en fattig liten pojke har en kaka och du ger honom en till, hur många har han då?

Pojken: Det vet jag inte, jag äter själv mina kakor.

att ta lektioner — брать уроки

att styra sig — удерживаться, контролировать себя

att föreställa sig — представлять себе.

Svara på följande frågor:

1. Hur kommer det sig (случиться) att mannen kan tala med alla andra som har tagit 15 lektioner i franska, men inte med en riktig fransman?
2. Tror ni att ni kommer att kunna tala med en svensk efter att ha tagit 15 lektioner i svenska? 3. Varför ville amerikanen att påven skulle avsluta sina böner med «Drick Coca-cola»? 4. Tror ni att påven gjorde rätt i att han vägrade göra så som amerikanen föreslagit? 5. Var Robert en dum eller en intelligent pojke? 6. Kunde Robert räkna (считать)?

Hemuppgiften

I. Svara på följande frågor:

1. Varifrån kommer pojken?
2. Vad gör pojken vid bordet?
3. Var det en svår uppgift?
4. Kan han skriva med bläck?
5. Är det en duktig pojke?
6. Varför har han blivit så smutsig?
7. Hur såg pojken ut när han slutade sitt arbete?

II. Beskriv bilderna enligt följande plan:

1. Pojken kommer hem och sätter sig vid bordet. Han vill skriva sina hemläxor.
2. Det var ett svårt arbete. Han måste skriva en fyra. Han måste skriva den med bläck.
3. Pappas tankar när han såg sin son.

III. Beskriv pojkens arbete från pappas synpunkt

bläck, -et — чернила

smutsig — грязный

Berätta följande historier på svenska;

Сообразительный студент

Спросили раз студента:

— Как по-немецки будет теленок?

Студент на секунду задумался, а потом ответил:

— Видите ли, по-немецки слова «теленок» нет. Вот когда он подрастет, его называют коровой.

Смешной ответ

— Учитель: Почему, когда стреляют, закрывают один глаз?

— Потому что, если закрыть оба глаза, то ничего не увидишь.

стрелять — att skjuta

теленок — en kalv

закрывать глаза — att sluta ögonen

корова — en ko

Об уличном писце

Один человек вздумал послать кому-то письмо и пошел к уличному писцу.

— Напиши для меня письмо,— сказал он.

— Не могу,— ответил тот,— у меня ноги болят.

— Ты же пишешь не ногой, а рукой,— сказал этот человек.

— Да, но всякий раз, как я напишу письмо, за мной посылают, чтобы я его прочитал,— объяснил писец.— Не может никто мой почерк разобрать.

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

amatörcirk/el, -n, -lar

arm, -en, -ar

exam/en, -ina

företrädesrätt, -en, -er

guldmedalj, -en, -er

institut, -et, =

kvarsittare, -n =

mellanskola, -n, -or

mogenhetsattest, -en, -er

silvermedalj, -en, -er

stipendi/um, -et, -er

stolthet, -en

inträde, -et, -n
kommission, -en, -er
kurs, -en, -er

underbetyg, -et, =
universitet, -et, =
upplevelse, -n

Verb

att avlägga²
att avsluta⁴
att be⁴
att bestämma² sig
att betyda²
att delta⁴
att dra⁴
att drömma²
att förbereda² sig
att föreslå⁴
att föreställa² sig

att genomgå⁴
att gratulera¹
att hända²
att klara¹
att styra² sig
att söka² in vid
att tillsätta²
att vara med om
att vinka¹
att välja²

Pronomenon

annan

man

Adjektiv

duktig
godkänd

lycklig

Räkneord

många

tredje

Adverb

bara
först
gratis

i morgon
på morgonen

Konjunktioner

att
då
därför att
efter
eftersom

innan
när
om
sedan
som

Förkortning

s. k. (så kallad)

Uttryck

arm i arm
att bli⁴ sjuk (frisk, glad)
det har varit en stor upple-
velse
för... sedan
att gå⁴ ut i produktionen
att ha böjelse för
att ha rätt till
hand i hand

i gengäld
i likhet med
att skaka¹ på huvudet
skolor för arbetarungdom
att ta hänsyn till
att ta lektioner
under loppet av
utan rätt till
utan vidare

УРОК XIX

Грамматика:

1. Образование множественного числа с помощью суффикса -ar
2. Глагол att låta
3. Образование наречий с помощью суффикса -s (-as)

Лексическая тема:

«Жилище»

Текст:

«Huset»

ОБРАЗОВАНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА С ПОМОЩЬЮ СУФФИКСА -AR

Суффикс -ar во множественном числе принимают следующие существительные *общего* рода:

1) ряд односложных существительных, оканчивающихся в единственном числе на одну или несколько согласных:

en dag — dagar
en del — delar
en gång — gånger

2) ряд двусложных существительных, оканчивающихся на -e:

en gosse — gossar
en pojke — pojkar
en timme — timmar

3) ряд односложных существительных, оканчивающихся на гласную:

en sjö — sjöar
en fru — fruar

4) ряд существительных, обозначающих национальность:

en ryss — ryssar
en svensk — svenskar
en tysk — tyskar

5) ряд существительных, оканчивающихся на неударные -el, -er, -en. При прибавлении суффикса множественного числа эти существительные теряют неударное e суффикса:

en artikel — artiklar
en vinter — vintrar
en socken — socknar

6) существительные с суффиксами -ing, -ling, -ning, -dom:

en vattenledning — vattenledningar
en våning — våningar
en handling — handlingar
en sjukdom — sjukdomar

Ряд существительных употребляется только в форме множественного числа:

föräldrar — родители
pengar — деньги

В определенной форме множественного числа все существительные этого типа имеют определенный постпозитивный артикль **na**:

gossar — gossarna
sjöar — sjöarna
artiklar — artiklarna
våningar — våningarna

Ö v n i n g N r. 1

Bilda pluralis av följande substantiv (bestämd och obestämd form):

en väg, en övning, en hamn, en sal, en syster, en anmärkning, en ordning, en amatörcirkel, en arm, en svensk, en pojke, en sjö.

Ö v n i n g N r. 2

Ställ i substantiv i pluralis:

1. Vi måste skriva två (övning) tills i morgon. 2. I går talade jag med två (svensk). De kom till Moskva som turister. 3. På (sommar) bor jag på landet. 4. Dessa (dag) hade jag mycket arbete. 5. Det finns många (sjö) och (å) i vårt område (область). 6. På fredag och (tisdag) har vi lektioner i svenska.

ГЛАГОЛ LÅTA

Одним из значений глагола **låta** является значение позволения, частичного разрешения, приказа или согласия на какое-либо действие (ср. с нем.: *lassen*).

Har jag låtit er vänta?

Habe ich Sie erwarten lassen?

Инфинитив глагола, следующего после *låta*, не имеет при себе частицы *att*.

Låt mig hjälpa dig!

Låt honom vara i fred!

Сочетания глагола *låta* с инфинитивом выражают определенные оттенки и по-разному переводятся на русский язык. В некоторых случаях оборот *låta* + инфинитив переводится на русский язык одним глаголом:

Låt oss göra det! — Давайте сделаем это!

Låt mig gå! — Пусти меня!

Han lät blicken falla på boken. — Его взгляд упал на книгу.

Han har låtit sy sig en ny — Он сшил себе новый костюм.
kostym.

Han har låtit göra sig en ny — Она заказала себе новую
hatt. шляпу.

Обратите особое внимание на два последних примера. Подобные конструкции употребляются, когда подлежащее не является исполнителем действия. Сравните следующие два примера:

Jag har sytt mig en ny — Я сшил новую рубашку (сам)
skjorta.

Jag har låtit sy mig en ny — Я сшил себе новую рубашку
skjorta. (отдавал сшить)

Ö v n i n g N r. 3

Översätt följande satser till ryska:

1. Låt honom vara i fred! Ser du inte att han är upptagen? 2. Låt oss diskutera detta förslag ordentligt! 3. Låt mig hjälpa dig med översättningen! 4. Jag har låtit göra mig ett par nya skor. 5. Han lät boken glida ur händerna.

Ö v n i n g N r. 4

Översätt följande satser från ryska till svenska:

Давайте поговорим немного о наших занятиях! Давайте я понесу эту сумку. Позвольте мне посмотреть эту книгу. Он дал понять, что разговор закончен. Он дал сигарете догореть и потом выбросил ее. Она сшила (заказала) себе новое платье.

ОБРАЗОВАНИЕ НАРЕЧИЙ С ПОМОЩЬЮ СУФФИКСА -S(-AS)

Наречия с суффиксом -s, основа которых обозначает дни недели, употребляются только с предлогом *i* и обозначают со-

ответствующий день на прошлой неделе: i måndags — в прошлый понедельник; i torsdags — в прошлый четверг.

Суффикс -as является вариантом суффикса -s. Наречия, образованные путем присоединения суффикса -as к корням слов времен года, обозначают соответствующее время года в прошлом году. Эти наречия употребляются также только с предлогом i: i våras — прошлой весной; i somras — прошлым летом; i vintras — прошлой зимой; i hostas — прошлой осенью.

Ö v n i n g N r . 5

Översätt följande satser till svenska:

1. В прошлый вторник я видел очень интересный фильм. 2. Прошлой весной я ездил на юг. 3. В прошлое воскресенье мне пришлось много заниматься. 4. Прошлым летом я все время находился на даче. 5. В прошлый понедельник у нас был первый урок французского языка. 6. Прошлой осенью ее дочь пошла в школу. 7. В прошлую пятницу мы сдавали трудный экзамен.

HUSET

Nyligen träffade jag i Stockholm av en händelse en gammal bekant. Sedan i våras bor han i en liten villa i Äppelviken. Han var så vänlig och bjöd mig att snart komma ut och hälsa på honom.

I går for jag dit ut till honom. Den lycklige husägaren visade mig omkring i hela huset, från källaren ända upp till vinden.

Huset är trevligt och lagom stort. Där finns goda utrymmen för allting. Rummen äro praktiskt och smakfullt inredda; fönstren äro stora och släpper därför in mycket ljus och luft.

Där finns gas och vattenledning, likaså elektriskt ljus och centraluppvärmning. Fotogenlampor och kakelugnar hör till en förgången tid.

Huset innehåller utom bottenvåningen och övre våningen en präktig vindsvåning med två gavelrum och en rymlig torkvind. Först kommer man in i den stora förstugan på nedre botten. Strax till vänster har vi kapprummet för överrockar, hattar, paraplyer och käppar. Till höger är trappan.

Köket ligger på baksidan av huset. Där håller köksan till och lagar alla de olika rätterna för måltiderna.

Framför sitt hus har min vän låtit anlägga en vacker gräsmatta med blomsterrabatter. En bred sandad gång leder från gatan ända fram till ingången. Om man följer sidogången till vänster, kommer man till en liten grind; bakom den ligger kök-

strädgården. Min vän är en stor blomsterälskare. Han har anlagt ett litet växthus, som han är mycket stolt över och där han odlar olika slags blommor.

Linguaphone Konversationskurs.

Svenska.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. **av en händelse** — случайно, неожиданно
(syn oväntat)
2. **Sedan** { **i våras** — с прошлой весны
 i går — со вчерашнего дня
3. **att bjuda** — а) предлагать что-либо;
 в) приглашать; с) угощать
Han bjöd mig sin hjälp — Он предложил мне свою помощь.
Jag bjuder dig att gå på bio med mig — Я приглашаю тебя пойти со мной в кино.
Jag vill bjuda dig på middag — Я хочу угостить тебя обедом.
4. **att komma ut** — выбраться
5. **att fara ut** — выехать за город
6. **från källaren upp till vinden** — от подвала до чердака
från topp till tå — с головы до ног
7. **att visa ngn omkring i hela huset** — провести по всему дому.
8. **lagom** — как раз, в меру
huset är lagom stort — дом подходящего размера
det är lagom — достаточно, довольно
i lagom tid — во время
på lagom håll — на достаточном расстоянии
9. **ett utrymme** — а) площадь, место, пространство; в) подсобное помещение
gott om utrymme — много места
10. **att släppa² in** — пропускать свет
att släppa ut — выпускать
att släppa in ljus — впускать
att släppa ut en hund — выпускать собаку на улицу
11. **att höra till, att tillhöra²** — принадлежать, относиться
12. **att innehålla⁴** — содержать

13. på nedre botten — на нижнем этаже
14. till { vänster — направо,
höger — налево
- till höger om — направо от чего-либо
- till vänster om — налево от чего-либо
15. att hålla⁴ till — пребывать, находиться
- Där håller köksan till — Там находится кухарка, повариха.
16. framför — впереди, спереди
17. en köksträdgård — огород
18. en blomsterälskare — любитель цветов
- en konstälskare — любитель искусства
19. att vara stolt över — гордиться чем-либо
20. att odla blommor — разводить цветы
21. olika slags blommor — различные цветы

В подобных сочетаниях со *slags* отсутствует предлог.

Сравните с сочетаниями: en kopp te, en rad anmärkningar, en grupp människor, *но* en del av texten.

Ö v n i n g N r. 6

Fyll i substantiv i pluralis i stället för streck:

1. «Titta, vilka vackra—(villor) här finns!» —hon pekade på några små vita — (hus) som stod vid vägen. 2. Det finns fyra — (våning) i det här huset. 3.—(rum) i den här våningen är praktiskt och smakfullt inredda;—(fönster) är stora,—(dörr) är breda. 4. När vi kom in i kapprummet fick vi se många — (kappa) och — (överrock) hängande på väggen, gröna och gråa — (hatt) liggande på — (stol). 5. Några små — (gosse) och — (flicka) lekte ute på gården. De hade mycket roligt. 6. Jag har redan suttit här i flera — (timme) och väntat på dig. 7. Har du dina . . . (häfte) med de svenska . . . (ord) med dig? 8. På — (vinter) tycker han mycket om att resa ut på landet. 9. Han får många brev från olika — (del) av världen. Det är — (svensk) — (dansk) — (tysk), som skriver till honom.

Ö v n i n g N r. 7

Fyll i adjektiv i stället för streck. Samordna dem med substantiv:

1. Nyligen träffade jag en . . . (gammal), bekant som jag inte sett på . . . (många) år. Han bor nu för tiden i Moskva, i en . . . (ny) stadsdel. Han har en . . . (liten) våning i ett . . . (ny) hus. Våningen består av tre . . . (vacker ljus) rum, ett smakfullt . . . (inredd) kök och ett . . . (trevlig) badrum. 2. Vi är mycket . . . (stolt) över vår . . . (ny) kamrat. Han har skrivit ett arbete om Sveriges näringsliv. Vår lärare var ganska . . . (belåten) med det. 3. Titta, vilka . . . (vacker) blommor! De finns här i . . . (olik) färger: . . . (röd, vit, gul). Och en . . . (bred) sandad gång leder till floden. Och floden! Den är så . . . (stilla), så . . . (orörlig).

Ö v n i n g N r. 8

Skriv motsatser till följande adjektiv:

gammal, vänlig, liten, låg, lycklig, trevlig, bred, lång, intressant, dålig.

Ö v n i n g N r. 9

Översätt till svenska:

мой новый знакомый, новая книга Веры, его большая квартира, хороший ответ студента, ее красивые цветы, наши старые тетради, ваша лучшая студентка, хорошие часы Виктора.

Ö v n i n g N r. 10

Byt adjektiven mot deras motsatser. Gör alla nödvändiga förändringar i satserna:

t. ex.

Flickan är liten.—Flickan är stor.

1. De har en stor och rymlig källare i sitt hus. 2. Köket är modernt. 3. Deras våning är bekväm. Väggarna har ljusa tapeter. De ljusa tapeterna passar bra till de vita gardinerna. 4. Huset är gammalt. Vi tycker om vårt gamla hus. 5. Hon sitter vid det öppna fönstret. 6. Familjen har smakfulla möbler.

Ö v n i n g N r. 11

Ställ frågor till de kursiverade adjektiven:

1. Lundahl bor i en **mycket trevlig** villa ute i Djursholm. 2. Familjen har en **vacker** trädgård och **fin** utsikt över sjön. 3. Den **mörka** flickan var **den trevligaste** av de två systrarna. 4. Han har så lite pengar, att han inte kan tillåta sig att köpa den här **svenska** boken. 5. En **bred sandad** gång leder från gatan ändå fram till ingången.

Ö v n i n g N r. 12

Svara på följande frågor:

1. Vilka betyg fick ni på de sista examina? 2. Hurudan är er **kamrat** som människa? 3. Vad för en våning har du? 4. Vilka böcker tycker du mest om att läsa? 5. I vilket institut studerar du? 6. Är det här rummet praktiskt och smakfullt inrett? 7. Hurudan klocka har du? 8. Hurudant är rummet, som du bor i?

Ö v n i n g N r. 13

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. . . . går träffade jag . . . en händelse min gamla vän. Vi har inte sett varandra sedan . . . höstas. . . . den tiden sökte han in . . . universitetet. 2. När man kommer in . . . hans våning, ser man . . . höger ett stort trevligt kök och . . . vänster ett badrum. 3. Låt oss gå och hälsa . . . honom . . . morgon. Det ska bli roligt att träffa honom. 4. . . . torsdags hälsade jag . . . mina bekanta, som bor . . . landet. 5. Tillåt mig att bjuda er . . . middag. 6. När jag kom . . . min bekant . . . går, visade han mig omkring . . . sin nya våning, som han fått för en månad sedan. 7. . . . höger . . . ingången . . . våningen ligger hissen. 8. Hon är så stolt . . . sin dotter som lyckligt avslutat sin examen och fått sin mogenhetsattest.

Ö v n i n g N r. 14

Översätt följande satser till svenska med hjälp av verbet «att låta»:

1. Давайте навестим нашего нового товарища, который заболел и лежит дома. 2. Я заставил Вас ждать? Извините (Ursäkta mig). 3. Книга

выскользнула из ее рук и упала на пол. 4. Он сшил (заказал) себе новое пальто. 5. Мне надо готовиться к занятиям. 6. Позвольте мне угостить Вас чаем.

Ö v n i n g N r. 15

Översätt följande satser till svenska:

1. Er ließ sich betrügen. 2. Lassen sie mich ihnen helfen! 3. Er ließ das Buch aus den Händen gleiten. 4. Das ist unsere Ehrenpflicht gegenüber dem Staat dafür, daß er uns gratis studieren ließ.

Ö v n i n g N r. 16

Ändra följande satser så att de skulle visa att handlingen ägde rum det förflutna:

1. På tisdagarna stannar jag vanligen hemma och läser någon intressant bok. 2. Först på fredagen ska jag hälsa på honom. 3. På sommaren reser jag vanligen till Södern för att vila upp mig vid Svarta havets kust. 4. På söndagen ska jag gå till läsesalen. 5. I vår kommer en svensk ungdomsdelegation till Sovjetunionen för att bekanta sig med förhållandena i vårt land. 6. På fredagarna håller man vanligen föreläsningar i konst här vid institutet.

Ö v n i n g N r. 17*

Översätt följande satser till svenska:

1. В прошлый четверг я случайно встретил приятеля, с которым вместе учился в университете. Мы очень обрадовались, увидев друг друга. «Здравствуй, как ты поживаешь?» — воскликнул он. Мы не виделись с прошлой весны, когда он уехал в Киев. Он дал мне свой адрес и пригласил навестить его. 2. Она заказала себе новую шляпу. Ей уже больше не нравится ее старая зеленая шляпа. 3. Он отсутствовал несколько дней. Вчера я пошел навестить его. Мне очень понравилась его квартира. Она состоит из двух комнат, кухни, ванны. Имеется газ, водопровод, центральное отопление, телефон, лифт. Он живет на 3-м этаже. Справа от дома расположен красивый парк, слева стоят большие новые здания. 4. Он стоял посередине комнаты. Его взгляд упал на книгу, лежавшую на письменном столе. Он подошел, взял ее.

Ö v n i n g N r. 18

Skriv en dialog på grund av texten «Huset».

Ö v n i n g N r. 19

Beskriv huset, som ni bor i.

Läs och berätta följande historier:

LYHÖRT

Det var det sparsamma äkta paret som visade några gäster omkring i sin lägenhet.

— Och här har vi vårt musikrum.

— Musikrum? Här är ju inte något instrument.

— Nej, men här hör vi tydligast grannens radio!

det äkta paret — муж и жена

HAR NI HÖRT ...

... historien om miljonären, som visade sitt eleganta hem för några nya vänner?

I matsalen hängde ett porträtt av en gammal medeltidskri- gare med svärd och långt skägg.

— Det är min stamfader, förklarade miljonären.

— Just det, sade en av besökarna.—Han höll på att bli min. Jag bjöd tusen kronor för honom på auktion, men kunde inte gå högre.

ett svärd — кинжал

ett skägg — борода

en stamfader — глава рода

att gå högre — предлагать больше денег (на аукционе)

BRA MÖBEL

— Och om det skulle komma oväntat besök, sade möbel- handlaren, så är det skönt att veta, att den här divanen inte kan förvandlas till bäddsoffa.

att förvandla till — превращать в

Svara på följande frågor:

1. Hur kan man ha ett musikrum i sin lägenhet utan att ha något instrument? 2. Går det att göra sådana musikrum i alla hus? 3. Varför be- hövde miljonären ett porträtt av en stamfader? 4. Hur kan man skaffa sig ett porträtt av sin stamfader? 5. Varför var det av vikt (иметь значение) att veta att divanen inte kunde förvandlas till bäddsoffa?

1. Svara på följande frågor (till bilden på sid. 224):

1. Vad bad den lilla flickan sin pappa om?
2. Hur såg pappan ut när han läste en saga för sin lilla dotter?
3. Var det en intressant saga, som han läste?
4. Tyckte hans dotter om sagan?
5. Varför somnade flickan?
6. Var föräldrarna glada när flickan somnade?
7. Vilken dröm hade flickan?
8. Varför hade hon en sådan förskräcklig dröm?
9. Kunde föräldrarna förstå varför flickan grät?
10. Vems fel var det att flickan grät?

II. Ge underskrifter till bilderna.

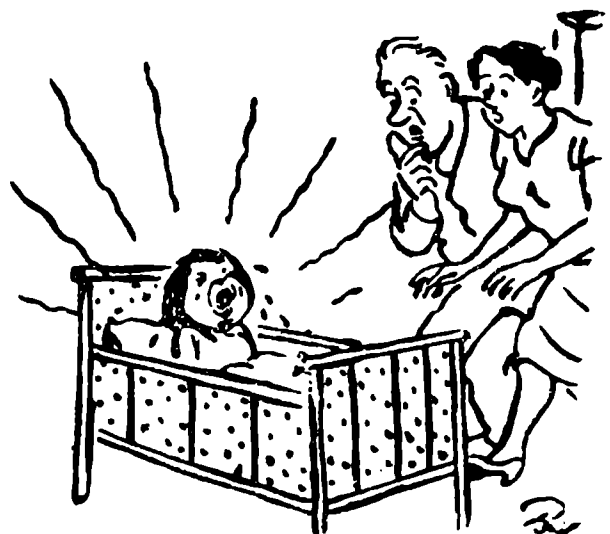
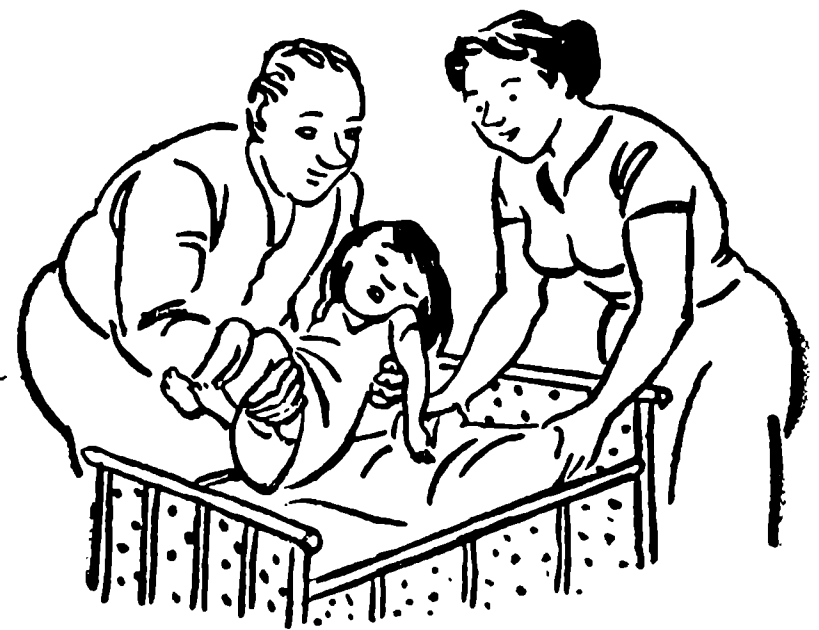
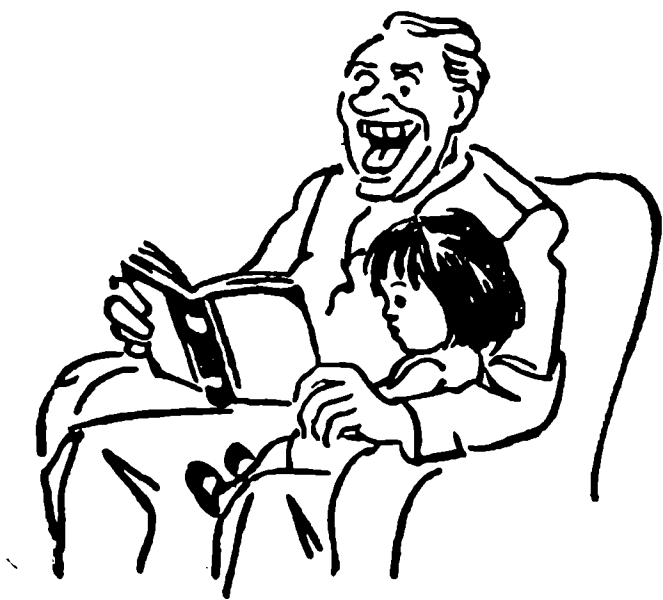
III. Skriv en berättelse på grundval av dessa bilder.

IV. Beskriv hur pappan såg ut när han läste boken för sin dotter.

V. Säg vilket samtal ägde rum mellan far och mor efter de tröstade flickan och lade henne till sängs igen.

att somna — засыпать

att trösta — утешать

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

en bekant, pl. bekanta	köksträdgård, -en, -ar
blomsterrabatt, -en, -er	ljus, -et, =
bottenvåning, -en, -ar	luft, -en
centraluppvärmning, -en, -	måltid, -en, -er
gas, -en, -er	paraply, -n, -(e)t, -er
grind, -en, -er	trapp/a, -n, -or
hatt, -en, -ar	utrymme, -t, -n
händelse, -n, -r	vattenledning, -en, -ar
ingång, -en, -ar	vill/a, -n, -or
kapprum, -met, =	vind, -en, -ar
källare, n =	våning, -en, -ar
kök, -et, =	växthus, -et =
	överrock, -en, -ar

Verb

att anlägga ²	att låta ⁴
att bjuda ⁴	att släppa ² in
att hålla till	att tillhöra ²
att innehålla ⁴	att visa ¹

Adjektiv

stolt	vänlig
trevlig	

Adverb

i höstas, i somras, i vintras,	nyligen
i våras	omkring
lagom	till höger, till vänster

Uttryck

av en händelse	att vara stolt över
olika slags	att visa någon omkring
på nedre botten	

УРОК XX

Грамматика:

1. Образование множественного числа существительных с помощью суффикса -er
2. Союз *varken... eller*.
3. Превосходная степень прилагательных

Лексическая тема:

«Жилище»

Текст:

«Salongen»

ОБРАЗОВАНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ С ПОМОЩЬЮ СУФФИКСА -ER

Множественное число с помощью суффикса -er образуют существительные как общего, так и среднего рода.

Существительные общего рода:

1. Ряд существительных, оканчивающихся на одну или несколько согласных:

en dam — damer
en sak — saker

en sång — sånger
en kraft — krafter

2. С суффиксами: -nad, -när, -het, -skap:

en byggnad — byggnader
en konstnär — konstnärer

en bekantskap — bekantskaper
en frihet — friheter

3. Иноязычного происхождения, которые, как правило, являются интернациональными словами:

en fabel — fabler
en bibliotekarie — biblioteka-
rier
en doktor — doktorer
en station — stationer

en kommunist — kommunister
en agronom — agronomer
en fabrik — fabriker
en producent — producenter
en soldat — soldater

Существительные среднего рода:

1. С суффиксом -eri:

ett tryckeri — tryckerier

2. Существительные латинского происхождения с суффиксами -um, -ium, -eum, причем при прибавлении суффикса множественного числа конечное -um выпадает:¹

ett museum — museer

ett studium — studier

В определенной форме все существительные, оканчивающиеся во множественном числе на -er, прибавляют постпозитивный определенный артикль -na:

saker — sakerna
stationer — stationerna

byggnader — byggnaderna
museer — museerna

Ö v n i n g N r . 1

Bilda pluralis av följande substantiv (bestämd och obestämd form):

en sats, en ingenjör, en rad, en student, en delegation, en lektion, ett bageri, en dikt, en medalj, ett stipendium, en tid, ett kollegium, en måltid, en blomsterrabatt, en grupp, en lägenhet, en byggnad.

СОЮЗ VARKEN... ELLER

Varken . . . eller (ни . . . ни) соответствует в немецком языке союзу weder . . . noch.

Шведский язык

Flickan har varken läst boken
eller hört något om den.

Han har varken ringt eller skri-
vit under hela månaden.

Немецкий язык

Das Mädchen hat das Buch
weder gelesen, noch darüber
etwas gehört.

Er hat während des ganzen Mo-
nats weder telephonierte, noch
geschrieben.

¹ -um выпадает также и при прибавлении определенного постпозитивного артикля в единственном числе: ett museum — museet, ett auditorium — auditoriet.

ЗАПОМНИТЕ:

При наличии в предложении союза **varken... eller** сказуемое не может иметь отрицания:

Han läste **varken boken eller** Он не прочитал **ни** книги,
tidskriften. **ни** журнала.

Övning Nr. 2

Översätt följande satser till svenska:

1. Он не сдал ни экзамена, ни **зачёта** (tentamen) и уехал. 2. Он не хотел и не пытался увидеться с вами. 3. Он не позвонил мне и не предложил мне пойти с ним на лекцию. 4. Ни ты, ни он не будете участвовать в этой встрече. 5. Он **никогда** (aldrig) не возвращает ни книг, ни журналов, которые он берет у знакомых.

ПРЕВОСХОДНАЯ СТЕПЕНЬ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ

Превосходная степень прилагательного может иметь:

- а) окончание слабого склонения прилагательных (причем ей предшествует определенный препозитивный артикль) и
- в) не иметь окончания (так называемая сильная форма).

Положительная степень

сильная форма

stark

lång

vacker

ung

kritisk

starkast

längst

vackrast

ungst

mest kritisk

Превосходная степень

слабая форма

(den)² starkaste

den längsta (ste)

den vackraste

den yngsta

den mest kritiska

Прилагательные, оканчивающиеся в превосходной степени на **-ast**, имеют в слабой форме **-aste**. Прилагательные, оканчивающиеся в превосходной степени на **-st**, имеют в слабой форме окончание **-sta**, **-ste**.

Примечание: Разница в употреблении двух окончаний **-a**, **-e** в слабой форме превосходной степени та же, что и в употреблении окончаний **-a**, **-e** в положительной степени прилагательных в слабом склонении, то есть прилагательные, являющиеся определением к существительным мужского пола, имеют окончание **-e**. Остальные прилагательные имеют окончание **-a**.

Сравните:

min gamle vän

min äldste vän

den gamla hunden

den äldsta hunden

det höga huset

det högsta huset

² Препозитивный определенный артикль согласуется с существительным в роде и числе: den starkaste — общий род, det starkaste — средний род, de starkaste — множественное число.

Употребление слабой и сильной форм превосходной степени

В функции определения всегда употребляется слабая форма превосходной степени:

det vackraste rummet
den kortaste övningen

den längsta texten
de kallaste dagarna

В составе именной части сказуемого употребляется как слабая, так и сильная форма превосходной степени:

Han är flitigast.

Han är den flitigaste.

При наличии препозитивного артикля превосходная степень всегда имеет слабую форму.

Употребление сильной формы обязательно в тех случаях, когда прилагательное в превосходной степени входит в именную часть сказуемого, причем характеризуется качество части предмета.

Boken är intressantast här.

Här är texten svårast.

Ö v n i n g N r . 3

Fyll i adjektiv i superlativ enligt följande exempel:

	Den här pennan är vackrast
	Den vackraste pennan ligger på bordet.
svår	Den här texten är . . .
	Den . . . texten är på sidan 8.
kall	Det är . . . i februari.
	Den . . . månaden är februari.
ung	Den . . . studenten heter Viktor.
	Studenten är . . .
stor	Det här rummet är . . . Det . . . rummet ligger på nedre botten.
gammal	Vilket universitet är . . . i Sverige?
	Sveriges . . . universitetet ligger i Uppsala.
bra	Den här skolpojken är . . . i klassen.
	Den . . . skolpojken heter Viktor.

Ö v n i n g N r . 4

Översätt följande satser till svenska:

1. Советский Союз — самая большая страна в мире (världen). 2. Новое здание Московского университета — одно из самых высоких зданий Москвы. 3. Эта статья — самая трудная из всех статей, которые мы переводили. 4. В этом месте статья — самая интересная. 5. Он самый счастливый человек. 6. Эта комната — самая светлая и удобная во всей квартире.

SALONGEN

Låt oss nu kasta en blick in i salongen hos herrskapet Almqvist. Det är ett mycket vackert rum. Det är vackrare än vardagsrummet hos Lindbergs.

Mitt emot oss är en öppen spis. På hyllan över spisen, under den stora spegeln, står ett fotografi, en klocka och en lampa.

Till vänster om spisen, vid fönsterväggen, står en bokhylla med stora och små, tjocka och tunna böcker.

Bredvid bokhyllan, nedanför fönstret, ser vi en grammofon och något längre hitåt en radioapparat med en högtalare.

Längst fram till höger ser man en flygel. Den är öppnad och noterna äro uppslagna. Framför flygeln står en pianostol. Till vänster om denna står en soffa med ett par kuddar.

Mitt i rummet står ett runt bord, framför det en liten stol och bakom det en bekväm fåtölj med armstöd.

På den vita bordlöparen ser vi en vas med friska blommor.

Längst borta i Orån till höger om spisen har vi till slut ett litet lågt bord med en fågelbur.

På golvet ligger en tjock matta.

Högt uppe i taket hänger en rund lampa, som lyser upp hela rummet.

På väggarna hänger ett par tavlor.

SAMTAL

Vilket är det vackraste rummet i herrskapet Almqvist våning?

Det är salongen. Den är större och ljusare än de andra rummen.

Den är också bättre möblerad.

Var står klockan? Den står mitt emellan fotografiet och lampan.

Var står bordet? Det står mitt i rummet.

Vad finns det på bordet? En bordlöpare, och på den står en vas med friska blommor.

Finns det några böcker här i rummet? Ja, bokhyllan är alldeles full av böcker. De står i flera rader.

Ligger det någon bok på hyllan över spisen? Nej, det gör det inte. Och inte på bordet heller.

Vad för slags instrument har herrskapet Almqvist, ett vanligt piano eller en flygel?

Så vitt jag kan se är det en stor flygel.

Fru Almqvist måtte vara musikalisk? Ja, mycket till och med. Förstår Ni Er också på musik?

Spelar Ni själv något instrument? Det kan jag knappast säga, att jag gör. Jag spelar någon gång piano för mig själv, när jag är ensam. Min bror spelar flöjt mycket bättre. Min äldsta syster spelar flöjt, och min yngsta syster sjunger riktigt bra. Min far är däremot alldeles omusikalisk.

Har Ni grammofon hemma hos Er? Nej, tyvärr. Vi har varken grammofon eller radio.

Inte det? Nästan alla människor har ettdera nu för tiden. Många har bådadera.

Linguaphone Konversationskurs.
Svenska.

ГРАММАТИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. vardagsrummet hos Lindbergs — гостиная у Линдбергов.

В шведском языке часто встречается так называемый самостоятельный родительный (падеж). В таком случае имена собственные, а также существительные, обозначающие занятие лица, выступают представителями всей семьи в целом.

Karlssons är hemma nu. Семья Карлсона сейчас дома.

Det blir dans hos fiskarens i kväll. Сегодня вечером в доме рыбака будут танцы (у рыбака)

2. den stora spegeln — большое зеркало

Существительные общего рода, оканчивающиеся на **-el**, **-er**, прибавляют в определенной форме артикль **-n**:

en spegel — spegeln
en dotter — dottern
en artikel — artikeln

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. att kasta en blick på — взглянуть на что-либо
ngt, att titta på ngt

2. hitåt — сюда (указание направления к говорящему)
hemåt — домой, по направлению к дому
framåt — вперед

Движение по направлению к какому-либо месту часто передается с помощью наречий с окончанием **-åt**.

3. ett par kuddar — несколько подушек
ett par böcker — несколько книг
ett par veckor — несколько недель

В сочетаниях такого типа отсутствует предлог **av**.

Сравните **en kopp te, en grupp studenter, olika slags blommor, no en del av texten** — часть текста.

4. till hälften — наполовину
 5. vad för slags — какие, что за

6. så vitt jag kan $\left\{ \begin{array}{l} \text{se} \\ \text{förstå} \\ \text{bedöma} \end{array} \right\}$ $\left\{ \begin{array}{l} \text{насколько} \\ \text{я могу} \end{array} \right\}$ $\left\{ \begin{array}{l} \text{видеть} \\ \text{понять} \\ \text{оценить (дать} \\ \text{оценку).} \end{array} \right\}$

7. Fru Almqvist måtte vara musikalisk. Г-жа Альмквист, должно быть, музыкальна.

Глагол måtte часто употребляется для выражения вероятного предположения:

Det måtte inte vara roligt. Это, должно быть, не очень приятно.

8. till och med (t. o. m.) даже (употребляется только в утвердительных предложениях)

9. att förstå sig på $\left\{ \begin{array}{l} \text{musik} \\ \text{hästar} \end{array} \right\}$ знать толк в музыке, разбираться в лошадях

10. att spela något instrument играть на каком-либо инструменте

att spela $\left\{ \begin{array}{l} \text{piano —} \\ \text{fiol —} \\ \text{gitarr —} \end{array} \right\}$ $\left\{ \begin{array}{l} \text{играть на} \\ \text{пианино} \\ \text{скрипке} \\ \text{гитаре.} \end{array} \right\}$

11. någon gång, ibland — иногда

12. ettdera — одно из двух, то или другое
 båda — и тот и другой, оба

13. att kunna, att veta, att känna — знать

Глагол att kunna употребляется в значении *знать, уметь*³.

Han kan sina läxor
 Han kan svenska

Глагол att känna употребляется в значении *знать, быть знакомым*:

Jag känner Peter bra.
 Känner du bra till Moskva?

Глагол att veta употребляется в значении *знать о чем-либо, о ком-либо, быть в курсе дела*:

Jag vet att han är sjuk.
 Vet du något om det?

³ См. урок XVI.

Lägg märke till följande prepositioner:

full av blommor; böcker
i flera rader
en lampa hänger i taket
att förstå sig på ngt

Ö v n i n g N r. 5

- I. Ge komparativ och superlativ av följande adjektiv:
vacker, liten, tjock, tunn, stor, hög, låg, lång, bekväm, frisk, ljus,
vanlig, full, god, ung, dålig, ny.
- II. Ge positiv, komparativ eller superlativ av de adjektiv som står i
parentes:
1. Den bok, som jag har, är (intressant) än din bok. 2. Kan du ge oss
några (kort) upplysningar om livet i Sverige. 3. Det här rummet är
(stor) och (bekväm) än rum 209. 4. Den här berättelsen är (lång) i
boken. 5. De båda flickorna är mycket lika varandra, men Stina är lite
(lång) och (mörk) än Greta. 6. Stadshuset är den (omtalad) byggnad-
en i Stockholm. 7. Min våning är (trång) än min väns, men din
våning är ännu (trång). 8. Pojken var (kritisk) än vi hade trott.
9. Det är (förtjusande) resa, som vi har gjort.

Ö v n i n g N r. 6

Byt adjektiev mot deras motsatser. Gör alla nödvändiga förändringar i
satserna:

1. Det är det klaraste uttrycket i hela texten. 2. Texten är längre än jag
trodde. 3. Han vet betydligt mera, än han vill säga. 4. Här är floden bredast.
5. Det är ett hårt arbete — det hårdaste jag varit med om. 6. Pojken är
klokare än sin syster. 7. Jag ska hälsa på dig i kväll. Jag kommer senast
kl. 7.

Ö v n i n g N r. 7

Ge pluralis på följande substantiv inom parentes:

1. Det finns många bekväma och ljusa (rum) i vårt institut. Cirka 10.
(människa) kan samtidigt studera i samma rum. 2. På väggen hänger II
(hylla), alla fulla med olika (bok). 3. Två ljusbruna (länstol) och två gula
(soffa) stod också i rummet. 4. Titta, vilka vackra (blomma) jag har köpt
åt dig! 5. Många nya moderna (byggnad) har byggts i vår stad under de
senaste fem (år). 6. Har du talat med (svensk) någon gång? 7. Hur många
(tunnelbanestation) finns det nu i Moskva? 8. En grupp unga (konstnär)
stod framför en tavla och betraktade den. 9. Vilka är de mest intressanta
(museum) i staden? 10. Hur många (månad) ska du vara borta? 11. Många
(ungdom) ska komma på mötet. Bland dem kommer (tjeck), (polack), (tysk),
(svensk), som studerar vid våra (högskola) och (institut). 12. Jag har in-
tressanta (nyhet) att berätta för dig. 13. Två stora (tryckeri) ligger i när-
heten av mitt hus.

Ö v n i n g N r. 8*

Översätt följande satser till svenska:

Его комната мне очень понравилась. Комната большая, светлая. Она
находится на втором этаже трехэтажного дома. Вы входите в комнату.

Осматриваетесь. Посередине комнаты стоит круглый стол. На столе ваза с цветами — желтыми, белыми, красными. Четыре стула, диван, маленький столик — на нем приемник. Направо от столика с приемником стоит полка с книгами. Его собрание книг интереснее, чем собрание книг у кого-либо из других моих приятелей. Слева от дивана еще одна полка — длиннее и шире, чем первая. Там стоят книги иностранных авторов на английском, шведском и немецком языках. Много картин. Обои светлые, что делает комнату еще уютнее.

Ö v n i n g N r. 9

Fyll i adjektiv i superlativ enligt följande exempel:

- Den här texten är svårast
Den svåraste texten är på sidan 8.
- trevlig** Den här historien är . . .
Den . . . historien handlar om barn.
- vänlig** Karin är . . . i gruppen.
Den . . . människan i gruppen är Karin.
- duktig** Han är . . .
Den . . . studenten är Sven.
- trång** Det här rummet är . . .
Det . . . rummet är mitt.
- dålig** Det här arbetet är . . .
Det är det . . . arbetet i klassen.

Ö v n i n g N r. 10

Översätt följande satser till ryska:

1. Det måtte vara en intressant film. Så många människor vill se den.
2. Han måtte vara sjuk. Han har inte varit här på många dagar.
3. Han verkar vara bekant (знакомый). Jag måtte ha sett honom förut.
4. Det måtte vara roligt att läsa en sådan bok.

Ö v n i n g N r. 11

Översätt följande satser med hjälp av måtte:

1. Он, должно быть, очень аккуратный человек. Все вещи у него лежат в порядке на своих местах.
2. Вы, должно быть, забыли взять с собой эту книгу.
3. Он, вероятно, болен. Он отсутствует уже (redan) два дня.
4. Должно быть, хорошо жить на даче.
5. Вы, очевидно, знакомы с текстом. Что вы можете о нем сказать?

Ö v n i n g N r. 12

Sätt in lämpligt ord i följande meningar:

rysk, ryss

1. Är det en . . . eller en svensk bok, som du läser?
2. «Är din far . . . ?» — «Ja, hur så?» — «Jag trodde att han var svensk».

hem, hemma

1. Stannar du verkligen . . . hela tiden du är ledig?
2. Kom . . . till mig så ska jag visa dig mina nya frimärken.
3. Jag vill ringa upp honom. Tror du han är . . . Kanske han har inte kommit . . . ännu?

först, bara

1. Jag kunde inte skriva den här uppsatsen. Jag fick veta om den ... igår.
2. Gör det ... Du ska få se vad det kommer att bli.
3. Jag kan berätta hela historien för dig ... om en vecka. Nu har jag ju ingen rätt att göra det.

heta, kalla

1. Vad ... din vän? Presentera mig för honom.
2. Han är så liten och rund, han påminner om en liten baby. Därför ... vi honom lillen, och det är bara få som vet att han ... Lasse.
3. ... mig inte Karin, jag ... ju Kia.

kunna, känna, veta

1. Vad ... du om honom? Ingenting. Du blev ju bekant med honom först för en vecka sedan.
2. ... du bra till Moskva? Visst, gör jag det. Jag har ju bott här i 12 år.
3. Jag ... inte hemläxorna tills i dag. Jag hade ont i huvudet i går och kunde inte förbereda mig.
4. ... du, att hon har rest till Kina på två år.

Ö v n i n g N r. 13

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. ... vänster ... dörren står ett skåp.
2. Kan du flytta den där vasen ... blommorna ... fönsterbrädet?
3. Jag har flera bokhyllor fulla ... böcker hemma. Böckerna står ... dem ... flera rader.
4. Förstår du dig ... konst. Nej, inte precis. Men jag tycker mycket ... den.
5. Vem är det, som sitter ... höger ... Sven?
6. Ska du inte berätta ... mig ... din resa ... Kina? Jag skulle vara mycket glad att få höra ... den.
7. I går träffade jag honom ... en händelse. Och han bad mig att snart komma och hälsa ... honom.
8. Hon är så stolt ... att hennes dotter visar böjelse ... språkstudier.
9. Hon drömmer ... att få läsa denna bok. Kan du låna henne boken ... två dagar?
10. De kommer inte att ta hänsyn ... dina studier. Du måste absolut göra detta arbete och göra det snabbt.
11. Vad är det, du sitter och tänker ... ? Kan jag hjälpa dig ... något?
12. Skaka inte ... huvudet. Jag vill verkligen att du ska tro mig.

Ö v n i n g N r. 14

Översätt följande ord och uttryck till tyska:

att kasta en blick på, så vitt jag kan se, att förstå sig på, att vara stolt över, att ha böjelse för att förbereda sig till, en hatt, en överrock, inte bara ... utan också, på söndagarna, i söndags, herrskapet.

Ö v n i n g N r. 15

Översätt följande satser till svenska:

1. Он не только хорошо разбирается в музыке, но и сам сочиняет её.
2. У меня нет ни пианино, ни рояля. Я не умею играть на пианино.
3. Насколько я знаю, его сейчас нет в Москве и его жены тоже. Она уехала в Минск.
4. Ни я, ни Карл не могли ответить на вопрос Петра. Это был самый трудный вопрос в течение всего урока.
5. Он не пришел и не

позвонил. Я не знаю, что с ним. 6. В прошлую среду его не было ни в институте, ни дома. Я звонил ему, но мне ответили: «Его нет». 7. Прошлым летом она ездила в деревню со своими дочерьми. Этим летом она опять собирается поехать туда. 8. Он может ответить на любой вопрос. 9. Он дал нам понять, что он недоволен нами. Но он не сказал и не объяснил почему. 10. Насколько я могу понять, он очень гордится своей работой. 11. Давайте также посмотрим на эту квартиру.

Läs och berätta följande historier:

HAN HJÄLPTE

En man som arbetade på ett järnvägsbygge frågade en dag sin förmän:

— Behöver ni några arbetare? Jag har en bror hemma som skulle bli glad att få något arbete.

— Hurudan är han?

— Han är mycket flitig. Han tycker om att arbeta. Han gör sitt arbete mycket bra.

— Gott. Säg åt honom att han kan komma.

— Medan jag talar om min bror, kommer jag ihåg att min far också behöver arbete. Kanske det finns någonting för honom här?

— Och hurudan är din far?

— En duktig arbetare, lika duktig som vi två tillsammans.

— Då kan du säga åt din far att han kan komma, sa förmannen, — men du och din bror kan stanna hemma.

att komma ihåg — помнить, запомнить

att stanna hemma — оставаться дома

Svara på följande frågor:

1. Varför ville mannen att hans bror och far också skulle få arbete?
2. Varför ville förmannen ta den gamle mannen och avskeda (уволить) de två unga männen?

MODERNA LÄGENHETER

Så var det den här historien från ett nybyggt hus. Tre av hyresgästerna träffades och började prata om bostäderna.

— Hos mig är det så lyhört, sa den förste, så jag hör grannens radio bättre än han hör själv.

— Väggarna i min lägenhet är så tunna, sa den andre, så när grannen släcker sitt ljus blir det skymning i mitt rum.

— Det var väl ingenting, sa den tredje. När min granne har ont i huvudet måste jag ta aspirin!

en bostad — en lägenhet — en våning.

Svara på följande frågor:

1. Vilken bostad var den sämsta? 2. Är alla bostäder i nybyggda hus sådana? 3. Vem av hyresgästerna tycker ni synd om (вам жаль)?

Läs följande berättelse. Skriv den med egna ord:

EN GAMMAL MULLVAD OCH HANS DOTTER

Två mullvader som bodde under ett berg hade många barn. De älskade sina barn, men mest av alla tyckte de om sin yngsta dotter. När de tittade på henne brukade de säga: «Har du någon gång i ditt liv sett någon så vacker som hon?» När hon blev gammal nog för att giftas beslöt de att gifta henne med den, som var mäktigast i världen. Men de visste inte vem det var. Så gick de till en mycket gammal och klok mullvad och frågade honom. Han sade att himlen var den mäktigaste i världen.

Så gick mullvaden till himlen och bad honom att gifta sig med hans dotter. Himlen frågade: «Varför har du beslutat att gifta din dotter med mig?»—Mullvaden svarade: «Eftersom du är den mäktigaste». Men himlen sade att den inte var den mäktigaste utan solen var mäktigare än han. Så gick den gamla mullvaden till solen. Men solen sade: «Nej, jag är inte den mäktigaste. Molnet kan betäcka mig. Gå och be molnet att gifta sig med din dotter».

Den gamla mullvaden gick till molnet men det svarade: «Jag kan inte stanna för att tala med dig, därför att vinden driver mig till havet. Jag måste lyda honom».

Den gamle mullvaden sade till vinden: «Du är den mäktigaste. Gifta dig med min dotter». Men vinden svarade: «Jag är mäktigare än molnet, men jag är inte den mäktigaste i världen. Ser du det där berget? Det står ofta på min väg och jag blåser och blåser, men berget står kvar där och jag kan inte driva bort det!».

Mullvaden gick tillbaka till berget under vilket han bodde.

«Ni har rätt» — sa berget.—«Jag kan hålla vinden. Jag är mäktigare än den. Men en liten mullvad bor under mig. Jag har aldrig sett honom men han gräver och gräver under mig, och jag kan ingenting göra åt honom. Han är mäktigare än jag. Du måste gifta bort din dotter med en mullvad».

«Detta är kloka ord!»—tänkte den gamle mullvaden och gick hem mycket nöjd.

en mullvad — крот
att gifta ² — выдавать замуж
mäktig — могучий

Berätta följande historia på svenska:

Самые ленивые

(индийская сказка)

Однажды решили выяснить, кто самый ленивый в Индии. Долго искали, пока не нашли двух самых отъявленных лентяев. Кто же из них ленивее? Чтобы проверить это, построили деревянную хижину, поместили их туда, а хижину подожгли. Кто первым выскочит из нее? Отставший и будет самым ленивым.

Но когда хижина начала гореть, один ленивец лишь спросил: «Откуда это так ярко светит солнце?» На что второй ответил: «Ну вот еще, беспокоить себя, глаза открывать».

Так оба и сгорели.

lat — ленивый
att sätta eld på ngt — поджечь
att förbrinna ⁴ — сгореть

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

blick, -en, -ar
flyg el, -n, -lar
fotografi, -(e) t, -er
fåtölj, -en, -er
grammofon, -en, -er
hyll/a, -n, -or
kudd/e, -n, -ar

matt/a, -n, -or
radioapparat, -en, -er
salong, -en, -er
spig/el, -n, -lar
spis, -en, -ar
vardagsrum, -met, =
vas, -en, -er

Verb

att känna ²
att lysa ² upp

måtte
att spela ¹ (något instrument)

Adjektiv

ensam
musikalisk
tunn

tjock
full

Adverb

någon gång

tyvärr

Konjunktion

varken . . . eller

Förkortning

t.o.m [till och med]

Uttryck

att förstå sig på så vitt jag kan se.

УРОК XXI

Грамматика:

1. Числительное
2. Hur många, hur mycket
3. Образование наречий с помощью суффикса -vis

Лексическая тема:

«ВРЕМЯ»

Текст:

«*Tiden*»

ЧИСЛИТЕЛЬНОЕ

Количественные числительные

Количественные числительные от 1 до 12 имеют следующие формы:

1 — en (ett)	5 — fem	9 — nio
2 — två	6 — sex	10 — tio
3 — tre	7 — sju	11 — elva
4 — fyra	8 — åtta	12 — tolv

Числительное «один», а также образованные с ним числительные «двадцать один» и т. д. согласуются в роде с существительным, к которому они относятся.

tjuguen böcker — двадцать одна книга
tjugoett häften — двадцать одна тетрадь

Все остальные числительные не согласуются в роде с существительным:

två pojkar
två häften

tre flickor
fem arbetare

Числительные от 13 до 19 образуются с помощью суффикса **-ton** (после гласного **-tton**), причем форма трех числительных—14, 18, 19—несколько изменяется (ср. с нем.: *zehn*).

13 — tretton	17 — sjutton
14 — fjorton	18 — aderton (в разговорной речи
15 — femton	19 — nitton произносится
16 — sexton	[a:t ₀ n])

Числительные, обозначающие десятки, начиная с 30 (20—**tjugu** представляет исключение), образуются от корня числительных первого десятка с прибавлением суффикса **-tio** (после гласного **-ttio**; ср. с нем.: *zig*).

20 — tjugu (tjugo)	60 — sextio
30 — trettio	70 — sjuttio
40 — fyrtio	80 — åttio
50 — femtio	90 — nittio

В разговорной речи **nio**, **tio**, а также десятки произносятся: [ni₀ə], [ti₀ə] и т. д., что отражается иногда и на письме **tretti**, **fyrti**, **femti** и т. д.

Сложные числительные 21, 22, 23 и т. д. представляют собой сочетание числительного, обозначающего соответствующий десяток, с числительным, обозначающим единицу. Порядок следования составных членов в этом случае совпадает с русским языком.

21 — tjuguet	33 — trettiotre
22 — tjugutvå	44 — fyrtiofyra

В немецком языке порядок следования составных компонентов в сложном числительном отличен. Особенностью немецкого языка является постановка единиц перед десятками. В образовании сложных числительных в немецком языке участвует союз *und*.

Соответствующий союз **och** в шведском языке не употребляется для образования сложных числительных.

Шведский язык

tjuguet
fyrtiotre
sextiofem
sjuttioåtta
nittiofem

Немецкий язык

einundzwanzig
dreiundvierzig
fünfundsechzig
achtundsiebzig
fünfundneunzig

Числительные 100 и 1000 имеют форму среднего рода: **ett hundra** — сто, **ett tusen** — тысяча. Форма множественного числа их омонимична с формой единственного числа:

ett hundra — två hundra
ett tusen — tre tusen

Числительные «миллион» и «миллиард» имеют общий род и во множественном числе прибавляют суффикс -er.

en miljon — två miljoner
en milliard — två milliarder

ЗАПОМНИТЕ:

В шведском языке существительные, употребляющиеся после числительных, всегда стоят в общем падеже (в отличие от русского языка, где существительные стоят в родительном падеже):

fem stolar — пять стульев
åtta böcker — восемь книг
femton kvinnor — пятнадцать женщин

Субстантивированные числительные имеют обычно общий род (сравните с немецким языком, где подобные числительные имеют женский род):

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
tvåan femman Ta fyran!	die Zwei die Fünf Nehmen Sie die Vier.	двойка пятерка Сядьте на четвер- тый номер (трам- вая).
Kan du låna mig en tia?	Kannst du mir 10 Kronen leihen?	Ты не можешь одолжить мне де- сять крон?

Порядковые числительные

Порядковые числительные от 1 до 12 имеют следующие формы:

första (e)	fjärde	sjunde	tionde
andra (e)	femte	åttonde	elfte
tredje	sjätte	nionde	tolfte

Порядковые числительные, соответствующие количественным от 13 до 19, а также числительным 100 и 1000 образуются с помощью суффикса -de.

Порядковые числительные, соответствующие количественным числительным, обозначающим круглые десятки от 20 до 90, образуются с помощью суффикса **-nde**:

20 — **tjugonde**30 — **trettionde**40 — **fyr tionde**

Порядковые числительные неизменяемы. В функции определения они часто сопровождаются определенным препозитивным артиклем **den (det, de)**. Числительные **första** и **andra**, помимо окончаний среднего и общего рода, могут иметь окончание **-e** при согласовании с существительными, некогда относившимися к мужскому роду ⁴.

den förste studenten
den första lektionen

den andre mannen
den andra gången

Ö v n i n g N r. 1

Läs följande räkneord:

3, 6, 12, 19, 21, 30, 35, 40, 48, 50, 52, 60, 67, 70, 79, 80, 81, 90, 99, 100, 1000, 204, 1240, 10.000, 1.250.878; 3.689.166.

Ö v n i n g N r. 2

Översätt till svenska:

один студент; одно окно; три книги; восемь стульев; тридцать три ученика; сорок один вопрос; пятьдесят одна тетрадь; восемьдесят слов; сто рублей; тысяча лет; два миллиона рублей; три тысячи лет.

Ö v n i n g N r. 3

Översätt till svenska:

третий урок; шестой год; одиннадцатый трамвай; девятнадцатая софа; тридцать четвертый номер; сотый билет; тысячный посетитель (*en besökare*); двадцать седьмая книга.

Läs och berätta följande historia:

DEN SISTA I SKOLLISTAN⁵

F a r (till sin son, en skolpojke): Vilket nummer har du i skollistan nu?

S v e n: Jag är den tjugusjätte.

F a r: Och hur många pojkar är det i klassen?

S v e n: Det finns tjugusex pojkar.

⁴ См. вводный фонетический курс, урок VII.

⁵ В некоторых шведских школах фамилии учеников заносятся в список не в алфавитном порядке, а согласно успеваемости учеников.

(om en månad)

F a r: Nå, Sven, vilket nummer har du i skollistan den här månaden?

S v e n: Jag är den trettioförsta.

F a r: Hur kan det komma sig? Det finns ju bara tjugusex pojkar i klassen.

S v e n: Nej då! Vi har fem nya pojkar i klassen nu.

HUR MÅNGA, HUR MYCKET

Hur många (сколько) — употребляется, когда речь идет об исчисляемых предметах, **hur mycket** (сколько) применительно к неисчисляемым существительным (см. **många, mycket**, lektion XVIII).

Hur många människor finns — Сколько человек в комнате?
det i rummet?

Hur mycket socker vill du ha? — Сколько тебе дать сахару?

В немецком языке **hur många, hur mycket** соответствуют *wieviel*.

Hur många dagar är det i januari? — Wieviel Tage hat der Januar?

Hur mycket tid har du? — Wieviel Zeit hast du?

Ö v n i n g N r. 4

Översätt till svenska:

1. Сколько у вас книг? 2. Сколько вопросов он задал вам? 3. Сколько у тебя есть денег? 4. Сколько у Вас бумаги? 5. Сколько времени ты мне можешь уделить?

ОБРАЗОВАНИЕ НАРЕЧИЙ С ПОМОЩЬЮ СУФФИКСА -VIS

С помощью суффикса **-vis** образуются наречия:

1) от существительных:

ett exempel — exempelvis — пример — примерно

en jämförelse — jämförelsevis — сравнение — сравнительно

2) от наречий, совпадающих по форме с прилагательным в среднем роде (например, **roligt, långt**). При этом наблюдается некоторое отличие в значении:

naturligtvis — конечно, разумеется

naturligt — естественно, натурально

vanligtvis — обычно, большей частью
vanligt — обычно, распространено

Сравните следующие примеры:

Naturligtvis, kommer jag att hjälpa dig.	Конечно, я помогу тебе.
Hon grät så naturligt att man aldrig kunde tro att det var bara spel.	Она так естественно плакала, что трудно было поверить, что это только игра.

Övning Nr. 5

Översätt följande satser till ryska:

1. Naturligtvis, kommer jag att hjälpa dig. 2. Om vi exempelvis tar dessa två arbeten, så måste jag säga att Viktors arbete är betydligt bättre. 3. Jag ska ringa upp dig som vanligt kl. 7 på kvällen. 4. Vanligtvis arbetar han i biblioteket på söndagarna.

Övning Nr. 6

Fyll i naturligt, naturligtvis, vanligt, vanligtvis i stället för streck:

1. . . . , kan jag berätta för dig om det. 2. Det var så gjort, att vi alla trodde det. 3. Det här ordet är så. i svenska språket. 4. är han hemma på dagarna.

Övning Nr. 7

Översätt till svenska:

1. Возьмите к примеру наш город. До революции это был маленький, грязный (smutsig) городок. А сейчас это большой красивый город с новыми домами, широкими прямыми улицами, парками. Разумеется, нам еще многое надо сделать. 2. Обычно он приходит в библиотеку днем и занимается два-три часа. 3. При встрече и при прощании по-шведски говорят обычно «добрый день». 4. Он спросил об этом так естественно, что **никто** (ingen) не удивился.

Выражения, связанные с обозначением времени

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Vad är klockan?	Wie spät ist es?	Который час?
Hur mycket är klockan?		
Klockan } är två.	Es ist Zwei.	Два часа.
Hon fem (minuter) över ett	fünf Minuten nach eins	пять минут второго
(en) kvart över två	(ein) Viertel nach zwei	четверть третьего
Tjugu (minuter) över tre.	zwanzig Minuten nach drei	20 минут четвертого

tio (minuter) i fyra	zehn Minuten vor vier	без 10 ми- нут 4
(en) kvart i sju	(ein) Viertel vor sieben	без четвер- ти 7
halv åtta	halb acht	половина восьмого

5 minuter en kvart 20 minuter	över = nach	5 Minuten Viertel 20 Minuten	i = vor
-------------------------------------	-------------	------------------------------------	---------

Klockan är mycket.	Es ist spät.	Уже поздно.
Klockan 12 på dagen.	Um 12 Uhr mittags	12 часов дня
Klockan 12 på natten.	Um 12 Uhr nachts	12 часов но- чи
Klockan går efter.	Die Uhr geht nach.	Часы отста- ют.
Klockan går före.	Die Uhr geht vor.	Часы спе- шат.
Går din klocka rätt?	Geht deine Uhr richtig?	Твои часы идут пра- вильно?
Hur dags?	Wann?	В котором часу?

Ö v n i n g N r. 8

Svara: Vad är klockan?

3.15; 2.25; 5.10; 12; 6.45; 4.30; 11.15; 10.35; 7.20; 4.50; 6.13; 9.27; 10.30;
11; 1.40.

TIDEN

Första delen. Beskrivning.

När man ska göra en resa utomlands, gör man klokt i att på förhand lära sig, hur tiden anges där på vanligt talspråk. Frågar man exempelvis, när ett tåg skall gå eller en båt skall komma, är det av vikt att man förstår svaret. I Sverige säger man: klockan är tolv, hon är ett, två o.s.v. Halvtimmarna uttrycks på samma sätt; klockan är halv tolv (11. 30) halv ett (12. 30) halv två (1. 30) o.s.v. Kvarterna anges sålunda: klockan är en kvart i tolv (11.45) klockan är en kvart över elva. Minuterna uttrycker man på samma sätt: klockan är fem minuter över tolv (12. 5.) den är tio minuter över tolv (12. 10), den är tio minuter i elva (10.50) Naturligtvis kan man också säga: klockan är elva och femton (11.15), tolv och tjugo (12.20) tio och fyrtiotre (10.43) o.s.v.

Järnväg och post räknar nu med tjugofyra timmar. Står det alltså i tidtabellen, att ett tåg ankommer tjugotre och femtio-

åtta (23.58) och avgår noll och fyra (00.04), så betyder det, att tåget kommer in två minuter före och går fyra minuter efter klockan tolv midnatt.

I brev anger vi datum på följande sätt: Stockholm den 17 maj 1930 (sjuttonde maj nittonhundratrettio) Årtal uttalar vi alltid så: t.ex. 1879 (adertonhundrasjuttionio).

Ett telefonnummer uttalar man siffra för siffra, t. ex. två, fyra, ett, noll (2410) Är nummret femsiffrigt, delar man det lämpligast i två grupper, t. ex. etthundratjugoåtta, tre noll (12830).

*Linguaphone Konversationskurs.
Svenska.*

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. att göra	{ en resa — сделать поездку { ett försök — сделать попытку
2. att göra	{ klokt } i ngt — поступить { умно, } в каком-ни- { dumt } глупо } будь случае, { делу }
3. på förhand	— заранее, заблаговременно
4. det är	{ av vikt } очень важно { av betydelse } имеет большое значение
5. det står i	{ tidtabellen } в расписании { brevet } в письме { boken } в книге } написано
6. på samma sätt	таким же образом
på	{ följande sätt } следующим образом { olika sätt } различным образом
7. o. s. v. (och så vidare)	и так далее
8. utomlands	за границу, за границей
att göra en resa utomlands	совершить поездку за границу
Hon har bott utomlands i hela sitt liv	Она всю свою жизнь прожила за границей.
9. att räkna ¹	а) считать, полагать
att räkna ngn bland sina vänner	считать кого-либо своим другом
att räkna fel	б) ошибиться в счете; просчитаться
Jag räknar på dig.	в) рассчитывать, полагаться
Jag räknar på hans uttalande	Я рассчитываю на тебя.
att räkna med ngn	Я рассчитываю на его заявление.
	г) считаться с кем-либо

- att räkna med ngt — считаться с чем-либо
 10. Kl. 12 midnatt — в полночь, в 12 часов ночи
 11. siffra för siffra — цифра за цифрой
 dag för dag — день за днем
 ord för ord — слово за словом
 12. att dela i grupper — делить на группы.

Ö v n i n g N r. 9

Läs följande räkneord:

15, 25, 34, 43, 58, 62, 71, 86, 97, 111, 123, 135, 254, 382, 399, 409, 540;
 662, 814, 989, 1001, 1313, 1956, 1748, 1870, 10208, 13267, 15103,

Ö v n i n g N r. 10

Ange ordningstalen av följande räkneord:

3, 6, 8, 11, 18, 29, 32, 41, 50, 64, 77, 80, 99, 100

Ö v n i n g N r. 11

Översätt följande satser till svenska:

1. Мальчик считает от одного до ста. Он делает ошибку в счете и начинает снова. 2. Я думал, что я приду заблаговременно, но я просчитался. 3. Я считаю его одним из лучших своих друзей. 4. Вы придете ко мне завтра? Я могу на Вас рассчитывать? 5. Я рассчитываю на его помощь. 6. Вы должны считаться с тем, что он болен. 7. Вы должны считаться с ним. Вы знаете, как много он сделал для вас.

Ö v n i n g N r. 12

Översätt till svenska. Skriv följande uttryck med bestämd artikel:

шестой урок; восьмое упражнение; третья строчка; одиннадцатый номер; двадцать первый день; тридцать первая тетрадь; шестнадцатый человек; сорок четвертое слово; седьмая группа; первый год.

Ö v n i n g N r. 13

Svara på följande frågor:

1. Vilket år är ni född? 2. Vilket år gick ni i skolan? 3. Vilket år fick ni ert avgångsbetyg? 4. När sökte ni inträde vid det här institutet? 5. Hur många sidor har er läsebok i svenska? 6. Hur många studenter finns det i rummet? 7. Hur mycket pengar har ni? 8. Hur många häften ligger på bordet? 9. Hur gammal är ni?

Ö v n i n g N r. 14

Översätt till svenska:

два студента, три учебника, четыре тетради, десять человек, двенадцать лет, шесть часов, восемь недель, двадцать пять рублей, сорок минут, шестьдесят секунд, сто двадцать строчек, много вопросов, много ответов, много времени, много кофе, много кусков мела.

Ö v n i n g N r. 15

Översätt till svenska:

Который сейчас час?—Сейчас девять часов утра, два часа дня, пять часов вечера, двенадцать часов ночи, половина второго, четверть третьего, двадцать минут пятого, без двадцати восемь, без десяти минут семь, половина десятого, двадцать пять минут первого, без семнадцати минут шесть.

Ö v n i n g N r. 16

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. Han är mycket liten. Han är bara 6 år. Han lär sig räkna. Nu kan han räkna . . . I . . . 12. Han räknar mycket långsamt, siffra . . . siffra. 2. «När kommer han . . . dag?»—«En kvart . . . 3, tror jag. Det sa han . . . går». 3. Det är . . . stor vikt att alla får veta . . . det . . . förhand. 4. Det står . . . tidtabellen att vårt tåg avgår tjugu minuter . . . nio. 5. Vad står det . . . brevet, som du fick . . . honom . . . går? 6. Kan du läsa upp ditt telefonnummer siffra . . . siffra? 7. Han är mycket stolt . . . sin nyfödda dotter. Låt oss hälsa . . . honom och gratulera honom! 8. Jag visste inte att det var . . . sådan vikt. Jag fick veta det . . . en händelse. 9. Vi har inte träffats sedan . . . tisdags. Jag vet inte vad det är . . . fel . . . honom. 10. Det blir allt lättare dag . . . dag att studera språket. 11. Säg mig . . . förhand när han kommer så att jag kan förbereda mig . . . det. 12. Du ska lära dig texten utantill. Ord . . . ord. 13. Nu ska vi dela oss . . . grupper och gå olika vägar. 14. Ni kan räkna . . . honom. Om han sade att han skulle göra det, så kan ni tro honom. 15. Den här övningen måste ni skriva . . . följande sätt. 16. Du måste räkna . . . att han varit borta och glömt mycket.

Ö v n i n g N r. 17*

Översätt följande satser till svenska:

Я встал поздно. Было уже 9 часов утра. В половине десятого я должен был встретиться со своим товарищем. У меня было только тридцать минут, чтобы привести себя в порядок. За четверть часа я оделся, умылся, в следующие десять минут я позавтракал. Через 25 минут я вышел из дома. Мы должны были совершить поездку на станцию «Турист», чтобы отдохнуть там на свежем воздухе. Поезд отходил с Савеловского вокзала в 10 час. 20 мин. За 35 минут мы добрались до вокзала. Билеты купил заранее наш товарищ, который уже ждал нас. Мы поехали втроем. Мы поступили глупо, не взяв лыж (skidor). Было не очень холодно и много снега. Но для нас главное значение имел чистый воздух. Мы провели 4 часа за городом. В 3 час. 45 мин. мы уже опять были на Савеловском вокзале. Мы поехали ко мне домой, отдохнули и решили пойти в кино. Кто-то из нас купил газету «Кинонеделя». В газете было написано, что фильм, который мы все очень хотели посмотреть, начинается в 5 час. 10 мин. в кинотеатре недалеко от моего дома. У нас был еще час времени, но мы купили билеты заранее. Билеты были не дорогие—по 30 копеек. Без десяти минут пять мы уже были в кино. В 7 часов сеанс окончился, и в половине восьмого мы уже были дома.

Ö v n i n g N r. 18

Fyll i de ord, som fattas:

1. Förra året gjorde hon en resa . . . Hon skulle resa till Polen. 2. Det står i . . . att tåget avgår en kvart över åtta. 3. Man kan göra denna uppgift på . . . , men jag gjorde precis . . . som du. 4. Det är . . . att du förstår allt vad jag säger . . . kan du inte fortsätta ditt arbete. 5. Hon läste hela numret, långsamt, tydligt, . . . 6. Ni måste . . . hans önskemål. Han har ju hjälpt dig så mycket.

Ö v n i n g N r. 19

Översätt följande satser till svenska:

1. Он сделал попытку помочь мне, но ничего из этого не вышло. 2. Вы поступите умно, если заранее ознакомитесь со страной, в которую поедете.

3. Поделите все слова на группы и потом начинайте заучивать их. 4. Занятия языком каждый день имеют большое значение. 5. В письме написано, что он рассчитывает на вашу помощь. 6. Делай так же, как и я, и тебе будет легче (lätt). — смотрите, не просчитайтесь.

Ö v n i n g N r. 20 *

Berätta följande historia. Översätt den skriftligt till svenska:

На вокзале висят часы. Подошел путешественник и записал время: 12.35.

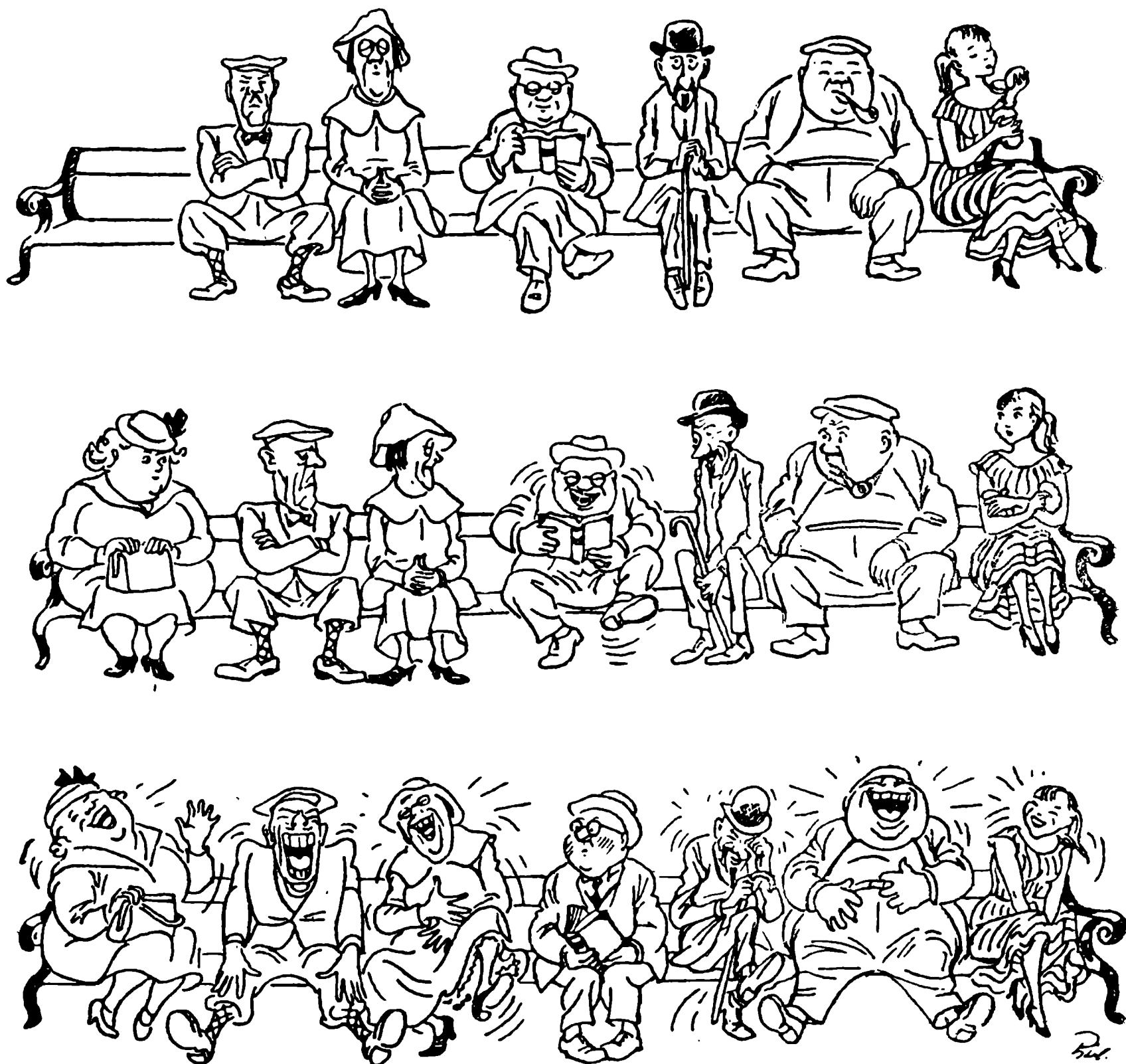
— Зачем Вам это? — спросил один любопытный пассажир.

— У меня нет часов, а меня все время спрашивают, который час.

nyfiken — любопытный

(Из немецкого юмора)

Smittosamt

I. Svara på följande fragor:

1. Hur såg de fem människorna ut?
2. Vad gjorde var och en av dessa människor?
3. Läste mannen en intressant bok?
4. Hur reagerade människorna när mannen började skratta?
5. Varför började de andra skratta?
6. Är skrattet smittosamt?
7. Varför såg mannen oförstående ut när han märkte att de andra höll på att dö av skratt?
8. Vilken mening hade han om alla dessa människor?

II. Ge underskrifter till bilderna.

III. Beskriv bilden.

IV. Beskriv mannen, som satte sig på bänken för att läsa en rolig bok.

smittosam — заразительный
ett skratt — смех
att dö av skratt — умереть со смеху

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

båt, -en, -ar	post, -en
datum, pl. data	siffr a, -n, -or
halvtimm e, -n, -ar	sätt, -et, =
järnväg, -en, -ar	talspråk, -et
kvart, -en, -er	tidtabell, -en -er
midnatt, -en	tåg, -et, =
minut, -en, -er	vikt, -en, -er

Verb

att ange ⁴	att dela ¹
att ankomma ⁴	att räkna ¹
att avgå ⁴	att uttrycka ²
att betyda ²	

Adjektiv

dum	nyfiken
klok	

Adverb

exempelvis	vanligt
naturligt	vanligtvis
naturligtvis	utomlands
på förhand	

Uttryck

dag för dag	på följande sätt
att göra klokt (dumt) i	på samma sätt
att göra en resa utomlands	siffr a för siffr a
ord för ord	att vara av vikt

УРОК XXII

Грамматика:

1. Согласование времен
2. Глаголы att skola, att få, att bruka
3. Отложительные глаголы
4. Неопределенное местоимение någon
5. Отрицание ingen
6. Определительные местоимения

Лексическая тема:

«Здоровье»

Текст:

«*Brev till Signe från Lisa*»

СОГЛАСОВАНИЕ ВРЕМЕН

Согласование времен имеет место в сложноподчиненных предложениях. Суть его заключается в следующем: время сказуемого придаточного (преимущественно дополнительного) предложения зависит от времени сказуемого главного предложения. Если в главном предложении сказуемое стоит в форме претерита, то зависимость времен в придаточном предложении можно представить следующим образом:

Главное предложение
претерит

Придаточное предложение
действие **совпадает** с действием
главного
действие **следует** за действием
главного
действие **предшествует** действию
главного

Тогда в придаточном предложении форма сказуемого будет:

- а) при одновременности действия — претерит;
- б) при предшественности действия — плюсквамперфект;
- в) для обозначения действия, которое явится будущим по отношению к выраженному претеритом действию главного предложения,—будущее в прошедшем:

Шведский язык		Немецкий язык	
Jag trodde, att	han var hemma.	Ich glaubte, daß	er zu Hause war.
	han redan hade kommit hem.		er schon nach Hause gekommen war.
	han skulle komma hem nästa vinter.		er den nächsten Winter nach Hause kommen würde.

ЗАПОМНИТЕ:

В русском языке в соответствующих случаях согласование времен сказуемого дополнительного придаточного предложения со временем главного предложения отсутствует.

Он сказал, что изучает шведский язык в университете.

Он сказал, что изучал шведский язык в университете.

Он сказал, что будет изучать шведский язык в университете.

Согласование времен отсутствует, когда:

- а) сообщается общеизвестная истина:

Han sade, att jorden är rund. — Он сказал, что земля круглая.

в) говорящий выражает уверенность в том, что высказанное им суждение справедливо вообще, а не только для момента речи:

Och så berättade doktorn, att det finns tre läkare, som är ändå skickligare än han och som just kan göra oss friska och glada och starka.

ГЛАГОЛЫ ATT SKOLA, ATT FÅ, ATT BRUKA

1) ska (skall)

Форма настоящего времени глагола att skola — ska (skall) в сочетании с инфинитивом смыслового глагола употребляется:

а) для обозначения простого будущего времени:

Jag ska resa till Leningrad i kväll.	Вечером я уезжаю в Ленин- град.
Han ska göra det om ett par dagar.	Он сделает это через два дня.

б) для передачи значения долженствования, необходимости. В этом случае глагол **ska** соответствует в немецком языке глаголу *sollen*:

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Vad ska det betyda?	Was soll das be- deuten?	Что это значит?
Du ska inte dricka kaffe!	Du sollst keinen Kaffee trinken!	Ты не должна пить кофе!

в) **ska** с инфинитивом, так же как и **skulle**, употребляется для обозначения будущего в прошедшем. Однако **ska** + инфинитив отличается от **skulle** + инфинитив большей степенью вероятности осуществления действия, а также большей категоричностью. **Skulle** + инфинитив отличается меньшей степенью вероятности действия и меньшей категоричностью. Сравните следующие примеры:

Doktorn sade till oss, att vi ska vara mera ute i fri- ska luften.	Доктор сказал нам, что мы должны больше находиться на свежем воздухе.
Han sade, att vi ska vädra i rummet.	Он сказал, что мы должны проветривать комнату.
Min väninna sade att hon skulle komma, om hon hade tid.	Моя подруга сказала, что она придет, если у нее будет время.

2) skulle

Глагол **skulle** в сочетании с инфинитивом употребляется:

а) для передачи долженствования, смягченного приказа-
ния:

Шведский язык	Немецкий язык
Du skulle vara mera uppmärk- sam på lektionerna.	Du sollst aufmerksamer beim Unterricht sein.
Så sa doktorn, att senast klo- ckan åtta skulle vi lägga oss om kvällarna.	Der Doktor sagte, daß wir nicht später als um acht Uhr abends schlafen gehen sollen.

б) для обозначения будущего времени в прошедшем (см. глагол *ska*).

Ö v n i n g N r. 1

Fyll i verben som står i parentes i rätt tempus:

1. Han sade att han (tänka) göra en resa utomlands nästa sommar.
2. De förklarade att de (hälsa) på oss händelsevis, eftersom de (befinna) sig inte långt från vårt hus.
3. Du sade ju att du (vilja) avlägga två examina nästa vecka.
4. Han sade att han (bestämma) sig för att bli ingenjör.
5. Jag trodde att de (ta) hänsyn till vad studenten har böjelse för, men det (visa) sig att det inte (vara) så.
6. Hon tänkte på hur roligt det (vara) att få börja studera igen.
7. Han satt och läste innan du (komma).
8. Hon sade att hon (göra) det om hon (kunna).

Ö v n i n g N r. 2

Översätt följande satser till ryska:

1. Stanna här. Jag ska snart vara tillbaka.
2. Jag skulle just gå när du kom till mig. Vill du tala med mig?
3. Varför är du hemma? Varför vill du inte tala med mig? Vad ska det betyda?
4. Läraren sade till mig att jag ska promenera så mycket som möjligt i friska luften och låta solen lysa på mig. Och jag ska vandra ofta i rummet så att den friska luften kommer in i rummet.
5. Du ska inte dricka kaffe utan dricka te i stället. Du ska äta mycket och vila mycket, om du vill vara frisk.
6. Hur vill du att jag ska veta det! Jag har varit borta en hel månad.
7. Han kom och bad mig om hjälp. Jag kunde inte säga «nej» till honom. Så hjälpte jag honom. Vad skulle jag annars göra?
8. Han bad mig att jag skulle beställa ett rum för honom.
9. Min vän sade, att jag absolut skulle visa mig för doktorn.
10. Han lovade (обещал), att om han inte kunde komma, skulle han i alla fall ringa.
11. Doktorn sa att, vi inte skulle glömma att borsta tänderna varje dag.

Ö v n i n g N r. 3*

Översätt till svenska:

1. Виктор сказал, что когда он был в институте сегодня, он не встретил там Веру. Вера же утверждала (att påstå), что она была там целый день. Она сказала, что она была в читальне и писала статью для **стенгазеты** (väggtidningen), которую она должна sätta на следующей неделе. Она думала, что Виктор ее найдет, когда придет в институт, и поможет перевести один текст, который им был задан на прошлой неделе.
2. Вы не должны так громко разговаривать здесь. В комнате находится больной.
3. Вы должны помочь ему. Он долго болел и отстал (att bli efter).
4. Доктор сказал: «Вы должны всегда мыть руки (att tvätta sig om händerna) перед едой. Вы должны есть спокойно, медленно и не читать книг во время еды».
5. Виктор заметил (anmärka), что выставка открыта с 10 до 5 часов вечера.
6. Учитель сказал, что такие книги во многом помогают нам знакомиться с жизнью народов других стран.
7. Он сказал, что подобное мнение существует и среди (bland) наших студентов.

ГЛАГОЛ АТТ FÅ

Сочетания глагола *få* имеют значение:

а) завершенности действия.

Сочетания глагола *få* с глаголами чувств (*att se, att höra, att veta* и др.) выражают завершенность действия и переда-

ют значения, соответствующие русским глаголам совершенного вида: увидеть, услышать, узнать.

В этих случаях инфинитив глагола после *få* употребляется без частицы *att*.

Jag fick se den här boken
först i går.

Viktor fick höra om det här
förslaget först i måndags.

Ni ska få veta det lite senare.

Så snart jag får se honom,
skickar jag honom till dig.

Я увидел эту книгу только
вчера.

Только в прошлый понедель-
ник Виктор услышал об этом
предложении.

Об этом вы узнаете немного
позднее.

Как только я увижу его, я по-
шлю его к тебе.

б) значение «заставлять»

Jag hoppas att jag ska få ho-
nom att göra det.

Boken har fått mig att skratta
mycket.

Jag kan inte få honom att tala.

Я надеюсь, что смогу заста-
вить его (букв.: привлечь)
сделать это.

Эта книга заставила меня
много смеяться.

Я не в состоянии заставить
его говорить.

В этих случаях инфинитив глагола после *få* употребляется с частицей *att*.

в) значение «сметь, иметь право».

Глагол *få* передает здесь те же значения, что и глагол *dürfen* в немецком языке—иметь разрешение, иметь право, сметь.

Шведский язык

Немецкий язык

Русский язык

Får jag komma in?

Darf ich herein?

Можно войти?

Man får inte röka
här.

Hier darf man nicht
rauchen.

Здесь нельзя ку-
рить.

Får jag fråga?

Darf ich fragen?

Разрешите спросить?

Инфинитив глагола после *få* стоит без частицы *att*.

В некоторых случаях в вопросе после глагола *få* следу-
ет прямое дополнение, выраженное местоимением *det*: *Får jag
det?* Вопрос соответствует русскому «можно, разрешите» и
употребляется, когда из контекста ясно, о чем идет речь:

Шведский язык

Немецкий язык

Jag vill tala med honom. Får
jag det?

Ich möchte mit ihm sprechen.
Darf ich das machen?

Han vill berätta en rolig historia. Får han det? Er möchte eine lustige Geschichte erzählen. Darf er das machen?

Примечание: В сочетании с инфинитивом других глаголов глагол *få* выражает значение долженствования, вынужденности, пожелания и других модальных значений:

Han får vänta här. — Пусть он подождет здесь.
 Jag får lov att säga dig att jag är missnöjd med dig. — Я должен сказать тебе, что я тобой недоволен.
 Alla fick göra vad de ville. — Все делали (могли делать), что хотели.

Ö v n i n g N r. 4

Översätt följande satser till ryska och säg, vilken betydelse verbet «att få» har i dem:

1. Trots att det inte var svårt att få veta vad hon hette, tyckte han att det var roligare att inte veta det. 2. Har han sagt att han skulle göra det, så gör han det nog också, ska du få se. 3. Hur jag än försökte, kunde jag inte få henne att svara på min fråga. 4. Jag får lov att säga dig, att du burit dig dumt åt (вел себя глупо) 5. Vänta lite! Du ska få höra något intressant. 6. Får jag lov att fråga er? 7. Fick du honom att göra det?

Ö v n i n g N r. 5

Översätt följande satser till svenska med hjälp av verbet «att få»:

1. Если я смогу убедить его (заставить его) помочь вам, это будет очень хорошо. 2. Могу я помочь вам в вашей работе? 3. Она открыла дверь и увидела Виктора, который играл на пианино.

ГЛАГОЛ АТТ BRUKA

Сочетание глагола *att bruka* с инфинитивом основного глагола обозначает регулярно повторяющееся действие.

Перед инфинитивом глагола после *att bruka* не ставится частица *att*. В русском языке подобные значения передаются лексически (обычно, постоянно, иметь обыкновение).

Han brukar komma hem sent på kvällarna. Он обычно приходит домой поздно вечером.
 Vår familj brukade resa ut på landet varje sommar. Наша семья имела обыкновение выезжать на дачу каждое лето.
 Han brukar gå förbi mitt hus vid 6 — tiden. Он обычно проходит мимо моего дома около 6 часов вечера.

Ö v n i n g N r. 6

Översätt följande satser till ryska:

1. Förra året brukade vi ofta besöka det här museet. Vi hade våra språklektioner här. 2. På söndagarna brukar han gå till biblioteket för ut-

ländsk litteratur för att läsa nya engelska tidningar och tidskrifter. 3. När jag var i vilohemmet i somras hade vi roligt där. Vi brukade **samläs** (соби- раться) i vardagsrummet på kvällarna, pratade, dansade och sjöng. Om vädret var bra, brukade vi gå ut för att promenera. 4. Jag brukar köpa alla produkter i den här affären.

Ö v n i n g N r. 7*

Översätt följande satser till svenska med hjälp av verbet att bruka:

1. Он обычно приходит домой около 7 часов вечера. 2. Мы часто говорили об этом. Теперь мы уже больше не вспоминаем этого. 3. Он имеет обыкновение задавать этот вопрос. Приготовьтесь на него ответить. 4. Чем вы обычно занимаетесь летом? 5. Вы часто бывали в этом музее? 6. По вечерам мы бывало сидели в большой комнате и читали какую-нибудь книгу. 7. В длинные летние вечера мы ходили к реке и **часами** (i timtals) сидели и смотрели на воду.

ОТЛОЖИТЕЛЬНЫЕ ГЛАГОЛЫ

Отложительные глаголы имеют окончания страдательно- го залога, а значение действительного залога.

att hoppas — надеяться

att andas — дышать

Jag **hoppas** att du gör det. — Я **надеюсь**, что ты сделаешь это.

Han **minns** dig väl — Он хорошо **помнит** тебя.

Vad **kallas** affären för? — Как **называется** магазин?

Большинство отложительных глаголов относится к 1-му и 2-му спряжению. При образовании основных форм эти глаголы сохраняют окончание -s:

Presens — jag hoppas

Pluskvamperfekt — jag hade

Preteritum — jag hoppades

hoppats

Perfekt — jag har hoppats

Futurum — jag ska hoppas

Ö v n i n g N r. 8

Ange alla former av följande verb:

att finnas, att träffas, att kallas, att hoppas, att minnas.

Ö v n i n g N r. 9

Översätt följande satser till svenska:

1. Я надеюсь, что ты придешь. 2. Мы встретились вчера в библиотеке. 3. Как называется эта книга? 4. Я хорошо помню этот урок. 5. Встретимся завтра? 6. Я надеялся, что мы встретимся и поэтому пришел.

НЕОПРЕДЕЛЕННОЕ МЕСТОИМЕНИЕ NÅGON

Någon (кто-то, кто-нибудь, какой-нибудь, некоторый, несколько) имеет формы сильного прилагательного (общий

род — **någon**, средний род — **något**, множественное число — **några**). **Någon** употребляется:

1) как определение. В этом случае в немецком языке ему соответствуют *einige, irgendein*.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Ge mig någon bok om Sverige.	Gib mir irgendein Buch über Schweden.	Дай мне какую-нибудь книгу о Швеции.
Låt oss söka efter något rum!	Laß uns irgendein Zimmer suchen!	Давайте найдем какую-нибудь комнату!
Jag vill ställa Er några frågor i samband med ert uttalande.	Ich will Sie einige Fragen stellen bezüglich Ihrer Äußerung.	Я хочу задать Вам несколько вопросов относительно Вашего выступления.

Неопределенное местоимение **någon** употребляется также в вопросительных предложениях, причем на русский язык оно иногда не переводится.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Har ni något häfte så att jag kan anteckna allt vad som sägs här?	Haben Sie irgendein Heft, wo ich alles notieren kann, was hier gesagt wird?	У Вас нет какой-нибудь тетради, где я могу записать все, что говорится здесь?
Har ni några böcker hemma?	Haben sie einige Bücher zu Hause?	У вас есть книги дома?
Finns det något tvivel om det?	Besteht irgendein Zweifel darüber?	Есть ли какое-либо сомнение в этом?

2) неопределенное местоимение **någon** встречается также в функции подлежащего и дополнения. В этом случае в немецком языке ему соответствует *jemand*.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Vi ska gå hem till mig. Det finns väl någon hemma.	Wir werden zu mir nach Hause gehen. Es ist wohl jemand zu Hause.	Мы пойдем ко мне домой. Кто-нибудь да есть дома.
Fråga någon om det!	Frage jemanden darüber!	Спроси кого-нибудь об этом!

Finns det någon som vet, vad det är för fel med honom?	Weiß jemand, was mit ihm geschehen ist?	Кто-нибудь знает, что с ним случилось?
--	---	--

По отношению к неодушевленным предметам употребляется *någonting* или *något*. В немецком языке этим местоимениям соответствует местоимение *etwas*:

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Ta något på dig. Det är kallt ute.	Ziehe etwas an. Es ist kalt draußen.	Одень что-нибудь. На улице холодно.
Finns det någonting du vill fråga mig om?	Gibt es irgend etwas, was du mich fragen willst?	Ты что-нибудь хочешь спросить меня?
Någonting kan man alltid få av honom.	Etwas kann man immer von ihm erhalten.	Что-нибудь от него всегда можно добиться.

ОТРИЦАНИЕ INGEN

Отрицание *ingen* — никто, никакой — (общий род — *ingen*, средний род — *inget*, множественное число — *inga*) употребляется:

1) когда отрицание относится к существительному. В этом случае в немецком языке ему соответствует *kein*.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Hittills har inget förslag ställts.	Es ist bis jetzt kein Vorschlag gemacht worden.	Не было еще внесено ни одного предложения.
Jag har inga vänner.	Ich habe keine Freunde.	У меня нет друзей.
Jag har inget tvivel om att han är den skyldige.	Ich habe keinen Zweifel, daß er der Schuldige ist.	У меня нет никакого сомнения в том, что виноват он.

2) отрицание *ingen* соотносится с одушевленными предметами. В этом случае в немецком языке ему соответствует *niemand*.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Ingen är hemma nu.	Es ist jetzt niemand zu Hause.	Никого нет дома.

Ingen vill bära an-svar för det.	Niemand will die Verantwortung dafür tragen.	Никто не хочет нести за это ответственность.
Jag träffar ingen nu för tiden.	Ich begegne jetzt niemandem .	Я никого не встречаю сейчас.

По отношению к неодушевленным предметам употребляется **ingenting** и **inget**. В немецком языке в этой же функции употребляется местоимение *nichts*.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Har du inte läst någonting om det?— Nej, jag har ingenting läst om det.	Hast du etwas gelesen darüber?— Nein, ich habe nichts darüber gelesen.	Вы что-нибудь читали об этом? Нет, я ничего не читал об этом.
Inget kunde leda bort hans tankar från denna olyckliga händelse.	Nichts konnte seine Gedanken von diesem unglücklichen Ereignis abbringen.	Ничто не могло отвлекать его мысли от этого неприятного происшествия.

ЗАПОМНИТЕ:

Если какое-нибудь слово в предложении имеет значение отрицания, то также как и в немецком языке второе отрицание при глаголе не употребляется.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Ingen säger det!	Niemand spricht das!	Никто этого не говорит!

Ö v n i n g N r. 10

Fyll «någon, något, några» eller «ingen, inget, inga» i stället för streck:

1. Jag har . . . svenska böcker hemma. De är intressanta. Om du vill, kan jag ta med . . . bok åt er. 2. Finns det . . . fler frågor? Om . . . vill fråga mer, så kan vi sluta för i dag. 3. Finns det . . . nytt om honom? Han har rest för . . . månader sedan. 4 . . . av dem visste någonting. 5. Jag vet, att . . . måste finnas hemma. 6. Har du . . . som du kunde fråga? 7. . . . kan svara på din fråga. Fråga . . . annan. 8. . . . av oss var där. Vi visste ingenting om det.

Ö v n i n g N r. 11

Fyll «någonting» eller «ingenting» i stället för streck:

1. Jag vill fråga dig . . . Kan du svara mig? 2. Ska jag ta . . . hä-rifrån? Jag vet inte. Ingen har sagt . . . 3. Hon sade . . . , utan bara fortsatte att titta uppmärksamt på mig. 4. Jag har . . . hört om det. Fråga någon annan i stället.

Översätt följande satser till svenska:

1. Кто-то пришел. Пойди посмотри, кто там. 2. Ты кому-нибудь написал письмо? — Нет еще. У меня не было времени. 3. Приходил какой-то молодой человек и оставил вам какую-то книгу. 4. Он ничего об этом не знает. 5. Никого не было дома, когда я вернулся. 6. Я совсем не получал писем от Виктора. 7. Я не знаю никого, кто мог бы сделать это также хорошо. 8. Он не подготовил (никакого) перевода этой статьи. 9. Никто не знает об этом.

ОПРЕДЕЛИТЕЛЬНЫЕ МЕСТОИМЕНИЯ

Определительные местоимения с **var** — в качестве первого компонента имеют значение «каждый», «всякий»: **var** — общий род, средний род — **vart, var och en** — общий род, средний род — **var och ett**, общий род — **varje, varenda**, (средний род **vartenda**).

Все названные местоимения употребляются только в единственном числе. В немецком языке этим местоимениям соответствует определительное местоимение *jeder*.

1. Местоимения **var, varje, varenda** употребляются обычно как прилагательные:

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Han kommer hit var dag .	Er kommt jeden Tag hier her.	Он приходит сюда каждый день.
Varje dag ringer han upp mig.	Jeden Tag ruft er mich an.	Он мне звонит каждый день.
Varenda gång jag ser honom, tycker jag ännu mer om honom.	Jedes Mal, wenn ich ihn sehe, gefällt er mir mehr.	Всякий раз, как я его вижу, он мне все больше нравится.

Var och en употребляются часто в функции подлежащего и дополнения:

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Var och en här vid institutet kan till historien bra.	Jeder kennt die Geschichte im Institut gut.	Каждый в институте хорошо знает историю.
Berätta för mig om var och en av er.	Erzähle mir über jeden von euch.	Расскажи мне о каждом из вас.

Ö v n i n g N r. 13

Fyll i var, varje, varenda, var och en i stället för streck:

1. . . . gång vi talar om denna regel, förstår jag den ännu bättre.
2. . . . kan skriva en sådan översättning 3. . . . som studerar något språk måste läsa så mycket som möjligt. 4. Vi har skrivit . . . övning på den här sidan. 5. . . . student måste kunna denna dikt utantill. 6. . . . kan svara på en sådan fråga. 7. . . . turist, som kommer till vårt land besöker Kreml.

Översätt följande satser till svenska:

1. Каждый раз, когда мы встречаемся, мы много говорим о вас.
2. Каждый, кто играет в шахматы (spela schack), знает, как увлекательна (spännande) эта игра.
3. Всякий предмет труден, когда начинаешь его изучать.
4. Напишите каждое слово 10 раз.
5. Он хорошо знает каждого студента в своей группе.
6. Каждый, кто приходит к нам, спрашивает, что это за картина.

BREV TILL SIGNE FRÅN LISA

Kära Signe!

Tack för ditt brev! Jag blev så förvånad över att du kan skriva så bra, fast du bara har gått i skolan sedan i höstas. Har ni vår i Stockholm också? Här är bjorkarna utslagna. Solen har lyst flera dagar i sträck nu. Man kan knappt sitta stilla, så vackert är det. Men fröken låter oss ha fönstren öppna i skolsalen, och då går det bättre.

Just nu sitter jag i skolan och skriver till dig. Fröken har sagt, att vi får skriva ett brev till vem vi vill och berätta om en rolig lektion, som vi har haft.

En dag i förra veckan kom vår skoldoktor hit. Han är så snäll och trevlig. Annars brukar han bara undersöka, om vi är sjuka på något sätt. Men den här gången sa han, att han ville ha en lektion med oss i hälsolära. «Får jag det?» frågade han fröken. «Ja, gärna», sa fröken. Och så satte hon sig bredvid oss och låtsades att hon var skolflicka hon också.

Så frågade doktorn oss, om vi visste, vad hälsolära var för något. «Ja, det är om hur man ska hälsa», sa Anna—Lisa.

Då började vi skratta men doktorn sa, att det var inget att skratta åt, för det kunde vi nog behöva ha en lektion i flera av oss. Och då såg Torsten och Lars—Olov så snopna ut, för doktorn tittade på dem, och de glömmer så ofta att ta av sig mössan när de hälsar.

Men så sa doktorn, att hälsa betyder något annat också, och det var om det som han nu tänkte tala. Att ha hälsan betyder att vara frisk till kropp och själ, sa han. Det betyder, att man är frisk och glad och stark.

Och så berättade doktorn, att det finns tre läkare, som är ändå skickligare än han och som just kan göra oss friska och glada och starka. De heter doktor Sol, doktor Luft och doktor Vatten, sa han. Skriv upp de orden med riktigt stora bokstäver, sa han. Och så skrev vi: SOL, LUFT, VATTEN.

Sedan sa doktorn, att vi ska vara ute så mycket som möjligt i friska luften och låta solen lysa på oss. Och vi ska vädra ofta så att den friska luften kommer in i rummen, och om nät-

terna ska vi helst ha fönstret öppet. Man kan ha en liten springa öppen på vintern också, sa han. Och vi ska härda oss med att tvätta oss med kallt vatten över hela kroppen var morgon, sa han. Det känns så varmt och skönt efteråt, och man blir inte alls så lätt förkyld, om man gör det. Då sa Hans, att vi har dusch hemma; och det tyckte doktorn var mycket bra. Det är inte alla, som har det, men det går precis lika bra att tvätta sig över hela kroppen med en tvättvante eller en våt handduk. Och så ska vi inte glömma att tvätta fötterna var dag. Doktorn berättade, att han en gång i en skola ville se på barnens fötter. Då sprang alla pojkarna först bort till en damm nära skolan och tvättade sig, för de skämdes att visa sina svarta fötter för doktorn.

Doktorn sa också, att vi inte skulle glömma att tvätta halsen och öronen och hålla naglarna rena och borsta tänderna var kväll. «Men allt det där vet ni förstås förut», sa han.

«Ni ska inte ha för mycket på er, så att ni blir svettiga, när ni rör er-ute!» sa doktorn. Det tyckte jag var bra, för Hans och jag har så ofta sagt till mor, att vi inte behöver ha så mycket på oss.

Och vi ska alltid tvätta oss om händerna, innan vi äter, sa doktorn, för annars kan vi få bakterier i oss. Ja, vi fick lära oss så mycket, så att jag vet inte, om jag kommer ihåg allt. Jo, nu kommer jag ihåg det, som är allra viktigast att skriva till dig om: DU SKA INTE DRICKA KAFFE! Jag minns, att när du sa i somras, att du alltid fick kaffe om morgnarna hemma, så tyckte jag, att du var lycklig. Men nu tycker jag inte alls så, för kaffe har gift i sig och är mycket skadligt för barn, sa doktorn. Du ska dricka mjölk i stället, för den blir man frisk av. Och så ska du äta grovt bröd och mycket frukt och grönsaker. I frukt och grönsaker finns det något, som kallas vitaminer, och de är mycket nyttiga. I morötter finns också sådana där vitaminer, och morötter är mycket billigare än frukt. Om somrarna brukar Hans och jag ibland dra upp morötter och skölja dem vid pumpen i trädgården och äta dem, för vi tycker, att det är så gott. Men inte visste vi, att detta var nyttigt också; Man kan riva morötter och ha på sina smörgåsar, och man kan lägga hackad vitkål på. Det är väldigt gott, och i vitkål finns också vitaminer, säger doktorn.

Så sa doktorn, att senast klockan åtta skulle vi lägga oss om kvällarna, för vi behöver mycket sömn, när vi växer. «Och ni vill väl växa och bli stora och långa?» frågade han. «Ja», ropade vi allesammans. Men fröken ropade inte ja, för hon är ju redan fullvuxen.

Vi blev så ivriga att fråga doktorn om allt möjligt, och vi blev så ledsna, när det ringde.

Nu har vi bestämt oss för att göra, som doktorn har sagt. Hela klassen har bestämt sig för det.

Och tidigt varenda morgon springer Hans före mig till duschrummet och tar kalldusch. Han, som förut bara nätt och jämnt hann klä sig och springa till skolan!

Det här var väl ett långt brev? Jag har skrivit på det i tre timmar! Du kommer väl till Lövsta i sommar, ifall du ska resa till din farmor? Faster Malin har ju bett dig komma. Vad vi ska ha roligt då!

Vi ska bada och sola oss varenda dag. Då får vi ju både sol och luft och vatten på en gång!

Adjö! Hans hälsar.

Skriv snart igen. Din vän, Lisa.

*E. Beskow och H. Siegväld,
Vill du läsa? Andra skolåret.*

ГРАММАТИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

Kära Signe! Kära vän! Kära vänner!	{ При обращении существительное всегда употребляется без артикля, а прилагательное стоит в определенной форме, но без препози- тивного артикля.
--	---

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. att bli⁴ { förvånad över — удивиться
förkyld — простудиться
ivrig — проявить усердие
ledsen — опечалиться
2. fast — хотя, хоть (союз)
Du skriver så bra fast — Ты так хорошо пишешь, хотя
du bara har gått i sko- ходишь в школу только с
lan sedan i höstas. осени.
3. flera rader { sträck — несколько строчек подряд
flera dagar i { sträck — несколько дней подряд
flera timmar { sträck — несколько часов подряд
4. knappt — а) едва, с трудом, чуть
b) только что
Knappt hade han gått — Только что он ушел, как ты
förrän du kom. пришел.
5. just — а) именно, как раз, точно
Just därför säger jag — Именно поэтому я говорю так,
det. — б) только что, сейчас

- Just nu sitter jag i skolan.** — Как раз сейчас я сижу в школе.
Han var just här. — Он только что был здесь.
 с) для усиления высказывания
- Jag kunde just tro det.** — Я так и знал.
 6. **hit** — сюда (указывает направление)
dit — туда
Kom hit. Ta boken och gå dit. Подойди сюда. Возьми книгу и иди туда.
7. Аналогичное различие существует между **här**—здесь и **där** — там:
Kom hit och sätt dig här! Пойди сюда и сядь здесь!
Gå dit och stanna där! Иди туда и побудь там!
8. **om** — союз, вводящий косвенный вопрос. В русском языке соответствующую роль в косвенном вопросе играет частица -ли:
Han frågade om jag kunde komma. Он спросил, могу ли я прийти.
9. **nog** — а) достаточно
Han är klok nog att förstå det. Он достаточно умен, чтобы понять это.
 б) вероятно, несомненно
...för det kunde vi nog behöva ha en lektion i. ...потому что этому нам несомненно надо поучиться.
 с) усилительная частица
Dumt nog grälade vi. Довольно глупо, что мы поссорились.
10. **att behöva²** — а) нуждаться
Vi behöver hjälp. — Мы нуждаемся в помощи.
 б) нужно
Jag behöver fråga honom först. Мне надо сначала спросить его.
Det behövs inte. — Это не нужно.
Behövde ni verkligen vara alla tre för att göra det? И, действительно, нужно было всем троим это делать?
11. **att ta av sig (mössan kappan)** снимать с себя (шапку, пальто)
att ta på sig (mössan, kappan) надевать на себя (шапку, пальто)
12. **att betyda²** а) значить, означать
Vad betyder detta ord? — Что значит это слово?
Vad betyder detta? — Что это значит?
 б) значить, иметь значение

Det betyder mycket — Это для меня много значит.
för mig.

13. att vara ute — находиться на улице, вне дома
сравните (с немецким *draußen*)

14. helst — превосходная степ. от *gärna* — лучше, пред-
почтительно, желательно

Om nätterna ska vi — Ночью желательно держать
helst ha fönstret öp- окно открытым.
pet.

Иногда *helst* с этим значением передается на русский
язык сослагательным наклонением.

15. att ha på sig — надевать на себя

Du ska inte ha så my- Не надо много надевать на се-
cket på dig, när det бя, когда тепло.
är varmt.

16. allra — наречие, употребляется для усиления превоф-
ходной степени

allra { *bäst* — лучше всего
viktigast — самое важное

17. i stället — вместо.

Du ska dricka mjölk i — Вместо этого ты должна пить
stället. молоко.

Fråga honom i stället. — Лучше спроси его (вместо ко-
го-либо другого).

18. god — а) хороший
en god människa

— хороший человек

b) вкусный

Kakorna är goda — Пирожные вкусные

Maten är väldigt god. — Еда здесь очень вкусная.
här.

19. väldigt

— огромный (перед прилагатель-
ным или наречием обознача-
ет высшую степень качества,
имеет усилительное значе-
ние)

väldigt gott

— очень вкусно

väldigt dum

— страшно глупый

väldigt intressant

— страшно интересно

20. väl

— а) хорошо

Han läser väl.

— Он хорошо читает.

mycket väl

— очень хорошо

b) слишком, очень

Det är väl mycket för — Слишком много для одного че-
en person. ловека.

- с) вероятно
- Det är väl inte sant — Это невероятно
21. ifall — в случае если
22. ju — (усилительная частица) ведь, же
 Jag har ju sagt. — Я же сказал.
 Han har ju frågat er. — Он'ведь спрашивал вас.
23. på en gång — одновременно
24. att ha roligt — веселиться, развлекаться
 Vi hade roligt! — Нам было весело!
25. ett öra — ухо; во мн. числе имеет форму öron.

Lägg märke till följande prepositoner

att bli (vara) förvånad över
 att skratta åt ngn, ngt
 att tvätta sig { om händerna
 { i ansiktet
 om { kvällarna
 på { dagarna
 { nätterna

Ö v n i n g N r. 15

Skriv substantiv, som står i parentes, med nödvändig artikel:

Det var (gång) (liten sotargosse), som kom med i (söndagsskola).
 «Kan du (bokstäver)? frågade (lärare)»—«Ja då», sade (gosse).—«Kan du läsa rent?»—«Ja».—«Vad var det för (bok), som du lärde dig det i?»—«Jag har aldrig haft (bok)», sade (gosse).—«Har du inte gått i (skola) då?»—«Nej, jag har aldrig gått i (skola)».—«Vem har då lärt dig läsa?»—«Vem kunde låra dig läsa utan (bok)»—«(Sotarpojke), förstås. Vi läste på (skyltar): alla de där (skylt), som hänger utanför bagarens och skomakarens och smedens och alla de andra»—«Och på det (sätt) lärde du dig läsa?»—«Ja då», sade (gosse) och skrattade.

Ö v n i n g N r. 16

Översätt följande satser med hjälp av verbet att bli:

1. Он удивился, когда увидел меня в институте. 2. Одень что-нибудь теплое на себя! Ты можешь простудиться и заболеть. 3. Он опечалился, когда узнал, что его товарищ заболел и не сможет поехать с ним. 4. Не печалься, все будет хорошо. 5. Она очень обрадовалась, получив письмо.

Ö v n i n g N r. 17

Sätt in lämpligt ord i följande meningar:

1. Gå till den sovjetiska konstatställningen. Du ska få se många vackra tavlor . . . (dit, där). 2. Jag ska inte gå Vad har jag . . . att göra (dit, där). 3. Kan jag lämna in mina saker . . . ? (hit, här). 4. Du ska komma . . . varje kväll och läsa på dina hemläxor . . . (hit, här) 5. Han

har . . . att göra nu. Han skriver någon bok och översätter någon artikel (mycket, många). 6. Det finns . . . jag vill fråga dig om (mycket, många). 7. Jag har . . . böcker hemma. Kom, jag ska ge er en. (mycket, många). 8. Jag har . . . börjat läsa den här boken. Därför kan jag inte ge dig den (först, bara). 9. Jag har . . . nu fått den här boken av min vän. (först, bara). 10. . . . i går förstod jag vad han begärde (требовал) av mig (först, bara). 11. «Träffas Karin?»—«Nej, hon har gått . . . för en liten stund sedan» (ut, ute). 12. «Hur är det . . . i dag?»—«Fint. Det är varmt och skönt» (ut, ute). 13. Stå inte här Kom in». (ut, ute). 14. När kommer han . . . ur rummet? Jag väntar på honom (ut, ute).

Ö v n i n g N r. 18

Översätt följande satser till svenska med hjälp av konjunktionerna om, fast, ifall:

1. Он спросил меня, не смогу ли я помочь ему. 2. Виктор хорошо владеет немецким языком, хотя изучал его лишь год. 3. В случае, если мы встретимся на кануне, напишите мне. 4. Учитель спросил, все ли ученики знают наизусть стихотворение. 5. В случае, если я не смогу помочь вам, попросите Виктора. 6. Хотя мы и сказали ему, что нас не будет дома, он все-таки пришел

Ö v n i n g N r. 19

Översätt till svenska med hjälp av allra:

красивее всего; интереснее всего; лучше всего; самое важное; холоднее всего; яснее всего.

Ö v n i n g N r. 20

Skriv alla satser i texten, som innehåller verbet «att få». Säg, vilken betydelse verbet «att få» har i dessa satser.

Ö v n i n g N r. 21

Ändra följande satser så att ni kan använda (употребить) verbet «att bruka» i stället för «vanligen, som vanligt». Översätt de här satserna till ryska:

1. Vanligen stiger han upp klockan 8 på morgonen. 2. Som vanligt kommer han till institutet vid 9-tiden. 3. Vanligen läste han på hemläxorna sent på kvällen. 4. Vad gör du vanligen på kvällarna? 5. Vanligen träffade jag honom en gång i veckan.

Ö v n i n g N r. 22 *

Översätt följande satser till svenska och använd i dem: väl, ju, knappt, just, nog:

1. Я же говорил вам, что эта работа плохая. Мы только что о ней говорили. Она едва заслуживает (фörtjäna¹) тройки. 2. Он как раз вошел, когда вы позвонили. 3. Как раз сейчас я перевожу интересную статью по этому вопросу. 4. Вы слышали, что он не сдал все экзамены?—Я так и знал. Он очень плохо занимался. 5. Этот текст слишком мал для перевода на экзамене. 6. Он достаточно умен, чтобы не допустить этой ошибки. 7. Хорошо, что мы не пошли туда. 8. Вы, несомненно, правы.

Ö v n i n g N r. 23

Skriv alla former av följande verb:

att hoppas¹, att låtsas¹, att skämmas², att träffas¹, att minnas², att kallas¹, att slåss⁴.

Ö v n i n g N r. 24

Översätt följande satser till svenska:

1. Он обычно стыдится своих плохих оценок. 2. Мы обычно встречаемся по воскресеньям в читальне. 3. Вы думаете, что он все помнит? 4. Эти два мальчика часто ссорятся. 5. Как называется самая длинная река в Европе? 6. Вы не помните, как называется этот фильм? 7. Помните об этом! Я спрошу вас еще раз. 8. Не притворяйтесь! Я все знаю. 9. Он имеет обыкновение заблаговременно заканчивать работу.

Ö v n i n g N r. 25

Översätt följande ord till svenska. Skriv dem med alla personliga pronomen i singularis och pluralis:

сидиться, готовиться, умываться, решаться на что-либо.

Ö v n i n g N r. 26

Sätt det reflexiva pronomenet «sig» eller personliga pronomen i objektform i stället för streck:

1. Sätt . . . på soffan och vänta på honom. 2. Du glömde att ta av . . . mössan när du kom in. 3. Man kan härda . . . med att tvätta . . . med kallt vatten över hela kroppen. 4. Vi har lärt . . . tio nya ord i dag. 5. Klockan är 12. Han har redan gått och lagt . . . 6. Har ni redan bestämt . . . för vilken bok ni vill ha?

Ö v n i n g N r. 27

Översätt följande satser till svenska:

1. Вы любите загорать? Так хорошо чувствуешь себя, когда лежишь на берегу реки. Можно встать, пойти искупаться и лечь опять загорать. 2. Он обычно обтирается по утрам холодной водой. 3. Я сажусь за стол и начинаю заниматься. Сначала я должен выучить все новые слова. 4. Когда ты сможешь подготовиться к экзамену? 5. Вы уже решили, какой язык вы будете изучать?

Ö v n i n g N r. 28

Översätt följande satser med hjälp av någon, ingen, varje, var:

1. У вас есть бумага? — Нет, у меня нет. 2. Вы где-нибудь встречаетесь с ним? 3. Каждый в нашем институте хорошо помнит эту девушку. 4. Кто-то сказал мне, что Кира тоже должна прийти. 5. Никто не видел его сегодня. 6. У меня нет (никаких) шведских книг дома. 7. Никто не знает, как называется этот фильм. 9. Каждый раз, как я его вижу, я вспоминаю, что я должен отдать ему этот словарь. 10. Он заставил меня сидеть за этой работой каждый вечер.

Ö v n i n g N r. 29

Bilda motsatser till följande adjektiv med hjälp av prefix -«o»:
lyckig, möjlig, nyttig, skadlig, vänlig, bekant, bekväm, skicklig, tydlig.

Ö v n i n g N r. 30

Vilka verb har samma rot som följande substantiv:

ett bad, en betydelse, en borste, en hälsning, ett minne, solen, en träff, en bestämmelse, en dröm.

Ö v n i n g N r. 31

Sätt in prepositioner i stället för streck:

1. Någon knackade . . . dörren och när hon öppnade den, blev hon mycket förvånad . . . att se en främling, som stod utanför. 2. Du bör veta hur man skriver detta ord. Du har ju gått . . . skolan . . . flera år. 3. Vad gör han nu? Jag har inte sett honom . . . i våras. 4. Flera dagar . . . sträck har solen skinit och det har varit så varmt. 5. Du behöver en lektion . . . hur man ska bära sig . . . Du kan ju inte ens hälsa ordenligt . . . din lärare. 6. Varför skrattar du . . . mig? Har jag gjort något dumt? 7. Titta . . . honom! Se vad stor han har blivit! 8. Tvättar du dig alltid . . . händerna innan du sätter dig . . . bords? 9. Ni ska inte prata alla . . . en gång. Jag hör er inte. 10. Du ska tvätta dig . . . händerna innan du börjar äta. 11. . . . dagarna brukar jag vara hemma, men . . . kvällarna är jag vanligen borta. 12. Har du tvättat dig . . . ansiktet också? Du ser så frisk ut! 13. Varför har ni den här varma koftan . . . er? Det är så varmt ute. 14. Ta . . . dig kappan här. 15. Flera dagar . . . sträck stannade hon hemma och arbetade . . . sin översättning. 16. Tycker du . . . den här boken? Jag tror att den är väldigt intressant.

Ö v n i n g N r. 32

Översätt följande satser till tyska. Använd modala verb vid översättningen:

1. Vem kan det vara? 2. Jag vill inte lära mig denna dikt utantill. 3. Jag vill titta igenom denna artikel i kväll. 4. Måste du också skriva denna övning? 5. Du får inte ta den här boken. 6. Får jag hjälpa dig med översättningen? 7. Du ska vila ut dig på söndagarna. 8. Du ska inte ställa så dumma frågor. 9. Vill ni lära er ett par dikter utantill?

Ö v n i n g N r. 33

Översätt följande satser till svenska. Använd modala verb — Märk skillnaden i ordföljden:

1. Der Kranke darf nicht aufstehen. 2. Darf ich dieses Buch sehen? 3. Wir können diese Arbeit in drei Stunden beenden. 4. Willst du dir ein neues Buch kaufen? 5. Ich habe diese Arbeit nicht machen müssen, aber ich selbst habe sie machen wollen. 6. Kannst du dein Wort halten? 7. Ich weiß, daß er nicht kommen konnte. 8. Gehen wir in den Park! Wir wollen dort Tennis spielen.

Ö v n i n g N r. 34

Avsluta följande samtal. Minns, att de båda vännerna har bråttom (спешат) för att komma i tid till tåget:

A. Skynda dig! (торопись) Vi har inte så mycket tid.

B. Men jag måste tvätta mig först. Var är tvålen (мыло) och handduken? (полотенце)

A.

B. Måste jag verkligen raka mig? Det finns inget varmt vatten.

A.

B. Nej, det är inte så farligt. Och tandborsten, var är den? Jag måste borsta tänderna.

A.

B. Jag skulle egentligen ha badat också (следовало бы принять ванну).

A.

B. Och jag skulle klippa håret också (подстричь волосы)

A.

B. Var är kammen?

A.

B. Men jag är så **hungrig** (голоден)

A.

Läs och berätta följande historier:

FOTO

Mamma kommer hem med lilla Olle från fotografen.

— Nå, säger pappa. Fick fotografen Olle att skratta?

— Nej, säger mamma. Men Olle fick fotografen att gråta.
(att gråta, grät, gråtit — плакать)

EN HISTORIA

Vilka tider vi lever i, brummar herr P. på den överfyllda spårvagnen. Ungdomen har inga maner längre.

Varför klagar ni? frågar en äldre dam. Det var ju nyss en ung man som gav er sin plats.

— Det stämmer visserligen, men min fru får stå fortfarande.

det stämmer— да, это так

fortfarande — все еще

DET VAR JUST VAD HAN GJORDE

Lille Pelle kom ut i köket till sin mamma och grät.

— Vad är det med dig?, frågade mamma.

— Pappa hängde upp en tavla och så tappade han den på sin tå.

— Det var väl ingenting att gråta för, det kunde du ha skrattat åt i stället.

— Det var just vad jag gjorde, sa Pelle.

Vilka tider vi lever i! — В какие времена мы живем!

att tappa ¹ — ронять

Svara på följande frågor:

1. Varför kunde fotografen inte få Olle att skratta?
2. Varför ville fotografen få Olle att skratta?
3. Hur kunde Olle få fotografen att gråta?
4. Hurudan var den man, som klagade på ungdomen?
5. Varför grät lille Pelle?
6. Hurudan var Pelles pappa?
7. På vilket sätt skulle ni reagera i en sådan situation? (i pappas ställe).

Hunden biter

I. Svara på följande frågor:

1. Vad var det för en man, som kom fram till grinden en dag?
2. Vad stod det på grinden?
3. Tyckte mannen att hunden var farlig?
4. Såg hunden farlig ut?
5. Vad beslöt mannen att göra, när han fick se hunden?
6. Vad slags hund kom ut ur hundkojan?
7. Hur reagerade mannen, när han fick se den stora hunden?
8. Vad var meningen med att släppa ut den lilla hunden först och den stora efter?

II. Vilken underskrift kan. Ni sätta under varje bild?

III. Beskriv bilderna enligt följande plan:

1. En man kommer fram till huset.
2. Hunden vid hundkojan ser inte alls farlig ut.
3. Han går rakt fram till huset.
4. En stor förskräcklig hund rusar ut.

VI. Berkriv de båda hundarna:

en hundkoja — конура
att bita — кусать
att släppa ut — выпустить

Substantiv

bokstav, -en (pl. bokstäver)	läkare, -n, =
bröd, -et	morot, -en (pl. morötter)
dusch, -en, -ar	smörgås, -en, -ar
frukt, -en, -er	tand, -en (pl. tänder)
grönsaker (pl.)	vatten, -net, =
hälsolära, -n	vår, -en, -ar
kropp, -en, -ar	öra, -t (pl. öron)
luft, -en	

Verb

att bada ¹	att komma ⁴ ihåg
att be ⁴	att låtsas ¹
att behöva ²	att lägga ² sig
att betyda ²	att minnas ²
att borsta ¹	att skratta ¹ åt
att bruka ¹	att skämmas ²
att gråta ⁴	att sola ¹ sig
att hoppas ¹	att träffas ¹
att härda ¹ sig	att tvätta ¹ sig
att kallas ¹	att växa ²
att klä ³ sig	

Pronomen

ingenting	var
ingen	varenda
någon	var och en
någonting	

Adjektiv

billig	skadlig
ivrig	ledsen
lycklig	skicklig
möjlig	stark
nyttig	syvettig
ren	väldig

Adverb

allra	just
dit	knappt

fortfarande
förstås
gärna
helst
hit
ju

nog
nätt och jämnt
snart
stilla
ute
väl

Konjunktioner

fast
ifall

om

Uttryck

adjö
det stämmer
flera dagar i sträck
ha på sig
ha roligt
på en gång

på något sätt
ta dusch, att duscha
ta på (av) sig
vara förkyld
vara förvånad över
vara ute

УРОК XXIII

Грамматика:

Наречия с суффиксами -t, -s

Лексическая тема:

«*Пища*»

Текст:

«*Där mat serveras*».

ОБРАЗОВАНИЕ НАРЕЧИЙ С ПОМОЩЬЮ СУФФИКСА -t (-tt)

Образование наречий с помощью суффикса -t (tt) от основ прилагательных является одним из самых распространенных способов образования наречий в шведском языке. По форме такие наречия совпадают с формой среднего рода прилагательного. Например:

Det är inte lätt att skriva på svenska.

Det är ett lätt samtal.

Det är kallt ute i dag.

Vädret är kallt i dag.

НАРЕЧИЯ С СУФФИКСОМ -s

Суффикс -s встречается в ряде сложных наречий. Например: *utomlands* — за границей.

Особенно часто встречаются подобные наречия с предлогом *till*:

att sätta sig **till bords** — сесть за стол

att sitta **till bords** — сидеть за столом

att gå **till sängs** — ложиться / спать

att gå **till fots** — идти пешком

Övning Nr. 1

Bilda adverb av följande adjektiv:

skön, lycklig, dum, klok, bred, hård, klar, varm, kall, ny, svår, kort

Fyll i adverb eller adjektiv i stället för streck:

1. Han gjorde . . . (klok) i att fråga dig om det. 2. Han är en . . . (klok) och . . . (intelligent) pojke. 3. Det var en . . . (varm) dag. Solen sken . . . (klar) 4. Det är så . . . (varm) här i rummet. Låt oss vädra lite. 5. Han bor i ett . . . (ny) hus. 6. Det är något . . . (ny) du säger. 7. Han svarade . . . (kort) på frågan.

DÄR MAT SERVERAS

I SJÄLVSERVERINGEN

— Så synd att vi inte är hemma, sa Ulla, när de var ute på gatan igen. Jag är så hungrig, så det skriker i magen.

— Jag tänkte att vi skulle äta på en restaurang där borta, sa moster. Det är en hel del till vi måste uträtta, innan vi kan åka hem.

De gick nerför gatan en bit och kom till slut till en restaurang, som Lasse hade sett förut.

— Här är visst alla bord upptagna, sa moster, när de kom till ett rum, där en vaktmästare med blanka knappar stod beredd att ta emot deras kläder. Vi får gå och äta på självserveringen nere på Storgatan i stället.

På vägen dit gick de förbi ett par andra restauranger.

— Å, vad det doftar gott! sa Lasse, när de gick förbi den sista.

Barnen hade aldrig förut ätit på en självservering och därför kände de sig en smula bortkomna. Moster, Ulla och Lasse tog var sin bricka, servett, kniv, sked och gaffel och flyttade sig framåt längs en disk. Innanför disken stod servitriser. En av dem lämnade ut bröd och smör, en annan serverade mjölk, en tredje lämnade ut de varmrätter, som mor hade beställt. Vid kassan betalade moster den mat, som de fått på brickorna. Först därefter kunde de sätta sig vid ett bord och börja äta.

— Det här var smidigt, tyckte Lasse. Det är nog en väldigt fin restaurang.

— Å nej, svarade moster, särskilt fin är den inte. Men snett över gatan finns det en mycket fin restaurang. Där får man välja maträtter efter en särskild matsedel, och matens namn brukar till och med stå på franska. Men det kan bli dyrt att äta där. När man betalar, ska man också ge drickspengar.

— Så bra maten smakar, när man äter borta, tyckte Ulla.

«Orienteringen i hembygden».

ГРАММАТИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. började äta — начали есть

После некоторых глаголов имеют место колебания в отношении употребления att:

Jag började (att) skriva brevet. Я начал писать письмо.

Han slutar (att) läsa boken. Он кончает читать книгу.

De vägrade (att) svara på min fråga. Они отказались отвечать на мой вопрос.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. en synd — грех

Выражения : a) det är synd — жаль кого-либо om (någon)

Det är synd om honom. Han är så sjuk. — Жаль его. Он так болен.

b) Det var synd, att... (du inte kan komma) — Жаль, что... (ты не можешь прийти).

c) att tycka synd om ngt, ngn жалеть кого-либо, что-либо

Jag tycker synd om henne. Hon är så olycklig. Мне жаль ее. Она так несчастна.

2. att vara {
 hungrig — быть голодным
 mätt — быть сытым
 törstig — испытывать жажду

3. en moster — тетья по матери

en faster — тетья по отцу

en tant — тетья (без различия по какой линии)

В шведском языке строго различается родство по материнской и отцовской линиям.

По материнской линии

По отцовской линии

en moster — тетья — en faster

en morbror — дядя — en farbror

en mormor — бабушка — en farmor

en morfar — дедушка — en farfar

Как видно из примеров, первый компонент сложного слова указывает, по чьей линии ведется родство.

4. det är en hel del... — еще много всего...

Det är en hel del att göra. — Еще масса дел.

5. **nerför** — вниз (указывает направление)
uppför — вверх (указывает направление)
att gå { **nerför trappan** спускаться по лестнице
uppför trappan подниматься по лестнице
6. **en bit** — 30. немного
Vänta en bit. — Подождите немного.
en bit, en smula — а) кусок, кусочек
en bit kaka — кусок пирога
в) отрезок
Det är en bra bit hem. — Еще длинный путь до дома.
7. **till slut** — наконец
8. **att vara upptagen** — быть занятым
Jag är upptagen — Я занят.
Platsen är upptagen — Место занято.
Alla bord är upptagna — Все столы заняты.
9. **att stå beredd** — стоять наготове
att vara beredd — быть готовым
10. **att ta emot** { **kläder (i garderoben)**
patienter
en delegation
gåvor } принимать { одежду (в гардеробе)
пациентов
делегацию
подарки
11. **att åka** { **på teater**
på bio
på en konstutställning
hem } поехать { в театр
в кино
на художественную выставку
домой
12. **Vad det doftar gott!** Как хорошо пахнет!
13. **att känna sig** { **bortkommen**
bra, dålig
lycklig } чувствовать себя { потерянным
хорошо, плохо
счастливым
14. **att flytta:** а) переставлять, передвигать
att flytta stolen till väggen подвинуть стул к стене
att flytta sig переселиться
в) переезжать, переселяться
Vi flyttade till en ny lägenhet. Мы переехали на новую квартиру.
att flytta ut på landet переехать на дачу
15. **att lämna ut** { **saker**
böcker
varmrätter } выдавать { вещи
книги
вторые блюда

16. att servera ¹ — подавать, накрывать
 att servera mat — подавать еду
 att servera ett bord — накрывать на стол
 en servering — а) сервировка; б) обслуживание
 en självservering — а) кафетерий; б) самообслуживание
 en servitris — официантка
 en servitör — официант
17. en rätt, -er — блюдо, кушанье
 varmrätt — второе; горячее блюдо
 efterrätt — десерт
 köträtt — мясное блюдо
18. att betala ngt — оплатить что-либо
 att betala notan — заплатить по счету (в ресторане, кафетерии и т. д.)
19. att sätta sig vid ett bord (syn. att sätta sig till bords) — сесть за стол
20. snett — наискось
21. särskild — особый, отдельный
 en särskild matsedel — особое меню
 en särskild fråga — особый вопрос
 en särskild plats — особое место
 särskilt — а) особенно, отдельно; в) специально, именно
- särskilt { intressant — особенно интересно
 roligt — особенно весело
 bra — особенно хорошо
- Jag har kommit hit — Я специально пришел сюда по-
 särskilt för att se er. видаться с вами.
22. drickspengar — чаевые
23. att smaka ¹ — быть вкусным
- Det smakar { bra — Это вкусно.
 dåligt — Это невкусно.
 beskt — Это горько.
- en smak — вкус
 bitter smak — горький на вкус
 att falla ngn i smaken — понравиться кому-либо; прийтись по вкусу
 i hans smak — в его вкусе
 smaklig — вкусный, аппетитный
 Smaklig måltid! — Приятного аппетита!
24. att äta middag (kvälls- mat, frukost, lunch) — обедать (ужинать, завтракать, есть 2-й завтрак)

Ö v n i n g N r. 3

Bilda adverb av följande adjektiv:

god, gammal, smidig, väldig, fin, särskild, dyr, klar, sen, kall, stor, svår, lång.

Ö v n i n g N r. 4

Bilda 12 satser i vilka ni måste använda adjektiv och adverb från övning 3, (t. ex. Det är en god soppa—Maten smakar gott).

Ö v n i n g N r. 5*

Översätt följande satser till svenska:

1. Как жаль, что ты его не слышал. Он так хорошо пел. 2. Жаль его. Он так ничего и не узнал об этой истории. 3. Проголодавшись, он заходит в кафетерий, расположенный в нашем переулке. Там можно поесть быстро, вкусно и недорого. 4. Здесь очень хорошо, красиво, удобно. 5. Совсем нетрудно накрыть стол. Нужно только знать, как и куда положить вилки, ножи, ложки, поставить стаканы. 6. Пройди мимо того серого дома и посмотри, нет ли во дворе Виктора. 7. Будем садиться за стол или подождем еще немного Николая? 8. Я завтракаю в 8 часов утра, но обедаю только в 6 часов вечера. 9. От вашего дома далеко до института?

Ö v n i n g N r. 6

Vilka ord består följande substantiv av:

en självservering, en matsedel, en maträtt, en skoldoktor, en hälsolära, grönsaker, en trädgård, en hemskrivning, en välläsning, ett duschrum.

Ö v n i n g N r. 7

Läs följande satser och ange pluralis på de substantiv som står i parentes:

1. Han hade varit borta i hela (dag) Först för ett par (dag) sedan började han komma till (lektion). Lärarinnan gav honom i uppdrag att skriva några (övning), men när han lämnade in sina (arbete) och hon såg igenom dem, märkte hon så många (fel) att hon blev orolig. 2. Några små (pojke) bad sin mamma om pengar för att gå på bio. «Jag ger er pengarna», sade mamma, men på ett villkor—att ni ska uträtta ett par (ett ärende) åt mig». 3. Alla (bord) i matsalen var upptagna. Överallt satt (människa): unga (flicka), gamla (man), och (skolbarn). Klockan var 2. på dagen. De hade kommit hit för att äta något. 4. «Kan du duka ett bord» frågade en gammal tant sin systerdotter.—«Visst kan jag göra det», svarade flickan. «Det är mycket enkelt. Först lägger man fram (kniv, gaffel, sked), sedan ställer man fram (glas), några (fat) med bröd, om det är flera (person), som äter. Man lägger också (servett) bredvid (tallrik). Det måste också finnas ett par (saltkar) och (burk) för peppar och senap. Det ser också mycket vackert ut, om man har (blomma) på bordet i runda låga (vas).

Ö v n i n g N r. 8

Förvandla följande satser till nekande:

1. Han kom hem för att äta middag. 2. Han säger att han vill sätta sig vid skrivbordet och skriva sin artikel. Vi kan låta honom göra det, inte sant? 3. Det är en ny duk. 4. Det är lätt att laga middag. Bara man har tid. 5. «Har

du fått kniv och gaffel?» — «Ja, tack. Jag har både kniv och gaffel». 6. Är du hungrig? Jag kan bjuda dig på middag. 7. Han sade att han hade uträttat alla mina ärenden. 8. Du blir glad om jag kommer till dig?

Ö v n i n g N r. 9 *

Översätt följande satser till svenska:

1. Жаль, что ты не можешь пойти с нами.— Мне тоже жаль, но я занят. 2. Мне жаль ее, она так много работает над английским языком, но, к сожалению (tyvärr), у нее ничего не получается. 3. Спустись по лестнице и подожди меня там, внизу. 4. Я так голоден. Давайте закусим в этой кафетерии. 5. Этот стол был все время занят, но, наконец, он освободился. Давайте сядем здесь. 6. Он был готов выслушать все, что угодно, но не это замечание. 7. Поедем в кино, на выставку, или домой? 8. Он чувствовал себя неловко, когда девушка, выдававшая в библиотеке книги, сделала ему замечание. 9. Пододвиньтесь немного. Это место занято. 10. Это не особенно веселый рассказ. Самый веселый рассказ, который я когда-либо читал, это один из рассказов Марка Твена, но я забыл сейчас, как он называется. 11. Это блюдо очень вкусное.

Ö v n i n g N r. 10 *

Översätt följande satser till svenska:

1. Он никогда раньше не бывал ни в столовой, ни в кафетерии. Он всегда обедал только дома. Учтите это и извините его. Он просто не знал, как себя вести (att bära sig åt). 2. Как жаль, что ни ты, ни Виктор не могли прийти вчера. У нас было очень весело. 3. Вы не дали мне ни ножа, ни вилки, и ложки тоже не дали. Чем же я буду есть? 4. Не пробуй этот пирог, а возьми вон тот. Он гораздо вкуснее. 5. Вчера я впервые был в закусочной около Каменного моста. Там обслуживают быстро и хорошо. Входишь в зал, берешь поднос, вилки, ножи, ложки, затем идешь вдоль прилавка и выбираешь те блюда, которые тебе нравятся. Затем платишь в кассу, садишься за чистый голубой столик, ешь и уходишь. У меня ушло всего лишь полчаса на обед.

Läs och berätta följande historier:

EN HISTORIA

Familjen hade just satt sig till bords tillsammans med sina gäster.

— Stina, sa värdinnan. Varför har du inte lagt fram kniv och gaffel åt herr Sjösten?

— Det behövs väl inte, sa flickan. Frun sade ju, att han äter som en häst.

EN ANNAN HISTORIA

En man hade varit på en restaurang och ätit den allra delikataste middag. Därefter kallade han på en upppassare och sa: Kommer ni ihåg när jag var här förra året och åt en underbar

middag med champagne och allt och ni kastade ut mig, då jag inte kunde betala notan?

— Jo, det kommer jag mycket väl ihåg, förklarade upppassaren.

— Jag är ledsen, sa mannen, men jag är rädd, att jag måste besvara er med samma sak i år också.

RÄTT ÅT HONOM

Det nyrika paret satt på restaurang och beställde smörgåsbord.

Efter räkorna ställde hovmästaren fram två små glasskålar med vatten och citronskivor.

— Vad ska de vara till? frågade mannen sin äkta hälft.

— Ingen aning, men du får inte fråga så där högt.

Men när hovmästaren kom tillbaka, kunde mannen inte undertrycka sin nyfikenhet.

— Vad är meningen med de här skålarna?

— De kan direktören tvätta fingrarna i, upplyste hovmästaren.

— Rätt åt dig, sa frun, när han gått, den som frågar dumt får ett dumt svar...

SMAKLIG MÅLTID

En svensk vid namn Lundgren skulle fara till USA. Han kunde inte få plats på en svensk båt och till sist reste han med en fransk båt.

Vid måltiderna hade han en fransman som bordsgranne. När de satte sig till bords sade fransmannen:

— Bon appétit.

— Lundgren, sade Lundgren.

Det var lite svårt att fortsätta konversationen och det blev mest att ägna sig åt maten. Vid nästa måltid log emellertid fransmannen och sade åter:

— Bon appétit.

— Lundgren, sade Lundgren.

Också den tredje gången blev det så till Lundgrens stora förvåning. Efteråt träffade han en landsman på båten och berättade för honom om sin bordsgranne.

— Jag har en konstig bordsgranne. Varje gång vi sätter oss till bords presenterar han sig.

— Vad heter han?

— Bon appétit.

— Men snälla du, det är ju inget namn. Han vill ju bara säga «smaklig måltid».

— Kors, sa Lundgren, så dum jag har varit.

När han kom till matsalen och såg sin bordsgranne ville han vara artig och sa först:

— Bon appétit.

— Lundgren, sa mannen förtjust.

ЛЕКСИЧЕСКИЕ ПОЯСНЕНИЯ

1. jag är ledsen — я сожалею; мне жаль

2. sak } — та же вещь
samma man } — тот же человек
bok } — та же книга

Существительные, имеющие в качестве определения **samma**, не принимают постпозитивного определенного артикля.

3. nyrik — только что разбогатевший

4. smörgåsbord — а) закуска; б) стол с закусками

5. citronskiva — долька лимона

en brödskiva — ломтик хлеба

6. Vad ska de vara till? — Для чего они?

7. ingen aning — ни малейшего представления

en aning — понятие, представление

Jag har ingen aning — Не имею ни малейшего представления о том, где он сейчас.
om var han är nu.

8. Vad är meningen med — Для чего предназначены эти
de här skålarna? чаши?

Vad är meningen med — В чем смысл его рассказа?
hans berättelse?

9. rätt åt { dig — так тебе и надо
honon — так ему и надо

10. att ägna sig åt maten — заняться едой

11. en bordsgranne — сосед по столу

12. förtjust — восхищенно

13. vid namn — по имени

14. till ngns förvåning — к удивлению

Ö v n i n g N r. 11

Svara på följande frågor:

1. Vad menade värdinnan när hon sade att herr Sjösten äter som en häst? 2. Varför kom mannen till restaurangen, om han inte kunde betala

notan? 3. Varför mindes uppässaren den här mannen så bra? 4. Vilken var den verkliga ineningen med glasskålarna? 5. Varför trodde de inte på vad hovmästaren sade?

Ö v n i n g N r. 12

Översätt till svenska:

1. Для чего предназначены эти стулья? 2. Я не имею ни малейшего представления, о чем вы говорите. 3. Что означают ваши слова? Вы мне не верите? 4. В чем смысл этой статьи? 5. Так тебе и надо. Не мог перевести эту статью, так нужно было сразу сказать. 6. Приятного аппетита,—сказал он, подходя к нашему столу.

Ö v n i n g N r. 13

Läs följande samtal. Skriv det sedan i berättelseform:

På restaurangen

Hr. Svensson ringer upp sin vän hr. Johansson och frågar, om han har lust att äta middag med honom på Restaurang Viktoria. De träffas kl. 6 utanför ingången:

Hr. Svensson: Goddag, kära bror! Hoppas, du har god aptit. Jag är hungrig som en varg.

Hr. Johansson: Ja, det är jag med. Det ska bli skönt att få något varmt i sig.

Hr. S.: Kom, låt oss gå in.

De lämnar ytterkläderna i garderoben och går in i matsalen.

Hr. S.: Ska vi sätta oss vid fönstret där borta? Jag tror, att det finns ett ledigt bord.

De sätter sig ner och uppässaren kommer och tar emot beställningen.

Hr. S.: (till uppässaren): Vi ska be att få en stor snaps var. Och kanske vi kan se på matsedeln. Uppässaren (lämnar matsedeln): Varsågod! Herrarna beställer mat och om en timme avslutar de måltiden med punsch och kaffe och önskar göra upp (рассчитаться).

Hr. S.: Får jag be om notan?

Kyparen: Ja, tack! Det var två middagar å kr. 4, brännvin, öl, kaffe och en halvflaska punsch. Det blir i allt kr. 21.

Hr. Svensson lämnar tre 10-kronors sedlar, och när han har fått växeln, lägger han kr. 3 på bordet som drickspengar. Sedan går herrarna ut.

Hr. J.: Tack ska du ha för en härlig middag, och nästa gång är det min tur att bjuda dig.

Efter R. J. Mc Clean, Swedish.

Ö v n i n g N r. 14*

Avsluta följande samtal. Utgångspunkt—två vänner vill gå och äta något.

A.

B. Det är jag med. Och törstig också i den här värmen. Jag vill ha någonting att dricka.

A.

B. Ja, låt oss göra det. Vart vill du gå?

A.

B. Ja, jag känner till den. Det ska smaka gott med en ordentlig middag. Jag åt en så dålig lunch.

A.

B. Vad sorts mat tycker du bäst om?

A.

B. Ja, hälsosamt är det nog, men man äter inte bara för hälsans skull

A.

Ö v n i n g Nr. 15

1) Beskriv institutets matsal.

2) Skriv ett samtal mellan en servitris och en man, som äter på en restaurang.

Ö v n i n g Nr. 16

Sätt in de ord, som står i vänstra raden i stället för streck:

att sätta sig,	A. Hovmästaren, är det här bordet ledigt?
ledig,	V. Nej, det är Men fönsterbordet där borta är . . .
upptagen,	A. Nåväl, då . . . där. Får vi se på . . . ?
varsågod,	V. . . . Vi har här . . . till 4.50, tre . . . och : . .
en rätt,	en till 3 kr, . . . och ett smörgåsbord. Eller
en matsedel,	kanske herrarna vill äta á la carte? (по заказу)
efterrätt,	A. Jag ska be om smör (масло), kött med kokt potatis
sedan,	(вареный картофель) och så frukt.
tack så mycket,	Vad ska ingenjörn själv ha?
vid middag,	B. Jag ska börja med soppa, . . . vill jag ha rostbiff
adjö.	med grönsaker. Sedan . . .
en middag	V. Vad vill herrarna dricka . . . ? Vin eller öl?
	A. Hovmästarn, får jag . . . ? Hur mycket blir det alltsammans?
	V. Det. . . alltsammans 13 kr. och 50 öre.
	A. Varsågod. Här är 15 kronor . . .

Efter Linguaphone Konversationskurs. Svenska

Примечание: В шведском языке очень распространено обращение к собеседнику в 3-м лице.

При обращении называется либо имя, либо должность (звание собеседника). Эта форма обращения распространена также широко, как и обращение на Вы.

Vad tycker herr Ekman?	Как Вы считаете, г-н Экман?
Men vad ska ingenjörn själv ha?	Но Вы сами, г-н инженер, что будете заказывать?
Finns det något särskilt damen vill ha?	Вы хотите посмотреть что-нибудь определенное?
Tillåter professorn, att jag lämnar auditoriet?—	Профессор, Вы разрешите мне покинуть аудиторию?
Vad tycker Vera om blommor?	Как Вам нравятся цветы, Вера?

ВЫРАЖЕНИЕ БЛАГОДАРНОСТИ

tack — спасибо

tack så mycket — большое спасибо

tusen tack — тысяча благодарностей

jag tackar — благодарю

tack ska du ha — спасибо тебе (употребляется между друзьями, близко знакомыми людьми)

При ответе на вопрос типа: **Vill du ha en kopp kaffe?** следует ответить: **Ja, tack. Nej, tack**, обязательно употребив слова **ja** или **nej** + спасибо, а не просто "спасибо", как в русском языке.

При ответе на вопрос с отрицанием употребляется слово **jo** (см. фонетический курс, урок IV)

Vill du inte ha en kopp kaffe? — Не хочешь ли чашку кофе?

Jo, tack — Спасибо, хочу.

Nej, tack — Нет, спасибо, не хочу.

В шведском языке имеется еще ряд стереотипных фраз для выражения благодарности:

После окончания обеда хозяйке следует говорить:

Tack för maten! — Спасибо за обед.

На что она обычно отвечает: **tack, tack.**

При прощании говорится:

Adjö och tack för i dag! До свидания и спасибо за проведенный день.

Если встреча происходит на следующий день, то при встрече говорится:

Goddag och tack för i går! Здравствуйте, спасибо за вчерашний день.

För all del! Не стоит благодарности или **tack, tack!**

Если встреча происходит через несколько дней, то при встрече говорится:

Tack för senast! — (буквально: Спасибо за прошлый раз).

Запомните также следующие выражения благодарности:

tack för sällskapet — спасибо за компанию

tack för hjälpen — спасибо за помощь

tack för uppmärksamheten — спасибо за внимание

Tack för att du (ni) kom — Спасибо за то, что ты (вы) пришел (пришли).

Tack, snälla du (ni) — Спасибо, это очень мило с твоей (вашей) стороны.

tack för allt — спасибо за все

Ö v n i n g N r. 16

Översätt följande samtal till svenska:

A. Вот книга, которую ты уронил.

B. О, большое спасибо. Ты сейчас не занят? Ты не поможешь мне?

- А. Охотно. Но давай зайдем сначала в кафетерий. Я очень голоден.
 В. Хорошо. Я тоже охотно что-нибудь поем.
 Друзья заходят в кафетерий.
 А. Передай мне, пожалуйста, меню. Спасибо. Что мы будем есть?
 Ты хочешь суп?
 В. Да. И какое-нибудь мясное блюдо.
 На третье — чашку кофе.
 А. Прекрасно. Ты будешь курить?
 В. Нет, спасибо, я не курю. Можно ли курить здесь? Спроси официантку.
 А. Скажите, здесь можно курить?
 В. Да, пожалуйста.
 А. Спасибо. Примите, пожалуйста, заказ.
 В. Вы не хотите клубники на третье? (jordgubbar) У нас замечательная клубника.
 А. Нет, спасибо. Мы будем пить кофе.
 А. Мы хотим рассчитаться. Дайте нам пожалуйста счет.
 В. Пожалуйста, с вас 2 рубля.
 А. Вот, пожалуйста, спасибо. До свидания.

Översätt följande historier till svenska:

О трудном и легком

Один человек спросил мудреца:

— Что для нас легко и что трудно?

— Давать советы очень легко,—ответил мудрец,—исполнять их очень трудно.

Скряга (en girig man)

Сидел один жадный человек у себя дома и ел хлеб с медом (en honung). Зашел к нему знакомый. Жадный человек засуетился, спрятал хлеб, а мед спрятать не успел.

— Ну, ничего!—думает.—Один-то мед он есть не станет! Подумал так скряга, подвинул гостю мед и предложил:

— Хочешь медку?

— Вот спасибо!—обрадовался гость и принялся есть. Долго молчал жадный человек, но, наконец, говорит:

— Ты бы не ел так много меда! А то сердце будет болеть!

Гость улыбнулся и спросил:

— Чье? Твое?

Богатые впечатления

Одного известного американца после его возвращения из поездки по Англии спросили, что ему больше всего понравилось там.

— Ростбиф,—ответил он.

— И это все?

— Нет, почему же,—ответила знаменитость.—Вареное мясо там тоже хорошее.

Из жизни молодой пары

— Моя жена приготовила свой первый обед в жизни, но через открытое окно забрался соседский кот и съел весь суп. Пришлось нам покупать соседям нового кота.

En tallrik teblad.

För många många år sedan bodde en gammal kvinna i en liten by i Sverige. Hennes man dog när hon var ung och den enda hon hade var en son. Han var sjöman. En gång reste han till Kina. Där såg han hur människorna, som bodde där, använde te och han beslöt att ta med lite te till sin mor.

Modern blev mycket glad när hon fick se teet. Hon hade hört, att te var mycket gott men hon visste inte hur man skulle koka det. Hon berättade för sina vänner om teet och bjöd några av dem att komma och smaka på teet. De talade mycket om det därför att det var första gången i deras liv som de skulle smaka teet.

Hela byn väntade på denna dag.

Slutligen kom dagen. Alla vänner som var bjudna var mycket rädda att komma för sent, och därför kom de betydligt tidigare än kvinnan hade bjudit dem. Alla gick genast in i matsalen och tittade på bordet. Bordet var dukat med en vit bordduk. Många vackra tallrikar stod på det och på dem låg mycket gott. Det fanns kakor och frukt, smörgås och vin och mitt på bordet stod en tallrik, på vilken tebladen låg.

Snart satte sig alla till bords och värdinnan gav var och en några blad att äta. De visste inte vad de skulle göra med teet, och därför började de äta det med peppar och salt som om det vore kött eller soppa.

Just då kom sjömannen in. När han fick se att de höll på att äta teblad började han skratta. «Var är teet?» — frågade han. «Här är det, min son», svarade modern. — «Sätt dig till bords och ta lite».

«Men detta är endast blad,» — sa han och skrattade igen. — «Var är vattnet i vilket du har kokat dem?»

«Vattnet!» — skrek modern. — «det hällde jag bort!»

I. Svara på följande frågor (till bilden på sid. 290):

1. Varför samlades alla dessa människor kring bordet?
2. Hurudan var stämningen vid bordet?
3. Varför står en av männen i stället för att sitta?
4. Hur såg mannen ut, när han höll på att utbringa en skål?
5. Märkte han att de andra hade gått ifrån bordet?
6. Hur såg mannen ut, när han märkte att han var ensam?

II. Ge underskrifter till varje bild.

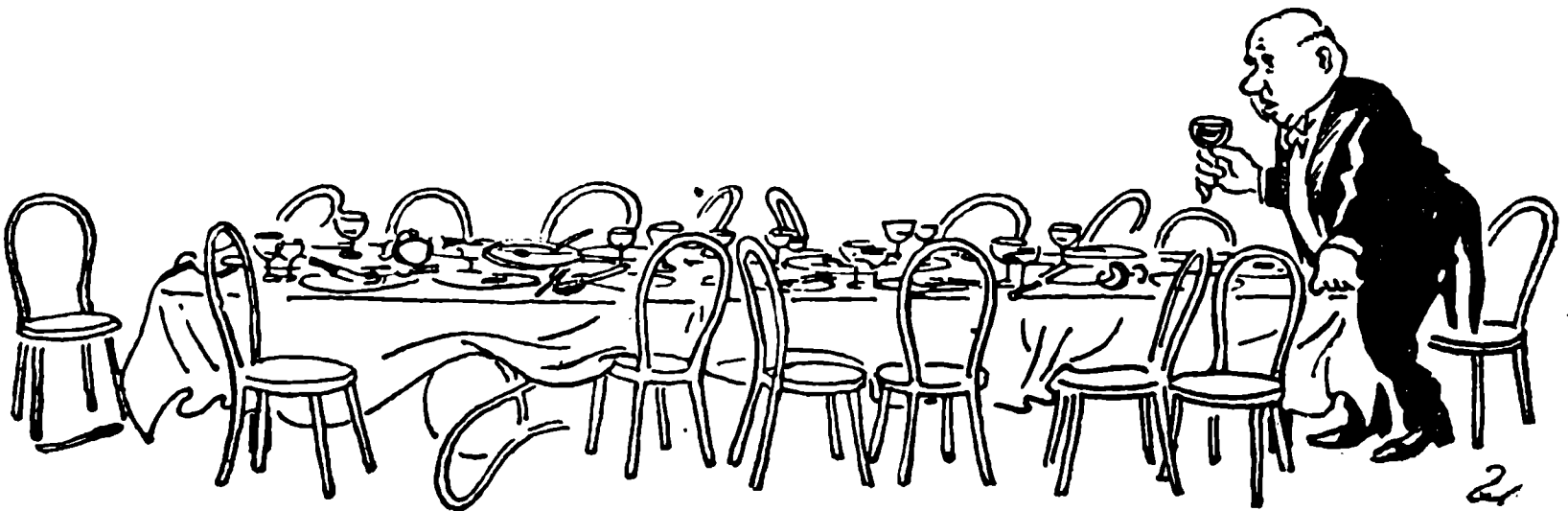
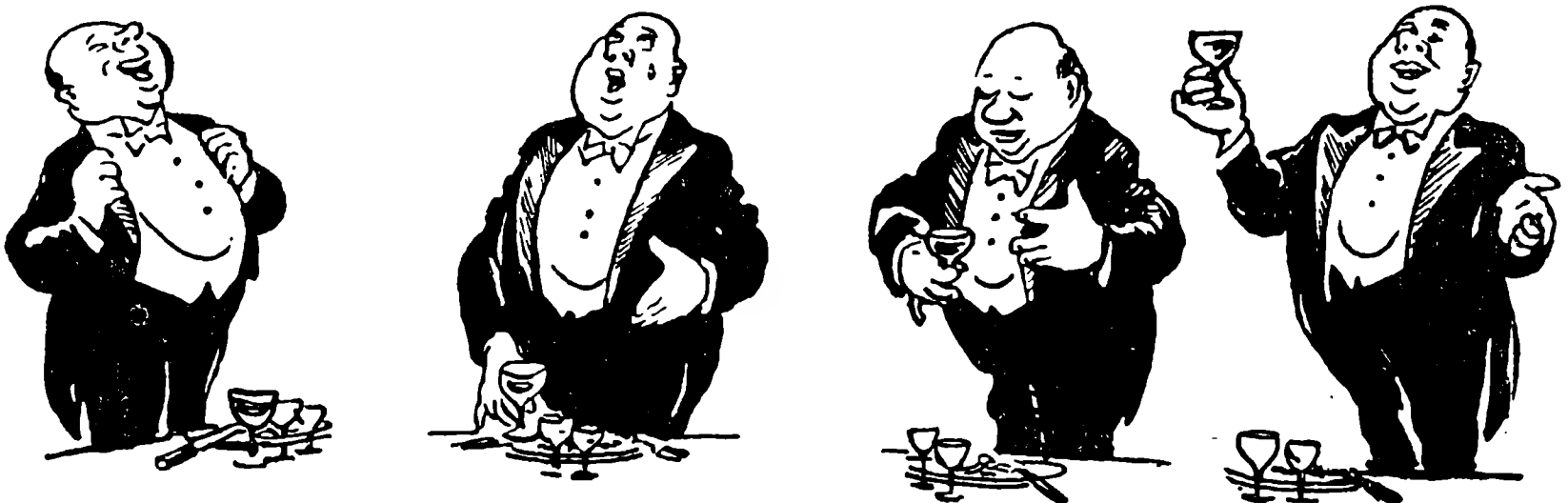
III. Beskriv bilderna enligt följande plan:

1. Några människor samlar sig kring bordet för att äta middag.
2. Stämningen är hög. Alla är glada och belåtna.
3. En man vill utbringa en skål. Han reser sig.
4. Mannen talar, gästerna slutar äta och går ifrån bordet.
5. Mannen är ensam.

IV. Beskriv bordet på den sista bilden.

en stämning — настроение

att utbringa en skål — произнести тост

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

aning, -en, -ar
brick|a, -n, -or
disk, -en, -ar
drickspengar (pl.)
gaff|el, -n, -lar
kass|a, -n, -or
kläder (pl.)
kniv, -en, -ar
mat, -en

rätt, -en, -er
servett, -en, -er
servitris, -en, -er
självservering, -en, -ar
sked, -en, -ar
smak, -en
smul|a, -n, or
smör, -et

matsed/el, -n, -lar
mjölk, -en
not/a, -n, -or
restaurang, -en, -er

smörgåsbord, -et, =
uppassare, -n, =
hovmästare, n, =

Verb

att beställa ²
att betala ¹
att flytta ¹
att känna ² sig
att lämna ¹ ut

att servera ¹
att smaka ¹
att ta ⁴ emot
att åka ²

Adjektiv

dyr
fin
hungrig
mätt
rik

smaklig
smidig
särskild
törstig

Adverb

förut
särskilt

till slut

Uttryck

det är en hel del att
det är synd om
att gå till fots
att gå till sängs
rätt åt dig, (er, honom)

att sätta sig till bords
smaklig måltid
att stå beredd
att vara beredd
att vara upptagen

УРОК XXIV

Грамматика:

1. Оборот *hålla på* + infinitiv (*hålla på och göra ngt*)
2. Оборот с прилагательным *färdig*

Лексическая тема:

«Путешествие»

Текст:

«*Resor*»

ОБОРОТ HÅLLA PÅ + INFINITIV (HÅLLA PÅ OCH GÖRA NGT)

Глагол *hålla* (*höll, hållit*) — держать что-либо, сдерживать, проводить) — является многозначным глаголом и образует ряд специфических сочетаний. Одним из них является оборот *hålla på + infinitiv*.

Оборот *hålla på + infinitiv* обозначает действие, которое длится, длилось или будет длиться в определенный момент настоящего, прошедшего или будущего. Инфинитив всегда употребляется с частицей *att*. Иногда перед инфинитивом ставится предлог *med*.

Han **höll på att läsa** någon bok när jag kom in i rummet.

Он читал какую-то книгу, когда я вошел в комнату.

Nu **höll far på med att tala** med honom och ge honom goda råd.

Отец как раз разговаривал с ним и давал ему полезные наставления.

Författaren **håller på med att skriva** det sista kapitlet av sin nya roman.

Писатель работает сейчас над последней главой своего романа.

Этот оборот чаще всего встречается в форме настоящего времени (*håller på...*) и претерита (*höll på...*). Значительно

реже употребляется в перфекте, плюсквамперфекте и повелительном наклонении; в будущем времени практически не встречается.

Структурным вариантом оборота **hålla på + infinitiv** является сочетание типа **hålla på och göra ngt.**

Författaren **håller på och skriver** det sista kapitlet av sin nya roman.

Причем обе части сочетания изменяются по временам:

Författaren **höll på och skrev** det sista kapitlet av sin nya roman.

В разговорной речи чаще употребляется вариант **hålla på och göra ngt (läsa, skriva).**

Ö v n i n g N r. 1

Förvandla följande satser och använd den form som är mer vanlig i talspråket:

1. Den lilla flickan höll på att leka i sanden. 2. Han höll på att arbeta när du kom. 3. Vi håller på att lära denna dikt utantill. 4. Han håller på att skriva ett brev till en bekant.

Ö v n i n g N r. 2

Översätt följande satser till ryska:

1. Hon håller på att förvandlas till en förtjusande ung flicka. 2. Alla höll på och ansatte Viktor med frågor om vad han hade sett i Kina. 3. Det såg ut som om han höll på att somna, medan han talade. 4. Jag håller på att bli van vid ditt sätt att tala. 5. Vad håller du nu på med?

Ö v n i n g N r. 3

Översätt följande satser till svenska med hjälp av «att hålla på + infinitiv»:

1. Она как раз сейчас переводит эту статью на шведский. 2. В настоящее время он готовится к экзаменам. 3. Вера сейчас разговаривает с новым преподавателем. 4. Этот район сейчас превращается в красивый город. 5. Сейчас он готовит уроки.

ОБОРОТ С ПРИЛАГАТЕЛЬНОМ FÄRDIG

Оборот «глагол + **färdig**» в современном шведском языке передает последнюю ступень завершения действия, обозначенного глаголом.

att skriva färdigt — дописать

att göra färdigt — доделать

att läsa färdigt — дочитать

att sy färdigt — дошить

Оборот «глагол + **färdig**» соответствует в немецком языке сочетанию глагола с *fertig*.

Har du skrivit färdigt brevet? Hast du den Brief fertig geschrieben?

Вы уже дописали письмо?

Hon har läst färdigt boken. Sie hat das Buch fertig gelesen.

Она дочитала книгу.

Jag är färdig med texten. Ich bin mit dem Text fertig.

Я окончил текст.

Следует различать два варианта оборотов с **färdig**: глагольное сказуемое + **färdig** + дополнение; связка + **färdig** + **med** + дополнение. Эти конструкции синонимичны. Однако если первый вариант указывает только на завершенность действия, то во втором случае конструкция **vara färdig** может указать на завершенность различных действий по отношению к объекту:

Har du packat färdigt ditt bagage?

Ты уже упаковал свой багаж?

Är du färdig med ditt bagage?

1) Ты уже отправил багаж?

2) Ты покончил с багажом?

3) Ты уже упаковал свой багаж?

Ö v n i n g N r. 4

Översätt följande satser till ryska. Rikta uppmärksamheten på konstruktionerna: «göra ngt färdigt», «vara färdig med ngt».

1. Jag skrev översättningen till slut. Jag är färdig med översättningen nu. Har du också skrivit färdigt översättningen? 2. Hon slutade ställa frågor till texten. Är du också färdig med dina frågor? 3. Hon har sytt färdigt denna jacka. Tycker du om den? 4. Är du färdig med ditt arbete? Då kan vi roa oss lite.

Ö v n i n g N r. 5

Ändra följande satser så att de ska visa att handlingen redan är fullbordad (t. ex. jag läste boken — jag läste färdigt boken.)

1. Hon skrev brevet. 2. De byggde huset. 3. Flickan sydde klänningen. 4. Vi gjorde denna övning.

Ö v n i n g N r. 6*

Översätt följande satser till svenska med hjälp av «att göra färdigt, att vara färdig med..»

1. Вы уже дошили юбку (en kjol), которую вы начали шить на прошлой неделе? 2. Ты дописал упражнение? 3. Разве они уже достроили этот дом? 4. Ты покончил с работой? 5. Вы кончили задавать вопросы? 6. Я уже закончил этот урок и сейчас начну читать следующий. 7. Она уже кончила обедать, сейчас она придет. 8. Она кончила укладывать вещи и начала звонить по телефону. 9. Вы уже уложили вещи?

RESOR

Det var en solig dag. Vid järnvägsstationen i Landby gick en 9-årig pojke av och an på plattformen och väntade på tåget.

— Kommer det aldrig? — undrade han.

Pojken hette Lasse och var från Östergården i Solängs by. Han skulle för första gången alldeles ensam åka till staden Storköping, där hans kusin Ulla bodde. Dit var det hela 5 mil. Undra sen på att han tyckte det var spännande. Far hade följt med Lasse till stationen och köpt biljett åt honom. Nu höll far på med att tala med honom och ge honom goda råd.

— Stig nu av vid rätt station! sa far. Glöm inte din väska och paketet! Stå inte där det är dragigt och luta dej inte ut genom fönstren! Glöm inte att skriva hem! Hälsa till morbror Erik och moster Karin!

Men Lasse hörde inte riktigt på, ty nu fick han se stinsen ute på plattformen med sin flagga under armen. Snart måste tåget komma. Ja, där syntes det! Ett lok med en rad vagnar efter sig ångade in på stationen.

Lasse tog sitt paket och skyndade sig upp i en järnvägsvagn — Stopp! ropade far. Du glömde väskan!

Lasse hade inte alls behövt ha så bråttom. Tåget väntade ett par minuter, medan stationskarlarna lastade cyklar, väskor, postsäckar och paket. Först när allt var klart och stinsen gav tecken började tåget röra sig. Lasse stod vid fönstret och vinkade ivrigt åt far, ända tills han inte såg honom längre.

Efter en stund satte sig Lasse vid fönstret.

När Lasse hade rest i en timme, var han framme i staden. Vid stationen väntade Ulla och hennes föräldrar på honom. Å, så mycket nytt här fanns att se! Lasse kände sig alldeles vimmelkantig och hade så när glömt både paketet och väskan.

Först efter en vecka skrev Lasse hem som han hade lovat. Ulla var på bjudning hos en flicka, och Lasse och moster Karin var ensamma hemma. Lasse hade mycket att berätta om, men han orkade bara med en del. Så här skrev han:

Kära far och mor!

Resan gick bra. Jag glömde ingenting på tåget. Ulla och moster och morbror mötte mej vid stationen.

Här är en väldig trafik. Det är värst på morgnar och kvällar. Gatan här utanför är då full av folk, som går, cyklar, åker bil och motorcykel. Strax här intill finns en busshållplats. Där kan vi stiga på en buss och åka in till buss — stationen. En spårvagn går på nästa gata.

I går följde jag med Ulla till hamnen. Där fick vi åka båt. Det fanns många stora båtar där. Jag kanske ska bli kapten, när jag blir stor.

I dag har vi sett flygfältet. Jag såg hangarerna, och jag såg, när flygplanen landade och startade. Jag såg också en helikopter.

Moster säger, att jag gott kan stanna tills skolan börjar. Får jag det? Jag hoppas att ni mår bra allihop.

Många hälsningar från Lasse

— Kan det här brevet vara hemmā i morgon? frågade Lasse, när han skrivit färdigt.

— Ja, om du lägger det i brevlådan nere vid järnvägsstationen, svarade moster. Hittar du dit själv?

— Ja då. Bussen stannar ju här strax intill, förklarade Lasse.

Han skyndade ner till hållplatsen och när bussen kom, steg han på och köpte biljett. Efter en stund var han framme vid stationen. Där utanför stod bussar och bilar. Lastbilar lastades av eller lastades på vid godsmagasinet i närheten.

Lasse stoppade sitt brev i brevlådan och såg sig sedan omkring. Nu var han mera van vid trafiken och blev inte alls så yr i huvudet som första gången han var här.

På perrongen stod resande med sina väskor och paket. Stadsbud bar tunga koffertar. Små vagnar kilade fram och tillbaka med resgoods och cyklar. Snart dundrade ett godståg in på stationen med en lång rad vagnar efter sig. En stund senare kom ett personståg inrusande, och Lasse undrade över hur det kunde stanna i tid.

Inne i väntsalen stod några resande och läste tidtabeller och tog reda på när tågen skulle komma eller gå. Framför biljettluckan stod en herre, som bad om «enkel biljett till Stockholm, tredje klass». En annan herre bad att få «tur och retur biljett». En dam ville ha snälltågsbiljett, resgodsbiljett och cykelbiljett».

— Det skulle vara roligt att bli konduktör och få klippa hål i alla de där biljetterna, tänkte Lasse.

«Orienteringen i hembygden».

GRAMMATISKA FÖRKLARINGAR

1. **Kommer det (tåget) –** Неужели поезд никогда не
aldrig? появится?

В шведском языке глаголы движения часто употребляются в форме настоящего времени для обозначения действия в будущем.

Jag reser till Kiev snart. Скоро я поеду в Киев.

Han kommer på söndag. Он придет в воскресенье.

(Сравните с употреблением настоящего времени в условных и временных придаточных предложениях).

2. Å så mycket nytt här — Как много нового здесь мож-
fanns att se! но было увидеть!

Глагол att finnas⁴ имеет значение — находиться, быть, существовать. Очень употребительна в шведском языке. конструкция det finns — имеется, находится:

det finns sex personer i rummet
det finns smör på bordet

Сочетание оборота det finns + infinitiv имеет несколько другой оттенок:

Det finns mycket att — Здесь есть что посмотреть.
se här

Det finns mycket att — Очень много дел.
göra

Det finns mycket att — Есть о чем рассказать.
berätta om.

Det skulle vara roligt — Было бы интересно.

Förklaringar till ordlistan

1. av och an — взад-вперед

fram och tillbaka — туда-сюда

2. spännande — интересный, захватывающий,
увлекательный

en spännande { bok — увлекательная поездка
film — увлекательная книга
resa — захватывающий фильм

ett spännande äventyr — увлекательное приключение

3. att följa² (med) — провожать

att följa med till stationen — проводить на станцию

att följa hem — проводить домой

4. att ge råd — слушаться советов.

att lyda råd — давать советы

5. att stiga på tåget, bus- — садиться на поезд, авто-
sen osv бус и т. п.

att stiga av tåget, bus- — сходить с поезда, автобу-
sen osv са и т. п.

6. rätt — правильный, верный, истинный
 vid rätt station — на нужной станции
 att framställa ngt i — представить что-либо в истин-
 rätt dager ном свете
 i rätta ögonblicket — в нужный момент
 att säga rätta ordet i — сказать нужное слово в нуж-
 rätta ögonblick. ный момент
 rättare sagt — вернее говоря
7. Det är dragigt. — Сквозняк
8. genom fönstret — в окно, через окно
9. att skynda sig¹ — торопиться
 att skynda upp i vag- — поспешно сесть в вагон
 nen
 att skynda till hjälp — поспешить на помощь
 att skynda sig att svara — поспешить с ответом
10. att ha bråttom — торопиться, спешить
 Vi kan inte tala nu. — Мы не можем говорить сейчас.
 Jag har bråttom. Я спешу. Позвони мне зав-
 Ring upp mig i mor- тра.
 gon.
11. framme — у цели, на месте.
 När är vi framme? — Когда мы доберемся?
 att vara { i staden — прибыть в город
 framme { vid statio- — прибыть на станцию
 nen
 { vid ngn — быть у цели, достичь какого-
 plats либо места
12. så när — чуть было
 Jag hade så när glömt — Я чуть было не забыл спро-
 att fråga dig. сить тебя.
13. både ... och — как.., так и...; и.., и...
 Både Karl och Karin — Карл и Карин были дома.
 var hemma.
 Jag har gjort både öv- — Я сделал и упражнение, и пе-
 ningen och översätt- ревод.
 ningen.
14. att vara på bjudning — быть в гостях
 (syn.: att vara bort-
 bjuden)
15. trafiken — уличное движение
16. flygplanet { startar самолет { взлетает
 { landar { приземляется
17. strax intill — по соседству, совсем рядом
18. att se sig omkring — оглядеться вокруг

19. Jag blev yr i huvudet — У меня закружилась голова.
 att vara klar i huvudet — иметь ясную голову.
 20. att undra på (över) — интересоваться, спрашивать,
 удивляться
 21. att ta reda på — узнавать
 22. en enkel biljett — билет в одном направлении
 en tur och retur biljett — билет туда и обратно.

Lägg märke till prepositioner:

att vänta på ngt, ngn	ждать чего-либо, кого-либо
att undra på (över) ngt	удивляться чему-либо
att följa med ngn, ngt	сопутствовать кому-либо, со- проводжать кого-либо
att köpa åt ngn	купить для кого-либо
att orka med ngt	мочь, быть в состоянии
att vara hos ngn	находиться у кого-либо
att vara (bli) van vid ngt	привыкнуть к чему-либо
att åka med buss, tåg, trådbuss	ехать автобусом, поездом, троллейбусом.

Ö v n i n g N r. 7

Vilket genus har följande substantiv? Vilken form har de här?
 bjudning, morgnar, hangarerna, hälsningar, huvuden; vagnar, lagen,
 personståg, biljetterna, resenärer.

Ö v n i n g N r. 8

Skriv de substantiv, som står i parentes med rätt artikel:
 Det var (solig, dag). Vid (järnvägsstation) i Lövsta gick (pojke) fram
 och tillbaka på (plattform) och väntade på (tåg).
 (Pojke) skulle åka till (stad) alldeles ensam. Där skulle hans (mos-
 ter) och (kusin) träffa honom. Pojkens (mor) hade följt med honom till
 (station) och nu höll hon på att ge honom (råd).
 «Glöm inte (väska)», sa hon. «Luta dig inte ut genom (fönster)».
 Men (pojke) hörde inte vad hans (mamma) sa, ty nu såg han att
 (stins) kom ut på (plattform) med sin (flagga) under (arm) Och snart fick
 han se (tåg) också: (lok) med en rad (vagn).

Ö v n i n g N r. 9

Läs följande historia och sätt verben i rätt tempus. Berätta den sedan:
 På järnvägsstationen.

Till en avlägsen järnvägsstation (komma) en gång en liten gumma
 (сирота) med en gubbe (старик), Sedan gumman (studera) tidtabellen,
 (gå) hon fram till stationskarlen och (säga):

- Vill ni (vara) god och (säga) mig, om tåget 3. 15 redan (avgå)?
- Ja, för tjugu minuter sedan (svara) mannen.
- Och när (komma) tåget 4.30?
- Naturligtvis ännu inte på lång stund.

- (gå) något extra tåg?
- Nej.
- Än godståg då?
- Nej.
- Och inget annat tåg?
- Nej, inte ett enda.
- Är det riktigt säkert?
- Naturligtvis är det säkert.
- Nå, sade gumman, då hon (vända²) sig till sin man,—då (tro) jag, att vi (kunna) gå över banan.

Ö v n i n g N r. 10

Skriv följande satser i preteritum:

1. Hon säger att hon är alldeles vimmelkantig av allt vad hon fått se.
2. Jag tror, att han väntar på dig vid biljettkassan på Kievskjstationen.
3. Flickan frågar sin väninna om hon har lust att följa med henne till postkontoret.
4. Han tycker att vilken film som helst är spännande.
5. Den unga konduktören talar om för oss att han blivit van vid att arbeta på snälltåg.

Ö v n i n g N r. 11

Översätt följande satser till svenska:

1. Он сказал, что купил мне эту книгу.
2. Я думаю, что ты скоро привыкнешь к новой работе.
3. Он обещал передать привет всем нашим общим знакомым.
4. Ласси рассказал отцу обо всем, что он видел, когда жил у Уллы.
5. Я спросил его, не забыл ли он взять свою статью, и он ответил, что не забыл.
6. Скажите, чтобы он не торопился.

Ö v n i n g N r. 12

Ändra följande satser så att ni kan använda hålla på + infinitiv:

1. Han glömde hela historien, när någon plötsligt erinrade honom om den.
2. Den unga damen steg av spårvagnen bärande två stora koffertar.
3. Just nu talar läraren med sina studenter i rummet bredvid.
4. «Ja, jag tror att jag kan hjälpa er. Jag läser en mycket intressant bok om arkitekturproblem just nu».
5. Arbetarna lastade på en lastbil vid godsmagasinet.

Ö v n i n g N r. 13

Översätt följande satser till svenska med hjälp av «att hålla på + infinitiv»:

1. Я работал, когда он подошел ко мне.
2. Как раз, когда мы говорили о нем, дверь открылась, и он сам вошел в комнату.
3. Подождите, пожалуйста, минут пять, я как раз переписываю это упражнение. Я сейчас отдам вам его.
4. Вы продолжаете встречаться с ним?
5. В настоящее время я работаю над своей курсовой работой.
6. Мы обсуждали предложение тов. А., когда вы подошли к нам.

Ö v n i n g N r. 14

Skriv 15 ord och uttryck ur texten som används då man talar om «järnvägen». Försök att finna, sådana, som har samma rot som tycka ord.

Ö v n i n g N r. 15

Vilka substantiv har samma rot som följande verb:

att sola, att vänta, att hälsa, att glömma, att resa, att åka, att köra, att berätta, att landa, att starta, att börja.

Ö v n i n g N r. 16

Skriv alla ord och uttryck i texten som används, då man talar om «en järnvägsstation». Bilda egna frågor med hjälp av dessa ord. Placera frågorna i en sådan ordning, så att man kan få en hel berättelse när man svarar på dem.

Ö v n i n g N r. 17

Ge synonymer till de kursiverade orden:

1. När vi sa adjö till varandra bad han mig att **sända en hälsning** till mina föräldrar. 2. Han **frågade**, när lektionen började och när han **fick veta** att den började om en kvart, **skyndade** han sig. 3. Pojken gick av och an på plattformen och tittade på **bärare** som släpade på tunga koffertar och paket och på **resenärer**, som tålmodigt väntade på tåget. 4. «Nu är vi **hemma**», sa pappan när han steg av trådbussen med sina två barn. 5. Jag är alldeles **vimmelkantig** av allt vad jag fått se. 6. Ulla är på **bjudning** i kväll.

Ö v n i n g N r. 18

Vilka motsatser kan ni nämna till de kursiverade orden:

1. Det var en **spännande** film! 2. En **gammal** man steg på bussen. 3. Härifrån kan vi se hur flygplan **startar** på flygfältet därborta.

Ö v n i n g N r. 19

Sätt in lämpligt ord i stället för streck:

1. Om en människa går av och an på plattformen och tittar hela tiden åt det håll varifrån tåget skulle komma, då säger vi att hon . . . på tåget. 2. Om en människa hela tiden frågar efter någon sak, som fattas, då säger vi att hon . . . vad som hänt med den. 3. Om någon säger «Sänd mina hälsningar till alla era vänner», då . . . han till dem. 4. Om ni inte förstår någonting och behöver en förklaring och efter den börjar förstå allt, då blir . . . för er. 5. Om du är så trött att du inte kan göra någonting, säger du: «Jag . . . inte med det längre». 6. Om man åker till någon stad, då måste man ha . . . med sig för att lägga sina saker i. 7. Om filmen är intressant och griper dig, är det en . . . film. 8. Människor reser vanligen med . . . men gods transporterar man med . . . 9. Den person som hjälper till att bära koffertar vid järnvägsstationen, kallas för . . . 10. Om man vill posta ett brev . . . man brevet i . . . 11. Om man skyndar sig, säger vi att man har . . .

Ö v n i n g N r. 20

Sätt in prepositioner i stället för streck:

1. Be honom . . . att hjälpa dig. Han kan saken bra. 2. Har du tagit reda . . . när föreställningen börjar? 3. För att komma . . . Sverdlovplatsen måste du åka . . . buss, linje 55. 4. Vänta . . . mig i fem minuter till. Jag ska följa . . . dig hem. 5. Undra inte . . . att han känner sig så vimmelkantig. Här finns det så mycket nytt . . . honom att se. 6. Stig av . . . Gorkigatan och gå rakt fram uppför Gorkigatan. Lite längre fram . . . vänster, får du se telegrafstationen. 7. Har du köpt en ny koffert . . . din mor? Hennes gamla koffert är alldeles trasig. 8. Hälsa . . . honom och säg att jag kommer att vara . . . honom kl. 12 . . . morgon. 9. Har du blivit van . . . hans sätt att uttrycka sig? 10. Jag orkar inte mer . . . det här arbetet.

Ö v n i n g N r. 21

Översätt till svenska och böj i rätt form de ord, som står i parentes:

En (целый) månad hade gått, sedan Lasse (came) tåget efter sin resa till staden. Nu skulle han resa hem, och Ulla och hennes föräldrar

(проводили) honom till stationen, där det som vanligt var liv och rörelse.

— Skulle du vilja stanna hos oss eller längtar du hem nu?— (поинтересовалась) Ulla.

— Det ska bli (приятно) att komma hem, svarade Lasse. Skulle du själv vilja bo (на даче.), Ulla?

— Ja, en tid, men inte (слишком долго), svarade Ulla.

— Borta bra men hemma bäst, menade moster Karin. Lasse (поинтересовался), när tåget skulle komma. Hela tiden såg han sig omkring. Han tittade på (носильщиков), som släpade på tunga (чемоданы). Omkring honom stod (отъезжающие). De tittade otåligt på klockan. Några gick fram till en tidningskiosk för att (купить себе) tidningar eller tidskrifter. Kl. 10 (подошел) tåget och Lasse (заторопился) att säga adjö. Några minuter senare stod han och (махал) åt Ulla och hennes föräldrar, som ropade till honom: (Передай привет) dina föräldrar! medan tåget långsamt (отходил от станции). Snart såg han dem inte längre.

Ö v n i n g N r. 22

Svara på följande frågor:

1. Har ni någon gång åkt med tåg, buss eller bil till södern?
2. Har ni någonsin flugit?
3. Tycker ni om att resa med tåg?
4. Hur lång tid tar det att resa med tåg från Moskva till Leningrad (Kiev, Tibilisi, Berlin).
5. Hur lång tid tar det att flyga till dessa städer?
6. Vad är skillnaden mellan ett persontåg och ett godståg? Vilka slags biljetter känner ni till?
7. Var köper man vanligen biljetter?
8. Hur mycket kostar en biljett till Leningrad om man åker tåg (om man flyger)?
9. Hur kan man ta reda på när tåget kommer och går?
10. Vart kan man vända sig, om man behöver hjälp vid resor?
11. Har man koffertar med sig när man åker tåg eller kan man lämna dem någonstans?
12. Vad gör man när man vill byta tåg?
13. Hur många färdas vanligen i samma kupé på tåget?
14. Vilka nummer har bussar, trådbussar och spårvagnar i er hembygd?

Ö v n i n g N r. 23

Berätta eller skriv korta historier efter följande teman:

1. Resor förr och nu.
2. En bussresa till någon stad.
3. Ett besök i en hamn eller vid ett flygfält.
4. En cykeltur.
5. Ett besök på en järnvägsstation.

Ö v n i n g N r. 24*

Översätt följande satser till svenska:

1. Он дописал письмо, оделся и пошел опустить его в почтовый ящик.
2. Телеграф расположен в центре города. До него можно ехать на автобусе, троллейбусе или метро.
3. Ты не проводишь меня до почты? Мне надо отправить письмо. — Охотно. Я провожу тебя и подожду у входа.
4. Вы будете сходить на этой остановке?
5. Где же был ваш сын, когда вы уезжали на юг? — Он был у моей матери.
6. Я уже привык к его манере писать. Позвольте я прочту его письмо.
7. Сядем на этот троллейбус или подождем следующий?
8. Не удивляйтесь, что он пришел заблаговременно. Просто он хотел встретиться с вами.
9. Почему ты так торопишься? — Я спешу в институт. У нас сегодня показывают новый фильм.
10. Не забудь передать привет от меня своей жене. Я надеюсь, что она помнит меня.
11. Ну вот мы и на месте: заходите. Я сейчас позову хозяйку.
12. Что с вами? Вы плохо себя чувствуете? У вас кружится голова? Вы ведь так побледнели.
13. Я могу попросить Вас узнать, где я могу купить эту книгу?
14. Не ходи туда-сюда по комнате. Ты мешаешь мне.
15. Он совсем не знает шведского языка.
16. Вы уже дошили то голубое платье, которое лежало у вас на диване? Помните, когда я была у вас в последний раз?
17. Сейчас я дочитаю эту

статью и займусь той. Я должен дописать в ней несколько фраз. 18. Когда я окончу письмо, я охотно прочту все, что вы здесь написали. 19. Когда вы наконец достроите ваш гараж? Ведь на улице погода плохая, все время идет дождь, машина может попортиться (att bli förstörd). 20. Ну вот я прочитал эту книгу. Хорошая книга. Я читал ее с большим интересом.

Ö v n i n g N r. 25

Avsluta följande samtal:

A. Vart är du på väg med alla väskorna?

B.

A. Åker du sovvagn?

B.

A. Varför flyger du inte? Det går mycket fortare. Det tar bara tre timmar härifrån till södern. Dessutom behöver man inte trängas i fulla tågkorridorer. I stället sitter man i en bekväm fåtölj och har det bra.

B.

A. Men det är inte mycket dyrare att flyga än att åka tåg. En sovvagnsbiljett tur och retur blir inte billig. Dessutom kostar det mycket att äta i restaurangvagnen. Och tänk på all tid du förlorar.

B.

A. Visst, visst ska jag hjälpa dig. Vi tar taxi och åker till stationen.

Läs och berätta följande historier:

SÅDANT HÄNDER...

En svensk—amerikan kommer till biljettluckan, medan tåget till Eksjö står vid plattformen. Stinsen öppnar luckan och frågar:

— Vad ska det vara?

För att visa sitt förakt för sitt eget språk svarar svensk-amerikanen på sitt nya tungomål:

— Give me a ticket to Eksjö! (eng.: ge mig en biljett till Eksjö)

Ett ögonblick, svarar stinsen, går ut, skickar iväg tåget och kommer in igen samt frågar på nytt vad som önskas.

— Jag vill ha en biljett till Eksjö, svarar svensk-amerikanen.

— Det kunde herrn ha sagt med det samma. Tåget gick just nu.

att visa förakt för — показать пренебрежение к чему-либо

STARKT MISSTÄNK

Snälltåget stannar mitt på linjen. Alla springer omkring varandra, och även en liten mager man tränger sig fram till konduktören.

- Vad är det för fel? frågar han konduktören.
 - Någon har dragit i nödbromsen, svarar konduktören.
 - O, så hemskt, stönar den lille mannen. Då kommer jag för sent till rådhuset—jag ska gifta mig i dag.
 - Så! säger konduktören och ser skarpt på den lille mannen. Det är kanske ni, som dragit i nödbromsen.
- att dra i nödbromsen — потянуть стоп-кран**

HÄNT I LUFTEN

Han var ute på sin första flygresan. Han satt och tittade ut genom fönstret och plötsligt fick han se en fallskärmshoppare utanför. Denne vinkade åt honom och ropade:

- Ska ni inte göra sällskap med mig?
- Nej, svarade mannen. Jag sitter bra där jag sitter.
- Som ni vill, blev svaret. Men det är jag som är piloten.

Svara på följande frågor:

1. Varför ville svensk-amerikanen inte svara på sitt eget språk på stinsens fråga? 2. Vad, tror ni, skulle hända om svensk-amerikanen svarade på sitt eget språk? 3. Tror ni att stinsen handlade rätt? 4. I vilket syfte brukar man dra i nödbromsen? 5. Varför misstänkte konduktören den lilla magra mannen? 6. Var det verkligen han, som dragit i nödbromsen? 7. Hur var det möjligt att passageraren på flygplanet fick tala med fallskärmshopparen? 8. Vem var denne fallskärmshoppare? 9. Varför ville passageraren inte göra honom sällskap? 10. Vad, tror ni, skulle hända den, som stannade kvar i flygplanet?

Berätta följande historia på svenska:

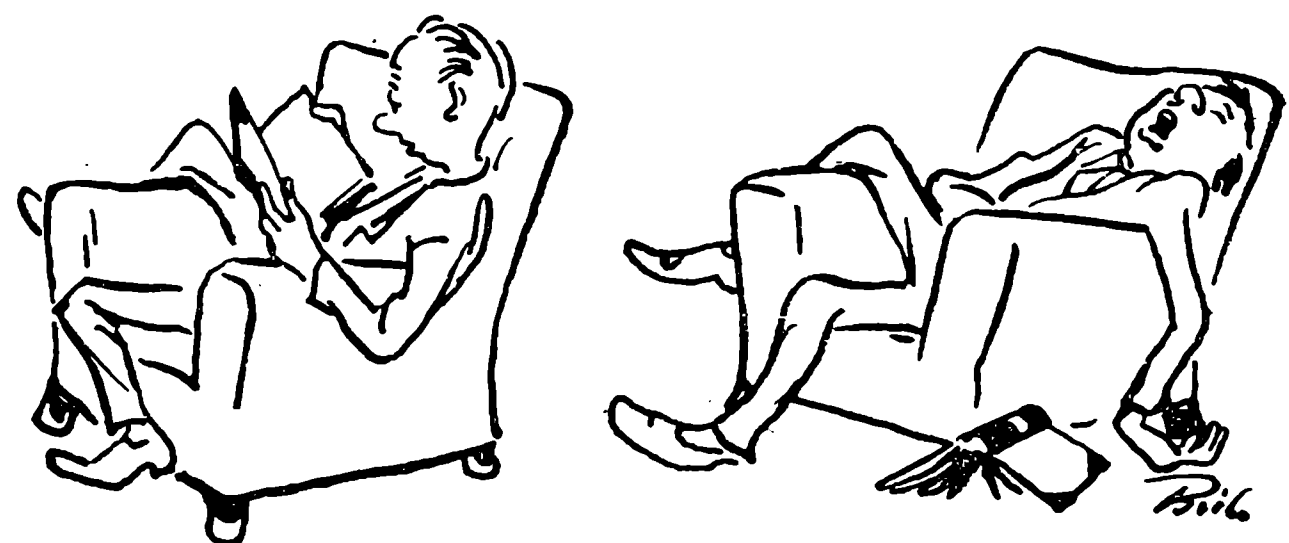
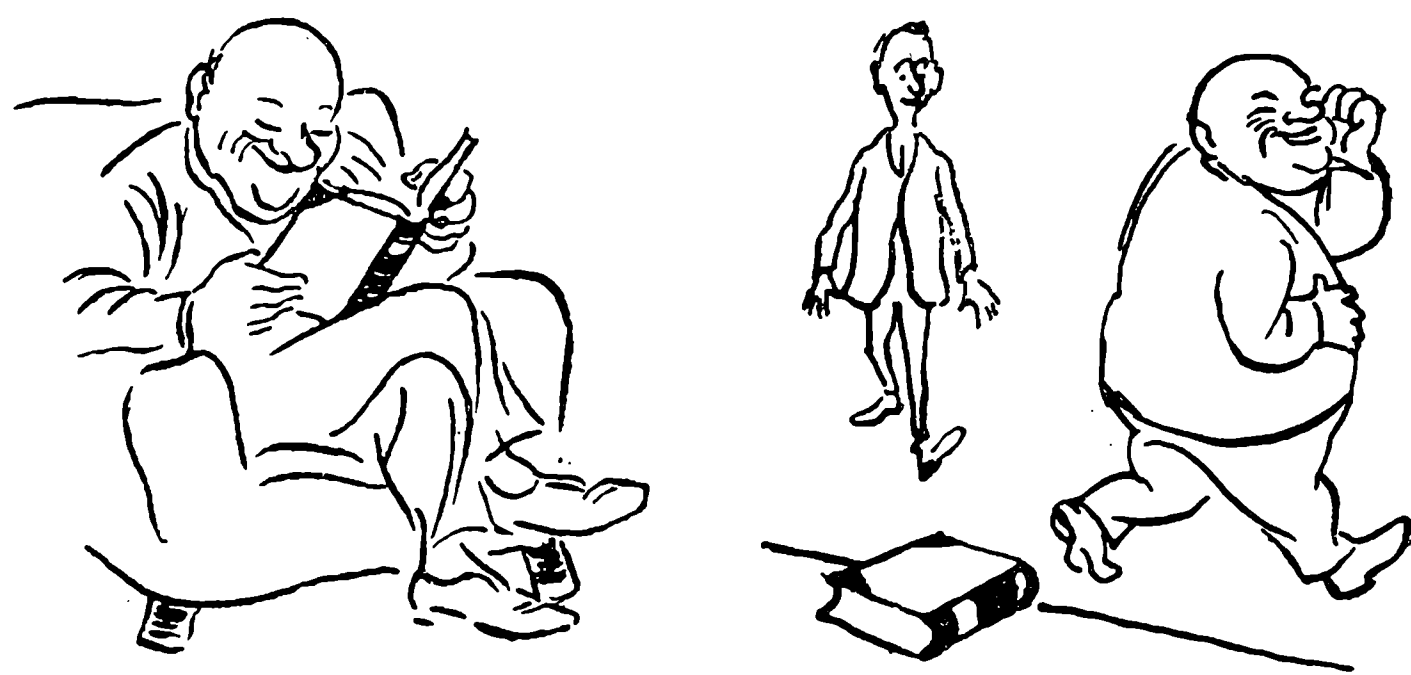
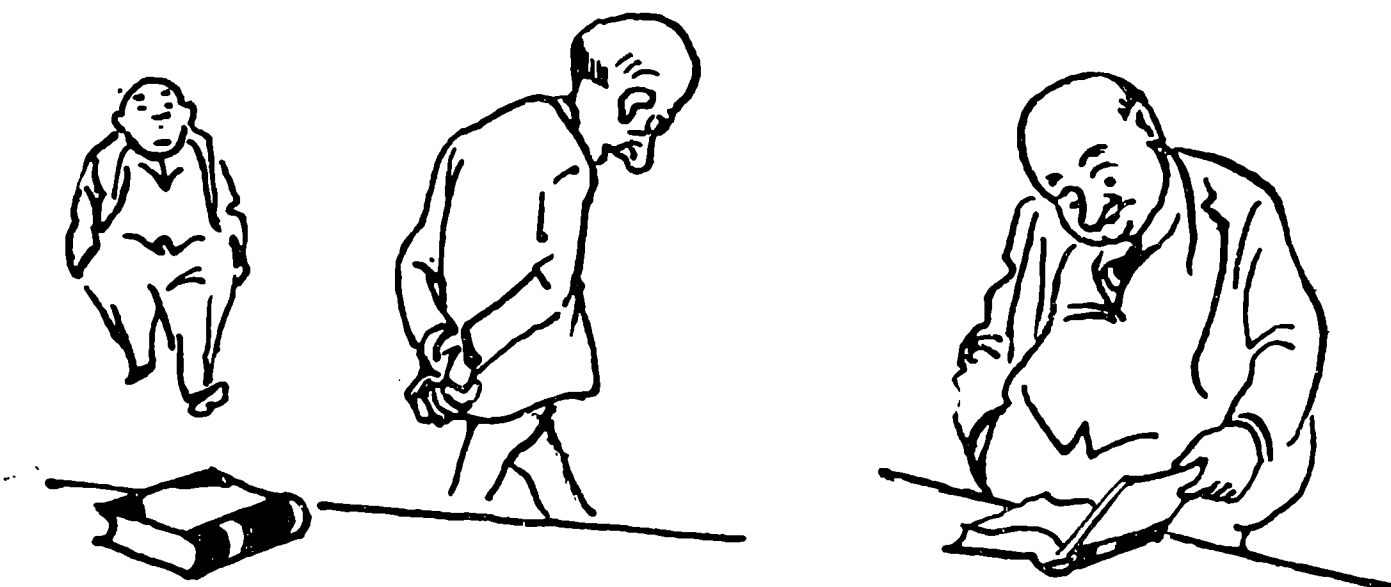
На вокзале

Муж и жена бранятся на вокзале.

Муж: Если бы ты так не канителилась, мы не опоздали бы к поезду.

Жена: Если бы ты так меня не подгонял, мы не должны бы были так долго дожидаться следующего поезда.

Boken

I. Svara på följande frågor:

1. Var pågår handlingen?
2. Vilken bok tar mannen från bokhyllan?
3. Hur ser mannen ut, när han läser boken?
4. Vilka tankar har mannen när han lämnar boken och går hem?
5. Vilken mening har den andre mannen om samma bok?
6. Ser han lika dyster ut som den förste mannen, när han läser boken?
7. Hur reagerade den tredje mannen när han läste samma bok?
8. Hurudan var boken? Var det en spännande eller en tråkig bok?

II. Ge underskrifter till bilderna.

III. Skriv en berättelse på grundval av dessa bilder.

IV. Berätta om boken från den förste mannens synpunkt; den andre mannens; den tredje mannens.

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

ban/a, -n, -or
bil,-en,-ar
biljett,-en,-er
biljettluck/a, -n, -or
bjudning,-en,-ar
brevlåd/a, -n, -or
cyk/el, -n, -lar
flygfält, et, =
flygplan, -et, =
godståg,-et, =
helikopt'er, -ern, -rar
hållplats,-en,-er
järnväg,-en,-ar
järnvägsstation,-en, er
koffert,-en,-ar
konduktör,-en,-er

lastbil,-en,-ar
lok, -et, =
motorcyk/el, -n, -lar
nödbroms,-en,-ar
perrong,-en,-er
personståg, -et, =
plattform, -en, -ar
resande,-n
spårvagn,-en,-ar
stadsbud, -et, =
stationskarl,-en,-ar
stins,-en,-ar
trafik,-en
vagn,-en,-ar
väntsal,-en,-ar
väsk/a, -n, or

Verb

att be ⁴
att cykla ¹
att flyga ⁴
att följa ²
att hålla ⁴
att köpa²
att landa ¹

att lasta ¹ { av
 på
att lova¹

att orka ¹
att skynda ¹
att starta ¹
att stoppa ¹
att synas ²
att undra ¹
att åka ²

Adjektiv

enkel
färdig
rätt

spännande
vimmelkantig

Adverb

av och an
framme

så när

Konjunktion

både... och

Uttryck

att dra i nödbromsen
att göra ngt färdigt
att ha bråttom
i tid
att klippa hål i biljetter
att se sig omkring
tur och retur biljett

att stiga av (på) tåget, bussen
osv
att ta reda på
att vara van vid
att vara yr i huvudet
att vara på bjudning (att vara
bortbjuden)

УРОК XXV

Грамматика:

1. Глаголы *må*, *måtte*
2. Порядок слов в восклицательных предложениях
3. Образование множественного числа существительных с помощью перегласовки

Лексическая тема:

«Город»

Текст:

«*I Ullas stad*»

ГЛАГОЛЫ *MÅ*, *MÅTTE*

Глаголы *må* и *måtte* употребляются для выражения волеизъявления, пожелания и в целях экспрессии. В некоторых случаях они передают значения, близкие к повелительному наклонению (сравните с немецким языком, где глагол *mögen* в некоторых случаях имеет такие же значения).

Глагол *må* может передавать следующие значения:

1) желание, осуществление которого возможно:

Ja, *må* du *leva* uti ert hundra år!

Mögest 100 Jahre leben!

Живи до 100 лет!

2) категоричное долженствование:

Bland Stockholms museer *må* nämnas Nationalmuseum samt Nordiska museet och Skansen på Djurgården.

Среди музеев Стокгольма следует выделить Национальный музей, а также Северный музей и Скансен в Юргордене.

В немецком языке подобное значение может быть передано с помощью глагола *können*.

(Ср. с нем.: Aus der Zahl der Stockholmer Museen kann man das Nationalmuseum, sowie das Nordische Museum und den Skansen in Tierpark erwähnen).

3) возражение в форме допущения:

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Du må tro vad du vill men jag tror att jag har rätt.	Magst du denken, was du willst, aber ich glaube, daß ich recht habe.	Можешь думать, что хочешь, но я думаю, что я прав.

Основное значение глагола **mätte** — предположение, осуществление которого возможно:

Han önskade att det **mätte** — Он желал, чтобы это случи-
ske. **лось.**

Однако глагол **mätte** может выражать предположение, содержащее уверенность в том, что предполагаемое соответствует действительности. На русский язык такие предложения переводятся обычно с добавлением модальных слов: должно быть, наверное, видимо и др.

В этом случае глагол **mätte** в основном встречается в главных предложениях.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Tänk, så många människor här mätte bo!	Stell dir vor, wie viele Menschen hier wohnen mö- gen!	Только подумать, как много наро- ду здесь, навер- ное, живет!
Det mätte vara Vik- tor.	Das mag Viktor sein.	Это, должно быть , Виктор.

Как глагол **må**, так и глагол **mätte** не имеют других форм, свойственных большинству шведских глаголов.

Ö v ö n i n g N r. 1

Översätt följande satser till ryska:

1. Du **må** tro, att vi har en vacker karta i vårt klassrum, sa Ulla.
2. Man **må** säga vad man vill, men jag vidhåller min egen mening.
3. Släpp inte in honom till mig, vem han än **må** vara.
4. Du säger, att han inte trivs hemma hos dig och vill komma hem. Vill han det, så **må** han göra det.
5. **Må** vara att han är klok och ser bra ut, men jag tycker inte om honom.
6. Här **mätte** det vara ganska kallt om vintern.
7. Jag har inte sett honom på länge. Han **mätte** redan vara gammal.
8. Lycklig resa! På återseende! Och **mätte** du vara frisk!
9. Han uttalade en förhoppning att detta ej **mätte** upprepas.
10. Det **mätte** inte vara roligt att stanna hemma hela tiden.

Ö v n i n g N r. 2

Andra följande satser så att de skulle uttrycka antagande, önskemål, invändning (med hjälp av verben *må*, *måtte*):

1. Gör vad du vill, men jag tror att du inte kommer att lyckas. 2. Det var sent, när han kom hem. 3. Gå vart ni önskar, men jag trivs bäst hemma. 4. Var alltid frisk och glad och lycklig. 5. Han är sjuk. 6. Du minns mig väl, hoppas jag. Vi gick i skolan tillsammans. 7. Låt honom inte se boken, vem han än är.

Ö v n i n g N r. 3

Översätt följande satser till svenska:

1. Среди фильмов, которые демонстрировались во время последнего фестиваля, следует особенно отметить советский фильм, посвященный молодежи. 2. Покупай себе, что хочешь, мне все равно. 3. Может быть, ты и спешишь, но со мной ты обязательно должен поговорить. 4. Ты, должно быть, удивляешься, почему я беру с собой только чемодан в такую длительную поездку. Я собираюсь там, на месте, купить себе все необходимое. 5. Поздравляю тебя с Новым годом! Будь всегда здоров! Желаю успехов в работе! 6. Можешь себе представить, как я был удивлен, увидев его. 7. Кто-то стучит. Это, должно быть, идет Лена. Встреть ее.

ПОРЯДОК СЛОВ В ВОСКЛИЦАТЕЛЬНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЯХ

В шведском языке в отличие от немецкого в восклицательных предложениях порядок слов всегда прямой.

В восклицательных предложениях, выражающих удивление, на первом месте стоит местоименное наречие *vad* (ср. с нем.: *wie*):

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Vad bra du talar svenska!	Wie gut du schwedisch sprichst!	Как хорошо ты говоришь по-шведски!
Vad du är skicklig!	Wie geschickt du bist!	Какой ты ловкий!

Если восклицание, удивление и т. д. относятся к определению, то на первом месте в восклицательном предложении стоит местоименное прилагательное *vilken* (ср. с нем.: *was für ein*):

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Vilket förskräckligt väder det är i dag!	Was für ein schlechtes Wetter ist heute!	Какая сегодня ужасная погода!
Vilken intressant bok jag läste i går!	Was für ein interessantes Buch habe ich gestern gelesen!	Какую интересную книгу я вчера читал!

Vilka vackra mål- ningar man kan se här!	Was für schöne Bil- der kann man hier sehen!	Какие красивые картины можно здесь видеть!
--	--	--

Ö v n i n g N r. 4

Översätt följande satser till ryska:

1. Vad det är vackert här! 2. Vilken förtjusande mössa du har på dig!
3. Ah, vad du är klok! Du förstår allt så snabbt. 4. Vilka svenska böcker
hon har hemma! 5. Vilket sött barn det är! 6. Vad bra jag känner mig i dag!

Ö v n i n g N r. 5

Översätt följande satser till svenska:

1. Какая у вас замечательная комната! Как здесь светло и удобно.
Здесь, должно быть, очень тихо! 2. Как вы бледны! Что с вами? Вы боль-
ны? 3. Какой маленький столик! Я никогда таких не видала. Где вы купи-
ли его? 4. Какие у вас красивые цветы! 5. Какой сегодня холодный день!

ОБРАЗОВАНИЕ МНОЖЕСТВЕННОГО ЧИСЛА СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫХ С ПОМОЩЬЮ ПЕРЕГЛАСОВКИ

Образование множественного числа существительных с помощью перегласовки в шведском языке встречается значи-
тельно реже, чем в немецком.

Шведский язык

en fader — fäder
en broder — bröder
en man — män
en mus — möss
en gås — gäss

Немецкий язык

Vater — Väter
Bruder — Brüder
Mann — Männer
Maus — Mäuse
Gans — Gänse

Образование множественного числа существительных с помощью перегласовки и прибавления суффиксов

Более распространено образование множественного числа существительных с помощью перегласовки с одновременным прибавлением суффиксов множественного числа.

Два существительных принимают суффикс -ar наряду с перегласовкой:

en moder — mödrar

en dotter — döttrar

Ряд существительных принимает суффикс -er наряду с перегласовкой. Наиболее употребительными из них являются:

Шведский язык

en hand — händer
ett land — länder

Немецкий язык

Hand — Hände
Land — Länder

en strand — stränder
en tand — tänder
en natt — nätter
en stad — städer
en son — söner
en bok — böcker
en fot — fötter
en bokstav — bokstäver

Strand — Strände
Zahn — Zähne
Nacht — Nächte
Stadt — Städte
Sohn — Söhne
Buch — Bücher
Fuß — Füße
Buchstabe — Buchstaben

Ö v n i n g N r. 6

Fyll i substantiv i pluralis i stället för streck:

1. Först och främst (прежде всего) tvättade han sig om . . . (hand) när han kom. 2. Du ser så blek och trött ut. Arbetar du på . . . (natt)? 3. Jag har en syster och tre . . . (broder). 4. Hur många . . . (stad) har du redan besökt? 5. Doktorn sa, att vi inte skulle glömma att borsta . . . (tand) varje dag. 6. Jag har ont i båda . . . (fot). 7. Pojkar, ni ska be era . . . (far) komma till mig. Jag vill tala med dem. 8. Hur många . . . (bokstav) består det här ordet av? 9. Var det flera . . . (man) än . . . (kvinna) på mötet?

Ö v n i n g N r. 7

Översätt till svenska:

1. Прошлым летом он несколько раз ездил за границу. Он побывал в нескольких странах. 2. Мои сыновья сейчас находятся в Казахстане. У них там практика. 3. Вчера мы ездили на машине за город. В одной из деревень произошел забавный эпизод. Три гуся встали посреди дороги, и мы никак не могли проехать. Они не желали уходить. Наконец, подошли двое мужчин и отогнали их (att jaga bort). 4. Вы не дадите мне несколько книг почитать? 5. Что это за буквы? Вот эти две.

I ULLAS STAD

— Nå, hur känns det, Lasse? Trivs du i staden? Det var morbror Erik, som frågade, när alla satt vid middagsbordet och åt mosters goda köttbullar.

— Det är så mycket som är olika mot på landet, svarade Lasse. Och jag vet inte vilken sorts stad det är än.

— Så lustigt, sa Ulla. Finns det olika «sorters» städer?

— Det var nog inte så tokigt sagt, tyckte hennes pappa. Liksom det kan finnas jordbrukskommuner, skogskommuner och stationssamhällen, så finns det också städer av skilda slag. I en del städer finns många fabriker. Där tillverkar man varor, som sedan skickas åt olika håll. Många av de där städerna har också bra hamnar, där båtar lägger till och lossar eller lastar varor.

— Och glöm inte städerna, som vi brukar resa till under semestern, menade Ullas mamma. Städer med gamla hus, vackert läge, minnen från gamla tider, badstrand...

— Ja, och städerna med många olika slags skolor, fortsatte Ullas pappa, eller de där mycket stora städerna...

...som Stockholm till exempel, fyllde Ulla i. Där finns det nästan bara kontor och affärer inne i staden...

— Se där! sa far. Tills i morgon får ni själva fundera ut vad de olika städerna kan kallas. Och då kan du, Ulla, gå ut och lära Lasse hitta i vår egen stad. Kanske Lasse själv kan ta reda på «vilken sorts stad det är».

Nästa dag visade Ulla sin stad för Lasse. Han hade redan förut försökt att lära sig hitta i den. Med hjälp av en karta i telefonkatalogen hade han lärt sig namnen på gator, parker och några andra platser i närheten av Ullas hem. Ulla tyckte att det var roligt, när hon fick visa sin stad för Lasse.

— Du må tro, att vi har en vacker karta i vårt klassrum, sa Ulla. Hela staden är med på kartan, förstår du. Alla viktiga gator och hus är förstås med. Man tycker att man ser hela staden uppifrån.

— Så höga hus det finns här mitt inne i staden, sa Lasse. Tänk, så många människor här måste bo!

— Ja, men de flesta husen runt torget är bara kontor och affärer, förklarade Ulla. Det där stora huset är ett hotell.

— Var bor alla som arbetar på kontoren och i affärerna då?

— Många bor i utkanten av staden. Där bor de i hyreshus eller villor.

Barnen gick och gick. Ulla pekade och berättade hela tiden. Lasse var inte så van vid de hårda gatorna och blev riktigt trött till sist.

«Orienteringen i hembygden»

Grammatiska förklaringar

I. Det var morbror Erik, som frågade.

Конструкция **det är (var) . . . , som . . .** — очень распространена в шведском языке. В русском языке ей соответствуют эмфатические конструкции:

Det var han, som ringde. — Именно он звонил.

Det är Vera, som är ansvarig för detta arbete. — Как раз Вера ответственна за эту работу.

2. Det kan finnas jordbruks kommuner. — Имеются сельскохозяйственные коммуны.

В шведском языке модальный глагол может сочетаться с пассивным инфинитивом на -s:

Det kan sägas... — Можно сказать...

Сочетание модального глагола с пассивным инфинитивом соответствует конструкции с неопределенно-личным местоимением **man**:

det kan sägas — man kan säga — можно сказать
det kan frågas — man kan fråga — можно спросить

Förklaringar till ordlistan:

1. **Hur känns det?** Как дела? Как ты себя чувствуешь?
2. **Vilken sorts stad**
(syn. **vad för en stad? vad slags stad?**) Что за город?
3. **att trivas:**
 - a) **att känna sig hem-** чувствовать себя как дома
mastadd (bra) nå- (хорошо) где-либо
gonstans
 - b) **att ha det bra,** уживаться, хорошо расти, раз-
m.m. виваться (о цветах)

t. ex:

Jag trivs bra på Я чувствую себя хорошо на
landet. даче.
De trivs tillsam- Они живут в мире и согла-
mans. сии.
Jag skulle inte tri- Я бы не смог хорошо себя
vas bland ungdo- чувствовать среди молодежи.
mar.
Hos oss trivs blom- У нас хорошо растут цветы.
morna väl.
4. **att vara lik någon,** быть похожим на кого-либо
att påminna om någon
att vara olik någon, быть непохожим на кого-либо
att inte påminna om nå-
gon
t. ex:

Han är så lik sin Он так похож на своего от-
far. ца.
Hennes smak är Ее вкус отличается от моего.
olik min egen.
Det är så mycket Здесь многое отличается от
som är olika mot того, что есть в сельской
på landet. местности.

5. så часто употребляется с экспрессивными значениями для выражения удивления, сомнения, иронии и т. п.
 så lustigt — как интересно, весело
 så intressant — как интересно
 så roligt — как приятно
 så tiden går — как время бежит
 så många människor — как много людей
6. tokig — помешанный, глупый
 Är du tokig? — В своем ли ты уме?
 Det var inte så tokigt — Это неплохо сказано.
 sagt.
7. att tycka² — считать, выразить мнение
 (syn. att mena)
8. städer av skilda slag — различные города
 (syn. olika slags städer)
9. skilda (syn. olika) — различные, разные
10. åt — к, для (предлог)
 att ge en bok åt ngn. — дать кому-либо книгу
 åt öster — к востоку
 åt olika håll — в разные стороны.
11. från gamla tider — со времен старины
 minnen från gamla tider — памятники старины
- hus från gamla tider — старинные дома
12. till exempel (t. ex) — к примеру, например
13. nästan — почти

nästan	{	färdig	{	готов
		hemma		дома
		en timme		час

 — почти
14. med hjälp av — с помощью, при помощи
15. inne — внутри

inne	{	i staden	{	городе
		i huset		доме
		i skogen		лесу

 — в
- in (komma in, gå in) — указывает направление движения
- inne (inne i byggnaden) — указывает на место действия
16. de flesta husen — большинство (основная масса) домов
 de flesta av husen — большая часть домов
17. att bli trött — уставать
18. till sist — наконец

Lägg märke till följande prepositioner:

att resa till någon stad — поехать в какой-либо город

under	$\left\{ \begin{array}{l} \text{semestern} \\ \text{dagens lopp} \\ \text{ferierna} \end{array} \right.$	— в течение	$\left\{ \begin{array}{l} \text{отпуска} \\ \text{дня} \\ \text{каникул} \end{array} \right.$
om	sommaren, våren, hösten, vintern		летом, весной, осенью, зимой
med hjälp av	ngn, ngt		с помощью чего-либо, кого-либо
att arbeta på	kontor, i affär		работать в учреждении, конторе, магазине
i utkanten av	staden		— на окраине города
i närheten av	staden		— вблизи города
att visa ngt för	ngn		— показывать что-либо кому-либо

Ö v n i n g N r. 8

Ändra följande satser så att de ska uttrycka önskemål, antagande, invändning (med hjälp av verben må, måtte):

1. Jag har sett dem förut, men jag minns inte var det var.
2. Jag säger dig, att du har orätt.
3. Det var morbror Erik, som frågade Lasse om det.
4. Jag hoppas att det inte upprepas.

Ö v n i n g N r. 9

Översätt följande satser till svenska med hjälp av verben—må, måtte:

1. Он, должно быть, поправился. Я звонил ему вчера, но его не было дома.
2. Возможно, это и так, но я вам не верю.
3. Вы, должно быть, ошиблись. Я здесь никогда не бывал.
4. Эти цветы, должно быть, плохо растут там, где холодно.
5. Желаю тебе удачи в твоей работе.

Ö v n i n g N r. 10

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. Här kan man köpa varor . . . olika slag.
2. . . . ferierna reste våra studenter . . . olika håll.
3. Några . . . dem reste . . . södern, en del . . . Leningrad och några stannade . . . Moskva.
4. Vill du vara snäll och köpa denna bok . . . mig?
5. Här . . . den här staden bevaras minnen . . . gamla tider.
6. Jag tror att jag kan översätta denna text . . . hjälp . . . ord-boken.
7. . . . semestern bodde han . . . landet. Han bodde . . . ett litet hus . . . närheten . . . en stor sjö.
8. Kom . . . mig någon gång. Jag vill visa mina böcker . . . er.
9. De har fått en ny våning . . . en ny stadsdel . . . utkanten . . . staden.

Ö v n i n g N r. 11

Bilda 6 utropssatser med hjälp av ord från den föregående lektionen.

Ö v n i n g N r. 12

Bilda utropssatser av följande satser:

1. Du gjorde klokt i att på förhand ta reda på när vårt tåg skulle avgå.
2. Han har en praktisk liten våning.
3. Rummet är vackert inrett.
4. Den gamla kvinnan var mycket stolt över sin son.
5. Här ligger tjocka och tunna böcker.
6. Han blev mycket förvånad när han fick se mig.
7. Flickan skratade mycket åt den här historien.

Ö v n i n g N r. 13 *

Översätt följande satser till svenska:

1. Как важно хорошо отдохнуть! 2. Какую грубую ошибку вы сделали в контрольной работе! 3. Как хорошо, что вы пришли заблаговременно! 4. Как ему было трудно отвечать без всякой подготовки! 5. Как жаль его! 6. Как я голоден! 7. Какие вкусные вещи стоят на столе! 8. Какая у вас красивая скатерть! 9. Как я плохо себя чувствую!

Ö v n i n g N r. 14

Byt ut de kursiverade orden mot ord, som har motsatt betydelse:

1. Det var inte så **tokigt** sagt, tyckte hennes pappa. 2. Några bilar **lastades på** vid godsmagasinet. 3. **Till sist** erinrade han oss om vårt sista sammanträde. 4. Det är likt honom att komma för sent. 5. Ack, vilken **lustig** historia det är! 6. Så höga hus det finns **mitt inne** i staden, sa Lasse.

Ö v n i n g N r. 15

Välj nya ord i texten sådana som är synonymer till nedanstående:

att finna; att producera; olika; en situation; att tillägga; att tänka på; att få veta; slutligen.

Ö v n i n g N r. 16

Skriv en kort berättelse om följande teman. Använd dessa teman som **samtalsämnen**:

1. Olika slags städer (jordbrukskommun, skogskommun, stationssamhälle, förstad, storstad, hamnstad, industristad). 2. Något sevärt i hemorten (t. ex. ett museum, en teater, en biograf, en fabrik, ett bibliotek). 3. Beskriv den stad, som ni är född i.

Ö v n i n g N r. 17

Fyll i substantiv i pluralis:

1. Här finns det olika sorters . . . (bröd). Vilken vill ni ha? 2. Nej, vi har inte fått våra (varmrätt) ännu. 3. Han har en stor familj. Han har två . . . (son) och två . . . (dotter). Dessutom har han två (syster) vilkas . . . (barn) också bor hos honom. 4. «Har du dukat bordet» — «Nej, inte ännu. Men jag har lagt fram . . . (gaffel) . . . (kniv) . . . (sked) och ställt fram . . . (glas). 5. I Stockholm finns det många vackra . . . (byggnad): . . . (museum) och . . . (teater). 6. Trots att han bara är 23 . . . (år), har han varit i många . . . (land). Han korsade hela Frankrike och såg vackra . . . (stad) och . . . (by). Han beundrade . . . (folk) i Tjeckoslovakien, Ungern, Rumänien, men han påstår, att han trivs bäst hemma. «Borta bra men hemma bäst», brukar han säga. 7. Flera . . . (natt) i sträck satt han och skrev denna artikel. Han ville avsluta den i tid. «Har du redan tvättat dig om . . . (hand)» brukar alla . . . (mor) i världen säga innan de tillåter sina . . . (unge) att sätta sig till bords. 8. Hur många . . . (bokstav) har ordet «koffert»? 9. De är inte . . . (tvilling), men de är så lika varandra att man tror att de är . . . (bror).

Ö v n i n g N r. 18 *

Översätt följande satser till svenska:

1. Он—милый, приятный человек, с которым можно о многом поговорить. 2. Во время отпуска она жила на даче. Там ей понравилось. Она хорошо отдохнула и загорела. 3. Он попросил разбить цветочный газон напротив своих

окон. Самые различные цветы хорошо прижились там. 4. Это непохоже на него—так грубо ответить вам. С ним, должно быть, что-нибудь случилось. 5. Он похож на своего отца. Только у него более светлые глаза. 6. Я позвоню вам в течение дня. У меня есть ваш номер телефона. Но, если я и не найду его у себя, я отыщу его в каталоге. 7. Я думаю, что смогу перевести этот рассказ с помощью словаря. 8. Она работает в универмаге, который расположен на окраине города. 9. Какие товары производятся на этой фабрике? 10. В сентябре группа советских туристов побывала в Швеции. Советские туристы познакомились с жизнью шведского народа. Они посетили различные промышленные предприятия, учебные заведения, театры. Они побывали не только в Стокгольме, но и в других городах Швеции. 11. Нас было 20 человек, а у нас был только один переводчик. Мы не знали шведского языка и поэтому мы объяснялись по-немецки или по-английски. Однажды мы попросили пожилую женщину показать нам дорогу. Она объяснила нам, как пройти. 12. На улицах Москвы можно увидеть много автомобилей, автобусов, троллейбусов. 13. Я был в Киеве всего лишь два дня, но успел посетить музей и театр. 14. Киев — один из красивейших городов Советского Союза. Город расположен на берегу одной из самых крупных рек Советского Союза — Днепра. 15. Ну как ваши дела? Вам нравится в нашем городе? 16. Этот фильм непохож на тот, который мы видели в прошлую пятницу. 17. Как интересно услышать это от вас! 18. Как вы выросли! Я не узнал вас (*att känna igen*). Мы ведь виделись в последний раз почти восемь лет назад. И вот опять встретились. Как бежит время! 19. Это не так уж плохо сделано. Как вы считаете? 20. Внутри ящика лежала какая-то книга. 21. Большинство студентов хорошо справилось с заданием. 22. Он очень устал после длительного путешествия.

Övning Nr. 19

Översätt följande satser till svenska med hjälp av passiv verbform (se förklaringar i andra delen, lekt. XIII):

1. На этой фабрике производится много красивых и полезных вещей. 2. Пароходы прибывают в этот порт, где они быстро разгружаются. 3. Товары перевозятся в различные города нашей страны. 4. Нас спросили о времени прибытия парохода. 5. Это правило было объяснено учителем несколько раз, и только после этого студенты поняли его хорошо.

Läs och skriv en referat av följande text:

TVÅ VECKOR I SVERIGE (RESEANTECKNINGAR)

Den svenska huvudstaden ligger på några natursköna holmar. I staden finns mycken grönska. Man tycker om blommor här.

På gatorna i Stockholm ilar en ström av bilar av olika märken förbi, många motorcyklar och ännu fler cyklar.

I Stockholm finns många vackra byggnader: kungliga slottet, Operan, riksdagshuset, Stadshuset, den gamla teatern i Drottningholm m. fl. (med flera).

De två veckor som vi tillbringade i landet som turister var ju en mycket kort tid. Men vi hann titta på inte bara huvudstaden utan också en del andra städer. Vi korsade landet från

öster till väster, samt for sedan till Malmö längst ned i söder....

Vi besökte industriföretag och bondgårdar, var på teatrar och biografer, gick igenom läroanstalter och gamla kyrkor. Den svenska turistbyrån Reso gjorde allt för att på den korta tiden visa oss så mycket som möjligt.

Under vår resa genom landet kände vi alltid den stora sympati som många svenskar hyser för Sovjetunionen. Till de hotell där vi bodde, kom ofta människor för att skaka hand med oss, önska oss lycklig resa och sända en hälsning till sovjetfolket.

På en av de stora teatrarna i Stockholm, Oskarsteatern, steg en skådespelerska före föreställningens början fram på scenen och sade på svenska och sedan också på ryska; «Vi är mycket glada över att på vår teater se gäster från Sovjetunionen. Skådespelare, scenarbetare och teatertekniker hälsar er välkomna. «Publiken applåderade oss. Vi i vår tur tackade med inte mindre vänliga applåder för det goda mottagandet...

*Efter V. Gontjarov, Två veckor i Sverige.
"Den nya tiden", Nr. 43, 1955*

Läs följande samtal; skriv samtalet i berättelseform

Samtal

- A. Är det första gången som min herre är i Stockholm?
B. Nej, visst inte, jag har varit här flera gånger förr.
A. Då känner Ni säkert till staden lika bra som en infödd stockholmare?
B. Å nej. Jag går ständigt och jämt vilse, precis som när jag var här första gången.
A. Då kanske Ni tillåter, att jag följer med ett stycke?
B. Tack, det var mycket snällt. Men jag skall ända upp till Karlavägen. Hur skall jag egentligen gå för att komma närmaste vägen dit?
A. Jo, fortsätt då Kungsgatan fram till Stureplan. Sedan går Ni Sturegatan utmed Humlegården, så kommer Ni direkt upp till Karlavägen. Men det är rätt långt att gå till fots. Det tar åtminstone en kvart. Vill Ni inte hellre ta en bil? Därborta står en som är ledig.
B. Det är kanske lite onödigt ändå. Finns det inte någon buss till Östermalm?
A. Jo, det gör det visst, men ingen som passar för Er härifrån. Men Ni kan ta spårvagn, linje 2. Här har vi just en hållplats på andra sidan gatan.
B. Tack, det blir bra. Där kommer tvåan (2:an).
A. Ja, då får jag säga adjö och önska er mycket nöje i Stockholm.
B. Adjö. Och tack för sällskapet!

*Linguaphone Konversationskurs.
Svenska.*

Förklaringar till samtalet

en infödd stockholmare, — коренной житель Стокгольма
moskvabo — москвич

att gå vilse — заблудиться, сбиться с пути

ständigt och jämnt — постоянно

att följa med ngn, att göra — проводить, составить компа-
ngn sällskap нию

att gå till fots — идти пешком

det tar	{	en kvart en timme en vecka	}	att göra ngt	требуется	{	четверть часа час неделя	}	чтобы сделать что-ли- бо
---------	---	----------------------------------	---	--------------------	-----------	---	--------------------------------	---	-----------------------------------

att passa (för) ngn — подходить, устраивать

Denna tid passar mig inte. — Это время меня не устраивает
(мне не подходит).

Kom, när det passar er. — Приходите, когда вам будет удобно.

att ta spårvagn (buss, tråd- — сесть в трамвай (автобус,
buss, osv) троллейбус и т. п.)

att säga adjö, att ta avsked — попрощаться с кем-либо
(av ngn)

att önska ngn nöje — пожелать кому-либо приятно провести
время

spårvagn, linje 2 — трамвай № 2

Ö v n i n g N r. 20

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. Om du väntar . . . mig en stund, då följer jag gärna . . . dig ett stycke. Jag ska ända upp . . . Arbattorget. Vi kan ju gå . . . fots och prata . . . allt. 2. Jag blir ledig först . . . en kvart. Passar det . . . er att vänta? 3. Hjärtligt tack . . . sällskapet! Det var verkligen mycket snällt . . . er att följa . . . mig och visa vägen . . . mig. 4. Här ska du säga adjö . . . dina vänner och fortsätta vidare ensam. 5. «När planerar du att resa . . . Stalin-grad?» «Jag vet inte säkert ännu. Kanske någon gång . . . semestern».

Ö v n i n g N r. 21

Översätt de ord och uttryck som står i parentes till svenska och läs sedan hela texten:

Min vän, som är Leningradbo, brukar ofta komma till Moskva. Men han har svårt att bli van vid staden. Ofta blir han tvungen att be människorna på gatorna om hjälp. Han (сбиваться с пути) hela tiden. Ta till exempel, gårdagen. Tidigt på morgonen gick han till Leninbiblioteket. (Требуется) en halvtimme för att komma dit från mitt hus. Han beslöt sig för (идти пешком). Han gick och kom slutligen till Sokolniki. Han såg så bortkommen ut, att en 13-årig flicka föreslog att hon skulle (проводить) honom till biblioteket. Men han tackade nej och sa, att han (доберется), själv.

Ö v n i n g N r. 22

Ändra följande satser så att de får negativ betydelse:

1. Han kommer ständigt och jämt för sent. 2. Flickan sa att hon ville komma. Tiden passade henne, sa hon. 3. Innan han begav sig hem, tackade han för sällskapet. 4. Vi ska gå till fots hela vägen. Vädret är så fint. 5. Vi kan åka spårvagn till studenthemmet. Jag är säker på att vi kan göra det.

Ö v n i n g N r. 23

Vilka synonymer kan ni ge till följande ord och uttryck:

ständigt och jämt; att följa med ngn; att ta bil; att säga adjö; att trivas; att önska ngn mycket nöje; att gå vilse.

Ö v n i n g N r. 24 *

Översätt följande satser till svenska:

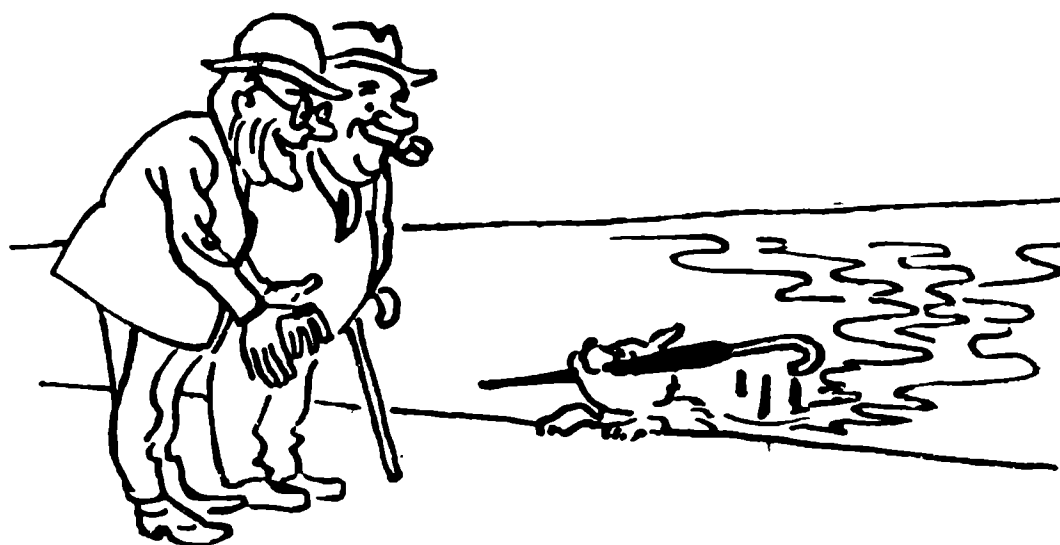
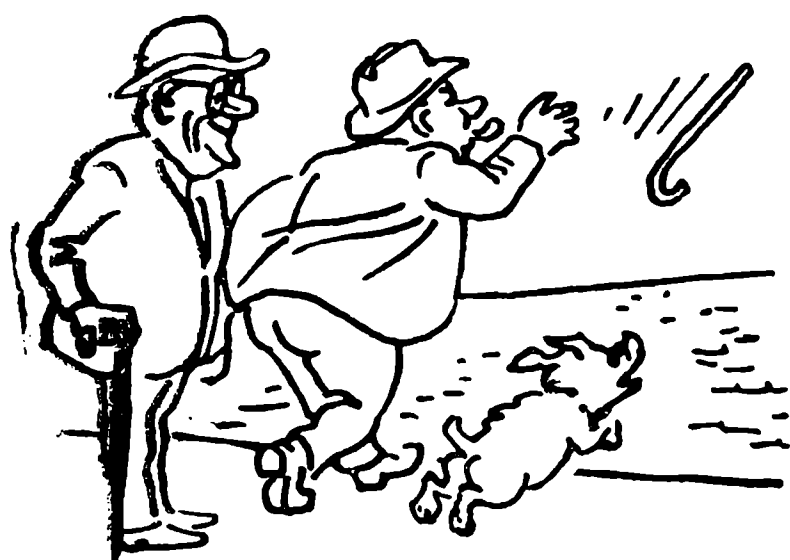
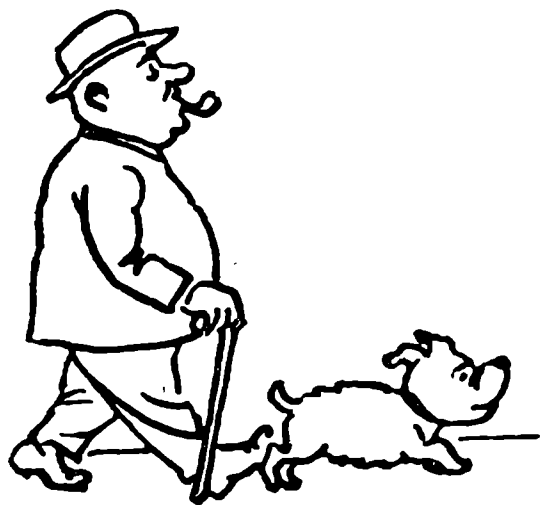
1. Он живет в Москве уже 5 лет и чувствует себя коренным москвичом. 2. Он коренной ленинградец. Иди с ним спокойно. Ты не заблудишься. Он доведет тебя прямо до гостиницы. 3. Какой красивый город Киев! Какие в нем широкие, прямые улицы! Какие большие современные дома! Только я боюсь один бродить по городу. Я боюсь заблудиться. 4. Скажите, пожалуйста, как мне пройти к площади Свердлова? — Пожалуйста. Идите прямо по этой улице и вы выйдете прямо к площади Свердлова. Это займет у вас минут 15—20. Вы можете сесть в автобус на этой остановке. — Спасибо. Я охотнее пройду пешком. — Разрешите мне проводить вас. У меня есть немного времени и я хочу показать вам наш город. 5. Очень любезно с вашей стороны, что вы позвонили мне. Я не знала, в котором часу мне надо быть в институте завтра. 6. Он постоянно опаздывает на урок. Надо что-то предпринять. 7. По утрам я всегда езжу в институт на автобусе, но из института я иду домой пешком. 8. Этот текст нам не подходит. Придется найти другой. 9. У меня уходит час на приготовление всех уроков. 10. Дорога от института до Арбатской площади занимает полчаса, если идти пешком, но, если ехать на автобусе, то 10 минут.

Ö v n i n g N r. 25

Berätta samtalet från en av de talandes synpunkt.

(t. ex. Jag gick på Kungsgatan i går. Jag skulle till Karlavägen, men jag gick vilse och beslöt att fråga någon om hur jag skulle gå för att komma dit. Det var en mycket snäll man som stannade för att utförligt berätta för mig om vägen . . .)

Promenad

I. Svara på följande frågor:

1. Vart gick mannen med sin hund?
2. Träffade de någon bekant på vägen?
3. Vad tyckte bekanten om hunden?
4. Vad slags experiment beslöt de att göra?
5. I vilket syfte kastade mannen sin käpp i vattnet?
6. Vad gjorde hunden?
7. Upprepade de samma experiment?
8. Vad kom hunden med denna gång?
9. Ville hunden lämna paraplyn ifrån sig?
10. Hur såg paraplyn ut när hunden lämnade den ifrån sig?
11. Var den andre mannen belåten med experimentet?

II. Ge underskrifter till bilderna:

III. Beskriv dessa bilder enligt följande plan:

1. En man går på promenad med sin hund.
2. De träffar en bekant, som tycker mycket om hunden.
3. De kastar mannens käpp i vattnet och hunden simmar ut och får tag i käppen.
4. De upprepar samma sak med den andres paraply.
5. Dennes tankar när han står ensam med den trasiga paraplyn.

att simma⁴— плавать

trasig— разорванный

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

badstrand, -en, (pl. -stränder)	semester, -n, -rar
bokstav, -en, (pl. -stäver)	slag, -et, =
jordbrukskommun, -en, -er	stad, -en, (pl. -städer)
kontor, -et, =	stationssamhälle, -t, -n

Verb

att hitta ¹	att peka ¹
att mena ¹	att trivas ²
må, måtte	att tycka ²

Adjektiv

lustig	tokig
olik	trött
skild	

Adverb

nästan	till slut
---------------	------------------

Preposition

åt

Förkortning

t. ex. = till exempel

Uttryck

**från gamla tider
Hur känns det?
i närheten av**

**i utkanten av
med hjälp av
åt olika håll**

УРОК XXVI

Грамматика:

Глагол **att bliva (bli)**

Лексическая тема:

«Город»

Текст:

«*Stockholm*»

ГЛАГОЛ АТТ BLIVA (BLI)

Основное значение глагола **att bliva** (разговорная форма — **att bli**) — становится, оставаться, быть, иметь место.

Det blir ett möte på måndag Собрание состоится в понедельник.

Близким синонимом глагола **att bli** в этом значении является глагол **att vara**.

Mötet ska bli på måndag. Собрание состоится в понедельник.

Mötet ska vara på måndag. Собрание будет в понедельник.

Разница заключается в том, что глагол **att vara** указывает на большую статичность действия и констатирует сам факт совершения действия, в то время как глагол **att bliva** показывает действие в его становлении.

Hon blev lärarinna, när hon hade slutat högskolan. Она стала учительницей, после того как она окончила институт.

Dagarna blir kortare. Дни становятся короче.

В сочетании с прилагательными глагол **att bli** указывает на переход из одного состояния в другое. В этом случае на русский язык глагол **att bliva** переводится с помощью глаголов становления (см. лексические пояснения к уроку XVIII).

att bli ung — помолодеть
att bli gammal — состариться
att bli rik — разбогатеть

В сочетании с предлогообразными наречиями глагол **att bli** видоизменяет свое значение:

att bli av — осуществиться, выйти

Jag är inte säker på om det — Я не уверен, выйдет ли что-
blir något av med det. нибудь из этого.

att bli efter — отстать

Hon var sjuk och blev efter i — Она болела и отстала в заня-
sina studier. тиях.

att bli till — ВОЗНИКАТЬ

Hur Stockholm blev till.. — Как возник Стокгольм...

И, наконец, глагол **att bliva** широко используется при образовании аналитических форм пассива:

De blev förhörda angående sina handlingar föregående dag.	Их расспросили о том, что они делали в предыдущий день.
---	---

Brevet blir skrivet i morgon. Письмо будет написано завтра.

Övning Nr. 1

Översätt följande satser till ryska:

1. Bli inte orolig! Dina kunskaper blir bättre med tiden.
2. Vad har det blivit av honom? Det märktes att han var mycket begåvad, då han gick i skolan.
3. Jag hoppas att du snart blir bättre. Hur lång tid har det gått sedan du blev sjuk?
4. «Tror du att jag kan bli flygare, när jag blir stor?» frågade en liten pojke.
5. Vi kan redan lite i grammatiken och vi kan läsa och prata lite svenska, bara Viktor blev efter.
6. Det har blivit betydligt varmare i dag.
7. Vi kommer att diskutera den här boken då alla har läst färdigt den. Det blir någon gång i nästa vecka.
8. Vi blev mycket ledsna, när vi hörde om er sjukdom.

Ö v n i n g N r. 2.

Översätt följande satser till svenska med hjälp av verbet att bli:

1. Будет интересно посмотреть этот фильм. Я так много слышал о нем. 2. Окончив институт, он стал инженером и уехал в Свердловск. 3. Одно время я мечтал стать летчиком, но потом решил стать геологом. 4. Она обрадовалась, услышав, что ее сын успешно сдал все экзамены и стал студентом. 5. Учитель остался доволен моим ответом. 6. Эта книга была переведена на многие европейские языки. 7. На уроке учитель рассказывал ученикам, как возникла Москва и как она стала столицей нашего государства. 8. Чаше читай журналы, сейчас печатается много интересных

статей. Иначе ты отстанешь. 9. Трудно сказать, что из него может выйти. 10. Число людей на трамвайной остановке все увеличивалось, а трамвая все не было.

STOCKHOLM

Hur Stockholm blev till. Människor ha bosatt sig på Mälarens öar och stränder ända sedan stenåldern. På en ö i Mälaren låg staden Birka. När den staden miste sin betydelse, anlades inne i en djup vik av Mälaren staden Sigtuna. Den var en tid huvudorten i Mälabygden. Därefter anlades Stockholm på en holme mitt i Mälarens utlopp i Östersjön. På holmen byggdes fästen och torn, så att inga sjörövare skulle kunna komma in i Mälaren, och där möttes de sjöfarande, som kommo från öster och väster.

Stockholm blev en viktig handelsplats, och den skyddades med murar. Innanför dessa byggdes husen så tätt som möjligt, och gatorna blevo mycket smala. Så småningom började man bebygga även de närmaste holmarna samt stränderna norr och söder om staden, och Stockholm växte mer och mer.

Stockholm, «staden på vattnet». Stockholm består nu av flera stadsdelar: 1) Gamla staden («Staden mellan broarna») med Riddarholmen; 2) Norrmalm; 3) Östermalm; 4) Kungsholmen; 5) Södermalm, m. fl. Stockholm ligger både i Uppland och Södermanland. Gränsen går mitt genom Gamla staden.

Gatorna i Gamla stadens mitt äro krokiga och smala. I de nya stadsdelarna på «Norr» och «Söder» äro gatorna breda. Där finns stora trädplanteringar, breda trottoarer, dubbla spårvägsspår och breda körbanor.

Stockholm kallas ofta «staden på vattnet». Det är det glittrande vattnet, de branta bergstupen och grönskan i de vidsträckta parkerna, som göra vår huvudstad till en av jordens vackraste städer. Där finnas också ståtliga byggnader. De förnämsta äro Stockholms slott, där Sveriges konung bor, Riksdagshuset, där riksdagsmännen från hela Sverige samlas, Riksbanken, Stadshuset, Operan och Dramatiska teatern m. fl.

Sveriges huvudstad och största affärsstad. Stockholm har Sveriges största banker, största hotell och största handelshus (Nordiska kompaniet m. fl.). Det är den viktigaste medelpunkten för järnvägstrafiken. Centralstationen, centralpostkontoret, de stora stockholmstidningarnas tryckerier och hotellen ligga i centrum. Detta är staden nära Norrström. Där kan man säga, att stadens hjärta är. I stadens centrum är trafiken livligast. Där ligga också många kontor.

Längre bort ligga fabrikerna och bostadskvarteren. Många av de människor, som ha anställning i Stockholm, bo i förorterna. De största av dessa äro städerna Djursholm, Sundbyberg och Lidingö samt förorterna Hagalund, Äppelviken och Enskede. Från dessa platser fara människor till och från sitt arbete i staden med järnväg, spårvagn och buss.

Sveriges viktigaste fabriksstad. I Stockholm ligga en stor mängd kända fabriker. Räknas även mindre fabriker med, finnas över tusen.

Få städer av samma storlek ha så livlig sjötrafik som Stockholm. Ångfärjor kila mellan stadens olika delar. Mälarbåtar och skärgårdsbåtar komma och gå. Stränderna äro kantade med kajer. De största och djupaste hamnarna har Stockholm åt saltsjösidan. Dit komma de största båtarna från Sverige och från utlandet.

Stockholm har större import (införsel) än Göteborg, men dess export är ej så stor. Det som utskeppas är mest maskiner samt därjämte järn—och stålvaror från Bergslagen.

Stockholm en medelpunkt för svensk kultur. Till Stockholm komma från hela riket människor, som vilja studera och forska. Där finnas nämligen högskolor, där läkare, lärare, ingenjörer m. fl. utbildas. Där finns Kungl. biblioteket med dyrbara böcker och handskrifter från gångna tider. Stockholm har dessutom museer med stora samlingar av tavlor, fornsaker m. m. Bland dessa museer må nämnas Nationalmuseum samt Nordiska museet och Skansen på Djurgården. Norr om Stockholm ligger den vackra Vetenskapsstaden med det ståtliga Riksmuseet och flera vetenskapliga anstalter.

Allt detta gör Sveriges huvudstad till en medelpunkt för hela riket.

Nelson—Rydefält, Geografi för folkskolan.

GRAMMATISKA FÖRKLARINGAR

1. **sjöfarande** — субстантивированное причастие.

Субстантивированные причастия обычно относятся к общему роду.

Множественное число передается с помощью определенного препозитивного артикля:

en sjöfarande — морской путешественник

de sjöfarande — морские путешественники

en talande — говорящий

de talande — говорящие

2. ...**gatorna äro krokiga och smala. Där l i g g a o c k s å många kontor.**

В письменном языке глагол иногда сохраняет различие между единственным и множественным числом:

jag } är, ligger vi } äro, ligga
du } ni
han } de

3. Räknas även mindre fabriker med, finnas över tusen. — Если включить и мелкие фабрики, то всего их насчитывается больше тысячи.

Пассив на -s в шведском языке широко употребляется в бессоюзных придаточных предложениях, в безличных оборотах.

Görs det ordentligt, blir det — Если сделать хорошо, это бу-
en vacker sak. — **дет красивая вещь.**

**Det talas om, att han är svårt — Говорят, что он тяжело болен.
sjuk.**

FÖRKLARINGAR TILL ORDLISTAN

- [illegible]

б) ум, талант

att ha { dåligt huvud — плохо соображать, быть тупым
klart huvud — иметь светлую голову

в) глава, вождь

familjens huvud — глава семьи

huvud — входит также в состав многих сложных слов:

huvudort — главный центр

huvudstad — столица

huvudgata — центральная, главная улица

huvudsats — главное предложение (грамм.).

8. så att inga sjörövare — ...чтобы никакие пираты не смо-
skulle kunna komma in gli проникнуть в Мэларен.
i Mälaren.
9. så tätt som möjligt — как можно плотнее
så mycket som möjligt — как можно больше
så ofta som möjligt — по возможности чаще
så snart som möjligt — как можно скорее
10. att ligga — а) лежать, быть расположенным, находиться
Hotellet ligger vid sjön. — Гостиница расположена на бе-
регу озера.
Mitt emot huset ligger — Напротив дома находится
en stor park. большой парк.
11. att göra ngt (till ngt) — делать (в значении быть ха-
рактерным), способствовать
Parkerna gör vår stad — Парки делают наш город од-
en av jordens vack- ним из красивейших горо-
raste städer. дов мира.
Hon är mycket snäll — Она очень мила и отзывчива.
och hjälpsam. Det Это является причиной того,
gör att vi alla tycker что мы все любим ее.
mycket om henne.
12. m. fl. (-med flera) — и многие другие
13. livlig — живой, бойкий, оживленный

{	flicka	— веселая, живая девушка
	handel	— бойкая торговля
	trafik	— оживленное уличное движение
	brevväxling	— оживленная переписка
	diskussion	— оживленная дискуссия

livligt samtal — живая беседа
14. att fara till och från — ездить на работу и с работы
arbetet

В подобных случаях в шведском языке опускается одно существительное или глагол

Flickan sprang ofta in — Девочка часто вбегала и вы-
och ut ur rummet. бегала из комнаты.

Jag träffar honom ofta — Я часто встречаю его на пути
på väg till och från in- в институт и из института.
stitutet.

15. **en mängd fabriker** — множество фабрик, *так же как*
en massa frågor, en kopp te
en grupp människor

16. **få** — мало (относится к исчисляемым существительным)
få städer — мало городов
få människor — мало людей

17. **att kanta** — окаймлять

Stränderna är kantade — Вдоль берега тянется набе-
med kajer. режная.

18. **ej (syn. inte)** — употребляется исключительно
на письме.

Sveriges export är ej — Экспорт Швеции не так велик.
så stor.

19. **från gångna tider (syn. — с древних времен**
från gamla tider)

20. **medelpunkt för kultur** — центр культуры

Ö v n i n g N r. 3

Svara på följande frågor:

1. Vad heter huvudstäderna i Sverige, Norge, Danmark och Finland?
2. Vilken stad är ni född i? 3. Hur många människor bor i den stad, som ni är född i? 4. Vilka stora svenska städer känner ni till? 5. Har Sverige några öar i Östersjön? Vad heter de? 6. Vilket land ligger öster om Sverige? 7. Vilket land ligger väster om Sverige? 8. Vad heter havet söder om Sverige? 9. Hur stor folkmängd har Sverige?

Ö v n i n g N r. 4

Komparera följande adjektiv:

djup, viktig, tätt, smal, krokig, ny, bred, ståtlig, livlig, dyrbar

Ö v n i n g N r. 5

Skriv alla motsatser ni känner till ovanstående adjektiv.

Ö v n i n g N r. 6

Bilda nya ord enligt följande exempel:

huvud + stad = huvudstad

Översätt de nybildade orden till ryska:

huvud- -roll, -fel, -fråga, -lärare, -punkt, -redaktör, -uppgift, -vikt
medel- -punkt, -storlek, -tid, -lång, -klass, -svår
handels- -plats, -stad, -skola, -delegation, -krig.

Ö v n i n g N r. 7*

Översätt följande satser till svenska med hjälp av verbet att bli:

1. Когда его спросили об этом, он отказался отвечать. 2. Качество товаров улучшилось, и сами товары подешевели. 3. Мы опечалились, узнав что эта книга уже распродана. 4. Со временем этот город стал крупным центром. 5. Дискуссия становилась все оживленнее. 6. Пойдем послушаем лекцию о том, как возникла и развивалась наша страна. 7. Все дети побежали и только один мальчик отстал. Он очень испугался и заплакал. 8. Кем ты будешь, когда вырастешь?

Ö v n i n g N r. 8

Ange pluralis av substantiv, som står i parentes:

1. Många (människa) besöker kulturhus och klubbar på (kväll). Det är (arbetare) och -(ingenjör), (läkare) och (tekniker), (student) och (lärare). De deltar i olika (cirkel), hör på (föredrag), tittar på (film) eller (teaterpjäs). 2. Det finns flera stora (stad) i Sverige. Göteborg är Sveriges andra stad och har cirka 400.000 (invånare). Här bygger man (fartyg) och gör (bil). En stor del av Sveriges handel går över Göteborg. Göteborg är Sveriges största exporthamn. Göteborg har ett universitet, (högskola) och många (museum). I staden finns flera vackra (byggnad), (hotell) och sköna (park). 3. Sveriges huvudstad är Stockholm. Den är en av världens vackraste (huvudstad). Här finns många (slott), vackra (byggnad), och (park). Stockholms (förort) är berömda för sin skönhet. På de skolgsklädda (holme) kring staden ligger (sommervilla). Stockholm är en stor industri—och handelsstad. Här finns det ett par (tusen) (fabrik), många (tryckeri), (kontor), och (bank). På (gata) i Stockholm kan man se många (bil), (buss), och (spårvagn). Det finns också en tunnelbana i Stockholm.

Ö v n i n g N r. 9

Utbyt de kursiverade orden mot bisatser:

t. ex. Den talande dröjde vid den internationella situationen—
(Докладчик остановился на международном положении).

Den som talade dröjde vid den internationella situationen.

1. De mötande bildade en gång genom vilken turisterna gick fram till bilarna. 2. De sjöfarande kunde komma ända fram till Stockholms hamn. 3. Den köpande bad mig visa honom en annan väska. 4. De vilande tycker om att promenera i den här parken.

Ö v n i n g N r. 10*

Översätt följande satser till svenska:

1. Обедающие повернулись и посмотрели на вошедшего в столовую человека. 2. Трудящиеся нашей страны имеют право на отдых, на образование и на труд. 3. Путешественник зашел в маленький домик, стоявший около дороги. 4. Ведущий объяснил правила игры.

Ö v n i n g N r. 11

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. Här . . . den här lilla staden kan man se många minnen . . . gångna tider. 2. Snart blev universitetet medelpunkt . . . vetenskapens utveckling.

3. Jag brukar fara . . . arbetet med buss . . . morgonen är det vanligen mycket folk, . . . kvällen — lite mindre, eftersom en del människor brukar gå hem . . . fots för att andas lite frisk luft och köpa något . . . vägen hem. 4. Strax intill institutet ligger en stor bassäng. Vi ska träffas . . . bassängen kl. 8 . . . kvällen. 5. Det faktum att hon alltid är beredd att hjälpa de andra gör henne . . . en . . . de mest omtyckta människorna. 6. När han blev äldre bosatte han sig . . . landet och ägnade sig helt . . . sin trädgård. 7. Den stad, som jag är född . . . , ligger norr . . . Moskva. 8. Har du ont . . . huvudet? Du ser så trött och blek ut. 9. Han var alldeles smutsig . . . huvud . . . fot när han kom hem.

Ö v n i n g N r. 12

Utbyt följande satser mot satserna som innehåller passiv med-s:

1. Om man köper varor av bättre kvalitet betalar man mer. 2. Om man räknar med alla ord i den här lektionen, blir det över ett hundra. 3. Varje år utbildar man många nya specialister i den här högskolan. 4. Om man ställer fler frågor, behöver man fler människor för att svara på dem. 5. Bygger man mer, flyttar fler familjer till nya lägenheter.

Ö v n i n g N r. 13 *

Översätt följande satser till svenska med hjälp av passiv form:

1. Недавно был заложен новый корпус общежития Московского университета. Это даст университету дополнительно свыше тысячи комнат. 2. В Юго-Западном районе Москвы ведется большое строительство. Строятся жилые дома, магазины, кинотеатры, закладываются скверы. 3. Улицы в центре Москвы расширяются, обсаживаются деревьями, разбиваются цветочные газоны. 4. Из Стокгольмского порта вывозятся машины, железная руда, сталь. 5. В высших учебных заведениях Советского Союза обучается большое количество студентов.

Ö v n i n g N r. 14

Beskriv den stad, som ni tycker mest om.

Ö v n i n g N r. 15 *

Översätt följande satser till svenska:

1. После того как моя сестра окончила экономический институт, она уехала в Ростов и поселилась там. Работа ей очень нравится. «Это интересная, захватывающая работа, — говорит она. — В настоящее время я работаю на заводе». 2. Несмотря на то, что эта книга была написана более ста лет тому назад, она до сих пор не потеряла своего значения. 3. Я точно не знаю, где он живет. Где-то в пригороде Москвы. У него небольшой новый домик в 19 мин. ходьбы от станции. Недалеко — широкое и глубокое озеро. 4. Вам не надо защищать его. Он и сам с кем угодно справится. 5. Каждый год этот институт выпускает около ста молодых специалистов. 6. Ты не знаешь, Гётеборг находится к западу или к востоку от Стокгольма? 7. Вы знаете, кто был основателем Москвы? Ленинграда? Стокгольма? 8. У него очень светлая голова. 9. Не вешай голову. Все будет хорошо. 10. Я буду навещать вас как можно чаще и помогать вам. 11. Постарайтесь написать как можно больше к следующему разу. Тогда мы

скорее сможем закончить этот текст. 12. Этот магазин расположен в центре города, на улице Горького. 13. Ее способности, желание заниматься делают ее одной из самых лучших студенток института. 14. Уличное движение в Москве очень оживлённое. Нужно осторожно переходить улицы. 15. Он ходит на работу и с работы пешком. Это способствует тому, что он замечательно себя чувствует. Здоровый, живой, подвижный человек. Трудно поверить, что ему 65 лет.

Berätta följande historia:

MISSTAG

En gång kom en engelsman med sin hustru till Sverige. När de kom till Stockholm tog de in på ett av de bästa hotellen där. På kvällen åt de middag i hotellets matsal och sedan gick engelsmannen ut för att promenera lite i friska luften och ta sig en titt på den svenska huvudstaden. Hans hustru, som var mycket trött efter resan, gick till sitt rum.

Engelsmannen gick långsamt längs gatorna, tittade sig omkring, stannade framför ett skyltfönster. Plötsligt närmade sig en man honom, stötte ihop med honom och gick förbi.

— Så grova dessa svenskar är, — tänkte engelsmannen för sig själv.

Svensken var på andra sidan gatan, när engelsmannen stoppade sin hand i fickan för att ta fram sin klocka.

— Min klocka! — skrek han. — Den där mannen, som gått förbi mig, har tagit min klocka. Han tog den från min ficka när han stötte ihop med mig. Jag ska tvinga honom att ge den tillbaka!

Han sprang så fort han kunde och snart kom han fram till svensken.

— Ge mig min klocka, ni tjuv! — skrek han. Svensken tittade på honom och svarade något på svenska.

Jag förstår er inte, men jag ska tvinga er att förstå mig! — skrek engelsmannen och pekade på svenskens bröstficka.

Åter tittade svensken på honom och svarade något på svenska.

Engelsmannen blev ännu mera arg och svensken, som blivit mycket rädd, tog fram sin klocka och gav den åt engelsmannen, som stoppade den i sin ficka och gick hem.

När han kom tillbaka till hotellet, berättade han det för sin hustru. Hon tittade på honom utan att säga något och pekade sedan på ett litet bord bredvid sängen. Där på bordet låg klockan! Engelsmannen tog fram den andra klockan ur fickan och tittade på den. Han förstod, att det var han som var tjuv.

Packning

I. Svara på följande frågor:

1. Vart reser dessa två människor?
2. Vad är det för människor?
3. Vilka kläder vill de ta med sig?
4. Hur många koffertar tar de med sig?
5. Går alla sakerna in i en koffert?
6. Lyckades de packa ner alla sakerna?
7. Är kofferten tung eller lätt?
8. Vad gör de med de allra nödvändigaste sakerna, som blev kvar?
9. Vart lägger de de här sakerna?
10. Vad tog de slutligen med sig när de reste?

II. Ge underskrifter till bilderna.

III. Skriv ett samtal mellan mannen och hans hustru när de höll på att packa alla saker.

IV. Beskriv dessa bilder.

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

affärs /stad, -en, (pl. -städer)	huvud, -et =
betydelse, -n, -r	kaj, -en, -er
bostadskvarter, -et	kontor, -et, =
fabrik, -en, -er	körbana, -n, -or
förort, -en, -er	medelpunkt, -en, -er
gräns, -en, -er	rike, -t, -n
handelshus, -et, =	sjötrafik, -en
handelsplats, -en, -er	storlek, -en, -ar
hotell, -et, =	vik, -en, -ar

Verb

att bebygga ²	att göra till
att bliva ⁴ till	att skydda ¹
att bosätta ² sig	att utbilda ¹
att forska ¹	

Adjektiv

djup	livlig
dyrbar	smal
krokig	stätlig

Adverb

norr om	väster om
söder om	öster om
tätt	

Förkortning

m.-fl.-med flera

Uttryck

att mista sin betydelse
från huvud till fot

Geografiska beteckningar och namn på olika byggnader i
Stockholm.

Dramatiska teatern

Gamla staden

Mälaren

Nationalmuseum

Nordiska kompaniet (NK)

Nordiska museet

Operan

Riksdagshuset

Skansen

Stadshuset

Stockholmsslott

— Драматический театр

— Старый город (старейшая
часть Стокгольма)

— Мэларен, озеро на берегу ко-
торого расположен Сток-
гольм

— Национальный музей

— один из крупнейших универма-
гов Стокгольма

— Музей Севера

— Опера

— Здание риксдага (парламента)

— Музей истории страны (в
Стокгольме)

— Городская ратуша

— Королевский замок

УРОК XXVII

Грамматика:

1. Употребление перфекта
2. Опускание вспомогательного глагола *har, hade* в придаточных предложениях
3. *Få* и *lite (t)* (мало, несколько)

Лексическая тема:

«Город, путешествие»

Текст:

«*Fredskryssningen*»

УПОТРЕБЛЕНИЕ ПЕРФЕКТА

Образование формы **Perfekt** в шведском языке имеет много сходных черт с образованием аналогичной формы в немецком языке.

Форма перфекта употребляется и в шведском языке, и в немецком языке, когда речь идет о прошедшем действии. Это значение перфекта сближает его с претеритом, но перфект подчеркивает не время совершения действия в прошлом, а сам факт совершения действия до момента речи. Перфект выступает как форма прошедшего времени, соотносящаяся непосредственно с моментом речи.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Vem har talat om det för dig?	Wer hat dir davon erzählt?	Кто рассказал тебе об этом?
Var har du lärt svenska?	Wo hast du Schwe- disch gelernt ?	Где ты научился шведскому язы- ку?

Har du någonsin sett en sådan vacker flicka?	Haben Sie jemals ein so schönes Mädchen gesehen ?	Вы когда-нибудь видели такую красивую девушку?
---	---	---

Когда же все внимание концентрируется на смене событий в прошлом, употребляется претерит:

Шведский язык

Немецкий язык

Русский язык

Han **kom** in i rummet, **öppnade** fönstret, **drog upp** rullgardiner, och **tittade** in i köket för att se, om någon var hemma.

Er trat ins Zimmer ein, **öffnete** das Fenster, **zog** die Sonnengardinen hoch, **schaute** in die Küche, um zu sehen, ob jemand zu Hause sei.

Он **вошел** в комнату, **открыл** окно, **поднял** шторы, **заглянул** в кухню, чтобы посмотреть, есть ли кто-нибудь дома.

В шведском и немецком языках можно наблюдать много общих черт в употреблении формы перфект и претерит. Но существуют и отличия. Форма претерит в шведском языке более распространена и употребляется и в тех случаях, когда действие относится к *определенному моменту в прошлом*. В немецком языке в этих случаях чаще употребляется перфект.

Шведский язык

Немецкий язык

Русский язык

Vad **gjorde** du i går?

Was **hast** du gestern **gemacht**?

Что вы **делали** вчера?

Jag **läste** en intressant bok.

Ich **habe** ein interessantes Buch **gelesen**.

Я **читал** интересную книгу.

— Ich **las** ein interessantes Buch.

Jag **fick** ett mycket intressant brev från Sverige i går.

Ich **erhielt** gestern einen sehr interessanten Brief aus Schweden.

Вчера я **получил** очень интересное письмо из Швеции.

Ich **habe** gestern einen sehr interessanten Brief **erhalten**.

Förra året **tillbringade** han sin semester i södern.

Im vorigen Jahr **hat** er seine Ferien in Süden **verbracht**.

В прошлом году он **провел** свой отпуск на юге.

Någon gång i förra veckan **hade** jag möjlighet att göra det, men jag **gjorde** det inte.

Einmal **habe** ich in der vorigen Woche die Möglichkeit **gehabt**, das zu tun, ich **tat** es aber nicht.

Как-то раз на прошлой неделе мне **представилась** возможность сделать это, но я не сделал.

Таким образом, перфект и претерит одинаковы в смысле предшествования моменту речи, но претерит обладает большей констатирующей силой. Как и в немецком, перфект в шведском языке характерен для диалога, для газетной речи, где роль момента речи очень велика. Однако при точном указании на момент совершения действия (даже в диалоге!) в шведском языке обычно употребляется претерит.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Vi har sett två mellanskolor i Moskva... Vi har sett opera och balett, filmer.	Wir haben zwei Mittelschulen in Moskau gesehen ... Wir haben eine Oper gehört und ein Balett, Filme gesehen .	Мы посетили две средние школы в Москве... Мы побывали в опере и на балете, посмотрели фильмы.
I fjol utexaminerades min vän från Statliga Ekonomiska institutet och reste till Ural.	Im vorigen Jahr hat mein Freund das Staatliche Ökonomische Institut beendet und fuhr zum Ural.	В прошлом году мой товарищ окончил Государственный экономический институт и уехал на Урал.
Var du i institutet i måndags? — Nej, jag hade inte tid.	Warst du vorigen Montag im Institut? — Nein, ich habe keine Zeit gehabt .	Ты был в институте в прошлый понедельник? — Нет, у меня не было времени.

ОПУЩЕНИЕ ВСПОМОГАТЕЛЬНОГО ГЛАГОЛА HAR, HADE В ПРИДАТОЧНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЯХ

В современном шведском языке существует тенденция опускать вспомогательный глагол **har**, **hade** в придаточных предложениях, содержащих перфект или плюсквамперфект.

Таким образом, в придаточном предложении остается один супин. В немецком языке опущение вспомогательного глагола не допускается.

Шведский язык	Немецкий язык	Русский язык
Titta vilken vacker väska, jag köpt mig!	Schau, was für eine schöne Tasche ich mir gekauft habe!	Посмотри, какую красивую сумку я себе купила!
Han blev så förvånad som om han inte sett mig på länge.	Er verwunderte sich so sehr, als ob er mich schon lange nicht gesehen hätte.	Он так удивился, как будто он меня уже давно не видел.

Ö v n i n g N r . 1

Läs följande text och sätt verben i rätt tidsformen:

Jag skulle vilja säga något om de två underbara veckor som vi (att tillbringa) här i Sovjetunionen, och jag vill först säga att det (att vara) ett underbart mottagande, som kvinnorna i ert land (att förbereda) oss. Det (att vara) en gästfrihet och en generositet, som inte kan överträffas, Vi (att se) aldrig något liknande förr.

Det (att visa) sig i att man (att vara) mycket angelägen om att vi (att få se) och ta reda på allt vi (att vilja), och som vi kunde hinna med under denna tid. Vi (att omnämna) redan i korthet, vad vi (att se). Vi (att vara) i Leningrad, i Stalingrad, i Kiev, på en kolchoz och också i Moskva. Redan när jag (att nämna) namnen så är det ju för er alla, ännu mer än för mig fullkomligt klart att vi (att ha) möjlighet att få se något utav vad krigets lidanden (att betyda) för detta land och dess folk . . .

Vi (att se) tre fabriker. Vi (att se) fabriken «Kaliber» här i Moskva, vi (att se) traktorfabriken i Stalingrad och vi (att se) konditorifabriken «Karl Marx» i Kiev . . .

Ur Andrea Andréens anförande vid en presskonferens före avresan från Sovjetunionen.

Ö v n i n g N r . 2 *

Översätt följande satser till svenska:

1. Вчера мы читали текст о Стокгольме — столице Швеции. Каждый из нас рассказал все, что он знает о Стокгольме. Виктор, который раньше был в Стокгольме, отвечал на вопросы. Потом мы всей группой пошли в кино и посмотрели фильм о Швеции. 2. Два дня назад он сказал мне, что он прочитал эту книгу. 3. Вы когда-нибудь бывали в лесах к югу от Москвы? Там — красивейшие места. 4. Он уже рассказал нам эту новость. Мы уже знаем об этом событии с воскресенья. 5. В прошлое воскресенье Вера приезжала к нам и привезла эту книгу. 6. Я только что беседовал с нашим директором и он сказал мне, что мое предложение его очень заинтересовало. 7. Я никогда ничего подобного не слышал! Кто сказал об этом?

FÅ и LITE (T) (МАЛО, НЕСКОЛЬКО)

Få употребляется перед исчисляемыми существительными (сравните mången, урок 21):

Шведский язык

Немецкий язык

Han har få vänner.

Er hat **wenige** Freunde.

Han förklarade allt i några få ord.

Er erklärte alles mit **wenigen** Worten.

Неопределенное местоимение-числительное **lite** (t) употребляется перед неисчисляемыми существительными:

Tar du så **lite** socker i ditt kaffe?

Nimmst du so wenig Zucker in deinen Kaffee?

В немецком языке «få» соответствует «wenige», а «lite» — «wenig».

Ö v n i n g Nr. 3

Fyll i «lite» eller «få» i stället för streck:

1. Ta ... socker. Det blir godare. 2. Ge mig ... pengar. Jag vill köpa denna bok. 3. Det är bara ... ord, som vi måste kunna utantill. 4. ... människor kommer till denna lilla by.

Ö v n i n g Nr. 4

Översätt till svenska:

1. Вы хотите кофе? У меня есть немного кофе. 2. У меня мало шведских книг, но много английских и немецких. 3. Немногие люди имеют такую светлую голову, как он. 4. Он мне не доставляет много забот (besvär).

FREDSKRYSSNINGEN

Den ståtliga gråvita Batory lägger till. Havet av ansikten, flaggor och blommor nere på kajen flyter samman med det hav av ansikten, händer och fladdrande näsdukar som syns på oceanångarens alla däck. Orkestern spelar upp. Tusentals leningradbor välkomnar gästerna från Norden: fredsvänner från Sverige, Finland, Danmark och Norge, som på den polska ångaren Batory företar en fredskryssning runt Östersjön. De har redan besökt Stockholm, Köpenhamn, Rostock, Gdynia och Helsingfors. Söndagen den 5 september anlände Batory till Leningrad och dess passagerare beträdde—många av dem för första gången—sovjetiskt territorium.

Landgången har firats ned. Den första som går i land är den kända svenska fredsvännen, dr Andrea Andreen, som i år fått Stalinpriset för sina insatser i fredsarbetet. Efter henne

följer de övriga passagerarna i brokig ström genom den gång som de mötande bildar.

Det var cirka 800 personer som kom till Leningrad med Batory. Redan för två år sedan kom de svenska fredsvännerna på iden att anordna en vänskaps — och fredskryssning runt Östersjön och att kring dess kuster föra ut parollen om vänskap mellan folken och samfällid kamp för freden. Iden vann livlig anklång inte bara i Sverige utan i hela Norden, och det var många som ville vara med på färden... Sedan de många organisationsproblemen äntligen hade funnit sin lösning, kunde Batory den 26 augusti i år avgå från Stockholm med 566 svenska, 113 finländska, 79 danska, 18 norska, 4 tyska och 4 polska passagerare ombord. Det var arbetare och tjänstemän, ingenjörer och läkare, journalister och vetenskapsmän, affärsmän och husmödrar — folk med olika yrken och skilda politiska och religiösa uppfattningar. Men de var överens om en sak: freden måste bevaras och stärkas, de ekonomiska och kulturella förbindelserna mellan folken måste utvidgas kraftigt och likaså de vänskapliga personliga kontakterna dem emellan.

Gästerna välkomnades av sekreteraren i Sovjetunionens fredskommitté Michail Kotov och ordföranden i Leningrads stadssovjet Nikolaj Smirnov, som på stadens vägnar inbjöd alla resenärerna att bekanta sig med Leningrads sevärdheter, dess dagliga liv, dess kultur och vetenskap. Svarstal hölls av Svenska fredskommitténs sekreterare Bengt Gunnäs samt av Erna Watsen (Danmark), Kristina Porkkala (Finland), Solveig Sudman (Norge), Ryszard Deperaszynski (Polen) och Rösi Fliri (Tyska demokratiska republiken).

Mötet är slut, men publiken skingras inte genast. — Fred åt världen! skanderar klangfullt rader av unga leningradbor med röda halsdukar. — Fred, Rauha, Pokoj, Frieden, Mir — ljuder det från alla håll på olika språk: svenska och norska, finska, polska, tyska och ryska... Vänskap, Ystävyys, Przyjarn, Freundschaft och Drusjba. Och plötsligt får man se en röd pionjärhalsduk lysa mot den gråa kavajen på en trygg svensk med guldbågade glasögon och en liten rysk flicka i vitt skolförkläde vifta med en vimpel i norska färgerna... Raden av rödgula bussar med blåa vimplar sätter sig i rörelse mot hamnportarna...

* * *

Livet i Leningrad präglas under dessa dagar av ett nytt inslag. Vid de vackra minnesmärkena, palatsen och broarna, på Nevakajen, vid den legendariska revolutionskryssaren Aurora, vid fontänerna i Petrodvorets och i arbetarklubbarnas foajéer, i pionjärpalatset och i skolorna, på fabriker och polikliniker, på teatrarna och i Erimitaget — överallt kunde man möta svenskar

och finnar, danskar, norrmän och polacker. De besåg staden och bekantade sig med livet och människorna där. Här och där skymtar brokiga folkdräkter, kamerorna knäpper och man gör anteckningar. Man möts på gatorna, skakar hand, skänker varandra märken och vykort, byter frimärken och adresser...

Bland de medlemmar av Sovjetunionens fredskommitté, som kommit till Leningrad för att möta de nordiska gästerna, befinner sig också Viktor Blasjenov, berömd lokförare, Stalinpristagare och deputerad i sovjetparlamentet. Bekantskapen med finnarna är snart gjord och man kommer i samspråk. Blasjenov var för en tid sedan på besök i Finland, där han träffade Huh-tala, byggnadsarbetare och aktiv fredsarbetare—är det kanske någon som känner honom?

— Visst, honom känner jag bra! säger Mauri Munter, en högväxt senig karl med solbränt ansikte och ljusblåa ögon.

— Hälsa honom från mig!

— Det ska jag visst göra.

Fredsvännerna välkomnas av leningradborna och av hela sovjetlandet. Många berömdheter har rest hit från Moskva och andra orter för att ta emot fredskryssningens deltagare. Låt oss nämna ordföranden i Sovjetunionens fredskommitté, författaren Nikolaj Tichonov, partisanhjältinnan Zojas mor Ljubov Kosmodemjanskaja, flygarhjälten Alexej Maresjev (förebilden till romanen och filmen «Berättelsen om en verklig människa») samt en del kända teatermän. Vid den högtidliga mottagning och konsert, som den 7 september anordnades till gästernas ära, medverkade dessutom violinisten David Oistrach, operasångaren Ivan Petrov m.m., alla välkända för de nordiska ländernas publik genom tidigare gästspel.

Varje dag, varje kväll, som gästerna tillbringade i Leningrad, var fyllda av händelser, och ändå räckte tiden inte till—det var så mycket man ville se, lära känna och lägga på minnet för att sedan vid hemkomsten kunna berätta om Sovjetunionen.

«Nyheter från Sovjetunionen», 1954, Nr. 35

GRAMMATISKA FÖRKLARINGAR

1. **Leningradbo, moskvabo**—ленинградец, москвич.

Существительные с суффиксом **-bo** имеют значение: житель какой-то местности, житель какого-то города.

en kustbo — житель прибрежной местности

en londonbo — житель Лондона

Суффикс **-are**, присоединенный к основе существительных, указывающих на географические названия, так же обознача-

ет жителей какого-либо населенного пункта, жителей какого-либо города:

en stockholmare — житель Стокгольма

en parisare — житель Парижа

2. Месяцы в шведском языке имеют следующие названия:

januari — январь

juli — июль

februari — февраль

augusti — август

mars — март

september — сентябрь

april — апрель

oktober — октябрь

maj — май

november — ноябрь

juni — июнь

december — декабрь

3. **Och plötsligt får man se** — И вдруг красный пионерский
en röd pionjärduk lysa галстук заалел на сером пид-
mot den gråa kavajen жакет одного из шведов.
på en svensk.

Оборот «дополнение с инфинитивом» употребляется после глаголов чувств **att se**, **att känna**, **att tro** и некоторых других:

Jag ser honom gå.

Я вижу, как он идет.

Jag känner mitt hjärta slå.

Я чувствую, как бьется мое сердце.

В этом случае инфинитив употребляется без частицы **att**. На русский язык данный оборот обычно переводится придаточным предложением с союзом «как», «что»:

4. **Visst h o n o m känner jag bra!**

Конечно, его-то я хорошо знаю!

В том случае, если на какой-либо член предложения падает особое логическое ударение или этот член предложения несет эмоциональную, эмфатическую нагрузку, то в шведском языке этот член предложения с определяющими его словами ставится на первое место.

В русском языке это явление передается в основном лексическими средствами, так как порядок слов в русском языке не фиксирован и любой член предложения может стоять на первом месте:

H o n o m träffar jag var- — а) Именно его я встречаю
je dag. каждый день.

б) **Его-то** я встречаю каждый день.

в) **А его** я встречаю каждый день.

Förklaringar till ordlistan

1. att lägga till — пришвартовываться
Båten lägger till. — Пароход швартуется, пароход причаливает.
2. att spela upp, att börja — начинать играть
spela
3. tusentals — тысячи
tiotal — десятки
hundratal — сотни
miljontal — миллионы
4. att företa en resa — предпринять поездку
5. att gå i land — вступить на сушу
6. att få ett pris — получить премию
en pristagare — лауреат премии
7. att göra en insats i ngt — внести вклад во что-либо
8. att följa — а) следовать
att följa efter — следовать за кем-либо
att följa ett råd — следовать совету
б) проследовать, пройти
Sedan följdes presiden- — Затем президент отправился
ten till sitt residens. (проследовал) в свою резиденцию.
9. runt — кругом
runt Östersjön — по всему Балтийскому морю
kring — кругом, вокруг, вдоль
kring Östersjöns kuster — вдоль берегов Балтийского моря
10. paroll, -en, -er — лозунг
11. att vinna (få) ankläng — найти отклик
en livlig ankläng — живой отклик
en bra ankläng — хороший отклик
12. folk med olika yrken — люди различных профессий
13. folk med skilda politiska och religiösa uppfattningar — люди различных политических и религиозных убеждений
14. att bevara freden — сохранять мир
att stärka freden — укреплять мир
15. de ekonomiska och kulturella förbindelserna — экономические и культурные связи
16. sekreterare i... — секретарь (чего-либо)
ordförande i... — председатель (чего-либо)
17. fredskommitté — комитет в защиту мира
18. stadssovjet — городской совет

19. på stadens
på statens
på ungdomens } vägnar от имени { города
государства
молодежи
20. att bekanta sig med — познакомиться с...
21. Fred åt världen! — Миру мир!
22. det ljuder från alla — звучит со всех сторон
håll
23. att göra anteckningar — делать заметки
24. att skaka hand med — пожимать руку кому-либо
ngn
25. att byta { adreser
frimärken — обмениваться { адресами
марками.
26. bland — mellan
bland — среди
bland studenterna — среди студентов
mellan — между
en brevväxling mellan — переписка между друзьями
vännerna
27. deputerad, -en, -e — депутат
att vara deputerad i — быть депутатом чего-либо
28. att komma i samspråk — разговориться
29. förebilden till — прототип чего-либо, кого-либо
förebilden till Alexej — прототип образа Алексея
Maresjev Маресьева
att tjäna som förebild — служить примером, образцом
30. till ära — в честь
31. en mottagning — прием (официальный)
Ordföranden i stadsso- Председатель городского со-
jeten gav en mottag- вета устроил прием в честь
ning till gästernas гостей.
ära.
ett mottagande — встреча, прием
Delegationen framför- Делегация выразила сердеч-
de sitt hjärtliga tack ную благодарность за теп-
för det varma motta- лый прием, который она
gande, som de mött встретила в нашей стране.
i vårt land.
32. genom — а) через
att titta ut genom fön- смотреть через окно
stret
б) путем, посредством, благо-
даря
De var välkända för — Они были хорошо известны
svensk publik genom шведской публике благодаря
tidigare gästspel. своим гастролям в этой
стране.

Genom часто передается в русском языке с помощью творительного падежа:

**Han är välkänd genom
sina insatser i freds-
arbetet.**

Он хорошо известен своей дея-
тельностью в защиту мира.

Ö v n i n g N r. 5

Sätt rätt artikel på de ord, som står i parentes.

Den utställning av svenska (barnteckning) som pågått i Pionjärernas (hus) i (Moskva) sedan den 12 mars, stängdes i (slut) av den här (månad). (Utställning) har varit mycket omtyckt av (moskvabarn) och besökts av cirka 200—300 personer per dag. (Skolar) och (pionjärhus) i (stadsdelar) — det finns (pionjärhus) i varje (stadsdel)—har anordnat visningar för sina (elever). Ett stort antal (utlänningar) har också besökt den—bl.a. omkring 300 ungerska (lärare).

(Besöksbok) innehåller många berömmande (ord) både av (barn) och vuxna.

Efter en artikel ur «Nyheter från Sovjetunionen»,
1959, Nr. 19

Ö v n i n g N r. 6.

Vilket genus har följande substantiv och vilken form har de i singularis:

ansikten, flaggor, blommor, händer, näsdukar, däck, passagerare, märken, arbetare, husmödrar, ingenjörer, uppfattningar, förbindelser, kontakter, resenärer, svenskar, bussar, dagar, broar, fabriker, norrmän, danskar, anteckningar, vykort, finnar, deltagare, orter, händelser, minnen

Ö v n i n g N r. 7

Bilda ord, enligt följande exempel: freds-, -arbete, -vän; -fredsarbete, fredsvän.

Översätt de nybildade orden till ryska:
freds- -kommitté, -rörelse, -kryssning, -arbetare
hus- -mor, -djur, -hålla, -nummer, -komplex
folk- -armé, -dräkt, -mängd, -opinion, -saga.

Ö v n i n g N r. 8

Skriv motsatser till följande adjektiv och particip:

lycklig, känd, livlig, högtidlig, trygg, verklig, klok, smal, rak, kortväxt.

Ö v n i n g N r. 9

Utbyt följande satser mot satser, innehållande passiv form:

1. Ordföranden i stadssovjeten höll ett svarstal. 2. Leningradborna tog emot fredskryssningens deltagare mycket varmt. 3. Man anordnade en stor konsert till gästernas ära. 4. «Man måste bevara och stärka freden»—alla fredsvännerna var överens om det.

Ö v n i n g N r. 10 *

Översätt till svenska:

1. А его-то я видел сегодня в институте. 2. Ему-то я и забыл отдать эту книгу. 3. Именно ей я забыл это сказать. 4. Вас-то и назначили председателем комиссии. 5. Им-то легко изучать шведский язык. Они жили несколько лет в стране. 6. Именно меня решили послать на эту работу.

Ö v n i n g N r. 11

Svara på följande frågor:

När ägde fredskryssningen rum för första gången? Vilka länder deltog i fredskryssningen? Hur många människor deltog i den? Vems idé var det att anordna en fredskryssning. I vilket syfte anordnade de svenska fredsvännerna en fredskryssning runt Östersjöländerna? Vilka paroller förde fredskryssningens deltagare ut kring Östersjöns kuster? Vilka hamnstäder besökte de och hur mottogs de av människorna i dessa länder? Hur länge stannade fredskryssningens deltagare i Leningrad? Vad var karakteristiskt för livet i Leningrad under dessa dagar? Vad intresserade sig fredskryssningens deltagare mest för? Anordnade man några arrangemang till deras ära? Vilka då? Kan ni nämna några kända socialt verksamma personer, som välkomnade fredskryssningens deltagare i Leningrad?

Ö v n i n g N r. 12

Välj rätt ord och sätt det i stället för streck:

känna, veta, kunna

1. Finns det någon här, som . . . Viktor K.? Jag skulle vilja skicka en hälsning till honom. 2. . . . du någonting om fredskryssningen, som anordnades 1954? 3. . . . du möjligen om han är här i dag? 4. . . . du svenska? Så kan vi komma fram till den där svensken med guldbågade glasögon och tala med honom. 5. Jag . . . till Leningrad mycket bra. Jag kan visa er omkring i staden och berätta om dess historia.

bland, mellan

1. Du kan hitta någon bra bok . . . alla mina böcker. 2. Relationerna . . . dessa båda länder är vänskapliga. 3. Titta Detta häfte ligger . . . alla dessa saker.

men, utan

1. De svenska turisterna har inte bara bekantat sig med staden . . . också besökt teatrar och biografer, skolor och bibliotek. 2. Jag hade för avsikt att ringa upp dig i går kväll . . . han hindrade mig. 3. Det var så mycket de fick se i Leningrad, att de snart blev trötta, . . . de ville ändå fortsätta sin resa.

att hälsa på, att hälsa till, att hälsa från

1. «Kommer du att träffa Viktor i dag? . . . honom . . . mig och säg att han ringer upp mig». . . . «Tack. Det ska jag gärna göra». 2. Ska vi . . . honom på lördag? Vi har inte sett honom på länge. 3. Adjö och . . . dina föräldrar från mig! 4. Det är ingen idé att . . . honom. Han är inte hemma. Han arbetar på biblioteket nu.

Ö v n i n g N r. 13

Sök efter utbytesord för följande ord och uttryck:

att prägla ngt; att bekanta sig med ngt; att komma i samspråk; för en tid sedan; att anordna en resa; att lägga på minnet; att spela upp; att vara med på färden; att finna sin lösning; en journalist; kulturella förbindelser; en fredsvän; en högväxt karl; en ort; tiden räcker inte till.

Ö v n i n g N r. 14

Skriv upp alla substantiv som har samma rot som nedanstående verb. Bilda satser med dessa substantiv:

att spela; att företa; att följa; att möta; att vinna; att lösa; att avgå; att bevara; att stärka; att utvidga; att inbjuda; att prägla; att bekanta sig; att träffa; att känna; att resa; att berätta; att besöka; att önska

Ö v n i n g N r. 15

Anteckna motsatsord till följande ord och uttryck:

att spela upp; att anlända; för första gången; en känd person; att vinna; att stärka; att bevara; att utvidga; att bli vänner med; en vänlig människa; att lägga till; överallt; en högväxt människa; att räcka till; att lägga på minnet.

Ö v n i n g N r. 16

Böj substantiv, som står i parentes, i pluralis och sätt in dem i stället för streck:

1. Från oceanångarens alla däck kunde fredskryssningens . . . (deltagare) se havet av . . . (ansikte), . . . (flagga) och . . . (näsduk) nere på kajen. Det var tusentals . . . (leningradbo), som kommit till hamnen för att välkomna . . . (fredsvän) från Sverige, Norge, Danmark och andra . . . (land), som företog en fredskryssning runt Östersjön. 2. Bland . . . (gäst) fanns många kända . . . (person). Det var . . . (fredskämpe) från Sverige, som kom på idén att anordna en fredskryssning runt Östersjön och föra ut . . . parollen om vänskap. 3. Det var . . . (människa) med olika . . . (yrke) och skilda . . . (uppfattning) som deltog i resan. Det var . . . (tidningsman) och . . . (husmor), . . . (vetenskapsman) och . . . (arbetare), . . . (läkare) och . . . (skådespelare). De deltog i fredskryssningen i syfte . . . att stärka de kulturella och vänskapliga . . . (förbindelse) mellan . . . (Östersjöland). 4. Under fem . . . (dag) bekantade de sig med livet i Leiningrad. De besåg . . . (minnesmärke), . . . (pioniärpalats), (klubb), . . . (skola) och andra . . . (ställe). En grupp . . . (svensk) besökte de berömda . . . (Stalinverk), där världens största . . . (turbin) tillverkas. 5. Överallt träffades . . . (gäst) av . . . (sovjetmänniska); gamla . . . (man) och . . . (kvinna), . . . (skolbarn) och . . . (student). De utbytte . . . (gåva), skänkte varandra . . . (frimärke) och . . . (vykort), bytte . . . (adress).

Ö v n i n g N r. 17

Sök upp i texten satser som innehåller prepositionerna «av» och «på» och översätt dem till ryska.

Ö v n i n g N r. 18

Fyll i prepositioner i stället för streck:

1. . . . första gången anordnades en fredskryssning . . . Östersjön år 1954. Det var fredsvännerna . . . Sverige, som kom . . . idén att organisera en sådan resa. 2. Jag vet . . . en händelse vad det är för ett märke. Jag såg ett sådant märke lysa . . . en grå kavaj . . . en isländare som nyligen besökte vårt land som medlem . . . någon delegation. 3. De enkla människorna . . . alla länder är överens . . . en sak: vi måste kämpa . . . freden, vi måste utveckla de ekonomiska och kulturella förbindelserna . . . länderna. 4. . . . en tid sedan var han . . . besök . . . Finland och där gjorde han bekantskap . . . en rad ungdomar som studerar ryska . . . universitetet . . . Helsingfors. 5. När du kommer att skriva . . . honom, hälsa honom . . . mig. Säg . . . honom att jag väl minns våra möten . . . festivalen . . . Moskva och våra samtal . . . honom. 6. Man organiserade några konserter . . . gästernas ära, där kända sångare och skådespelare medverkade. 7. Allting måste man lägga . . . minnet eller skriva upp . . . sin notisbok för att sedan . . . hemkomsten kunna berätta . . . vad man sett och hört. 8. Den första, som gick . . . land . . . oceanångaren Batory var dr.

Andrea Andreén, som fått fredspriset . . . sina insatser . . . fredsarbetet.
9. Det finns många ungdomar . . . Sverige som vill vara med . . . resan
. . . Wien . . . sommaren. 10. Det tar lång tid om man verkligen vill be-
kanta sig . . . sevärdheterna . . . vår huvudstad. Man ska inte bara se . . .
minnesmärken och vackra byggnader utan också besöka museer och teatrar.
11. När alla satte sig . . . vagnarna, satte tåget sig . . . rörelse.

Ö v n i n g N r. 19

Översätt muntligt till svenska:

в прошлую пятницу; завтра утром; в июле; в 1954 году; прошлым ле-
том; по понедельникам; вчера; сегодня вечером; во вторник; позавчера; в
1930 году; в сентябре месяце; весной; прошлой зимой; в прошлое воскре-
сенье; в ноябре прошлого года; завтра; в прошлом году; послезавтра; в
среду на прошлой неделе; 22 января; 6 августа; 11 ноября; 31 декабря.

Ö v n i n g N r. 20

Sätt verbet som står i parentes i angiven tid i passivform:

1. Gästerna från Norden . . . (att välkomna, imperfekt) av tusentals
leningradbor. 2. Hon . . . (att följa, presens perfekt) av ett tiotal ungdo-
mar som ansatte henne med frågor. 3. Resan . . . (att anordna, presens
perfekt) av fredskommittén. 4. De ekonomiska och kulturella förbindelserna
mellan Sovjetunionen och Kina . . . och . . . (att utvidga, att stärka, pre-
sens) för varje dag. 5. Livet i Wien under festivaldagarna . . . (att präg-
la, futurum) av ett nytt inslag. 6. Snart . . . (att göra, imperfekt) be-
kantskap med varandra och vi kom i samspråk. 7. På en presskonferens,
som . . . (att anordna, imperfekt) i slutet av delegationens resa, . . . (att
uttala, imperfekt) ett mycket smickrande omdöme om vistelsen i vårt land.

Ö v n i n g N r. 21 *

Översätt följande satser till svenska.

1. Тысячи ленинградцев приветствовали 5 сентября сторонников мира
Скандинавии, которые совершали рейс мира по странам Балтийского моря.
Идея совершить рейс мира принадлежала шведским сторонникам мира.
2. В рейсе мира приняли участие люди самых различных профессий,
политических и религиозных убеждений. Это были врачи и журна-
листы, актеры и писатели, домашние хозяйки и деловые люди, ученые
и учащиеся. 3. Все участники рейса мира сходились в одном: мир нуж-
но сохранить. Наша цель — способствовать укреплению культурных и эконо-
мических связей между странами, расположенными вокруг Балтийского
моря. 4. Мысль об организации поездки в Ленинград во время зимних
каникул нашла широкий отклик среди студентов нашего института. Многие
хотели принять участие в поездке, ибо многие из нас никогда не бывали в
Ленинграде. 5. Участники рейса мира, организованного в августе — сен-
тябре 1959 года, побывали в разных странах, расположенных вокруг Бал-
тийского моря — Швеции, Дании, Финляндии, Польше, ГДР и Совет-
ском Союзе. Они познакомились с жизнью народов этих стран.
В Ленинграде они провели пять дней, познакомились с городом, его улицами
и парками, площадями, музеями, театрами, памятниками, выставками, ма-
газинами, больницами и промышленными предприятиями. Они беседовали
с ленинградцами, расспрашивали об их жизни и работе, обмени-
вались марками, открытками, адресами. Посещение Советского Союза про-
извело огромное впечатление на участников рейса мира.

USA — PRESS

Det var en gång en engelsk biskop, som kom med båt till New York och blev intervjuad. Och då han visste att journalisterna var besvärliga, beslöt han sig för att vara ytterst försiktig med svaren.

— Tänker ert högvördighet gå på nattklubb? var den första frågan.

— Finns det nattklubbar i New York, svarade biskopen slugt.

Men nästa morgon, när han slog upp tidningen fann han följande stora rubrik: «Finns det nattklubbar i New York? -- frågar engelsk biskop».

VARFÖR USA SÄNDER UPP SÅ SMÅ SATELLITER?

En amerikansk och en engelsk turist började prata om satelliter hemma hos en svensk.

— Varför sänder ni upp så där små saker, frågade engelsmannen.—Det är ju ingenting emot vad ryssarna kommer med.

— Nej, men det är psykologisk krigföring, svarade amerikanen.—Vi räknar med att ryssarna kommer att skratta ihjäl sig.

— Hm, svarade svensken. Här har vi ett ordspråk som säger, att ett gott skratt förlänger livet. Och om ni då fortsätter som ni har börjat, då kommer ryssarna aldrig att dö.

Förklaringar till historierna

1. ytterst försiktig — syn. mycket försiktig
2. ert högvördighet — Ваше преосвященство!
3. en rubrik — заголовок (в газете)
4. att sända upp satelliter — запускать спутники
5. att skratta ihjäl sig — смеяться до потери сознания
6. slå ihjäl — убить
7. frysa ihjäl — замерзнуть
8. svälta ihjäl — умереть с голоду.

Svara på följande frågor:

1. Varför ville biskopen vara ytterst försiktig mot journalisterna?
2. Vad kan man i allmänhet säga om borgerlig press?
3. Vilken mening har världsopinionen om de sovjetiska satelliterna?

Ö v n i n g N r. 22

Utbyt de kursiverade orden mot synonymer från texten «Fredskryssningen»:

1. För några år sedan **beslöt** de svenska fredsvännerna **att organisera** en vänskaps—och fredskryssning runt Östersjön och kring dess kuster förä ut parollen om vänskap mellan folken och **gemensam** kamp för freden. Denna idé **välkomnades** i alla länder, som ligger kring Östersjökusterna och många ville **delta i fredskryssningen**. Sedan många organisatoriska problem lösts, kunde Batory **till slut lämna** Stockholm med svenska, finländska, danska, norska, tyska och polska passagerare ombord. 2. **Några tusen** Leningradbor kom till hamnen för att **välkomna** fredskryssningens deltagare. **Tidningsmän** och filmmän var närvarande. Gästerna **välkomnades** av sekreteraren i Sovjetunionens fredskommitté, av **berömda** författare, **artister**, och av representanter för den sovjetiska allmänheten.

Ö v n i n g N r. 23

Skriv följande samtal i berättelseform. Tänk på tempusföljden:

Om språkstudier.

- A. Du är ju en erfaren språklärare; kan du förklara det här för mig? Jag läste en annons igår, och i den stod det, att vem som helst kan lära sig ett främmande språk på sextio timmar. Nu har jag studerat svenska varje dag i tre månader, och ändå kan jag inte alls reda mig med språket. Vad beror det på? Är jag obegåvad, eller jag har svårt för att lära mig språk?
- B. Det tror jag absolut inte. Det finns ju en tredje möjlighet, nämligen att den som skrev den där annonsen helt enkelt ljuger. Du kan lita på mig, då jag säger, att det är omöjligt att lära sig ett nytt språk på så kort tid. För övrigt beror det väl helt och hållet på vad man menar med att «kunna» ett språk. Vi ska se vad du har lärt dig: för det första kan du ta en taxi och säga vart du vill åka; för det andra kan du gå på en restaurang och beställa den mat du vill ha, och vidare kan du tala om några fakta om dig själv för en svensk vän. Är det egentligen så dåligt resultat efter tre månader?
- A. Nej, kanske inte, men jag skulle vilja delta i diskussioner, lyssna på föredrag och läsa svenska dikter.
- B. Begär du inte för mycket nu? Hur många år tog det för dig att lära ditt eget språk?
- A. Ja, på sätt och vis kan man kanske säga, att jag inte kan mitt modersmål ordentligt ännu, fast jag är nitton år gammal. Men du menar väl inte, att jag ska behöva hålla på och studera svenska i tjugo år till? Då kan jag lika gärna ge upp genast.
- B. Nej, det skall du visst inte göra. Om du i fortsättningen gör lika stora framsteg som hittills, kommer du att vara ganska duktig i svenska, när året är slut.
- A. Men hur ska jag bära mig åt? Kan du ge mig några goda råd?
- B. Du måste till att börja med utnyttja alla tillfällen att höra svenska talas. Gå på svenska filmer, lyssna ofta på föredrag i radio, ha öronen öppna på spårvagnar och i affärer. Först förstår du inte mycket, men det spelar ingen roll, huvudsaken är att du liksom blir bombarderad med svenska dagen lång. Allra bäst är det, om du har en bandinspelning eller grammofonskivor med svenskt uttal, som du kan spela gång på gång.
- A. Men jag kan väl inte bara gå omkring och lyssna?

B. Nej givetvis inte. En stor del av din tid får du ägna åt läsning. Läs korta artiklar med hjälp av lexikon. Och om du tycker att det är tröttsamt att slå upp alla ord du inte känner till, så kan du till omväxling försöka läsa en svensk översättning av en bok som du läst förut på ditt eget språk. Till slut vill jag rekommendera att du varje dag lär dig åtminstone tjugofem nya ord. Du kan själv räkna ut, att det blir ganska många efter ett år.

«Learn Swedish» (Swedish Reader for Beginners)

O v n i n g N r. 24

Referera följande text:

Med buss bakom järnridån.

Det är inte uteslutet att vi så småningom får se en reseskildring med ovanstående titel på de svenska bokhandelsdiskarna. Den är i så fall skriven av redaktör Lennart Halldorf i Smålands Allehanda och illustrerad av fotograf Pelle Weimersson från samma tidning. De båda herrarna deltog i den första svenska bussresan till Sovjetunionen tidigt i somras.

Den komfortabla turistbussen med de svenska flaggorna hade passerat genom olika europeiska länder när man äntligen var framme vid bron över floden Bug som från Polen leder in i Sovjetunionen.

Vi — d.v.s. tolken Karl Zinn och undertecknad — var de första sovjetmedborgarna som tog emot de 24 turisterna från Sverige.

— Vad var det jag sa, konstaterade bussföraren, en blåögd yngling, med ett glatt leende och tillade: — Jag visste ju att det finns folk i Ryssland som kan tala vårt eget språk med oss.

Arne Lingmert satte sig åter vid ratten och vi körde in i Brest. Under tiden berättade han för mig att den arrangerande resebyrån ägdes av hans far, som tillsammans med sina sju (7) söner för det mesta sitter vid ratlen i turistbussar runt om i Europa . . .

— Vi var visserligen oroliga för hur vägarna skulle se ut, säger Arne, men nu ser jag att det var onödiga bekymmer. Vägen är ju alldeles utmärkt.

Efter en stadig måltid fortsatte vi från Brest mot Minsk, huvudstaden i sovjetrepubliken Vitryssland. Här skulle det bli ett längre uppehåll, som turisterna kunde utnyttja till att se sig omkring i staden och vila ut . . .

Något som särskilt intresserade de svenska turisterna var «barnjärnvägen», där hela personalen — från stinsen till stationskarlarna bestod av barn. Barntågen, som är extra kopior av de «riktiga» tågen, fast i mindre skala, förstås, trafikerar här en sträcka på 5 km . . .

Nästa uppehåll på vägen till Moskva var Smolensk. Den gamla staden har en stormig historia . . .

I den gamla Smolenskkatedralen med dess dyrbara ikoner och unika målningar gjorde gudtjänstens högtidliga prägel ett starkt intryck på de svenska gästerna . . .

När dagsprogrammet var avverkat hade resenärerna kvällen fri för att vandra på egen hand . . .

I Moskva, som var resans huvudmål, var det massor av sevärdheter, som lockade. Tunnelbanans underjordiska marmorpalats, universitetskomplexet, lantbruksutställningen med dess många paviljonger, Leninstadion, det gamla Kreml och sist men inte minst den berömda ryska baletten.

— Jag är lycklig att ha fått se Svansjön här i Moskva. Jag har hört mycket om den ryska baletten men vad jag nu sett har överträffat alla mina förväntningar, omtalade Tor Öhrfelt . . .

En annan av resenärerna blandade sig nu i samtalet. Det var Erik Larsson . . .

— Jag har aldrig förut varit i en så stor stad som Moskva. Något som jag tycker om här är de breda gatorna. Det syns att de är planerade för framtiden. . . .

Resan närmar sig sitt slut och vi tar avsked av våra gäster.

— Nå, hur var det med «järnridån», frågar jag Halldorf.

— Den har vi faktiskt inte sett till, svarar han.—Vi har fått se vad vi velat. Ingen har frågat vart vi gått. Efter avverkat dagsprogram har vi disponerat kvällarna på egen hand, och det enda hinder var språksvårigheterna.

— Nästa år kommer vi säkert tillbaka igen, tillägger Arne Lingmert . . .

„Nyheter från Sovjetunionen”, 1958, Nr. 32.

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

affärs/ man, -nen, (pl. -män)	förebild, -en, -er
anklang	gäst, -en, -er
anteckning, -en, -ar	gästspel, -et
bekantskap, -en, -er	halsduk, -en, -ar
dansk, -en, -ar	hav, -et, =
deputerad, -en, -e	hus-mor, -modern, -mödrar
finn/ e, n, -ar	insats, -en, -er
flagg /a, -n, -or	journalist, -en, -er
folkdräkt, -en, -er	kamp, -en, -er
fred, -en	kavaj, -en, -er
fredsarbete, -t, -n, =	koncert, -en, -er
fredsarbetare, -n, =	kontakt, -en, -er
fredskommitté, -n, -er	kultur, -en, -er
brevvän, -nen, -ner	kust, -en, -er
förbindelse, -n, -r	läkare, -n, =
medlem, -men, -mar	resenär, -en, -er
minnesmärke, -t, -n	sekreterare, -n, =
mottagande, -t	sevärdhet, -en, -er
mottagning, -en, -ar	stadssovjet, -en, -er
märke, -t, -n	stockholmare, -n, =
norr man, -nen, (pl. -män)	svarstal, -et, =
ordförande, -n, =	tjänste man, -nen, (pl. -män)
orkester, -n, -rar	uppfattning, -en, -ar
paroll, -en, -er	vetenskap, -en, -er
passagerare, -n, =	vänskap, -en
pionjärpalats, -et, =	yrke, -t, -n
pristagare, -n, =	ära, -n

Verb

att anlända ²

att anordna ¹

att bekanta ¹ sig

att bevara ¹

att bilda ¹
att byta ²
att företa ⁴
att inbjuda ⁴
att medverka ¹
att prägla ¹

att spela ¹ upp
att stärka ²
att utvidga ¹
att vinna ⁴
att välkomna ¹

Adjektiv

aktiv
daglig
ekonomisk
högtidlig
kraftig

kulturell
livlig
personlig
samfällid
verklig

Adverb

cirka
få
hundratals
kring
lite

miljontals
runt
tiotal
tusentals
äntligen

Prepositioner

bland
genom
kring

mellan
runt

Konjunktion

samt

Uttryck

att bevara freden
att vinna en lösning
fred åt världen
att få ett pris
att gå i land
att göra anteckningar
att göra en insats i
att hålla tal
kampen för freden
att komma i samspråk

att komma på en idé
att lägga på minnet
på... vägnar
att skaka hand
att stärka freden
att sätta sig i rörelse
till ngn's ära
att vara överens om
att vinna anklang

Månaderna

januari
februari
mars
april
maj
juni

juli
augusti
september
oktober
november
december

Geografiska beteckningar

Danmark (det)
Finland (det)
Norden

Norge (det)
Östersjön (den)

УРОК XXVIII

Лексическая тема:

«Универмаг»

Текст:

«I varuhuset»

«I VARUHUSET»

I. Delen. Beskrivning

I dag på förmiddagen var jag inne på Nordiska kompaniet. Det var verkligen intressant där. Jag har aldrig varit inne i ett sådant där stort varuhus förr. Jag vandrade omkring hela förmiddagen från den ena avdelningen till den andra. Biträdena var överallt vänliga och älskvärda, och jag kunde inte annat än beundra det tålamod, varmed de betjänade de olika kunderna. Hur ofta hände det inte, att en kund gick sin väg utan att köpa det allra minsta, sedan han besvärat dem med att breda ut massor av olika varor på disken. Det fanns säkerligen hundratal manliga och kvinnliga biträden och tjugotals olika avdelningar. Jag gick från den ena till den andra—från «Paraplyer och käppar» till «Handskar», från «Skinsväskor» till «Spetsar», från «Skodon» till «Livsmedel» och «Köksartiklar». Och jag for med hissen upp och ned mellan våningarna.

När jag gick genom porslinsavdelningen, råkade jag plötsligt och oväntat en gammal god vän. Jag hade icke sett henne på många år. Hon har bott utomlands och hade alldeles nyligen kommit tillbaka på ett besök. Vi pratade om allt mellan himmel och jord, och så följdes vi åt upp på takterassen och drack te tillsammans. Hon berättade för mig, att hon var gift och att hon nu var hemma för att sätta sin äldste pojke i en

svensk skola. Jag hjälpte henne att köpa en del saker för gossens utstyrsel: strumpor, näsdukar, halsdukar och sådant. Jag kan inte säga, hur glad jag var att träffa henne; vi var alltid så goda vänner, innan hon flyttade utomlands. Jag har inte sett henne på — låt mig se — femton hela år, åtminstone.

II. Delen. Samtal

- A. Förlåt hur skall jag komma till handskavdelningen?
- B. Därborta på vänster sida. Man går förbi ylleavdelningen och viker sedan av till vänster, så är handskavdelningen strax intill.

* * *

- A. Är det här man får köpa handskar?
- C. Ja, det är det. Vad slags handskar önskas? Glacé eller renhud?
- A. Får jag se på båda delarna?
- C. Vilken storlek är det?
- A. Jag har nummer sex och en halv, tror jag.
- C. Men kanske vi ska ta mått på handen för säkerhets skull. Jag tror att sex är lagom för glacé. Men för renhud är det nog bäst med sex och en halv. Hur passar de här? Jag kan särskilt rekommendera dem, de är verkligen präktiga och värda sitt pris.
- A. Vad kostar de?
- C. Sex och femtio (6 : 50).
- A. Nåja, då tar jag dem. Skoavdelningen, var ligger den någonstans?
- C. Var god och följ med, så skall jag visa. Där, mitt emot linneavdelningen.
- A. Tack så mycket.

* * *

- B. Vad för slags skor får det lov att vara: lackskinn eller mocka?
- A. Lackskor, med höga klackar och en enda rem.
- B. Här har jag ett par, som säkert passar i storleken. Kanske vi får lov att pröva dem?... Hur känns de?
- A. Jo, de tycks sitta rätt bra. I tårna är de alldeles lagom, men de är en smula trånga över vristen.
- B. Jag tror, att de töjer på sig något, när man har dem på.
- A. Tror fröken det? Ja, då tar jag dem. Vad kostar de?
- B. Tjugutvå kronor.

*Efter Linguaphone Konversationskurs.
Svenska.*

Förklaringar till ordlistan

1. att vandra omkring — att gå omkring	бродить							
2. att beundra något — att bli förvånad över ngt, att tycka mycket om ngt	восхищаться чем-либо							
3. att besvära någon med ngt —	причинить кому-либо беспокойство чем-либо, затруднить							
4. att råka ngn — att träffa någon oväntat	неожиданно встретить, кого-либо							
5. att prata om allt mellan himmel och jord (syn. att tala om alla möjliga saker)	болтать, беседовать обо всем							
6. att sätta pojken i en skola — att lämna pojken i en skola	поместить мальчика в школу							
7. att flytta utomlands — att bosätta sig utomlands	переселиться за границу							
8. Låt mig se!	Позвольте подумать! Подождите! Минуточку!							
9. Vad slags handskar, skjortor osv önskas? — Vad slags handskar, skjortor osv. önskar herrn, damen, fröken?	Какие перчатки, рубашки и т. п. вы желаете?							
10. Vilken storlek i handskar, skjortor, osv. är det? Vilken storlek tar herrn, damen, fröken?	Какой размер перчаток, рубашек и т. п. вы носите?							
11. Jag har (tar) nummer...	Я ношу размер...							
12. för säkerhets skull, för någons, någots skull	для гарантии, на всякий случай, ради кого-либо, чего-либо							
13. Den här dräkten passar damen (fröken) utmärkt.	Этот костюм Вам подходит. [В шв. яз. 3-е лицо употребляется часто вместо 2-го (см. урок XXIII)]							
14. Vad kostar den här saken?	Сколько стоит эта вещь?							
15. att prova någon sak	примерять какую-либо вещь							
16. Jag kunde inte annat än	<table border="0" style="display: inline-table; vertical-align: middle;"> <tr> <td style="font-size: 3em; vertical-align: middle; padding: 0 10px;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">säga
beundra
göra någon
anmärkning</td> <td style="font-size: 3em; vertical-align: middle; padding: 0 10px;">}</td> <td style="vertical-align: middle;">Я не мог не</td> <td style="font-size: 3em; vertical-align: middle; padding: 0 10px;">{</td> <td style="vertical-align: middle;">сказать
восхищаться
сделать замечание</td> <td style="font-size: 3em; vertical-align: middle; padding: 0 10px;">}</td> </tr> </table>	{	säga
beundra
göra någon
anmärkning	}	Я не мог не	{	сказать
восхищаться
сделать замечание	}
{	säga
beundra
göra någon
anmärkning	}	Я не мог не	{	сказать
восхищаться
сделать замечание	}		

17. att gå sin väg — уходить, идти своей дорогой
att springa sin väg — убежать
18. på många år, under — в течение многих лет
många år
19. värd — стоящий, достойный
att vara värd sitt pris — стоять своей цены
Det är värt allt besvär. — Это стоит хлопот.
Det är inte värt att ta- — Об этом не стоит говорить.
la om.
20. att töja — растягивать, удлинять
Skorna töjer på sig. — Ботинки растянутся.
21. lov — разрешение
Får jag lov? — Позвольте, разрешите?
Vad får det lov att — Что вам угодно?
vara?
- Jad får lov { att säga — Я должен { сказать
att gå { иди
22. Hur ofta hände det in- Как часто случилось, что...
te att...

Ö v n i n g N r. 1

Sätt in nödvändigt ord eller uttryck i stället för streck:

1. Om vi pratar om alla möjliga saker med varandra, så kan man säga att vi pratar om allt . . . 2. Om en människa är mycket hjälpsam och gör allt för att vi ska trivas, säger vi att hon är . . . 3. I varje varuhus finns det vanligen många . . ., där man kan köpa olika slags varor. 4. Den, som säljer olika varor i affärer eller varuhus, kallas för . . ., och den som köper varorna kallas för . . . 5. Om ni inte visste att ni skulle träffa någon säger ni att ni träffade henne . . . 6. Om ni inte stannar länge i något land, säger vi att ni kommer . . . till detta land.

Ö v n i n g N r. 2

Sätt in få, lite, många, mycket, några i stället för streck:

1. I går var jag inne i det stora varuhuset, som ligger mitt emot Stora Operan. Jag ville köpa . . . saker åt min syster som fyller år om . . . dagar.
2. Tyvärr har jag . . . tid nu och kan inte hjälpa er ordentligt. 3. Biträdet visade mig . . . olika väskor, men jag kunde inte bestämma mig för någon.
4. Jag har . . . böcker här, men om ni kommer hem till mig så ska jag gärna visa er . . . stycken. 5. Du äter inte så . . . Har du ingen aptit?
6. Det finns så . . ., jag måste fråga honom om.

Ö v n i n g N r. 3

Översätt till svenska:

этот универмаг, продавец из этого универмага, отделы универмага, их обязанности, пожелание покупателей, стены и прилавки универмага, продавцы отдела шерсти, сестра моего приятеля, их долгие беседы, ее новые покупки, ее желание определить мальчика в школу, ради нашей дружбы, желание покупательницы примерить этот костюм.

Ö v n i n g N r. 4

Svara på följande frågor:

1. Vilka stora varuhus känner ni till i Moskva? 2. Vad kan man köpa på GUM? 3. Vilka avdelningar finns det på GUM? 4. Hurudana är biträdena på GUM? 5. Vad kan man köpa i ylleavdelningen? i livsmedelsavdelningen? i skoavdelningen? 6. Vad säljer man i bokhandeln? i mjölkaffären? i tobaksaffären? 7. Vad säger ni till ett biträde när ni ber honom om att visa er någon sak? 8. Om biträdet vill fråga er om storleken, vad säger han då? 9. Vad gör biträdet efter det ni valt någon sak och bestämmer er för att ta den?

Ö v n i n g N r. 5

Översätt följande satser till ryska. Förvandla sedan dessa satser så att de visar att handlingen ägde rum vid någon bestämd tidpunkt:

t. ex. Jag har talat med honom i dag.

Jag talade med honom i fredags.

1. Jag har aldrig sett ett sådant stort varuhus förr. 2. Hon har talat om er med sin chef och denne har lovat er arbete som biträde i sitt varuhus. 3. Vad kommer du att sysselsätta dig med under de närmaste tre månaderna? 4. Han brukar köpa sina skjortor i den här affären. 5. Stör oss inte. Jag håller på att sätta in honom i arbetet.

Ö v n i n g N r. 6 *

Översätt följande satser till svenska med hjälp av passiv form:

1. Эта книга была переведена на шведский язык? 2. У вас уже все куплено к обеду? 3. В этом магазине покупатели обслуживаются быстро и хорошо. 4. Из отдела в отдел пожилую женщину провожал мальчик, который нес все ее покупки. 5. Перед нами была разложена масса разнообразных товаров, для того чтобы мы могли выбрать то, что нам нужно.

Ö v n i n g N r. 7

Sammanställ en skriftlig eller muntlig berättelse kring följande teman:

1. Olika slags butiker som ligger på den gata, där ni bor. 2. Hur det kan se ut i en mycket stor affär (svängdörrar—rulltrappor—olika avdelningar och våningar—servering—m.m.). 3. Ett besök i Barnens värld. 4. Den största affären i en stad.

Ö v n i n g N r. 8

Läs, översätt och berätta följande historier:

I ett bageri

I ett bageri uppenbarade sig före jul en liten, blygsam herre, som frågade om han kunde beställa en stor pepparkaksgubbe—helst med en hatt på.
— Jodå, kom igen i morgon, sa bagaren.

Nästa dag kom kunden in och såg på konstverket.

— Utmärkt! Men förlåt, sa han lite generat, skulle det inte vara möjligt att låta honom få en promenadkäpp också?

— För all del, men då får herrn lov att vänta tills i morgon.

Kunden återkom följande dag, såg beundrande på käppen och frågade om inte pepparkaksgubben kunde få fyra vita knappar. Den tålmodige bagaren lovade att sätta dit dessa inom ett par timmar, och när kunden då återkom, glädde han sig mycket åt den fina pepparkaksgubben . . .

— Är det bra så här?—undrade bagaren.—Nå, då ska vi väl lägga den i en fin ask . . .

— Nej, tack, det behövs inte, sa den lille mannen. — Jag äter upp den med detsamma.

* * *

Gamla mormor hade bjudits på resa till Amerika för att hälsa på barn och barnbarn. Hon kunde naturligtvis inte engelska. Men en dag skulle hon i alla fall gå ut och köpa en skurborste. Vad skurborste hette på engelska visste hon absolut inte, men nöden är ju som känt uppfinningarnas moder, så hon lade sig ner på knä och låtsades skura allt vad kjoltygen höll.

— Jaså, en skurborste! sa biträdet.

— Va, sa gumman. Kan ni tala svenska?! Och här ligger jag och talar engelska.

Ö v n i n g N r. 9

Skriv ett samtal mellan den gamla kvinnan och biträdet när det visade sig att de båda kunde tala svenska.

Ö v n i n g N r. 10

Skriv en berättelse på grundval av följande samtal:

A. Ja, vad behöver du köpa då innan du reser?

B. En hel del kläder. Jag behöver en ny överrock och en ny kostym och ett par skor.

A. Se till att kostymen inte blir för trång den här gången.

B. Det har du rätt i. Rocken, som jag har är ju lite för trång, förstås.

A. Inte bara rocken. Det är väl byxorna också. Och de är lite för korta.

B. Kostymen var stor nog, när jag köpte den. Jag har visst växt.

A. Det är bäst att du slutar växa.

B. Jag vill också ha ett par nya skjortor, en slips och underkläder.

Var kan man köpa alla dessa saker egentligen, så att man inte förlorar så mycket tid?

A. Försök att gå till GUM. Det är inte så mycket folk där på dagarna. Och allt detta finns där.

B. Tack ska du ha för rådet. Kanske du gör mig sällskap och hjälper mig välja.

A. Det ska vi göra. Jag har tid på mig. Ska vi sätta i gång med det samma?

B. Visst.

Ö v n i n g N r. 11

Skriv ett samtal mellan ett biträde—en ung livlig flicka—och en äldre herre som kommer till skoavdelningen för att köpa sig ett par skor för sommaren.

Läs och berätta i skriftlig form följande text:

I BUTIKEN

En dag gick jag in i en galanteributik vid Markställe för att köpa en tvål. Där var redan en kund i affären. Det var en ung

kvinna, som stod vid disken och såg på parfymflaskor. Fattigt klädd var hon—som alla andra här nere vid den tiden. Men hon var vacker ändå. Vid den här tiden håde det på nytt börjat komma varor i affärerna, och man kunde se människor driva i skaror från butikfönster till butikfönster. De njöt av att kunna se varorna—köpa hade ingen råd till. Den här flickan hade kommit ända till disken, allt vad som fanns av parfym låg framför henne. Hon njöt av att ta upp en flaska, inandas doften av den och lägga den ifrån sig igen. Men det var något som sa mig att inte hon heller hade något att köpa för, och biträdenas otålighet tydde på att de hade samma uppfattning.

Man skulle tycka, att den unga kvinnan behövde allting annat bättre än parfym. Skorna var snedgångna och hade spruckit upp längs sulan. Kappan hade länge varit mogen för lumphandlaren. Fickorna på den gapade så att jag kunde se ned i botten på dem, de var tomma. Nåja, den kostymen skar inte i ögonen på någon i detta land. Den var lik alla andra.

Jag hade också börjat se på parfymen och tog en flaska av den. Det var en egendomligt formad flaska. Jag låtsade som om jag stack den på mig, men fann ett tillfälle att låta den glida ned i hennes kappficka. Så valde jag ut en tvål åt mig och en del annat och bad att få betala. Biträdet tog fram sitt block och började skriva upp sakerna, men vid parfymen hejdade han sig.

Vad var det nu den kostade? sa han. Vi har alldeles nyss fått hem den, se! Herrn vill inte vara så vänlig och låta mig se numret på asken.

Där stod jag! Vad nu? — tänkte jag. Skulle jag plocka upp flaskan ur den främmande damens ficka igen! Det kunde jag inte gärna göra. Lyckligtvis varade det bara ett ögonblick innan jag var herre över den ömtåliga situationen.

— Ta fram varan igen! — svarade jag skrattande. Nej, det vill jag min själ inte! Den var inpackad och ligger i fickan, och den stannar där! Det är er sak att hålla reda på vad varorna kostar.

Butikens ägare kom springande och sa till biträdet:

— Ja, det är så klart. Ni behöver ju bara se efter på fakturen.

Den unga kvinnan riktade ett par djupt allvarsamma ögon på den ohövlige utlänningen, och jag räddade mig ut genom dörren med en känsla av att inte ha gjort någon vidare lycka. Men situationen var åtminstone räddad.

Av Martin Andersen Nexö.

ORDLISTAN TILL LEKTIONEN

Substantiv

avdelning, -en, -ar
biträde, -t, -n
disk, -en, -ar
handsk|e, -n, -ar
hiss, -en, -ar
kund, -en, -er
livsmedel (pl)
mått, -et, =
näsduk, -en, -ar

pris, -et, =
skjort/a, -n, -or
skodon (pl)
storlek, -en, -ar
strump/a, -n, -or
tålamod, -et
var/a, -n, -or
varuhus, -et, =
våning, -en, -ar

Verb

att besvära ¹
att betjäna ¹
att beundra ¹
att hända ²
att köpa ²
att passa ¹

att prata ¹
att råka ¹
att töja ²
att vandra ¹
att vika ⁴

Adjektiv

präktig
trång
vänlig

värd
älskvärd

Adverb

förr
inne

oväntat
åtminstone

Uttryck

det är inte värt att tala om
får jag lov

att gå sin väg

låt mig se

att prata om allt mellan him-
mel och jord

för { säkerhets skull
någons skull

att ta mått på...

vad får det lov att vara?

КЛЮЧИ К УПРАЖНЕНИЯМ

I. К ВВОДНОМУ ФОНЕТИЧЕСКОМУ КУРСУ

Lektion III, Övning Nr. 15

Gossen läser en svår övning; han tar ett grönt häfte; Viktor har en stor karta; han möter (träffar) Sven på gatan; han har en stor bror.

Lektion III, Övning Nr. 23

1. Ofta träffar han Viktor på gatan. Han träffar ofta Viktor på gatan. 2. Jag har en svensk bok. 3. Han talar svenska bra. Svenska talar han bra. 4. På vägen träffar han Viktor. Han träffar Viktor på vägen. 5. Han kommer ofta. Ofta kommer han.

Lektion III, Övning Nr. 27

På 'bordet kan Sven 'se en 'bok, ett 'häfte, en 'penna och en stor 'lampa. Bredvid 'bordet 'står en 'stol. En 'gosse 'står bredvid 'bordet.

En 'gammal 'man 'kommer in. Han 'kommer fram till 'gossen. Han 'säger: «'Goddag». «'Goddag», — 'svarar 'gossen. 'Mannen 'talar med 'gossen. Han 'räcker 'gossen en svensk 'bok. 'Gossen 'tar 'boken och 'tackar 'mannen. Han säger: «'Tack».

Lektion IV, Övning Nr. 10

'Talar han? 'Nej, han 'talar inte. Han 'läser. 'Läser Ni också? 'Nej, jag 'läser inte. Jag 'talar. Jag 'talar 'svenska. 'Talar Ni 'svenska bra? 'Nej, jag 'talar inte bra, 'svenska.

'Sitter ni? 'Ja, vi 'sitter. 'Sitter inte 'Karl? 'Jo, han 'sitter. 'Står Karin? 'Nej, hon 'står inte, hon 'sitter. 'Läser hon? 'Nej, hon 'läser inte, hon 'skriver. Är 'läraren också i 'klassen? 'Ja, han är 'också här. 'Frågar 'läraren? 'Ja, 'läraren 'frågar och vi 'svarar. 'Svarar ni 'bra? 'Ja, vi 'svarar 'bra.

Lektion IV, Övning Nr. 17

1. Vi kommer fram till fönstret. 2. Jag vill öppna ett fönster. 3. Vill ni stå vid fönstret? 4. Han vill inte sitta vid fönstret. 5. Jag har inte tid. 6. Har ni tid? 7. Ni kan tala med Karl.

8. Jag vill också vila på soffan. 9. Läraren står där vid fönstret. Jag vill tala med läraren. 10. Jag ger Karl en bok. 11. Dricker ni te?. 12. Han kommer in i salen och säger «goddag». 13. En flicka kommer fram till kartan och frågar: «Är det Sverige? Här!». 14. Jag vill träffa Karl.—Var så god. Här kommer han.

Lektion VI, Övning Nr. 30

Svara på frågan! Kom fram till bordet! Skriv på tavlan! Häng kartan på väggen! Träffa Karin! (Möt Karin!) Läs inte! Tala inte under lektionen! Öppna fönstret! Väck Karl klockan 7! Skicka brevet! Var god och fråga Viktor! (Var snäll och fråga Viktor!) Var så god och säg det! (Var snäll och säg det!)

Lektion VII, Övning Nr. 10

1. Jag har en stor gul båt. Det är en vacker leksak. 2. En liten flicka sitter på soffan bredvid en ung kvinna. Den unga kvinnan läser en bok, den lilla flickan leker. 3. En stor svensk delegation kommer till Moskva. Den svenska delegationen vill bese staden. 4. En svart soffa står bredvid dörren. Dörren är vit. Den svarta soffan och den vita dörren utgör en stor kontrast. 5. Vi läser en ny text. Den nya texten är svår.

Lektion VII, Övning Nr. 24

1. På fönstret ligger ett stycke krita. 2. Ta det och skriv på tavlan. Skriv: «Vi har lektion i svenska nu». 3. Var god och ge mig en trasa. Ge mig en trasa. 4. Det ringer. Vi har rast nu. Vi vilar. 5. Läraren kommer in i rummet och säger «goddag». Alla stiger upp (reser sig) och svarar: «Goddag». 6. «Är alla närvarande?»—«Ja, alla är närvarande». (Ja, alla är här; ja.). 7. Han skriver ner hemläxan. 8. Läs den sista övningen en gång till. 9. Han översätter den nya texten bra. 10. Han skriver diktamen och gör ett fel på ordet: «Att fortsätta». 11. Vera, fortsätt att läsa texten.

Lektion VIII, Övning Nr. 12

1. Vid bordet står en ny gul soffa. (En ny gul soffa står vid bordet). På den gula soffan sitter en ung flicka. (En ung flicka sitter på den gula soffan.) Den unga flickan läser en svensk bok. Den svenska boken är intressant. 2. På bordet står en kopp kaffe. (En kopp kaffe står på bordet). Vid bordet sitter en ung man. (En ung man sitter vid bordet). Vem är det? Det är

en ny student. 3. Vilket språk studerar han? Han studerar norska. 4. Hurudant är klassrummet? Det är stort och ljust. Här studerar vi varje dag. 5. Han vill studera svenska varje dag. 6. «Vilar ni inte?» — «Jo, jag vilar. Jag läser!». 7. Han dricker te och det gör hon också. 8. Gossen slutar hemläxan och det gör flickan också.

II. К ВВОДНОМУ ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКОМУ КУРСУ

Lektion XI, Övning Nr. 10

Пастор — с определ. арт.; кафедра — с определ. арт.; прихожане — с определ. арт.; проповедь — с определ. арт.; глаза — с определ. арт.; поэт — с неопредел. арт.; подбородок — с определ. арт.; полководец — с неопредел. арт.

Lektion XI, Övning Nr. 12

en liten flicka; med glada blåa ögon; och självlockigt hår; liten men ful; ett stort huvud; håret; rött; lärarinna; en liten lägenhet; en ung engelska; maskinskriverska; roliga saker; den lilla staden; trevliga, snälla och vänliga människor.

Lektion XI, Övning Nr. 13

Городок — с неопредел. арт.; человек — с неопред. арт.; коридор — с определ. арт.; письмо — с неопред. арт.; словарь — с определ. арт. (возможно — с неопредел. арт.); шкафу — с определ. арт.; мальчик — с определ. арт.; сын — с неопредел. арт.; преподавателя — с определ. арт.; женщина — с неопредел. арт.; в библиотеке — с определ. арт.; в аудитории — с неопредел. арт.; дверь — с неопредел. арт.; ребенок — с неопредел. арт.; друзей — без арт. (после притяж. местоимения, см. урок VII вводного фонетического курса); города — без арт.; Советского Союза — с определ. арт.; жизни — с определ. арт.; советских людей — с определ. арт.

Lektion XI, Övning Nr. 17

Det finns två studenter i rummet. De skriver övningar. Studenternas lärare sitter vid bordet. De slutar sina övningar och läraren frågar dem: «Kan ni alla ord i texten?» — «Ja, vi kan alla ord. (Ja.)» — «Kan ni skriva de nya orden på tavlan?» Student N. kommer fram till tavlan. Det är en bra student. Han heter Viktor. Han tar ett stycke krita och skriver.

Lektion XII, Övning Nr. 2

1. Jag ser en vacker flicka. 2. En svensk bok ligger på det runda bordet (På det runda bordet ligger en svensk bok). 3. Den flitige studentens betyg är goda. 4. En liten gosse talar med en ung trevlig flicka. 5. Han hör på en gammal tysk folksång. 6. Lärarinnan ställer en mycket svår fråga till de tyska studenterna. 7. Hon har en fotografi av den berömde negersångaren Paul Robeson. 8. Modern ger den lilla flickan en ny vacker docka. 9. Den nye studentens fråga är svår.

Lektion XII, Övning Nr. 4

1. Vi har en ny student i gruppen. Han talar engelska bra. Den nya studenten hjälper mig ofta att göra hemläxorna. Hemläxan är mycket svår i dag—att skriva två långa övningar och översätta den nya texten. Den nya texten är kort, men svår.

Lektion XII, Övning Nr. 8

en längre tid; med de mest olika människor; mest; en större stad; med största intresse; under den kortaste tiden; en äldre, gråhårig man.

Lektion XIII, Övning Nr. 5

1. Varje dag träffar han sin vän i läsesalen. (Han träffar sin vän i läsesalen varje dag.) De talar om sina vänner, sitt arbete, sitt liv. 2. Hans vän studerar svenska vid universitetet. Han är en mycket flitig student. Läraren är belåten med hans arbete. 3. Varje år skickar de sina barn till södern. Deras barn bor hos sin mormor där. Ofta skriver de brev till sina föräldrar. 4. Hennes dotter är lärarinna. Hon arbetar i skolan. Barnen tycker mycket om sin lärarinna.

Lektion XIII, Övning Nr. 8

1. Besöker ni era vänner varje dag? Ja, det gör jag. Ja, jag gör det varje dag. Ja, jag besöker mina vänner varje dag. 2. Hon är dotter till en lärare. Hennes far arbetar i vår skola. Hon kommer ofta till skolan med sin far. 3. Hennes frågor till texten är mycket svåra. 4. Vilka tavlor finns det (hänger) i hans rum? 5. Är det er dotter?—Ja. (Ja, det är min dotter). Och det är hennes syster. 6. Ge Peter er (din) bok, och läs själv med mig. 7. Deras grupp studerar svenska bra. Studenterna läser alltid på sina hemläxor uppmärksamt. 8. Jag studerar tillsammans med hennes syster. Det är en mycket snäll flicka; hon

hjälpel alltid gärna sina kamrater. 9. Här är boken. Dess innehåll är intressant.

Lektion XIV, Övning Nr. 7

Было — претерит; спрашивала — претерит; прошептала — претерит; была — перфект; стало — претерит; смотрели — претерит; поняла — претерит; заметила — претерит (возможен перфект); кивнула — претерит; посмотрела — претерит; спели — плюсквамперфект; сдержала — претерит; видела — перфект; плакала — перфект; стало — претерит.

Lektion XIV, Övning Nr. 8

ожидал — претерит; заметил — претерит; стоял — претерит; смотрит — претерит; узнал — претерит; учился — плюсквамперфект (возможен перфект); был — претерит; встретил — претерит; услышал — претерит; был — претерит (возможен плюсквамперфект); узнал — претерит; написала — перфект; перевели — перфект; побывал — претерит; можно было узнать — претерит.

Lektion XV, Övning Nr. 4

Колю Прохорова — без арт.; документы — без арт.; штампом — с определ. арт.; парня — с неопредел. арт.; немцами — с определ. арт.; деревню — с неопредел. арт.; по болезни — с неопредел. арт.; биография — без арт.; приключения — без арт.; в дни войны — с определ. арт.; болезни — с неопредел. арт.; немцы — с определ. арт.; обмана — с неопред. арт.; немцами — с определ. арт.; минуты — с неопредел. арт.; пилу — с определ. арт.; (возможен неопредел. арт.); по руке — с определ. арт.; бледность — без арт.; лицу — без арт.; пенек — с неопредел. арт.; ладонью — с определ. арт.; рану — с определ. арт.

Lektion XV, Övning Nr. 10

1. Vad tycker ni om denna röda blomma? — Mycket vacker. 2. Deras son är ingenjör. Han arbetar i Kiev; han kommer ofta till Moskva för att besöka sina föräldrar. 3. Vad kostade dessa böcker (de här böckerna)? 4. Skriv ner dessa ord (de här orden) och lär dem utantill. 5. Skriv ett långt brev till honom, berätta om ditt liv och arbete (om ert liv och arbete). 6. Denna lilla flicka. (Den här lilla flickan) kan svara på alla era frågor. Tala med henne. 7. Jag tycker om denna fest (den här festen). En sådan angenäm och trevlig dag.

Lektion XVI, Övning Nr. 5

1. Jag kan inte avsluta detta arbete i dag. 2. Kan ni översätta den här texten? 3. Jag måste skicka honom ett brev. 4. Vet ni det? 5. Jag måste göra det. 6. Ni kan stå här. 7. Ska jag göra det? 8. Ska jag fråga honom? 9. Måste jag svara på er fråga? 10. Jag kan inte hjälpa er nu. 11. Vill ni inte se denna text?

Lektion XVI, Övning Nr. 10

1. Vad är det för fel med honom? Varför är han frånvarande? 2. Är ni sjuk? Har ni ont i huvudet? 3. Läs denna sida och översätt alla frågorna. 4. Lär utantill alla ord till nästa lektion och skriv fem satser. 5. Skriv inte detta ord! 6. Slå inte igen boken. Vi fortsätter att läsa. 7. Lämna in alla arbeten till Sven. 8. Kunde ni inte läxan tills i dag? Jo, jag kunde den. 9. Var god (snäll) och ge mig en bok till. 10. Vem är frånvarande på lektionen i dag? Viktor? Vad är det för fel med honom? 11. Läs texten. (Vill ni läsa texten). Börja från andra raden uppifrån och fortsätt till slutet av sidan. 12. Ni måste höra på mig. Annars får ni ett dåligt betyg. 13. Nå, hur står det till? Reser ni snart? 14. Hela dagen läste jag denna bok, lärde mig en dikt utantill och skrev hemläxor i tyska. 15. Denna bok duger inte för oss.

Lektion XVII, Övning Nr. 14

1. Han inte bara slutade tala med oss utan också bad alla att lämna rummet. 2. Han kom i god tid men hann ändå inte skriva denna övning. 3. Inte bara det att jag hör detta namn för första gången utan jag har aldrig hört ett sådant namn förut. 4. Peter har åkt ut på landet och Karl är också frånvarande i dag. Vad ska vi göra? 5. Jag träffade honom i läsesalen i går. Han var där med sin fru. Han såg dålig ut och hon gjorde det också. 6. Peter kunde inte svara på min fråga. Och inte heller Sven kunde göra det. 7. Han inte bara ringde upp mig några gånger då han var i södern förra året, utan skrev också några brev. 8. Han gick utan att tacka för boken. 9. Inte Karl utan Vera berättade för mig om det. Han hälsade inte och inte heller såg han på mig, när han kom in i rummet.

Lektion XVII, Övning Nr. 18

1. Du kan komma till mig när som helst och ta vilken bok som helst om Sveriges historia. 2. Gör det inte hur som helst. 4. Tänk först. 3. Ni kan fråga vem som helst. 4. Du har mycket lite fritid nu. Läs inte vilken bok som helst utan ta den som kommer att bli nödvändig i ditt arbete. 5. Jag ska gärna gå med dig vart som helst. Jag vill vila. 6. Han kan komma in vilket ögonblick som helst (när som helst). Gör ordning i rummet. (Gör rummet i ordning). 7. Ta vilken berättelse som helst och börja läsa den.

Lektion XIX, Övning Nr. 17

1. I torsdags träffade jag av en händelse en vän. Vi hade läst vid universitetet tillsammans (med vilken jag hade läst vid universitetet). Vi blev mycket glada, när vi såg varandra. «Goddag, hur mår du?» — ropade han. Vi hade inte sett varandra sedan i våras (Vi har inte sett varandra sedan i våras), då han reste till Kiev. Han lämnade mig (gav mig) sin adress och inbjöd att besöka honom (att hälsa på honom). 2. Hon lät sig en ny hatt. Hon tycker inte längre om sin gamla gröna hatt. 3. Han har varit frånvarande (har varit borta) i några dagar. I går gick jag för att hälsa på honom (för att besöka honom). Jag tyckte mycket om hans lägenhet (bostad, våning). Den består av två rum, kök och badrum. Det finns gas, vattenledning, centraluppvärmning, telefon och hiss. Han bor två trappor upp (på tredje våningen). Till höger om huset ligger en vacker park; till vänster finns det stora nya byggnader. 4. Han stod mitt i rummet och såg sig omkring. Han lät blicken falla på en bok, som låg på skrivbordet. Han kom fram till bordet och tog boken.

Lektion XX, Övning Nr. 8

Rummet är stort och ljust. (Det är ett stort och ljust rum). Det ligger på andra våningen i ett trevåningshus. Ni kommer in i rummet. Ser er omkring. (Man kommer in i rummet. Ser sig omkring). Mitt i rummet står ett runt bord. På bordet står en vas med blommor—gula, vita, röda. Fyra stolar, en soffa, ett litet bord med en radioapparat. Till höger om det lilla bordet med radioapparaten står en bokhylla. Hans boksamling är intressantare (mera intressant) än boksamlingar hos andra av mina vänner. Till vänster om soffan står ännu en hylla (finns ännu en hylla), där finns böcker av utländska författare på engelska, svenska och tyska (språken). Det finns många tavlor. Tapeterna är ljusa, och det gör rummet ännu trevligare.

Lektion XXI, Övning Nr. 17

Jag steg upp sent. Klockan var redan nio. (Det var redan kl. 9. på morgonen). Redan halv tio måste jag träffa min vän. Jag hade bara trettio minuter på mig för att göra mig i ordning. På en kvart klädde jag mig, tvättade mig, under följande tio minuter åt jag (frukost). Efter 25 minuter lämnade jag huset. Vi skulle företa en resa (göra en resa) till (stationen) «Turist» för att vila oss där i friska luften. Tåget avgår från Savelovskajastationen 10. 20.

Efter 35 minuter var vi redan vid stationen, (var vi redan framme vid stationen). Vår vän, som väntade på oss vid stationen, hade redan köpt biljetterna. Vi var tre (Vi åkte alla tre). Vi gjorde dumt i att inte ta våra skidor med oss. Det var varmt och mycket snö. Men av största vikt (betydelse) för oss var frisk luft. Vi stannade där i fyra timmar (vi tillbringade fyra timmar i friska luften). Kl. 3. 45. var vi tillbaka på Savelovskajastationen. Vi åkte hem till mig, vilade ett tag och beslöt att gå på bio. En av oss köpte en tidning «Kinonedelja» och på väg hem såg vi när föreställningar började. Det stod i tidningen att den film, som vi alla gärna ville se, började. 5. 10. i en klubb inte långt från mitt hus. Vi hade en hel timme på oss och en av oss sprang ned till klubben och köpte biljetter i förväg. Biljetterna var billiga (inte dyra) — 30 kopeek per styck. 4. 50 var vi redan på biografen. Kl. 7 slutade föreställningen och halv åtta var vi redan hemma.

Lektion XXI, Övning Nr. 20

På järnvägsstationen hänger en klocka. En resenär kom fram och skrev ner (antecknade) tiden: 12. 35.

— Vad behöver ni det till? — frågade en nyfiken passage-rare.

— Jag har ingen klocka, och man frågar mig hela tiden, vad klockan är.

Lektion XXII, Övning Nr. 3

1. Viktor sade, att när han varit i institutet i dag, träffade han inte Vera där. Vera påstod att hon varit där hela dagen (under loppet av hela dagen). Hon sade, att hon satt i läsesalen och skrev en artikel för väggtidningen. Denna artikel skulle hon lämna in nästa vecka. Hon trodde att Viktor skulle komma och hjälpa henne att översätta en text, som de hade fått i förra veckan. 2. Ni ska inte tala så högt här. Det finns en sjuk person i rummet. 3. Ni måste hjälpa honom. Han har länge varit

sjuk och blivit efter i studierna. 4. Doktorn sade: «Ni måste alltid tvätta er om händerna innan ni äter. Ni ska äta långsamt, i lugn och ro och inte läsa böcker medan ni äter. 5. Viktor anmärkte att utställningen är öppen från kl. 10 på morgonen till kl. 5 på kvällen. 6. Läraren sade, att sådana böcker hjälper oss att göra bekantskap med (att bli bekanta med) livet hos folken i andra länder. 7. Han sade att en sådan mening finns också (existerar) bland våra studenter.

Lektion XXII, Övning Nr. 7

1. Han brukar komma hem vid 7 tiden. 2. Vi brukade ofta tala om det. Nu minns vi det inte längre. 3. Han brukar ställa denna fråga (fråga om det). Förbered er på att svara på den. 4. Vad brukar ni göra på somrarna? 5. Brukade ni ofta besöka detta museum? 6. På kvällarna brukade vi sitta i ett stort rum och läsa någon bok. 7. Under de långa sommarkvällarna brukade vi gå till floden och i timtals sitta där och se på vattnet.

Lektion XXII, Övning Nr. 12

1. Någon har kommit. Gå och se vem det är. 2. Har du skrivit ett brev till någon?—Nej, inte ännu. Jag hade inte tid. 3. Någon ung man har kommit och lämnat er någon bok. 4. Han vet ingenting om det. 5. Ingen var hemma när jag kom tillbaka. 6. Jag har inte fått något brev från Viktor. 7. Jag känner ingen som kunde göra det så bra. 8. Han har inte förberett någon översättning av denna artikel. 9. Ingen vet om det.

Lektion XXII, Övning Nr. 22

1. Jag har ju sagt er att detta arbete är (var) dåligt. (att det är (var) ett dåligt arbete). Vi har talat om det just nu. Det förtjänar knappt en trea (ett godkänt betyg). 2. Han hade just kommit när ni ringde. 3. Just nu översätter jag en intressant artikel i denna fråga. 4. «Har ni hört att han inte avlagt alla examina?» — «Det kunde jag just tro. Han har ju studerat dåligt.» 5. Denna text är väl för liten för att översättas på examen. 6. Han är klok nog för att inte göra detta fel. 7. Det var ju bra att vi inte hade gått dit. 8. Ni har väl rätt i det.

Lektion XXII, Övning Nr. 34

- A. Skynda dig! Vi har inte så mycket tid på oss.
B. Men jag måste tvätta mig först. Var är tvålen och handduken?

- A. Här är de! Och du måste raka dig också.
 B. Måste jag verkligen raka mig? Det finns inget varmt vatten.
 A. Du ser förskräcklig ut när du inte rakar dig. Titta i spegeln, får du se!
 B. Nej, det är inte så farligt. Och tandborsten, var är den? Jag måste borsta tänderna.
 A. Där ligger den bredvid spegeln.
 B. Jag skulle egentligen ha badat också.
 A. Det har du inte tid med!
 B. Och jag skulle klippa håret också!
 A. Det kan du göra senare. Kamma och borsta håret så duger det.
 B. Var är kammen?
 A. Där. Du ser ju ingenting. Kom, vi måste gå.
 B. Men jag är så hungrig.
 A. Det är rätt åt dig för att du sover så länge.

Lektion XXIII, Övning Nr. 5

1. Det var så synd att du inte hört honom (synd att du inte hört honom). Han sjöng så bra. 2. Synd om honom. (Det är synd om honom). Han har inte fått veta något om den här historien. 3. Då han blir hungrig, brukar han gå till en självservering som ligger på vår gata (gränd). Där kan man äta snabbt, gott och billigt. 4. Det är skönt här (Det är mycket bra, trevligt här). Vackert, bekvämt och, vilket är viktigt,—inte kallt. 5. Det inte alls svårt att duka ett bord (Det är lätt att duka ett bord). Man ska bara veta vart och hur man ska placera (lägga fram) gafflar, knivar, skedar och ställa glas. 6. Gå snabbt förbi det där gråa huset och titta (se), om Viktor är på gården. 7. Ska vi sätta oss till bords eller vänta på Viktor lite till? (ännu en stund). 8. Jag äter frukost klockan 8 på morgonen, men middag — först klockan 6 på kvällen. (men middag äter jag först klockan 6 på kvällen). 9. Är det långt från institutet till ert hus?

Lektion XXIII, Övning Nr. 9

1. «Det är synd att du inte kan gå med oss?» — «Jag tycker det är synd också, men jag är upptagen (jag har mycket att göra). 2. Jag tycker synd om henne, hon arbetar så mycket med engelskan, men tyvärr går det inte med språket för henne. 3. Gå nerför trappan och vänta på mig där nere. 4. Jag är så hungrig. Låt oss äta något i den här självserveringen. 5. Detta bord var upptaget hela tiden, men till sist blev det ledigt. Låt oss sätta oss här. 6. Han var beredd (var villig)

att höra vad som helst, men inte denna anmärkning (med undantag för denna anmärkning) 7. Ska vi gå på bio, till utställningen eller hem? 8. Han kände sig dålig, när flickan som lämnade ut böcker i biblioteket, gjorde honom en anmärkning. 9. Flytta lite på er. Den här platsen är upptagen. 10. Det är inte någon särskilt rolig berättelse. (Den här berättelsen är inte särskilt rolig). Den roligaste berättelsen, som jag någon gång har läst, är en av Mark Twains berättelser, men jag har glömt bort vad den heter. 11. Den här rätten är mycket god.

Lektion XXIII, Övning Nr. 10

1. Han har varken varit i en matsal eller på en självservering förut. Han har alltid ätit middag hemma. Ta hänsyn till detta och ursäkta honom. Han visste helt enkelt inte hur han skulle bära sig åt. 2. Det var synd att varken du eller Viktor kunde komma i går. Vi hade mycket roligt. 3. Ni har varken gett mig kniv eller gaffel och inte heller sked. Vad ska jag äta med? 4. Smaka inte på denna kaka, ta den där. Den är betydligt godare. (Den smakar bättre). 5. I går var jag för första gången på en självservering vid Kamenjbrön. Där serverar man snabbt och smidigt. Man kommer in i matsalen, tar en bricka, gafflar, knivar, skedar, sedan går längs disken och väljer den mat, som man tycker om. Servitriserna lämnar ut soppa, någon varmträtt, smörgåsbord och dessert. Sedan betalar man i kassan, sätter sig vid ett litet rent, blått bord, äter och går sin väg. Det tog mig bara (endast) en halvtimme att äta middag.

Lektion XXIII, Övning Nr. 14

A. Jag är hungrig.

B. Det är jag med. Och törstig också i den här värmen. Jag vill ha någonting att dricka.

A. Ska vi gå och få oss en bit mat?

B. Ja, låt oss göra det. Vart vill du gå?

A. Det finns en bra självservering på nästa gata. Jag äter där ofta.

B. Ja, jag känner till den. Det ska smaka gott med en ordentlig middag. Jag åt dålig lunch.

A. Jag åt heller inte så mycket, bara en smörgås.

B. Vad sorts mat tycker du bäst om?

A. Vad som helst. Kött, fisk, grönsaker, soppa. Allting smakar bra när man är hungrig. Det är hälsosamt också att äta grönsaker.

B. Ja, hälsosamt är det nog, men man äter inte bara för hälsans skull.

A. Det har du rätt i, men man kan heller inte äta bara sådant som smakar gott.

Lektion XXIV, Övning Nr. 6

1. Har ni sytt färdigt kjolen som ni började sy i förra veckan? 2. Har du skrivit färdigt övningen? 3. Har de redan byggt färdigt detta hus? 4. Är du färdig med arbetet? 5. Är ni färdig med frågorna? 6. Jag är färdig med denna lektion och nu börjar jag läsa nästa lektion. 7. Hon är färdig med middagen. Hon kommer snart. 8. Hon hade packat färdigt sakerna och började telefonera. 9. Är du färdig med dina saker? (Är du färdig med packningen?).

Lektion XXIV, Övning Nr. 24

1. Hon hade skrivit färdigt brevet, klädde på sig och gick för att posta det (för att lägga brevet i brevlådan). 2. Telegrafstationen ligger i stadens centrum (i centrum av staden). Man kan åka dit med buss, trådbuss eller tunnelbana till postkontoret. 3. «Ska du inte följa med mig till postkontoret? Jag måste posta ett brev». — «Gärna det. Jag ska följa med dig och vänta på dig utanför ingången». 4. Ska du stiga av vid denna hållplats?» 5. «Var var er son när ni reste till södern?» — «Han var hos min mor». 6. Jag har blivit van vid hans sätt att skriva. Låt mig läsa hans brev. 7. Ska vi ta denna trådbuss eller vänta på nästa? (Ska vi stiga på denna trådbuss?) 8. Bli inte förvånad att han kommit i god tid. Han ville helt enkelt träffa er. 9. «Varför har du så bråttom? (varför skyndar du dig så?)» — «Jag har bråttom för att komma till institutet (Jag skyndar mig till institutet) Man visar en ny spännande film hos oss i dag». 10. Glöm inte att hälsa till din fru. Jag hoppas att hon minns mig. 11. Nu är vi framme. Kom in. Jag ska kalla på värdinnan nu. 12. «Vad är det med er?» (Vad är det för fel med er?) Känner ni er dålig? (Mår ni inte bra?). Är ni yr i huvudet? Ni har ju blivit så blek. 13. Jag vill be er om att ta reda på var jag kan köpa denna bok (Kan jag be er om att ta reda på var jag kan köpa denna bok?). 14. Gå inte av och an (fram och tillbaka) i rummet. Du stör mig. 15. Han kan inte svenska alls. 16. Har ni sytt färdigt den blåa klänningen, som låg på soffan i ert rum? Minns ni — det var då jag sista gången var hos er. 17. Jag ska läsa färdigt den här artikeln och börja med den andra. Jag måste skriva några satser till i den. 18. När jag blir färdig med brevet, kommer jag gärna

att läsa allt vad ni skrivit här. 19. När ska ni äntligen bygga färdigt ert garage? Vädret är mycket dåligt, det regnar hela tiden och bilen kan bli förstörd. 20. Nå, äntligen är jag färdig med boken. Det är en bra bok. Jag har läst den med stort intresse.

Lektion XXIV, Övning Nr. 25

- A. Vart är du på väg med alla väskorna?
B. Jag reser till södern med snälltåg.
A. Åker du sovvagn?
B. Naturligtvis. Man ska sova ordentligt på natten.
A. Varför flyger du inte? Det går mycket fortare. Det tar bara tre timmar härifrån till södern. Dessutom behöver man inte trängas i fulla tågkorridörer. I stället sitter man i en bekväm fåtölj och har det bra.
B. Ja, det är bra. Men jag kan inte betala flygresan.
A. Men det är inte mycket dyrare att flyga än att åka tåg. En sovvagnsbiljett tur och retur blir inte billig. Dessutom kostar det mycket att äta i restaurangvagnen. Och tänk på all tid du förlorar.
B. Men jag har ju redan köpt biljetterna, så saken är klar. Och du kunde hjälpa mig med väskorna och inte stå här och prata om flygplan.
A. Visst, visst ska jag hjälpa dig. Vi tar taxi och åker till stationen.

Lektion XXV, Övning Nr. 13

1. Vad det är viktigt att vila ordentligt! 2. Vilket grovt fel ni har gjort i kontrollarbetet! 3. Vad bra att ni kommit i förväg! 4. Vad svårt han hade att svara utan vidare! (Vad han hade svårt att svara utan vidare!) 5. Vad det är synd om honom! 6. Vad jag är hungrig! 7. Så mycket gott det står på bordet! 8. Vilken vacker bordduk ni har! 9. Vad jag känner mig dålig!

Lektion XXV, Övning Nr. 18

1. Jag trivs i hans sällskap. Han är en snäll och trevlig människa, med vilken man kan tala om olika saker. (Han är en snäll och trevlig människa. Man kan tala om alla möjliga saker med honom). 2. Under sin semester bodde hon på landet. Där trivdes hon. Hon vilade mycket bra och blev solbränd. 3. Han lät anlägga en blomsterrabatt mitt emot sina fönster. De mest olika blommor trivdes där bra. 4. Det är så olik honom att svara er så grovt. Någonting måste ha skett med honom.

5. Han är precis lik sin far. Det är bara att hans ögon är lite ljusare (han har lite ljusare ögon). 6. Jag ska ringa upp er under dagens lopp. Jag har ert telefonnummer. Men om jag inte hittar det, ska jag söka upp det i telefonkatalogen. 7. Jag tror att jag ska kunna översätta den här berättelsen med hjälp av en ordbok. 8. Han arbetar i ett varuhus, som ligger i utkanten av staden. 9. Vilka varor tillverkas (produceras) på denna fabrik? Vilka varor tillverkar (producerar) man på denna fabrik? 10. I september besökte en grupp sovjetiska turister Sverige. De sovjetiska turisterna bekantade sig med det svenska folkets liv. De besökte olika industriföretag, läroanstalter och teatrar. De besökte inte bara Stockholm utan också andra svenska städer (De var inte bara i Stockholm utan också i andra svenska städer). 11. Vi var 20, men vi hade bara en tolk. Vi kunde inte svenska utan talade engelska eller tyska. En gång bad vi en gammal kvinna att visa oss vägen. 12. Man kan se många bilar, bussar, spårvagnar och cyklar på gatorna i Moskva (på Moskvas gator; på Moskvagatorna). 13. Jag har varit i Moskva bara i två dagar men hann besöka museer och en teater. 14. Kiev är en av de vackraste städerna i Sovjetunionen. Staden ligger vid en av de största floderna i Sovjetunionen — Dnjepr. 15. Hur går det? (Hur står det till?) Trivs ni i vår stad? 16. Denna film är olik den som vi såg i fredags. 17. Så roligt att få höra om det från er! 18. Vad ni har blivit stor! Jag kände inte igen er. Vi sågs ju sist för åtta år sedan. Och nu har vi träffats igen. Vad tiden går! 19. Det är inte så tokigt gjort. Vad tror ni? 20. Någon bok låg inne i asken (inne i asken låg någon bok). 21. De flesta av studenterna klarade uppgiften bra. (De flesta studenterna klarade bra uppgiften). 22. Han har blivit trött efter den långa resan.

Lektion XXV, Övning Nr. 24

1. Han har redan bott i Moskva i fem år och känner sig som en infödd Moskvabo. 2. Han är en infödd Leningradbo. Gå lugnt med honom. Du ska inte gå vilse. Han ska följa med dig direkt till hotellet. 3. Vilken vacker stad Kiev är! Vilka breda och raka gator den har! Vilka stora moderna hus! Bara jag är rädd för att gå vilse. 4. Vill ni vara snäll (god) och säga mig hur jag kan komma till Sverdlovplatsen?—Varsågod. Gå rakt fram och ni kommer direkt till Sverdlovplatsen. Det tar er 15—20 minuter. Ni kan ta buss vid den här hållplatsen.—Tack så mycket. Jag ska hellre gå till fots.—Tillåt mig att följa med er ett stycke. Jag har lite tid och jag vill visa er vår stad. 5. Det var mycket snällt av er att ringa upp mig. Jag visste inte hur dags jag skulle komma till institutet i morgon. 6. Han

kommer ständigt och jämnt för sent på lektionen. Vi måste göra något åt det. 7. På morgnarna åker jag alltid buss till institutet men från institutet går jag till fots. 8. Denna text passar oss inte (duger inte för oss). Vi måste söka en annan (hitta en annan). 9. Det tar mig en timme att läsa alla hemläxor (att förbereda alla hemläxor). 10. Det tar en halvtimme att gå till fots från Arbattorget till institutet, men om man åker buss, tar det 10 minuter.

Lektion XXVI, Övning Nr. 7

1. När han blev tillfrågad om det, vägrade han att svara. 2. Varornas kvalitet blev bättre och varorna blev billigare. 3. Vi blev ledsna när vi fick veta att boken var slutsåld (hade blivit slutsåld). 4. Med tiden blev denna stad ett viktigt handelscentrum. 5. Diskussionen blev allt livligare. 6. Låt oss gå och höra på en föreläsning om hur vårt land blev till och utvecklades. 7. Alla barn började springa och bara en gosse blev efter. Han blev rädd och började gråta. 8. Vad ska du bli när du blir stor?

Lektion XXVI, Övning Nr. 10

1. De ätande vände sig och såg på en man som kom in i matsalen. 2. Arbetande i vårt land har rätt till vila, till utbildning och till arbete. 3. En resande kom in i ett litet hus som stod vid vägen. 4. Den ledande förklarade spelets regler.

Lektion XXVI, Övning Nr. 13

1. För inte så länge sedan (nyligen) grundades ett nytt hus som tillhör Moskvauniversitetets studenthem. Det kommer att ge universitetet över ett tusen rum till (ytterligare ett tusen rum). 2. Det byggs mycket i syd-västra delen av Moskva. Det byggs nya bostadshus, affärer, biografer, anlägges parker. 3. Gatorna i centrum av Moskva utvidgas, nya blomsterrabatter anlägges där. 4. Från Stockholms hamn utskeppas maskiner, järnmalm, stål. 5. Ett stort antal studenter utbildas i högskolorna i Sovjetunionen.

Lektion XXVI, Övning Nr. 15

1. Efter min syster hade avslutat Statliga ekonomiska institutet reste hon till Rostov och bosatte sig där. Hon tycker mycket om sitt arbete (Hon trivs med sitt arbete). «Det är ett intressant och spännande arbete»,—säger hon. «Nu arbetar jag på en fabrik». 2. Trots att boken hade blivit skriven (hade skrivits) för över ett hundra år sedan, har den hittills inte förlorat sin

betydelse. 3. Jag vet inte riktigt var han bor. Någonstans i Moskvaskans utkanter (i utkanter av Moskva). Han har ett litet hus. Det är tio minuters väg från stationen. I närheten ligger en bred, djup sjö. 4. Ni ska inte försvara honom. Han kan själv klara sig mot vem som helst. 5. Varje år utbildas cirka ett hundra unga specialister vid den här högskolan. (Varje år utbildar institutet cirka ett hundra unga specialister). 6. Vet du om Göteborg ligger väster eller öster om Stockholm? 7. Vet ni vem som varit Moskvaskans grundläggare? Leningrads? Stockholms? 8. Han har ett klart huvud och det blir lätt för dig att lära honom. 9. Häng inte med huvudet. (Tappa inte huvudet). Allt blir bra. 10. Jag kommer att besöka er så ofta som möjligt och hjälpa er. 11. Försök att skriva så mycket som möjligt till nästa gång. Då ska vi kunna avsluta texten. 12. Denna affär ligger i centrum av staden, på Gorkigatan. 13. Hennes förmåga och vilja att studera gör henne till en av de bästa studentskorna vid institutet. 14. Trafiken i Moskva är mycket livlig. Man ska vara mycket försiktig när man går över gatan. (Man ska gå övergatan försiktigt). 15. Han går till och från arbetet till fots. Det gör att han mår utmärkt. En sund, livlig människa. Det är svårt att tro att han är 65 (år gammal).

Lektion XXVII, Övning Nr. 2

I går läste vi en text om (staden) Stockholm — Sveriges huvudstad. Var och en av oss berättade allt han eller hon visste om Stockholm. Viktor, som tidigare hade varit i Stockholm, svarade på frågor. Sedan gick vi alla på bio och såg en film om Sverige. 2. För två dagar sedan sade han att han hade läst färdigt denna bok. 3. Har ni någon gång varit söder om Moskva, i skogarna? Där är de vackraste platserna (ställen). 4. Han har redan berättat denna nyhet för oss. Vi vet om denna händelse sedan i söndags. 5. I söndags kom Vera, till oss med boken. 6. Jag har just nu talat med direktören och han har sagt att mitt förslag intresserat honom. 7. Jag har aldrig hört något liknande förr. Vem har berättat om det för er?

Lektion XXVII, Övning Nr. 10

1. Honom såg jag i institutet i dag. 2. Honom (just honom) glömde jag att ge denna bok. 3. Henne (just henne) glömde jag att säga till om det. 4. Er utnämnde vi som ordförande i kommissionen. 5. Just för dem är det lätt att studera språket. De har bott i utlandet i några år. 6. Just mig beslöt man att skicka till detta arbete.

Lektion XXVII, Övning Nr. 21

1. Tusentals leningradbor välkomnade den 5 september fredsvännerna från Skandinavien som företog en fredskryssning runt Östersjöländerna). 2. Människor med de mest olika yrken och skilda politiska och religiösa uppfattningar deltog i fredskryssningen. Det var läkare och journalister, skådespelare och författare, husmödrar och affärsmän, vetenskapsmän och studerande. 3. Alla deltagare i fredskryssningen var överens om en sak: freden måste bevaras. Vårt syfte är att bidra till stärkandet av kulturella och ekonomiska förbindelser mellan länderna, som ligger runt Östersjön. 4. Idén om att anordna en resa till Leningrad under vinterferierna vann livlig ankläng bland studenterna vid vårt institut. Många ville vara med om resan (ville delta i resan), eftersom flera av oss aldrig hade varit i Leningrad. 5. Deltagare i fredskryssningen, som organiserades (anordnades) i augusti-september 1959 besökte olika länder som ligger runt Östersjön—Sverige, Danmark, Finland, Polen, TDR och Sovjetunionen. De bekantade sig med livet hos folken i dessa länder. De tillbringade fem dagar i Leningrad, bekantade sig med staden, dess gator och parker, torg, museer, teatrar, minnesmärken, utställningar, affärer, sjukhus, och industriföretag. De talade med Leningrads invånare, frågade dem om deras liv och arbete, bytte frimärken, vykort och adresser. Besöket i Sovjetunionen har gjort ett starkt intryck på fredskryssningens deltagare.

Lektion XXVIII, Övning Nr. 6

1. Har denna bok varit översatt till svenska? 2. Har allting blivit köpt till middagen? 3. Kunderna betjänas snabbt och bra i den här affären. 4. Från en avdelning till en annan följdes den gamla kvinnan av en gosse som bar alla hennes uppköp. 5. En hel massa olika varor lades på disken framför oss för att vi skulle kunna välja vad vi behövde.

ТЕМАТИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

Учебный процесс

Существительные и сочетания с ними

amatörcirk el, -n, -ar	кружок
att skriva sig in i en amatör-cirkel	записаться в кружок

anmärkning, -en, -ar
 att göra, få { anmärkningar
 anmärkningar
 anteckning, -en, -ar
 att göra anteckningar
 auditorium, -et, -er
 betyg, -et, =

att få { ett bra (dåligt) betyg
 godkända betyg
 underbetyg

bibliotek, -et, =
 att beställa böcker i bibliote-
 ket
 att lämna in böcker i biblio-
 teket

bok, -en, (böcker)
 att få
 att ta
 att beställa } en bok
 att läsa

böjelse, -n, -r
 att ha böjelse för ngt
 dikt, -en, -er
 att lära en dikt utantill

att deklamera en dikt }
 att läsa upp en dikt }

diktamen (diktamina)
 att diktera
 att skriva efter diktamen

examen (examina)
 att genomgå
 att avlägga } examina
 att klara

fakultet, -en, -er
 fel, -et, =

ett grovt fel
 att göra ett fel
 att rätta ett fel

Det är fel.

Vad är det för fel med...?

fråga, -n, -or

замечание
 сделать замечание
 получить замечание
 заметка, запись
 делать пометки
 аудитория
 оценка

получить { (хорошие) пло-
 хие оценки
 удовлетворитель-
 ные оценки
 неудовлетвори-
 тельные оценки

библиотека
 заказать книги в библиотеке

сдать книги в библиотеку

книга
 получить
 взять
 заказать
 читать, прочитать } книгу

склонность
 иметь склонность к чему-либо
 стихотворение
 выучить наизусть стихотворе-
 ние

декламировать стихотворение

диктант
 давать диктант
 писать диктант
 экзамен
 держать
 сдавать } экзамены (ом)
 справиться с

факультет
 ошибка
 грубая ошибка
 сделать ошибку
 поправить ошибку
 Это неверно.
 Что с ...?

вопрос

en svår (lätt) fråga
 att ställa en fråga
 att svara på en fråga
 föreläsning, -en, -ar
 att gå på föreläsningar
 att hålla en föreläsning
 att anteckna en föreläsning
 att ha företrädesrätt vid in-
 träde i en högskola

grupp, -en, -er
 en grupp studenter
 en gruppäldste
 guldmedalj, -en, -er
 guldmedaljör
 silvermedalj, -en, -er
 hemläxa, -n, -or
 att göra hemläxan
 att ge hemläxan
 att läsa på hemläxan

häfte, -t, -n
 högskola, -n, -or (syn. institut,
 -et, =)
 att söka in vid en högskola
 att studera vid en högskola
 att läsa vid en högskola }

inträde, -t, -n
 klassrum, -met, =
 kort, -n, -or
 krita, -n
 att skriva med krita på tav-
 lan

kurs, -en, -er
 på högre } kurser
 på lägre }
 att studera på första (and-
 ra) osv kursen

kvarsittare, n, =
 att bli kvarsittare

lektion, -en, -er
 lektion i svenska
 lektionen är slut
 att ta lektioner
 att komma på lektioner

lära, -n, -or
 lärare, -n, =

трудный (легкий) вопрос
 задавать вопрос
 отвечать на вопрос
 лекция
 ходить на лекции
 выступать с лекцией
 записывать лекцию
 пользоваться преимуществом
 (при поступлении в высшее
 учебное заведение)

группа
 группа студентов
 староста группы
 золотая медаль
 обладатель золотой медали
 серебряная медаль
 домашнее задание, уроки
 делать домашнее задание
 задавать домашнее задание
 готовить уроки

тетрадь
 высшее учебное заведение, ин-
 ститут

поступать в институт

учиться в институте

поступление, вступление
 аудитория

карта

мел

писать мелом на доске

курс

на старшем }
 на младшем } курсе

учиться на первом (втором)
 и т. д. курсе

второгодник

оставаться на второй год

урок

урок шведского языка

урок окончен

брать уроки

приходить на уроки

учительница

учитель

läx|a, -n, -or
 att kunna läxor
 att skriva ner läxan
 läsesal, -en, -ar
 mellanskol|a, -n, -or
 att studera i en mellanskola
 att avsluta en mellanskola
 mogenhetsattest, -en, -er
 att få mogenhetsattest
 ett avgångsbetyg

 ett studentbetyg

 num|mer, -ret, =
 numret på övningen
 ord, et, =
 ett svårt ord
 Vad betyder detta ord?
 ord för ord
 ordning, -en, -ar
 att göra ordning
 pap|per, -ret, =
 ett stycke papper
 penn|a, -n, -or
 att skriva med penna
 portfölj, -en, -er (syn. skol-
 väska)
 punkt, -en, -er
 att sätta en punkt för ngt
 rad, -en, -er
 rast, -en, -er
 reservoarpenn/a, -n, -or
 röst, -en, -er
 med låg, (hög, entonig) röst
 sak, -en, -er
 sid/a, -n, -or
 att vända på sidan
 på sidan 39
 siffr|a, -n, -or
 siffra för siffra
 skol/a, -n, -or
 att gå i skolan
 att genomgå en skola
 en skola för arbetarungdom
 skolelev, -en -er
 skolflick|a, -n, -or

урок, задание
 знать уроки
 записывать задание, уроки
 читальный зал
 средняя школа
 учиться в средней школе
 окончить среднюю школу
 аттестат зрелости
 получить аттестат зрелости
 оценки, полученные после
 окончания школы
 оценки, полученные после
 окончания института
 номер
 номер упражнения
 слово
 трудное слово
 Что означает это слово?
 слово за словом
 порядок
 навести порядок
 бумага
 лист бумаги
 ручка
 писать ручкой
 портфель

 точка
 поставить точку над чем-либо
 строчка
 перемена, отдых
 авторучка
 голос
 тихо, громко, монотонно
 вещь
 страница
 перевернуть страницу
 на странице 39
 цифра
 цифра за цифрой
 школа
 учиться в школе
 закончить школу
 школа рабочей молодежи
 школьник, школьница
 школьница

skolpojke, -n, -ar	школьник
skolår, -et, = (syn. läsår, et,) учебный год
student, -en, -er	студент
språk, et, =	язык
ett främmande språk	иностранный язык
att studera ett språk	изучать язык
att kunna ett språk	знать язык
studium, -et, -er	занятия
språkstudier	занятия языком
att bli efter i studierna	отстать в учебе
att sträcka upp handen	поднять руку
en trasa, -n, -or	тряпка
att sätta sig ner	садиться
att sitta	сидеть
ett svar	ответ
ett riktigt svar	правильный ответ
att ge svar på ngt	дать ответ на...
tavl a, -n -or	доска
att kalla ngn till tavlan	вызвать кого-либо к доске
att komma fram till tavlan	подойти к доске
att skriva på tavlan	писать на доске
att sudda ut från tavlan	стирать с доски
tentamen (tentamina)	зачет
undervisning, -en	преподавание, обучение
att undervisa i något ämne	преподавать какой-либо предмет
universitet, -et, =	университет
uppsats, -en, -er	сочинение
att skriva en uppsats	написать сочинение
att ge en uppsats	давать сочинение
uppgift, -en, -er	задача, задание
en muntlig uppgift	устное задание
en skriftlig uppgift	письменное задание
övning, -en, -ar	упражнение
att läsa en övning	читать упражнение
att skriva en övning	писать упражнение
att ge en övning	давать упражнение
att göra en övning	делать упражнение
att skriva om en övning	переписать упражнение
ämne, -t, -n	предмет

Глаголы и сочетания с ними

att fråga	спрашивать
att förbereda sig till	подготовиться
<div> <div> <div></div> <div>examina</div> </div> <div> <div></div> <div>lektioner</div> </div> </div>	<div> <div></div> <div>к экзаменам</div> </div> <div> <div></div> <div>к урокам</div> </div>

att förklara en text, ett ord, en övning

att handla om

texten, boken, berättelsen } handlar om

att höra

att höra på läraren

att innehålla

boken innehåller 100 sidor

att lämna in

att ringa

det ringer

att räcka

att räkna

att räkna från ett till tio

att räkna fel

att skriva

att sluta

lektionen slutar klockan 9

att slå igen boken

att upprepa { ett ord
en text
en regel

att uttala ett ord

att utbilda specialister

att utexaminera från institutet

att veta

att översätta en text från svenska till ryska

att vara { närvarande
frånvarande

att vara upptagen

объяснить текст, слово, упражнение

повествовать о чем-либо, рассказывать о чем-либо

текст, книга, рассказ } повествуют о

слушать

слушать учителя

содержать

книга содержит 100 страниц

сдавать

звонить

звенит звонок

протягивать

считать

считать от 1 до 10

ошибиться в счете, просчитаться

писать

кончать

урок заканчивается в 9 часов

закрывать книгу

повторять { слово
текст
правило

произносить слово

выпускать специалистов

выпускать из института (специалистов)

знать

переводить текст со шведского на русский

отсутствовать

присутствовать

быть занятым

Существительные, обозначающие профессию, занятие, должность

affärs|man, -nen, -män

arbetare, n, =

en kvalificerad arbetare

bonde, -n, bönder

husmor, husmodern, husmödrar

деловой человек

рабочий

квалифицированный рабочий

крестьянин

домашняя хозяйка

ingenjör, -en, -er
 en erfaren ingenjör
 journalist, -en, -er
 läkare, n, =
 lärare, -n, =
 student, -en, -er
 tjänste|man, -nen, -män

инженер
 опытный инженер
 журналист
 врач
 учитель
 студент
 служащий, чиновник

Существительные, обозначающие родственные отношения

bror, brodern, bröder
 dotter, -n, döttrar
 far, fadern, fäder
 far- { -mor
 -broor
 -far
 fast/er, -ern, -rar
 hustru, -n, -r
 kusin, -en, -er
 man, -nen, -män
 mor, modern, mödrar
 mor- { -broor
 -mor
 -far
 most/er, -ern, -rar
 son, -en, söner
 syst/ -er, -ern, -rar
 tant, en, -er
 styv- { -mor
 -far
 -dotter
 -son
 svåg/er, -n, -rar
 svägersk/a, -n, -or

брат
 дочь
 отец
 бабушка } по отцу
 брат }
 дедушка }
 тетя по отцу
 жена
 двоюродный брат, сестра
 муж
 мать
 дядя } по матери
 дедушка }
 бабушка }
 тетя по матери
 сын
 сестра
 тетя
 мачеха
 отчим
 падчерица
 пасынок
 зять
 невестка

Здоровье

att bli { sjuk
 frisk
 att ha ont i { hjärtat
 halsen
 huvudet
 magen
 att känna sig { dålig
 bra
 frisk
 sjuk

заболеть
 выздороветь
 болит { сердце
 горло
 голова
 живот
 чувствовать себя { плохо
 хорошо
 здоровым
 больным

att må	чувствовать себя
Jag mår bra.	Я хорошо чувствую себя.
Jag mår inte riktigt bra.	Я плохо чувствую себя.
Hur mår ni?	Как вы поживаете?
Att vara yr i huvudet.	Кружится голова.

Государства, столицы, национальности

STATER	HUVUD-STÄDER	NATIONALI-TER	ADJEKTIV	RYSKA
Sovjetunio-nen	Moskva	ryss, -en, -ar	rysk	СССР Москва русский русский
Förenta Sta-terna	Washing-ton	amerikan, -en, -er	amerikansk	США Вашингтон американец американский
England	London	engelsman, -nen, -män	engelsk	Англия Лондон англичанин английский
Frankrike	Paris	fransman, -nen, -män	fransk	Франция Париж француз французский
Finland	Helsing-fors	fänne, -n, -ar -män	finsk	Финляндия Хельсинки финн финский
Norge	Oslo	norrman, -nen	norsk	Норвегия Осло, норвежец, норвежский
Sverige	Stockholm	svensk, -en, -ar	svensk	Швеция Стокгольм швед шведский
TDR	Berlin	tysk, -en, -ar	tysk	ГДР Берлин немец немецкий
Danmark	Köpen-hamn	dansk, -en, -ar	dansk	Дания Копенгаген датчанин датский
Polen	Warszawa	polack, -en, -er	polsk	Польша Варшава поляк польский

aptit, -en, -er	аппетит
en bra (dålig) aptit	хороший (плохой) аппетит
att ha ingen aptit	не иметь аппетита
brick a, -n, -or	поднос
bröd, -et, =	хлеб
ett stycke bröd	кусок хлеба
en brödskiva	ломоть хлеба
kaffe, -t	кофе
kniv, -en, -ar	нож
en vass kniv	острый нож
en trubbig kniv	тупой нож
kypare, servitör, uppassare, hovtmästare	официант
livsmedel	пищевые продукты
mjölk, -en	молоко
mat, -en	еда
matsal, -en, -ar	столовая
matsedel, -n, -lar	меню
måltid, -en, -er	еда, обед, ужин
not a, -n, -or	счет
att betala notan	заплатить по счету
servett, -en, -er	салфетка
servitris, -en, -er	официантка
självservering, -en, -ar	кафетерий
sked, -en, -ar	ложка
smak, -en	вкус
smul a, -n, -or	кусок хлеба
en brödsmula	
smör, -et	масло
smörgåsbord, -et, =	закуски, стол с закусками
restaurang, -en, -er	ресторан
sopp a, -n, -or	суп
rätt, -en, -er	блюдо
en varmrätt	второе блюдо
en efterrätt	десерт
en kötträtt	мясное блюдо
tallrik, -en, -ar	тарелка
te, -et	чай
vin, -et, -er	вино
öl, -et (syn. pilsner)	пиво
Har ni ätit	Вы уже
frukost?	завтракали?
lunch?	ели второй завтрак?
middag?	обедали?
kvällsmat?	ужинали?

Låt oss gå och äta ngt!

Jag är {
 hungrig.
 törstig.
 mätt.

Är bordet ledigt (upptaget)?

Får jag se matsedeln?

Jag vill få ett glas vatten.

Var god och
 räck mig {
 bröd
 smör
 salt
 peppar
 senap
 ättika

Vad ska vi dricka?

Ska vi dricka rött eller vitt
 vin?

Ska vi dricka sött eller torrt
 vin?

Vad ska vi ta (beställa) till
 middag?

Var god och servera {
 oss två portioner {
 soppa
 biffstek
 kotlett

Vad önskar ni till dessert (ef-
 terrätt)?

Var god och ge {
 mig en portion {
 glass
 kompott
 gele

Jag vill göra upp.

Var god och ge mig notan!

Smaklig måltid!

Пойдем поедим что-нибудь!

Я голоден.

Я хочу пить.

Я сыт.

Стол свободен (занят)?

Можно мне посмотреть меню?

Я бы хотел выпить стакан
 воды.

Пожалуйста,
 передайте
 мне {
 хлеб
 масло
 соль
 перец
 горчицу
 уксус

Что мы будем пить?

Будем пить красное или бе-
 лое вино?

Будем пить сладкое или сухое
 вино?

Что мы закажем на обед?

Пожалуйста, {
 дайте нам {
 два порции {
 супа
 бифштекса
 котлет

Что вы хотите на десерт?

Пожалуйста, {
 дайте нам {
 порцию {
 мороженого,
 компота, желе

Я хочу рассчитаться.

Пожалуйста, дайте мне счет!

Приятного аппетита!

Календарь

MÅNADER		ÅRSTIDER	
januari	январь	vår	весна
februari	февраль	sommar	лето
mars	март	höst	осень
april	апрель	vinter	зима
maj	май	i höstas	прошлой осенью
juni	июнь	i somras	прошлым летом
juli	июль	i vintras	прошлой зимой
augusti	август	i våras	прошлой весной
september	сентябрь		
oktober	октябрь		
november	ноябрь		
december	декабрь		

VECKODAGAR		DYGNET INDELAS I	
söndag	воскресенье	dag, -en, -ar	день
måndag	понедельник	natt, -en, nätter	ночь
tisdag	вторник	morg/on, -en, -ar	утро
onsdag	среда	kväll, -en, -ar	вечер
torsdag	четверг	förmiddagen, -ar	время до полудня
fredag	пятница	eftermiddag, -en, -ar	время после полудня
lördag	суббота	middag, -en, -ar	полдень, обед
		midnatt, -en	полночь

Выражения, связанные с обозначением времени

Vilken dag är det i dag? I dag	Какой сегодня день? Сегодня
är det söndag.	воскресенье.
vilodag, -en, -ar	выходной день
Nytt År	Новый год
Vad är klockan?	Который час?
klockan är nio	9 часов
klockan sex på kvällen	6 часов вечера
fem minuter över tio	пять минут одиннадцатого
en kvart i tio	без 15 десять
halv fem	половина пятого
Min klocka har stannat.	Мои часы стоят.
Det är något fel på klockan.	Часы не в порядке.
Min klocka går före, efter.	Мои часы спешат, отстают.
att dra upp en klocka	заводить часы
det är { sent tidigt	уже { поздно рано
på morgonen, kvällen, dagen, natten	утром, вечером, днем, ночью
i morgon	завтра
i övermorgon	послезавтра
i dag	сегодня
i kväll	сегодня вечером
i förrgår	позавчера
denna vecka	на этой неделе
nästa vecka	на следующей неделе
föregående vecka	на прошлой неделе
detta år, i år	в этом году
i fjol, förra året	в прошлом году
nästa år	на будущий год

Vilket datum är det i dag?

att komma { i tid
i god tid
för sent
för tidigt

det tar en timme att göra det

Какое сегодня число?

прийти { вовремя
заблаговременно
слишком поздно,
опоздать
слишком рано

требуется час, чтобы сделать.
это

Существительные, обозначающие части тела

arm, -en, -ar
ben, -et, =
huvud, -et, =
hals, -en, -ar
hand, -en, händer
hjärta, -t, -n
fot, -en, fötter
mage, -n, -ar
tand, -en, tänder
mun, -nen, -nar
öga, -t, ögon
öra, -t, öron

кисть (руки)
нога
голова
горло
рука
сердце
ступня
живот
зуб
рот
глаз
ухо

Приветствия, выражение благодарности, извинения

God { afton, kväll
dag
natt

Hej! hej!
Hej på dig!

Adjö!
Adjö så länge! }
På återseende! }
Ursäkta mig (syn. förlåt mig!)
Tack.
Tack så mycket.
Tusen tack.
Tackar.
Tack ska du (ni) ha.

Добрый { вечер
добрый день
Доброй { ночи

Привет! здравствуй! (упо-
требуется среди молодежи
или хорошо знакомых лю-
дей)

Прощайте!

До свидания! Пока!

Извините меня.

Спасибо.

Большое спасибо.

Тысяча благодарностей.

Благодарю.

Спасибо (между хорошо зна-
комыми людьми).

Tack för	{	maten	{	за еду
		i dag		за проведенный
				день
		sällskapet		за компанию
		hjälpen		за помощь
	{	rådet	{	за совет
		det vänliga mottagandet		за теплый прием
				за подарок
		gåvan		
För all del.	{		{	
Tack, tack.				
			Спасибо	
				Не стоит благодарности.

Покупки в универмаге

affär, -en, -er	магазин
avdelning, -en, -ar	отдел
biträde, -t, -n	продавец
blus, -en, -ar	блузка
disk, -en, -ar	прилавок
folkdräkt, -en, -er	национальный костюм
halsduk, -en, -ar	галстук
handsk e, -n, -ar	перчатки
hatt, -en, -ar	шляпа
kass a, -n, -or	касса
kavaj, -en, -er	пиджак
kjol, -en, -ar	юбка
klänning, -en, -ar	платье
kläder (pl.)	одежда
kostym, -en, -er	костюм
kund, -en, -er	покупатель
näsduk, -en, -ar	носовой платок
paraply, -(e) t, (e) n, -er	зонтик
pris, -et, =	цена
skjort a, -n, -or	рубашка
skodon (pl.)	обувь
storlek, -en, -ar	размер
strump a, -n, -or	чулок
var a, -n, -or	товар
varuhus, -et, =	универмаг
väsk a, -n, -or	сумка
överrock, -en, -ar	пальто
Vi måste göra några uppköp.	Нам нужно сделать кое-какие покупки.
När öppnas varuhuset?	Когда открывается универмаг?

Var god och
säg mig hur
jag måste
gå för att
komma till

tygavdelningen
livsmedelsavdel-
ningen

skoavdelningen
hattavdelningen
parfymavdelnin-
gen

Скажите,
пожалуйста,
как мне сле-
дует идти,
чтобы по-
пасть в

отдел тканей
гастрономи-
ческий от-
дел
отдел обуви
отдел шляп
отдел пар-
фюмерии

Vad får det lov att vara?
Vad kostar denna sak?
Var god och skriv ut ett kvitto.

Что вам угодно?
Сколько стоит эта вещь?
Пожалуйста, выпишите кви-
танцию.

Var god och slå in mina saker.

Пожалуйста, заверните мои
вещи.

Har ni någon kostym (dräkt,
klänning i min storlek)?

У вас есть какой-либо костюм
(женский костюм, платье
моего размера)?

Vilken storlek har ni?
Jag har storlek 36 i skor.
Kan jag få se på klänningar?

Какой размер вы носите?
Я ношу 36 размер туфель.
Можно мне посмотреть пла-
тье?

Kan jag prova den här hatten?

Можно мне примерить эту
шляпу?

Var ligger kassan?
Hur mycket måste jag betala?

Где находится касса?
Сколько мне следует пла-
тить?

Det är en billig (dyr, prätig)
sak.

Это дешевая (дорогая, заме-
чательная) вещь.

Saken är värd sitt pris.

Эта вещь стоит этих денег.

Поездка, путешествие

ban|a, -n, -or
en järnvägsbana
en körban|a
bil, -en, -ar
att köra bil
att ta en bil
att åka med bil
biljett, -en, -er
att köpa biljetter
att få biljetter
att beställa biljetter
en enkel biljett

линия, путь
железнодорожное полотно
проезжая часть улицы
автомобиль, машина
править машиной
взять машину
ехать на машине
билет
купить билеты
получить билеты
заказать билеты
билет в одном направлении

en tur och retur biljett	билет туда и обратно
en biljettlucka	билетная касса
buss, -en, -ar	автобус
att åka med buss	ехать автобусом
att stiga { på en buss	сесть в автобус
av en buss	сойти с автобуса
att vänta på en buss	ждать автобуса
att ta buss till ngn plats	поехать автобусом до какого-либо места
båt, en, -ar	пароход, лодка
att åka med båt	ехать паромом
cykel, -n, -lar	велосипед
att åka cykel (syn. att cykla)	ехать на велосипеде
helikopter, -n, -ar	вертолет
hållplats, -en, -er	остановка
att vänta på bussen vid hållplatsen	ждать автобус на остановке
flygfält, -et, =	аэродром
flygplan, -et, =	самолет
flygplanet { startar	самолет { поднимается в воздух
landar	
att resa med flygplan } att flyga }	лететь самолетом
järnväg, -en, -ar	железная дорога
järnvägsstation, -en, -er	железнодорожная станция
koffert, -en, -ar (syn. väska)	чемодан
att packa en koffert	уложить чемодан
konduktör, -en, -er	кондуктор
lastbil, -en, -ar	грузовой автомобиль
lok, -et, =	паровоз
motorcykel, -n, -lar	мотоцикл
nödbroms, -en, -ar	тормоз, стоп-кран
att dra i nödbromsen	потянуть стоп-кран
passagerare, -n, =	пассажир
perrong, -en, -ar	перрон
personståg, et, =	пассажирский поезд
plattform, -en, -ar	платформа
resa, -n, -or	поездка
att företa (göra) en resa utomlands	совершить поездку за границу
resande, -n (syn. resenär, -en -er)	путешественник
spårvagn, -en, -ar	трамвай
spårvagn linje 5	трамвай номер 5

att stiga { på en spårvagn
av en spårvagn

stadsbud, -et, =

station, -en, -er

att följa till stationen

att träffa på stationen

stationskarl, -en, -ar

stins, -en, -ar

tidtabell, -en, -er

det står i tidtabellen

trafik, -en

trådbuss, -en, -ar

tåg, -et, =

att byta tåg

att vänta på tåget

att stiga { på
av tåget

tåget ankommer

tåget avgår

vagn, -en, -ar

väntsal, -en, -ar

Vad kostar en bussbiljett, tågbiljett, tunnelbanabiljett?

Vart går denna buss, spårvagn, trådbuss?

Var god och säg när jag ska stiga av?

Får jag låna en taxi?

Hur mycket är jag skyldig?

сесть в трамвай

сойти с трамвая

носильщик

станция

проводить на станцию

встретить на станции

носильщик

начальник станции

расписание

в расписании написано

уличное движение

троллейбус

поезд

сделать пересадку

ждать поезда

сесть в поезд

сойти с поезда

поезд { прибывает
отходит

вагон

зал ожидания

Сколько стоит билет на автобус, поезд, метро?

Куда идет этот автобус, трамвай, троллейбус?

Пожалуйста, скажите, когда мне надо выходить?

Это такси свободно?

Сколько я должен заплатить?

Жилище

rum, -met, =

tak, -et, =

golv, -et, =

dörr, -en, -ar

fönster, -ret, =

bord, -et, =

soffa, -n, -or

säng, -en, -ar

stol, -en, -ar

bokhylla, -n, -or

sal, -en, -ar

salong, -en, -er

piano, -t, -n

flygel, -n, -lar

комната

потолок, крыша

пол

дверь

окно

стол

диван

кровать

стул

книжная полка

зал

салон

пианино

рояль

fåtölj, -en, -er	кресло
skåp, -et, =	шкаф
vardagsrum, -met, =	гостиная
spis, -en, -ar	камин, печка
hus, -et, =	дом
byggnad, -en, -er	здание
våning, -en, -ar	этаж
lägenhet, -er (bostad, -en, bostäder)	квартира
hiss, -en, -ar	лифт
centraluppvärming, -en, -ar	центральное отопление
vattenledning, -en, -ar	водопровод
elektricitet, -en	электричество
gas, -en	газ
telefon, -en, -er	телефон
ingång, -en, -ar	вход
utgång, -en, -ar	выход
källare, -n, =	подвал
bottenvåning, -en, -ar	нижний этаж
kök, -et, =	кухня
trapp a, -n, -or	лестница
Han bor två trappor upp.	Он живет на третьем этаже.
att visa ngn omkring i lägenheten	показывать кому-либо квартиру
att få en lägenhet	получить квартиру
En lägenhet består av två rum och ett kök.	Квартира состоит из двух комнат и кухни.
ett tvårummare	квартира из двух комнат
en trerumslägenhet	квартира из трех комнат
att hälsa på ngn — att besöka ngn	навещать кого-либо
att göra ordning i rummet	привести комнату в порядок
att städa i rummet	убрать в комнате
att tända på ljuset	зажигать свет
att släcka på ljuset	тушить свет
att vädra i rummet	проветривать комнату

Город

Var ligger	<div> <div> varuhuset? postkontoret? telegrafstationen? Operan? </div> <div>Где находится</div> <div> универмаг? почта? телеграф? здание оперного театра? </div> </div>
------------	---

Vill ni säga mig hur jag kan komma till hotellet?

Gå rakt fram

vik av { till vänster
 { till höger

Vill ni säga mig namnet på denna gata.

Med vilken { buss,
 { tråd-
 { buss,
 { spår-
 { vagn { kan jag
 { komma
 { till sta-
 { dens cen-
 { trum?

Kan ni visa mig { närmaste
 { hållplatsen för } buss?
 { trådbuss?
 { spårvagn?

Var ligger taxistationen?

Hur kan man { järnvägsstatio-
 { nen?
 { teatern?
 { stadion?
 { museet?
 { hotellet?

Jag har gått vilse. Vill ni vara snäll och hjälpa mig hitta vägen tillbaka?

torg, -et, =

gatukorsning, -en, -ar

bro, -n, -ar

flod, -en, -er

kaj, -en, -er

minnesmärke, -t, -n

sevärdhet, -en, -er

pionjärpalats, -et, =

kulturhus, -et, =

stadssovjet, -en, -er

fabrik, -en, -er

badstrand, -en, badstränder

Скажите, пожалуйста, как мне пройти к гостинице?

Идите прямо

поверните { налево
 { направо

Вы не можете сказать мне, как называется эта улица?

Каким { автобусом,
 { трол-
 { лей-
 { бусом,
 { трамваем } я могу до-
 { ехать до
 { центра
 { города?

Вы не можете указать мне ближайшую остановку { автобуса?
 { троллейбуса?
 { трамвая?

Где находится стоянка такси?

Как можно { вокзалу?
 { театру?
 { стадиону?
 { музею?
 { гостинице?

Я заблудился. Вы не можете мне найти дорогу обратно?

площадь

переход

мост

река

набережная

памятник

достопримечательность

дворец пионеров

дом культуры

городской совет

фабрика

пляж

ГРАММАТИЧЕСКИЙ УКАЗАТЕЛЬ

СУЩЕСТВИТЕЛЬНОЕ

1. Образование множественного числа:—уроки XI, XVI, XVIII, XIX, XX, XXV.
2. Падеж:
 - Самостоятельный родительный — урок XX.
3. Артикль:
 - Общие сведения об артикле — урок XI.
 - Неопределенный артикль — урок I.
 - Определенный постпозитивный артикль — урок II.
 - Определенный препозитивный артикль — урок VII.
 - Отсутствие определенного постпозитивного артикля — урок XVII.
 - Определенный постпозитивный артикль с существительными, оканчивающимися на: **el,-er,-en**. — урок XX.
 - Отсутствие артикля при приветствиях — урок XVI.
4. Род —урок XI.
5. Словообразование —урок X.

ГЛАГОЛ

1. Морфологическая классификация

- Правила определения спряжения глагола — урок IV.
- Слабые глаголы — урок XIV.
- Сильные глаголы — урок XIV.

Смешанные глаголы
Претерито-презентные глаголы

— урок XIV.
— уроки XIV,
XVI.

2. Неличные формы глагола:

Причастие I
Субстантивированное причастие I
Причастие II
Супин
Инфинитив I
Инфинитив II

— урок XIV.
— урок XXVI.
— урок XIV.
— урок XIV.
— урок XIV.
— урок XIV.

3. Личные формы глагола:

Временные формы:

Презенс

Претерит

Футурум
Перфект

Плюсквамперфект
Футурум перфект
Согласование времен

— уроки II, VII,
XIV, XVI,
XXIV.
— урок XIV,
XVII.
— урок XIV.
— уроки XIV,
XXVII.
— урок XIV.
— урок XIV.
— урок XXII

Действительный залог

Страдательный залог

Пассив с *va*ga
Пассив с *bli*
Пассив на *-s*

— урок XIV.
— урок XIV.
— урок XIV.
— урок XIV.
— уроки XIV,
XXVI.

Отложительные глаголы
Повелительное наклонение

— урок XXII.
— урок VI.

4. Вспомогательные глаголы:

att ha — урок XIV.
Опущение вспомогательного глагола *ha*г — уроки XVIII,
и *hade* в придаточных предложениях XXVII.
att göra — урок VII.

5. Модальные глаголы:

att kunna	— урок XVI.
att vilja	— урок XVI.
måste	— урок XVI.
att skola	— уроки XVI, XXII.
må	— урок XXV.
måtte	— урок XXV.
Сочетание модального глагола с инфинитивом	— урок XXV.

6. Обороты:

Оборот с att låta	— урок XIX.
Оборот с att hålla	— урок XXIV.
Оборот с att få	— уроки XVIII, XXII.
Оборот с att bruka	— урок XXII.
Сочетания с att bliva	— урок XXVI.
Конструкция det finns	— урок XXIV.
Оборот с прилагательным färdig	— урок XXIV.

7. Колебания в употреблении частицы att — урок XXIII.

8. Устойчивые сочетания глаголов с предлогами образными наречиями — урок XVII.

9. Словообразование (префиксация, суффиксация) — урок X.

ПРИЛАГАТЕЛЬНОЕ

1. Согласование с существительным	— уроки VI, VII, XII.
2. Множественное число	— урок XII.
3. Степени сравнения	— уроки XII, XX.
4. Словообразовательные элементы имен прилагательных (суффиксы, префиксы)	— урок X.

МЕСТОИМЕНИЕ

1. Личные местоимения	— уроки V, XIII.
2. Притяжательные местоимения	— урок XIII.
3. Возвратные местоимения	— урок XIII.
4. Взаимные местоимения	— урок XIII.
5. Указательные местоимения	— урок XIII,
6. Неопределенные местоимения с <i>som helst</i>	— урок XVII.
7. Определительные местоимения	— урок XXII.
8. Неопределенные местоимения	— уроки XVIII
XXII.
9. Отрицание <i>ingen</i>	— урок XXII.

ЧИСЛИТЕЛЬНОЕ

1. Количественные числительные	— урок XXI.
2. Употребление <i>mången</i> и <i>mycket</i>	— урок XVIII.
	— урок XXI.
3. <i>Få</i> и <i>lite</i>	— урок XXVII.

НАРЕЧИЕ

1. Употребление <i>också</i> и <i>heller</i>	— урок XVII.
2. Образование наречий с помощью суффикса <i>-s (-as)</i>	— урок XIX.
3. Образование наречий с помощью суффикса <i>-vis</i>	— урок XXI.
4. Образование наречий с помощью суффикса <i>t (-tt)</i>	— урок XXIII.
5. Наречия с суффиксом <i>-s</i>	— урок XXIII.

СОЮЗ

1. Употребление союзов <i>men, utan</i>	— урок XVII.
2. Союз <i>varken... eller</i>	— урок XX.
3. Союз <i>både... och</i>	— урок XXIV.
4. Союзы, вводящие придаточные предложения	— урок XVIII.

СИНТАКСИС

1. Повествовательное предложение:	— урок III.
Прямой и обратный порядок слов	— урок III.

2. Вопросительное предложение:

Порядок слов в вопросительном предложе-— урок IV.
нии без вопросительного слова

Порядок слов в вопросительном предложе-— урок V.
нии с вопросительным словом

Вопрос с *hurudan, vilken, vad för en (ett)* — урок VI.

Вопрос с *hur många, hur mycket* — урок XXI.

3. Восклицательное предложение:

Порядок слов в восклицательных предло- — урок XXV.
жениях

4. Порядок слов в главном предложении слож-— урок XVIII. ноподчиненного предложения

5. Порядок слов в придаточном предложении— урок XVIII.

6. Конструкция *det är (var)... som* — урок XXV.

При работе над «Практическим курсом шведского языка» была использована следующая литература:

1. N.-G. Hildeman, A.-M. Beite, Learn Swedish. Uppsala, 1960.
2. E. Wessén, Linguaphone Konversations kurs. Svenska. Printed in Great Britain.
3. E. Beskow och H. Siegvald, Vill du läsa? (Andra skolåret). Stockholm, 1939.
4. M. Söderbäck, Elementary Spoken Swedish. Rock Island, Illinois, 1948.
5. R. J. Mc Clean, Swedish. (A Grammar of the Modern Language), London, 1950.
6. Nelson och Rydefält, Geografi för folkskolan. Stockholm, 1945
7. «Orienteringen i hembygden. En läsebok i svenska språket för folkskolan».
8. С. С. Маслова — Лашанская, Шведский язык, ч. I, Изд-во ЛГУ, 1953.
Материалы из газеты «Ню даг», журналов «Нюхетерна фрон Совет-
унионен», «Ден нюа тиден».

Кроме того, в учебнике были использованы рисунки датского художника Х. Бидструпа и рисунки из датской газеты «Ланд ог фольк».

СОДЕРЖАНИЕ

Как пользоваться учебником	Стр.
Вводный фонетический курс	3
От редактора	7
Урок I	15
Урок II	27
Урок III	32
Урок IV	43
Урок V	50
Урок VI	58
Урок VII	70
Урок VIII	78
Вводный лексико-грамматический курс	
Урок IX	91
Урок X	97
Урок XI	113
Урок XII	128
Урок XIII	135
Урок XIV	145
Урок XV	158
Основной курс	
Урок XVI	165
Урок XVII	178
Урок XVIII	191
Урок XIX	213
Урок XX	224
Урок XXI	238
Урок XXII	250
Урок XXIII	274
Урок XXIV	290
Урок XXV	306
Урок XXVI	323
Урок XXVII	336
Урок XXVIII	356
Ключи к упражнениям	364
Тематический словарь	380
Грамматический указатель	398

Печатается по постановлению Редакционного совета ИМО
НИНА ЕВГЕНЬЕВНА ПОГОДИНА
ПРАКТИЧЕСКИЙ КУРС ШВЕДСКОГО ЯЗЫКА

Редактор *А. М. Крючкова*
Оформление художника *П. Ф. Белова*
Художественный редактор *Л. М. Воронцова*
Технический редактор *Н. И. Романова*
Корректор *Л. Ф. Крылова*

А 08604. Сдано в набор 24.XII:1960 г. Подписано в
печать 19 августа 1961 г. Формат 60×92¹/₁₆. Физ. печ. л.
25,25. Усл. печ. л. 25,25. Уч.-изд. л. 24. Тираж 10 000 экз.
Зак. 317. Цена 1 руб. 10 коп.

Издательство Института международных отношений
Москва, И-90, 4-я Мещанская, 7.

Типография Издательства ИМО. Москва, Г-21, Метростроевская, 53.
Отпечатано в ЦТ МО СССР
Зак. 5449

